

Влада на Република Северна Македонија

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ И ИЛЕГАЛНА МИГРАЦИЈА

**СТАНДАРДНИ ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ
ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО НЕПРИДРУЖУВАНИ
ДЕЦА И ДРУГИ РАНЛИВИ КАТЕГОРИИ НА
ЛИЦА СТРАНЦИ**

СОДРЖИНА

ЛИСТА НА АКРОНИМИ	6
КОРИСТЕНИ ПОИМИ И НИВНИ ДЕФИНИЦИИ	7
ВОВЕД	10
СТРУКТУРА НА ДОКУМЕНТОТ	13
ИЗГОТВУВАЊЕ НА МРЕЖА НА РЕСУРСИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СОП	13
СОП 1: ПРВИЧЕН КОНТАКТ, ИДЕНТИФИКАЦИЈА И УПАТУВАЊЕ	14
СОП 2: ЗГРИЖУВАЊЕ И ПРИСТАП ДО ПРАВА	19
СОП 3: РЕГУЛИРАЊЕ НА ПРЕСТОЈОТ НА НДС И РКЛС	22
СОП 4: ПРОНАОЃАЊЕ НА СЕМЕЈСТВОТО, СЕМЕЈНО ОБЕДИНУВАЊЕ, ДОБРОВОЛНО ВРАЌАЊЕ	24
СОП 5 КРИВИЧНА ПОСТАПКА	29
АНЕКС 1 - КОНТАКТИ	31
Листа на поважни контакти надлежни за СОП во РСМ	31
АНЕКС 2 - АЛАТКА ЗА ПОМОШ ПРИ ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА НДС или РКЛС	37
АНЕКС 3 - МТСП – ЦСР - Записник за примопредавање и записник за преземање	39
АНЕКС 4 - ИЗВЕСТУВАЊЕ ДО МВР ДЕКА НДС Е ДЕТЕ / ВИДОТ И КАТЕГОРИЈАТА НА РАНЛИВОСТА НА РКЛС	40
АНЕКС 5 - Овластување за старател	41
АНЕКС 6 - Решение за поставување на старател за посебен случај	42
АНЕКС 7 - Полномошно	43
АНЕКС 8 - Записник за прием на усно барање за признавање на право на азил	44
АНЕКС 9 - Потврда за искажана намера за поднесување барање за признавање право на азил	45
АНЕКС 10 - Алатка за помош при процената на првичен социјален и безбедносен ризик	46
АНЕКС 11 - Алатка за помош при проценка на потребите	47
АНЕКС 12 - Известување за прифатен НДС	48

АНЕКС 13 - Барање за одобрување/продолжување на привремен престој Образец бр.2	49
АНЕКС 14 - Решение за одобрување привремен престој	52
АНЕКС 15 - Барање за признавање право на азил	54
АНЕКС 16 - Информации потребни за изготвување на проценка на ризик при семејно обединување	59
АНЕКС 17 - Барање за посредување	60
АНЕКС 18 - МЕЃУНАРОДНА И ДОМАШНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА	61
Анекс 19 - ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА СТАРАТЕЛОТ ЗА 2023 ГОДИНА	63
Анекс 20 – ЦСР Известување за примопредавање на мигрант/странец	64
АНЕКС 21 - МВР ПОТВРДА ЗА ПРИМОПРЕДАВАЊЕ НА ЛИЦЕ И ПРЕДМЕТИ	66

ЛИСТА НА АКРОНИМИ

СОП	Стандардни оперативни процедури
НДС	Непридружувани деца странци
РКЛС	Ранливи категории на лица странци
МВР	Министерство за внатрешни работи
МНР	Министерство за надворешни работи
ОЕ	Организациска единица
ОГРМ	Оддел за гранични работи и миграции
РЦ за ГР	Регионален центар за гранични работи
СВР	Сектор за внатрешни работи
ПС од ОН	Полициска станица од општа надлежност
НЕСКМТЛ	Национална единица за сузбивање на криумчарење на мигранти и трговија со луѓе
СМПС	Сектор за меѓународна полициска соработка
ОГР	Оддел за граѓански работи
СА	Сектор за азил
ОСОСК	Оддел за сузбивање на организиран и сериозен криминал
ОАМХП	Одделение за азил, миграции и хуманитарна помош
ПС	Полициски службеник
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
МП	Министерство за правда
МОН	Министерство за образование и наука
МЦСР	Меѓуопштински центар за социјална работа
ЦСР	Центар за социјална работа
ЗГ	Здружение на граѓани
МО	Меѓународни организации
МЗМП	Македонско здружение на млади правници
УНХЦР	Висок комесаријат за бегалци на Обединетите нации
ИОМ	Меѓународна организација за миграции
КПД	Конвенција за правата на детето
ЗКП	Закон за кривична постапка
ЗМПЗ	Закон за меѓународна и привремена заштита
ЗС	Закон за странци
ЕТЛКМ	Единица за трговија со луѓе и криумчарење мигранти
НМУ	Национален механизам за упатување
МЗ	Министерство за здравство
БЈБ	Биро за јавна безбедност

КОРИСТЕНИ ПОИМИ И НИВНИ ДЕФИНИЦИИ

СТАНДАРДНИ ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ - уредуваат збир на чекори, постапки, процедури и начини на постапување на надлежните институции со идентификувани лица и лица кои се во постапка на идентификација непридружувани деца странци (НДС) вклучително и ранливи категории лица странци (РКЛС) преку сеопфатен приод заснован врз почитување на човековите права и насочен кон најдобриот интерес на НДС и РКЛС.

РАНЛИВА КАТЕГОРИЈА НА ЛИЦА СТРАНЦИ во смисла на овие СОП - се процесно неспособни лица, малолетни лица, малолетни лица без придружба, тешко болни лица, лица со пречки во развојот, лица со телесна попреченост, стари лица, бремени жени, самохрани родители со малолетни деца, жртви на трговија со луѓе и лица кои биле изложени на мачење, силување или други тешки форми на психолошко, физичко или сексуално насилство,¹ кои беа идентификувани од страна на МВР како лица со недозволен влез во РСМ а кои како дел од мешаните миграциски движења се препознаени како ранлива категорија на лица.

ДЕТЕ е секое лице кое не навршило 18 години возраст.²

ЛИЦЕ СО СТАТУС НА БЕГАЛЕЦ - е странец за кој по испитување на неговото барање му се признава статус на бегалец и за кое е утврдено дека ги исполнува условите определени со Женевската конвенција, односно лице кое поради оправдан страв дека ќе биде прогонето заради својата раса, вера, националност, припадност на одредена социјална група или поради своето политичко уверување, е надвор од државата чиј државјанин е и не може, или поради таков страв, не сака да биде под заштита на таа држава или кое, доколку е без државјанство е надвор од државата во која имало вообичаено место на престој, не може или поради таков страв не сака да се врати во неа.³

ЛИЦЕ ПОД СУПСИДИЈАРНА ЗАШТИТА - е странец, кој не се квалификува како лице со статус на бегалец, а на кој Република Северна Македонија ќе му признае право на азил и ќе дозволи да остане во рамките на нејзината територија, бидејќи постојат причини да се верува, дека доколку се врати во државата чиј државјанин е, или доколку е лице без државјанство, во својата држава на претходен вообичаен престој, ќе се соочи со реален ризик од претрпување на сериозни повреди.⁴

НЕПРИДРУЖУВАНО ДЕТЕ СТРАНЕЦ (НДС) е ДЕТЕ БЕЗ ПРИДРУЖБА или НЕПРИДРУЖУВАН МАЛОЛЕТНИК или малолетно лице без придружба во смисла на овие СОП е лице странец кое се наоѓа на територијата на РСМ и кое во моментот на идентификација е на возраст до 18 години, истото не е придружувано од неговите родители или од надлежна институција со закон определен старател, или по неговото пристигнување во РСМ останало без таква придружба,⁵ а кои беа идентификувани од страна на МВР како лица со недозволен влез во РСМ а кои како дел од мешаните миграциски движења се препознаени како ранлива категорија на лица.

ЖРТВА НА ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ/ДЕЦА - е жртва од извршено кривично дело – Трговија со луѓе/деца во согласност со Кривичниот законик.⁶

СТАРИ ЛИЦА - се сметаат лицата над 65 години. Во оваа категорија се вклучени постари лица изложени на ризик со посебни потреби според нивната возраст. Оваа категорија вклучува стари лица-самци, како и парови, кои страдаат од здравствени проблеми, од недостиг на психолошка, физичка, економска, социјална или друга поддршка од членовите на семејството или други.⁷

ЛИЦА СО ПОПРЕЧЕНОСТ (физичка, интелектуална и ментална) - се сметаат оние лица со долготрајни

1 Дефиницијата на категориите на ранливоста се преземени од Законот за меѓународна и привремена заштита, „Службен весник на РМ“, бр. 64 од 11.4.2018 година. Дополнително, според Законот за странци тоа се: малолетници, непридружувани малолетници, лица со инвалидитет, стари лица, трудници, самохрани родители со малолетни деца или лица кои биле предмет на тортура, силување или други сериозни форми на психичко, физичко или сексуално насилство. Но оваа дефиниција дадена во СОП може да се прошири по направена процена од страна на стручно лице од ЦСР.

2 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното собрание 44/25.

3 Законот за меѓународна и привремена заштита („Службен весник на РМ“ бр. 64/18) исто така види и Конвенција за статусот на бегалците од 1951.

4 Законот за меѓународна и привремена заштита („Службен весник на РМ“ бр. 64/18).

5 Законот за меѓународна и привремена заштита („Службен весник на РМ“ бр. 64/18). Закон за странци, 2021. Дефинирањето на поимите; се прави врз основа на формалната термилошка рамка и изразите кои се користат во Законот за меѓународна и привремена заштита („Службен весник на РМ“ бр. 64/18), но се дозволува и поширока дефиниција во согласност со меѓународните конвенции и документи, на пример, Генерален коментар б 2005 на Комитетот за заштита на децата; УНХЦР.

6 <https://www.slvesnik.com.mk/Issues/90E0B29D702D49A48DBCC2239374B927.pdf>.

7 чл.4. Закон за социјалната заштита „Службен весник на РСМ“, бр.104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23.

физички, ментални, интелектуални или сетилни нарушувања, кои може да ја спречат нивната целосна и ефикасна застапеност во општеството на еднаква основа како и другите.⁸ Оваа категорија ги вклучува: лицата со оштетен вид (вклучувајќи слепило); со оштетен слух (вклучувајќи глувост); со оштетен говор; со телесна попреченост (умерена или тешка); со ментална попреченост (умерена или тешка).⁹

САМОХРАН РОДИТЕЛ ИЛИ СТАРАТЕЛ СО ДЕЦА - „Самохран родител“ е родител кој сам ги врши родителските права и должности за детето, поради тоа што другиот родител е непознат, починат, исчезнат или од оправдани причини привремено или трајно не ги извршува родителските права и должности;¹⁰ **самохрано лице (маж или жена) на возраст од 18 или повеќе години**, со едно или повеќе издржувани лица, вклучувајќи биолошки или неболошки деца, или други издржувани лица (како на пример, постари лица). Оваа категорија вклучува: а) **домаќинство на самохран родител со едно или повеќе биолошки деца; домаќинство на самохрани баба или дедо со едно или повеќе внуциња; домаќинство со самохран старател (маж или жена) со едно или повеќе издржувани лица што не се биолошки деца:** како неболошки деца, браќа и сестри или постари родители со потреба за заштита и грижа.

ЖЕНИ И ДЕВОЈКИ - се жени и девојки што се под ризик, поради својот род, како што се самохраните мајки и старатели, само жени, вдовици, разведени или разделени жени, жртви на насилство итн. Оваа категорија го зема предвид присуството на серија ризик-фактори, какви што се: безбедносни проблеми што ги загрозуваат или ги изложуваат жените на сексуално и родово насилство или други форми на насилство; проблеми во пристапот до помош и услуги; нееднаквости.

ЛИЦА СО СЕРИОЗНИ МЕДИЦИНСКИ СОСТОЈБИ - се лица што имаат потреба од помош, во однос на медицинска нега, какви што се лицата со хронични болести, критични медицински состојби, неухранетост итн.

ЛГБТИ + акроним за лезбејки, геј, бисексуалци, трансродови, интерсексуални, квир и други различни идентитети. Знакот плус претставува индивидуи со различна сексуална ориентација, родови идентитети, родови изрази и полови карактеристики кои се идентификуваат користејќи други термини.¹¹

НАЈДОБАР ИНТЕРЕС НА ДЕТЕТО - е во сите дејствија кои се однесуваат на децата, без разлика дали се преземат од страна на јавни институции за социјална заштита, судови, административни институции или законодавни органи, како основна грижа при преземањето на овие дејствија се зема најдоброт интерес на детето.¹²

ИДЕНТИФИКАЦИЈА - е збир на постапки и мерки на надлежните институции за постапување со НДС и РКЛС, кои, врз основа на околностите во кои е пронајдено лицето, се насочени кон прибирање на информации и факти кои ќе доведат до формирање на разумно сомнение дека определено лице/дете странец е непридружувано или е лице кое влегува во дефиницијата за РКЛС.

УПАТУВАЊЕ - е постапка на надлежна институција која по преземените надлежности кон НДС или лице од РКЛС го упатува-предава на надлежна институција/давател на услуга, односно МТСП/за понатамошно постапување во согласност со СОП.

НАДЛЕЖНА ИНСТИТУЦИЈА - е владина институција, која во согласност со СОП е надлежна за преземање на мерки и активности кон НДС и РКЛС.

ДОБРОВОЛНО ВРАЌАЊЕ - е период определен со одлуката за враќање, во кој странецот е должен, самостојно или потпомогнато од некој, да ја напушти територијата на Република Северна Македонија.¹³

СЕМЕЈНО ОБЕДИНУВАЊЕ - е збир на постапки и активности на надлежни институции предвидени во овие СОП, насочени кон пронаоѓање, идентификација, безбедносна проверка на законските членови на семејството на НДС со цел негово безбедно враќање и семејно обединување како негов најдобар интерес (семејното обединување на членовите на потесното семејство на лице со статус на бегалец и лице под супсидијарна заштита, на нивно барање ќе се спроведе постапка за признавање право на азил. Овој принцип нема да се примени ако постојат причини за исклучување).¹⁴

8 чл.4. Закон за социјалната заштита, „Службен весник на РСМ“, бр.104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23.

9 чл.44 и 48. Закон за социјалната заштита, „Службен весник на РСМ“, бр.104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23.

10 чл.4. Закон за социјалната заштита, „Службен весник на РСМ“, бр.104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23.

11 УНХЦР, Терминолошки зборник. <https://www.unhcr.org/what-we-do/protect-human-rights/protection/master-glossary-terms>.

12 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното собрание 44/25 член 3.

13 „Службен весник на РСМ“, бр.97/18, „Службен весник на РСМ“, бр.108/19 и бр.294/21, „Службен весник на РСМ“, бр.24/21, Закон за странци, 2021.

14 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното собрание 44/25, чл. 22, ст. 2 и чл.10.

ЗАКОНСКИ СТАРАТЕЛ - е со закон определено - назначено одговорно лице од страна на месно надлежен МЦСР/ЦСР кое ги планира и координира активностите и мерките предвидени во овие СОП за давање помош и поддршка на идентификувани НДС или РКЛС со цел пронаоѓање конечно решение кое ќе претставува најдобар интерес на НДС или РКЛС.¹⁵

СТРУЧЕН РАБОТНИК - е претставник на центарот за социјална работа (ЦСР), кој во согласност со методот за водење на случај, е задолжен за конкретен случај кој во соработка со корисникот ги утврдува неговите потенцијали и потреби и користи професионални и други ресурси од центарот за социјална работа и други установи и организации на подрачјето на единицата на локалната самоуправа, а кои се неопходни за задоволување на потребите и надминување на проблемите, односно обезбедување на соодветни услуги за корисникот.¹⁶ **Стручен работник е и професионалец ангажиран од страна на ЦСР или МТСП кој поседува овластување - ПОЛНО ИМЕ НА ДОКУМЕНТ- со што е задолжено за спроведување на постапките за кои е овластено.**

РАНЛИВОСТ - значи постоење ризик за каната за лицето (од животната средина или од лични околности) да стане поголема од способноста да се справи со овие предизвици (односно еластичност). Кога тоа ќе се случи, постојат големи можности здравјето или општата состојба да се наруши.¹⁷

СТРАНЕЦ - е лице кое не е државјанин на Република Северна Македонија и лице без државјанство, односно лице кое ни една држава, спрема својот закон, не го смета за свој државјанин.¹⁸

МИГРАНТ - е лице кое заминува од своето вообичаено место на живеење, без разлика дали е тоа во границите на една држава или преку нејзините граници, привремено или трајно и заради најразлични причини.¹⁹

ДАВАТЕЛИ НА УСЛУГИ - се институции кои се лиценцирани или овластени даватели на социјални услуги (лиценцирани даватели на услуги кои склучиле управен договор со Министерството за труд и социјална политика, односно општините, Градот Скопје и општините во градот Скопје и даваат услуги на корисници, по донесено решение на центарот за социјална работа).²⁰

15 Законот за семејство, „Службен весник на Република Македонија“, број 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15 и 150/15 чл. 129.

16 Закон за социјална заштита, „Службен весник на РСМ“, бр.104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23, чл.4.

17 Прирачник за обука за работа со деца во ризични ситуации предизвикани од вонредните состојби/итни случаи, на Спасете ги децата.

18 Закон за странци, „Службен весник на РМ“, бр.97/18, „Службен весник на РСМ“, бр.108/19 и бр.294/21, „Службен весник на РСМ“, бр.24/21, член 2.

19 ИОМ, Терминолошки зборник 2019.

20 Закон за социјалната заштита, „Службен весник на РСМ“, бр.104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23, чл.4.

ВОВЕД

Стандардните оперативни процедури (СОП) за постапување со непридружувани деца и други ранливи категории на лица странци уредуваат постапки, процедури и начини на обезбедување помош и заштита на непридружувани деца странци (НДС) и ранливите категории лица странци (РКЛС), преку сеопфатен приод заснован на човековите права во согласност со меѓународните стандарди и насочен во форма на институционализирани рамки на соработка. Овие СОП ја разделуваат категоријата на НДС од пошироката категорија на РКЛС и ги опишуваат постапките кои се применуваат за двете категории и разликите кога ги има. Исто така, овие СОП претставуваат ускладување со моменталната постојна нормативна рамка на РСМ. Истите ги обединуваат СОП за постапување со непридружуваните деца странци и СОП за постапување со ранливите категории лица странци донесени од Владата на РСМ во периодот на 2015-2016 година, во еден синхронизиран документ.

Цели за воспоставување на СОП

- Унифицирано и координирано постапување на сите субјекти вклучени во мултидисциплинарен, меѓуресорски и меѓународен систем за заштита, заснован на најдобрите интереси на детето и РКЛС преку почитување на стандардите на заштита на нивните права, во согласност со КПД и други меѓународни документи ратификувани од страна на Р. С. Македонија во врска со правата на РКЛС како и на домашното законодавство;
- Подобрување на брзата идентификацијата на НДС и РКЛС (затекнати странци на територијата на државата и бегалци, нивниот статус и права) како и во миграциските текови/рути и намалување на ризикот на сите форми на експлоатација, насилство и злоупотреби, преку стандардизиран начин на постапување на надлежните институции и организации.

Основни принципи на СОП

Како основа за изготвување на СОП за постапување со НДС и други категории на РКЛС се земени принципи предвидени во меѓународните документи ратификувани од страна на Р. С. Македонија во врска со правата на РКЛС како и во домашното законодавство:

- **Принципот на недискриминација** - забранува каква било дискриминација врз основа на статусот на детето без оглед дали истото е непридружувано или разделено или друга ранлива категорија, било да се бегалци, баратели на азил или мигранти;²¹
- **Најдобар интерес за детето** – определувањето на најдобрите интереси мора да биде документирани при донесување на каква било одлука која фундаментално влијае на животот на непридружувано или разделено дете;²²
- **Учество и мислење на детето** – при преземање на која било предвидена мерка треба да се обезбеди учество на детето и тоа слободно да ја изјави својата волја и мислење;²³
- **Доверливост** – заштитата на доверливоста на информациите добиени во врска со непридружувано или разделено дете или РКЛС, во согласност со обврската за заштита на правата на детето и други РКЛС, вклучувајќи го и правото на приватност.²⁴
- **Принципот за невраќање** - барател на право на азил, лице со статус на бегалец или лице под супсидијарна заштита не може да се протера или на каков било начин да се врати на границите на државата: во која неговиот живот или слобода би биле во опасност поради неговата раса, вера, националност, припадност на одредена социјална група или политичко уверување или каде би бил подложен на мачење, нечовечно или понижувачко постапување или казнување. Оваа забрана не се однесува на странец кој претставува опасност по безбедноста на Република Северна Македонија или кој, откако против него е донесена правосилна одлука за злосторство или поради особено тешко кривично дело, претставува опасност за граѓаните во Република

21 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното собрание 44/25 чл.2.

22 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното собрание 44/25 член 3 и Општ коментар бр. 6, Комитет за правата на детето.

23 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното собрание 44/25 член, чл.12.

24 Општ коментар бр.6 за третманот на непридружувани и одвоени деца надзор од земјата на нивното потекло.

Северна Македонија.²⁵

- **Принципот на алтернативи на сместување на детето и РКЛС надвор од постојните институционални форми, се однесува на сите нивоа на институционално сместување како што е миграцискиот притвор на децата и РКЛС кој никогаш не е во нивен најдобар интерес, претставува кршење на нивните права и треба да се избегнува по секоја цена; исто така, Комитетот за права на децата препорачува наместо институционализација на децата без родителска грижа да се користи алтернативна грижа заснована на семејството, грижа во заедницата, посветувајќи особено внимание на правата признати во Конвенцијата, вклучувајќи го и принципот на најдобри интереси на детето.²⁶**
- **Принципот на пристап до правдата е основен принцип на владеењето на правото, кој се однесува на способноста на поединецот да добие соодветен правен лек за секоја претрпена штета, без разлика дали е сторена од поединец, група или друг ентитет. Тоа значи:**
 - **обезбедување** на децата и РКЛС да добијат правен лек кога нивните права се прекршени, не се почитуваат или се негираат, се однесува на кривични, административни и/или граѓански прашања на различни начини и од различни причини.²⁷

Основи за воспоставување на СОП²⁸

Национална законска рамка

- **Закон за меѓународна и привремена заштита.**²⁹
- **Закон за социјална заштита.**³⁰
- **Закон за семејството.**³¹
- **Закон за здравствена заштита.**³²
- **Закон за здравствено осигурување.**³³
- **Закон за основно образование.**³⁴
- **Закон за средно образование.**³⁵
- **Закон за странци.**³⁶

25 ЗМПЗ, „Службен весник на РМ“, 64/18; чл.14, исто така, види: Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 и Протоколот од 1967.

26 Општ коментар бр.6 за третманот на непридружувани и одвоени деца надвор од земјата на нивното потекло и Комитетот за заштита на правата на сите работници мигранти и членови на нивните семејства и на Комитетот за правата на детето, 2017 година, Заеднички општ коментар за државните обврски во однос на човековите права на децата во контекст на меѓународната миграција во земјите на потекло, транзит, дестинација и враќање, исто така, види CMW/GC/4-CRC/GC/23. CRC/C/153 17 март 2006.

27 Конвенција за правата на детето, чл.37; Членовите 7 и 8 од Универзалната декларација за човекови права 1948; Членовите 2(3)(а), 9(4), 14(1) од Меѓународниот пакт за граѓански и политички права; Членовите 5 и 6 од Меѓународната конвенција за елиминација на сите форми на расна дискриминација (CERD); Членовите 16(7-9), 18(3)(5)(7) и 24 од Меѓународната конвенција за заштита на правата на сите работници мигранти и членови на нивните семејства (ICRMW); Член 12 од Меѓународната конвенција за заштита на сите лица од присилно исчезнување (ICPPED); Член 8 од Американската конвенција за човекови права (ACHR); ИОМ, Информативна белешка за пристап до правда: Право на мигрантите, јуни 2019 година, стр. 2 и Конвенција за правата на детето, чл.37 и УНХЦР Терминолошки зборник.

28 Види Анекс 18 за повеќе детали околу законодавната рамка и документи

29 „Службен весник на РМ“, бр. 64/18;

30 „Службен весник на РСМ“, бр.104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23;

31 „Службен весник на Република Македонија“, број 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15 и 150/15;

32 „Службен весник на Република Македонија“, број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“, број 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21 и 150/22 и 236/22.

33 „Службен весник на Република Македонија“, број 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11, 26/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 112/14, 113/14, 188/14, 20/15, 61/15, 98/15, 129/15, 150/15, 154/15, 192/15, 217/15, 27/16, 37/16, 120/16, 142/16 и 171/17 и „Службен весник на Република Северна Македонија“, број 275/19, 77/21, 285/21 и бр.60/23.

34 „Службен весник на Република Северна Македонија“, бр.161/19 и 229/20.

35 „Службен весник на Република Македонија“, бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010,18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“, бр. 229/2020.

36 „Службен весник на РМ“, бр.97/18, „Службен весник на РСМ“, бр.108/19 и бр.294/21.

- Закон за спречување и заштита од насилство врз жените и семејно насилство.³⁷
- Закон за правда за децата.³⁸
- Закон за кривична постапка.³⁹
- Кривичен законик.⁴⁰

Меѓународно-правна рамка

- Конвенцијата за заштита на децата на ОН⁴¹ (генерални коментари на Комитетот на децата).
- Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 и Протоколот од 1967.⁴²
- Меѓународен пакт за граѓански и политички права.⁴³
- **Конвенцијата против тортура и друго сурово, нечовечко или понижувачко постапување или казнување.**⁴⁴
- **Конвенцијата за правата на лицата со попреченост.**⁴⁵
- **Европската конвенција за човекови права 1950.**⁴⁶
- Регулативата Даблин III.
- Европската конвенција за заштита од тортура и нечовечко или понижувачко постапување или казнување.⁴⁷
- Судот на правдата на Европската Унија (СПЕУ) е надлежен да ги толкува овие инструменти за азил на ЕУ и да одлучува за наводните прекршувања од страна на земјите членки. Заедно со Европскиот суд за човекови права на Советот на Европа, кој решава за прашањата на азилот во контекст на Европската конвенција за човековите права и фундаменталните слободи, овој Суд има значајно влијание врз поширокиот развој на меѓународното право за бегалците.
- Директивата 2011/95/ЕУ од 13 декември 2011 година се однесува за стандарди кои треба да ги исполнат лицата кои се државјани на трети земји или лица без државјанство за да се квалификуваат како корисници на меѓународна заштита.
- Директивата 2005/85/ЕЦ се однесува за минималните стандарди во процедурата во државите членки за одобрување и одземање на статусот бегалец.
- Директивата 2013/32/ЕУ од 26 јуни 2013 година се однесува за заедничка постапка при доделување и повлекување на меѓународната заштита.
- Директивата 2013/33/ЕУ од 26 јуни 2013 година се однесува за утврдување на стандарди за прием на баратели на меѓународна заштита.
- Директивата 2001/55 на Европскиот парламент и на Советот од 20 јули 2001 година се однесува за минимум стандарди за давање на привремена заштита во случај на масовен прилив на раселени лица кои не се во можност да се вратат во нивната земја и воспоставување рамнотежа меѓу активностите на земјите членки при прием на раселени лица, како и при поднесувањето на последиците од таквите активности.

37 „Службен весник на РСМ“, бр.24/21.

38 Закон за правда за децата („Службен весник на Република Македонија“, бр. 148/2013 и „Службен весник на Република Северна Македонија“, бр. 152/2019 и 275/2019) и „Службен весник на РМ“, бр.150/2010,бр.100/2012 и 198/2018.

39 „Службен весник на РМ“, бр.150/2010,бр.100/2012 и 198/2018.

40 <https://www.slvesnik.com.mk/Issues/90E0B29D702D49A48DBCC2239374B927.pdf>

41 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното собрание 44/25.

42 Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 и Протоколот од 1967.

43 Меѓународен пакт за граѓански и политички права, усвоен од страна на Генералното собрание на Обединетите нации на 16 декември 1966 година и стапи на сила на 23 март 1976 година.

44 Конвенцијата против тортура и друго сурово, нечовечко или понижувачко постапување или казнување, усвоена од Генералното собрание на Обединетите нации на 10 декември 1984 година (резолуција 39/46).

45 Конвенцијата за правата на лицата со попреченост, усвоена од Генералното собрание на Обединетите нации, 2006.

46 Европската конвенција за човекови права е меѓународна конвенција за заштита на човековите права и политичките слободи во Европа, 1950.

47 Европска конвенција за заштита од тортура и нечовечко или понижувачко постапување или казнување Текст на Конвенцијата и појаснување, Серија европски договори 126. Текстот е дополнет со одредбите на Протоколите бр. 1 (ETS No. 151) и бр. 2 (ETS No. 15) коишто стапија на сила на 1.3.2002 година.

СТРУКТУРА НА ДОКУМЕНТОТ

Документот содржи пет процедури:

- СОП 1 - ПРВИЧЕН КОНТАКТ, ИДЕНТИФИКАЦИЈА И УПАТУВАЊЕ
- СОП 2 - ЗГРИЖУВАЊЕ И ПРИСТАП ДО ПРАВА
- СОП 3 - РЕГУЛИРАЊЕ НА ПРЕСТОЈОТ НА НДС И РКЛС
- СОП 4 - ПРОНАОЃАЊЕ НА СЕМЕЈСТВОТО, СЕМЕЈНО ОБЕДИНУВАЊЕ И ДОБРОВОЛНО ВРАЌАЊЕ
- СОП 5 - КРИВИЧНА ПОСТАПКА

Секоја процедура содржи насоки за:

ШТО	треба да се преземе или што содржи мерката?
КОЈ	ќе биде надлежен/одговорен за постапување/преземање на мерките?
КОГА	ќе се спроведат мерките?
КАКО	ќе се спроведат мерките?

ИЗГОТВУВАЊЕ НА МРЕЖА НА РЕСУРСИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СОП

КАКВИ ресурси опфаќаат СОП

Стандардните оперативни процедури се потпираат врз точно дефинирани надлежни институции, меѓународни организации и здруженија на граѓани и определени лица за контакт.

КОЈ треба да постапува

Органите надлежни за спроведување на СОП (Анекс 1: Листа на органи надлежни за СОП во РСМ).

КАКО се избираат ресурсите

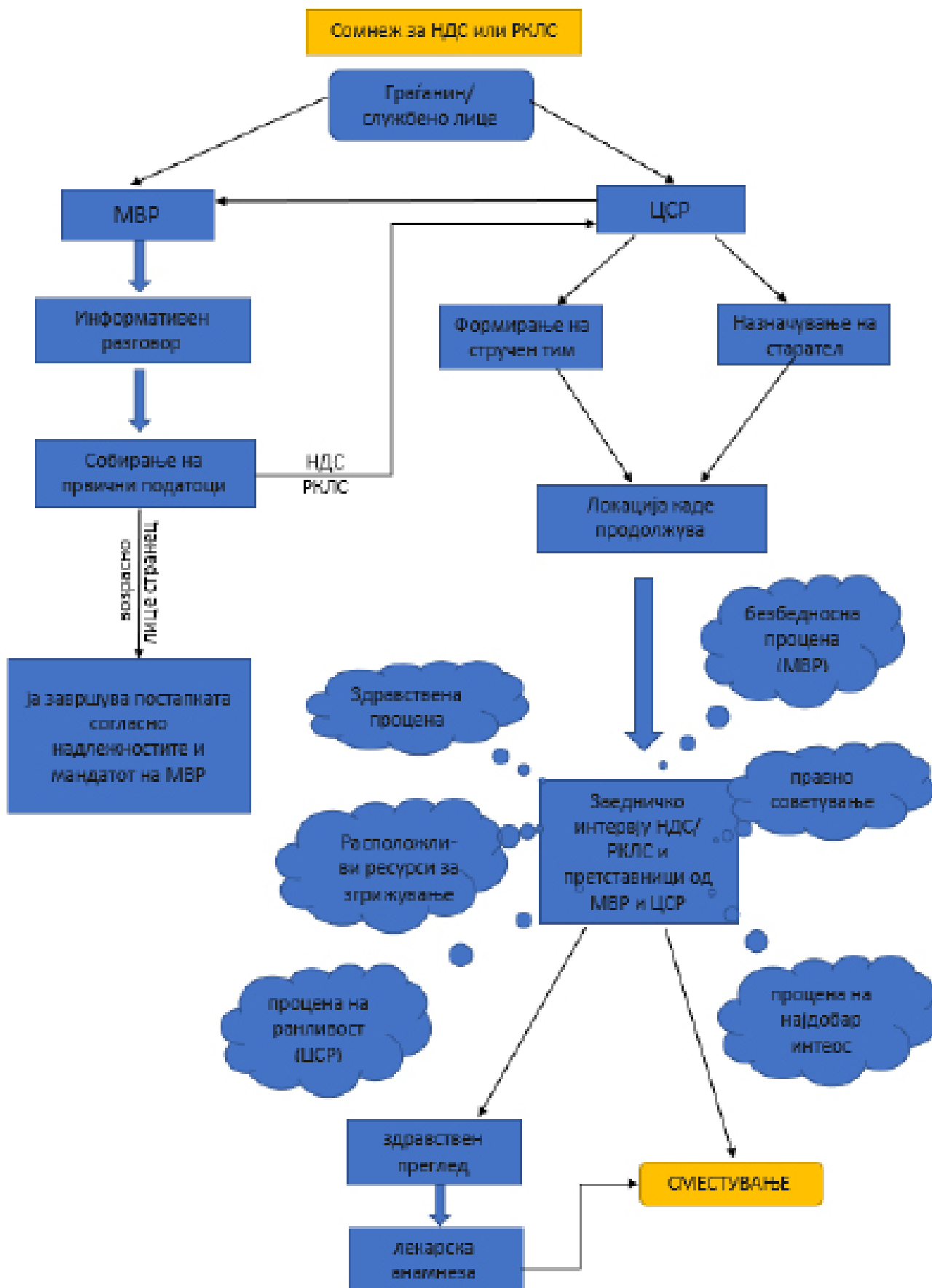
Секој утврден и одговорен ресурс ќе се избира врз основа на стандардите и структурите дефинирани во овој документ. Исто така, сите мерки ќе се приспособат според конкретните потреби на НДС и РКЛС во секој конкретен случај посебно. Истовремено, документот ќе упатува на правилници и прирачници кои ги регулираат или дообјаснуваат темите опфатени со СОП.

Заштита на личните податоци

Сите субјекти вклучени во спроведувањето на СОП се должни да ги штитат личните податоци на **НДС и друга категорија на РКЛС**, во согласност со Законот за заштита на личните податоци.⁴⁸

⁴⁸ Европската конвенција за човекови права е меѓународна конвенција за заштита на човековите права и политичките слободи во Европа, 1950.

СОП 1: ПРВИЧЕН КОНТАКТ, ИДЕНТИФИКАЦИЈА И УПАТУВАЊЕ

ШТО: Во рамки на секојдневните активности, доколку кој било граѓанин или службено лице изрази сомневање дека одредено лице е НДС или РКЛС треба да му пружи помош, упатувајќи го кон најблиската полициска станица (ПС) или кон месно надлежниот центар за социјална работа (ЦСР). Доколку поради јазична бариера не е возможно воспоставување на комуникација со претпоставеното НДС/РКЛС, граѓанинот/службеното лице за воочената состојба го известува најблискиот месно надлежен орган - МВР или ЦСР, со наведување на прецизна локација и местото за настанот со цел нивно упатување на самото место на настанот.

КОЈ: Понатамошното постапување со претпоставеното НДС или РКЛС по пристигнување во службените простории или место по добиена дојава, го презема:

- Овластен претставник на ЦСР;
- Овластено службено лице од МВР;
- Стручен тим предводен од определен старател, назначен правен полномошник од страна на старателот.

КОГА: Во секое време, но не подолго од 4 часа по првичната дојава за претпоставено НДС или РКЛС.

КАКО: Преку следниве чекори:

Чекор 1: Пронаоѓање и упатување кон надлежен орган (ПС или ЦСР)

Веднаш по првичниот контакт со лицето од страна на кој било граѓанин или службено лице, а за кое постои разумно сомневање дека е НДС или други РКЛС, се известува МВР или ЦСР (Анекс 1 - Листа на контакти на ПС и листа на контакти на ЦСР) кои веднаш излегуваат на терен/локација посочена од страна на лицето кое го пријавило случајот. Не е дозволен транспорт на лице од страна на неовластени лица како што се граѓани или организации!⁴⁹ Доколку првичниот контакт е со службено лице од МВР кое во рамки на своите надлежности води првичен информативен разговор со лицето во насока на негово идентификување и собирање на прелиминарни податоци, во моментот кога ќе добие сознание дека лицето е НДС или РКЛС, понатамошниот разговор се прекинува. По прекинување на разговорот се известува месно надлежен ЦСР (поради итност на постапката првичното известување е телефонски, но доколку е во работно време во исто време се испраќа и електронска порака од МВР до ЦСР, ако е после работно време првиот работен ден се доставува известување преку електронска порака од МВР до ЦСР), со цел назначување на старател во рок не подолг од 4 часа, и понатамошно продолжување на постапката. Доколку првичниот контакт е со службено лице од ЦСР, по констатацијата дека станува збор за НДС или РКЛС, започнува постапка за назначување старател и се продолжува со процената на потребите на НДС/РКЛС, но во истиот момент се известува службено лице на МВР (преку телефонски повик), со цел негово присуство во понатамошното интервју на НДС/РКЛС. Локацијата (пријатна соба) каде ќе продолжи разговорот се договара помеѓу претставници на ЦСР и МВР во зависност од расположливите ресурси кои ги задоволуваат критериумите за пријатна соба за кои ЦСР или МВР веќе имале сознание за поседување на таков капацитет⁵⁰.

ЧЕКОР 2: Итна медицинска помош за НДС или друго РКЛС

Доколку овластеното службено лице од МВР или стручното лице од ЦСР ќе воочат симптоми опасни по животот и здравјето кај НДС, односно РКЛС, веднаш ќе повикаат итна медицинска помош или ќе го транспортираат лицето до најблиската здравствена установа за обезбедување на итна здравствена поддршка која се обезбедува преку посебна програма донесена од Министерството за здравство.⁵¹ Овластеното службено лице од МВР обезбедува придружба на лицето сè до пристигнувањето на старателот или стручниот работник, доколку има услови и потреба. Доколку лицето првично е донесено во здравствена установа поради итноста на медицинската интервенција, тогаш службеното лице од здравствената установа ако се сомнева дека се работи за НДС или РКЛС ја известува надлежната служба на МВР – РЦ за ГР ОПКМСР. За пристапот до здравствените услуги види СОП 3.

49 Во одредени исклучоци, доколку постојат меморандуми за соработка или протоколи, односно одлуки на Владата на РСМ каде го уредуваат прашањето на делегирање на одредени услуги и сервиси на конкретната организација или правен субјект склучени помеѓу надлежната институција и давателот на услуга ќе биде дозволено транспортирање на НДС/РКЛС со одобрување и присуство на старателот или претставник на ЦСР.

50 „Пријатна соба“ е термин кој се користи за опис на службена просторија која се наоѓа во полициска станица или центар за социјална работа а која е специјално приспособена за вршење на разговор со деца и други ранливи лица. Целта на овие простории е децата и ранливите лица да се чувствуваат сигурно и попријатно во моментот кога стручните служби работат со нив, притоа штитејќи ги интересите и правата на оваа категорија лица.

51 Програмата донесена од Министерството за здравство.

ЧЕКОР 3: Регистрација на лице од страна на МВР

Евидентирањето и регистрацијата на НДС, односно РКЛС се врши исклучително од службено лице од МВР. Евиденцијата на лице странец се заведува во дневната книга на настани на надлежниот СВР, каде по направената евиденција за присуство на НДС, односно РКЛС телефонски го известуваат РЦ за ГР ОПКМСР и месно надлежниот ЦСР. Доколку НДС, односно РКЛС не поседуваат лични документи, истите се заведуваат во дневната книга на настани со податоците кои ги даде при нивното прво евидентирање пред службеното лице на МВР.

Во случаите каде првичниот контакт со НДС, односно РКЛС го има службено лице од ЦСР, а истото даде различни лични податоци во првичниот разговор со мешовитиот тим од МВР и ЦСР, како релевантни се земаат податоците со кои службеното лице од МВР ќе направи регистрација на лицето.

Регистрацијата на НДС/РКЛС го врши службено лице на МВР (РЦ за ГР ОПКМСР) која се прави по завршување на првичното интервју и во просториите на МВР наменети за таа активност, во присуство на старателот или стручниот работник од ЦСР доколку има потреба за придружување на РКЛС на кое не му е назначен старател.

ЧЕКОР 4 - Определување на старател

Активностите кои треба да се преземаат во рамки на ЦСР, по добиеното известување од МВР, во период не подолг од 4 часа се:

- детектирање на простор каде ќе се врши понатамошниот разговор со НДС (пријатна соба),
- подготвување на овластување за посебен старател,
- формирање на стручен тим (доколку околностите го бараат тоа, во случаи каде постои сомневање дека НДС било предмет на какво било насилство или трговија).

Месно надлежниот ЦСР, веднаш (не подолго од 4 часа) определува стручно лице со овластување за назначување на старател на пронајденото НДС (Анекс 5) а подоцна донесува решение за старател (Анекс 6). Старател се одредува и за некои категории РКЛС по барање на надлежна институција по службена должност.

ЧЕКОР 5 : Спроведување на разговор за процена на потребите

По првичниот разговор (локацијата на дојава) и идентификацијата дека се работи за НДС или РКЛС (Анекс 2 – Алатка за помош при идентификација на НДС или РКЛС), понатамошниот разговор во пријатна соба се врши од страна на мешовит тим од претставници на стручни и обучени лица од МВР и ЦСР за постапување со НДС или РКЛС. Пред отпочнување на разговорот со НДС или РКЛС, старателот или стручниот работник од ЦСР прави процена дали разговорот ќе може да се прави без присуство на преведувач, односно обезбедува присуство на преведувач за јазик кој е разбирлив за НДС или РКЛС (Листа на контакти – листа на преведувачи во Анекс 1). Со овој разговор започнува и процената на најдобриот интерес на детето. Доколку е потребно, или побарано од лицето и е во согласност со капацитетите на институцијата, се зема предвид и можноста за спроведување на разговорот со лице од ист пол.

Во рамки на спроведување на првичниот разговор со НДС или РКЛС, аспектите на кои треба да се посвети внимание од страна на мешовитиот тим се:

А. Процена на ранливост (службено лице на ЦСР):

- Доколку при прелиминарната процена и разговорот се утврди постоење на индикатори кои укажуваат дека НДС или РКЛС е претпоставена жртва на трговија со луѓе, веднаш се известува НЕСКМТЛ/ЕТЛКМ при СКИ-ОСОСК на МВР или НМУ при МТСП за нивно вклучување и се применуваат СОП за постапување со жртви на трговија со луѓе.

- Доколку се утврди дека лицето е жртва на кој било вид на насилство се применуваат постапките определени во системот на социјална заштита

- Врз основа на разговорот и опсервацијата ЦСР дава мислење за психофизичката состојба на НДС или РКЛС, по што старателот има право да не дозволи транспорт и носење на НДС во рамки на други институции и државни органи каде НДС може да е дел од одредени постапки. Назначениот старател по службена должност од ЦСР ги презема истите дејствија и за РКЛС (процена/наод и мислење, постапката опишана во СОП 5 – Кривична постапка).

- Процена на потребите (Анекс 11 – Алатка за помош при процена на потребите)

Б. Безбедносна процена (службено лице на МВР)

Првичната безбедносна процена МВР ја прави во првите 4 часа додека се одвива разговорот. Донесената одлука по однос на безбедносната процена, писмено се доставува на старателот или службеното лице од ЦСР (првично по усно укажување од страна на МВР за ризикот, ЦСР првично на писмен записник од увид истото го евидентира на кој се потпишуваат и инспекторите од МВР, ако е потребен писмен документ ЦСР се обраќа до МВР со барање за процена на безбедносен ризик по што МВР доставува писмен документ), по однос на која се прави процена за понатамошно определување на начинот на згрижување (сместување) на НДС/РКЛС и препораки за спроведување на одлуката а кои се во најдобар интерес на лицето.

- За точките А и Б, мешовит тим може да ја користи алатката за помош при процена на првичниот социјален и безбедносен ризик (Анекс 10).

В. Правно советување (службено лице на МВР и ЦСР):

Со цел заштита на правата на НДС или РКЛС за време на разговорот а и во понатамошните постапки пред државните органи им се обезбедува правно советување.

По завршување на разговорот со НДС или РКЛС доколку им е назначен старател, од страна на МВР лицето официјално се предава на грижа на старателот (Образец за предавање на дете од МВР кон ЦСР – Анекс 21).

ЧЕКОР 6: Првично сместување на лице НДС или друго РКЛС

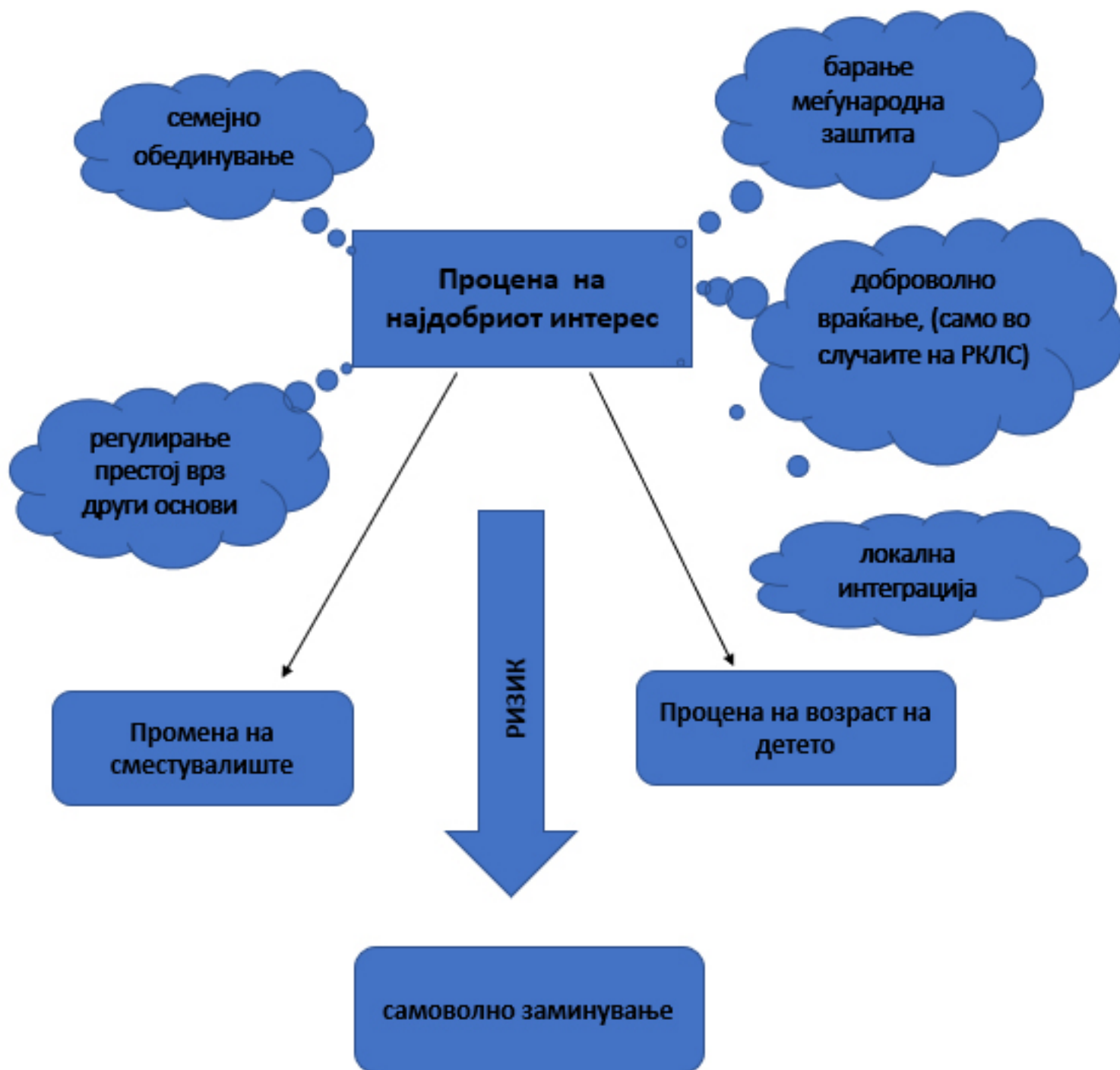
Врз основа на процената на потребите, видот и степенот на ранливоста, а која ќе биде во најдобар интерес, старателот итно наоѓа сместување на НДС или РКЛС. Сместувањето треба да се реализира во рамки на: згрижувачки семејства, живеење со поддршка, установи за вонсемејна заштита, установи кои одговараат на ранливоста, здравствената состојба и видот и степенот на попреченост (згрижување кај даватели на услуга за сместување на лица со попреченост, сместување и грижа за стари лица, домови, сместување во здравствени установи и други видови на згрижување достапни во системот на социјална заштита), за што дополнително изготвува Решение за сместување (за секоја форма на згрижување се користи различен/соодветен образец/решение од страна на ЦСР). Во случаи определени од старателот или стручен работник од ЦСР можно е првичното сместување да биде интервентно, потоа, по направена процена за најдобар интерес, сместувањето, односно местото на згрижување да биде соодветно сменето (објаснето во СОП 2). Доколку се сместува во згрижувачко семејство треба да се оствари контакт со Центар за поддршка на згрижувачи со цел обезбедување на соодветно семејство, во текот на работното време писмено се обраќа, надвор од работното време телефонски, а дополнително и писмено (Анекс 1 – Листа на контакти - контакти на месно надлежни центри за поддршка на згрижувачки семејства). Доколку се сместува во друга форма (мал групен дом или станбена единица) треба да се контактира со соодветната установа во чиј состав е малиот групен дом или станбената единица (Анекс 1 – Листа на контакти – Контакти за сместување во мал групен дом или станбена единица).

Доколку лицата првично имале потреба од итен медицински третман (СОП 1, Чекор 2) понатамошното транспортирање на НДС, односно на РКЛС во згрижувачки капацитет определен од ЦСР, ќе зависи од лекарската анамнеза добиена по направените здравствени прегледи на НДС, односно РКЛС.

За предавање на лицето на згрижувачот се користи образец за примопредавање помеѓу ЦСР и одговорното лице во рамки на капацитетот за сместување Анекс 3.

Доколку старателот има потреба итно да ја започне постапката за регулирање на престој на НДС или РКЛС, видот на постапката ќе влијае на изборот на соодветно сместување (види СОП 3).

СОП 2: ЗГРИЖУВАЊЕ И ПРИСТАП ДО ПРАВА

ШТО: Ги опфаќа мерките со кои продолжува процената на најдобриот интерес на детето а се состои од првична проценка на ризик со цел навремено планирање и преземање дополнителни мерки и чекори за првично згрижување-сместување, и проценка на потребите која вклучува развивање на план за помош и приспособување и стабилизирање на НДС и други РКЛС што вклучува и пристап до здравствени услуги и образование.

КОЈ:

- Старател и формиран стручен тим одговорен за постапување со НДС и РКЛС во исклучителни ситуации;
- Министерство за здравство;
- Министерство за образование;
- МВР.

КОГА:

- Веднаш по формалната идентификација на НДС или други РКЛС и неговото згрижување.

КАКО: Преку следниве чекори:

ЧЕКОР 1: Проценка за најдобриот интерес на НДС и РКЛС

Веднаш по сместувањето и првичното згрижување, континуирано продолжува постапката за проценка на најдобар интерес на НДС или РКЛС⁵². Во согласност со процената во рок од 10 дена, најдоцна до 30 дена од приемот на НДС или РКЛС, се изготвува индивидуален план за работа, во кој план ќе биде вметнато кои активности ќе бидат преземени.

Во зависност од процената за најдобар интерес, иницијално ќе биде донесена одлука за:

- доброволно враќање, (само во случаите на РКЛС),
- семејно обединување,
- барање меѓународна заштита,
- регулирање престој врз други основи,
- други активности кои го поддржуваат процесот на локална интеграција (вклучување во образование, вклучување во вонучилишни активности, посета на курс по македонски јазик,⁵³ здравствени услуги по потреба⁵⁴).

Чекор 2: Згрижување (доколку се менува)

Доколку по реализираниот првичен разговор се донела одлука за краткорочно интервентно сместување, можно е старателот на НДС по направената продлабочена проценка за најдобар интерес (Чекор 2) да побара друго сместување (различна форма или локација соодветна на месната надлежност на определено засолниште зависно од потребата).

Единствено, старателот или стручното лице од ЦСР во случај на РКЛС може да донесе одлука за формата на сместување и локацијата за што донесува соодветно решение за сместување.

Во случај кога за НДС или друга категорија РКЛС на кој му е одреден старател, има потреба да се изврши промена на старателот, се прави предавање на лицето со Записник за предавање/преземање на лице помеѓу двата старатела (Анекс 3) и се изготвува ново овластување (Анекс 5). Старателот на кој му прекинало старателството изготвува старателски извештај (Анекс 19).

За промена на локацијата и адресата на лицето кое е дел од определена постапка за регулирање престој или поднело барање за меѓународна заштита, старателот или ЦСР задолжен за НДС/РКЛС има обврска да го извести органот пред кој се води постапката (МВР, ОЈО) со електронска порака до службеното лице кое ја води постапката во период не подолг од 24 часа од донесената одлука за новото место на престојување на НДС/РКЛС.

52 За НДС се користи „Прирачник за проценка на најдобриот интерес на детето“, ЈУ Завод за социјални дејности, 2019.

53 Закон за основно образование (член 13) .

54 Старателот, организира здравствени услуги во согласност со Програмата креирана од Министерството на здравство.

Чекор 3: Пристап до образование

- Старателот врши упис на НДС во училиште.
- За запишување во редовно училиште потребно е да се достави потврда за вакцинален статус (примени задолжителни вакцини), офталмолошки и стоматолошки наод, по протокол обезбеден од Министерството за здравство за НДС кои не поседуваат доказ од својата матична држава или претходно живеалиште за вакциналниот статус.
- За НДС се организира тестирање на знаење со цел запишување во соодветно одделение.
- Во рамките на училиштето се обезбедува изучување на македонскиот јазик.
- За запишување во училиште не е потребно НДС да има регулиран престој, но во понатамошниот период, во насока на обезбедување на свидетелство на НДС, неопходно е да се почне постапката за регулирање на престојот.

Чекор 4: Пристап до здравствени услуги

- НДС или друго РКЛС во периодот додека е неосигурано лице по ниту една основа и без регулиран престој, пристап до здравствени услуги остварува преку Програмата обезбедена од Министерство за здравство.
- Пристапот до услугата во сите државни здравствени установи се обезбедува во согласност со донесената Програма од МЗ.

ЧЕКОР 5 : Процена на возраст на детето⁵⁵

Процената на возраста кај НДС кое не поседува документи за идентификација, се иницира во случај кога постои сериозно сомневање за возраста на лицето и е во негов најдобар интерес во согласност со правата што се обезбедуваат. Процената на возраста се иницира во следниве ситуации:

- Кога се смета дека утврдувањето на возраста е во најдобар интерес на лицето и заради негова соодветна заштита;
- Кога лицето се претставува како дете, а има сомневање дека е полнолетно - заради ефективна алокација на ресурсите на сместувачките капацитети.

Ваквата процена иницира, овластеното службено лице од МВР или старателот/стручниот тим веднаш по спроведувањето на разговорот и искажаното сомневање по однос на горенаведените ситуации, отпочнување на процената за возраст на детето. Тоа се иницира со доставување на писмено барање од МВР или старателот/стручниот тим до Комисијата за процена на возраста на детето формирана во согласност со посебна програма од МЗ. Комисијата за процена на возраста на детето се состои од стручни работници и медицински професионалци во согласност со посебната програма која се креира од Министерството за здравство каде се предвидени постапките вклучувајќи ја постапката која го обезбедува правото на жалба на лицето кое е предмет на процена на возраста. Оваа постапка се презема по претходна информираност и добиена согласност од лицето и предност се дава на неинвазивни методи на процена.

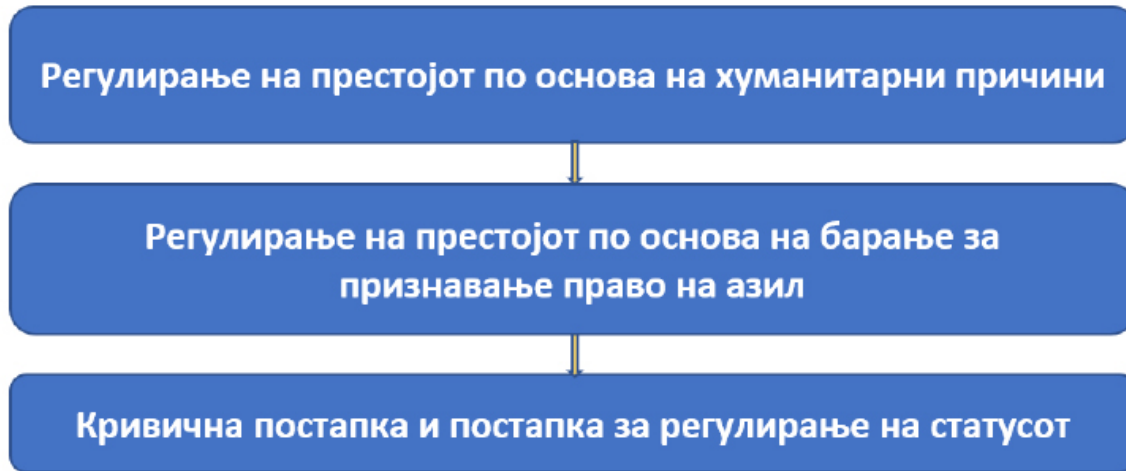
Сè додека не се утврди возраста на детето, со него се постапува како со дете

ЧЕКОР 6: Заминување на НДС или РКЛС за кои беше назначен старател

Доколку детето или РКЛС со назначен старател самоволно замине без најава од местото каде е сместено (згрижувачко семејство, или мал групен дом или други соодветни установи кои му одговараат на ранливата состојба, здравствената состојба и видот и степенот на попреченост на РКЛС) надлежните лица од местото каде е сместено детето должни се веднаш, но не подоцна од 24 часа од нивното непријавено заминување, да поднесат пријава во надлежната полициска станица. Старателот веднаш, но не подоцна од 24 часа, од непријавеното заминување на НДС/РКЛС, должен е писмено да го извести Секторот за потраги при МВР и Секторот за азил при МВР доколку лицето е барател на азил.

⁵⁵ Постапката од страна на Министерството за здравство за процена на возраста на детето ќе се развие по усвојување на овие СОП.

СОП 3: РЕГУЛИРАЊЕ НА ПРЕСТОЈОТ НА НДС И РКЛС

ШТО: Вклучува збир на одлуки, постапки на надлежните институции, одговорните лица задолжени за постапување со НДС и други РКЛС а кои се однесуваат за решавање на статусот на НДС и РКЛС, кои го немаат регулирано престојот во РСМ. Доколку НДС или РКЛС е со признаено право на азил се постапува во согласност со Правилникот за начинот на згрижување и сместување на малолетни лица без придружба и ранливите категории на лица со признаено право на азил во Република Северна Македонија („Службен весник на РСМ“, бр.195/19).

КОЈ:

- Назначен старател од страна на ЦСР/МЦСР;
- МВР-БЈБ -ОГРМ и РЦ за ГР – ОПКМСР;
- Правен полномошник;
- МВР-ОГР- СА;
- УНХЦР-советодавна-преведувачка помош;⁵⁶
- МЗМП-правна помош од страна на правен полномошник.⁵⁷

КОГА:

- Барање за регулирање на престој по кој било од двата наведени основа се поднесува во најкус можен рок по идентификацијата на НДС или РКЛС;
- Постапување по поднесено барање од страна на старател во најкус можен рок.

КАКО: Преку следниве чекори

ЧЕКОР 1: Назначување правен полномошник

Во случаите кога има потреба на лицата им се одредува правен полномошник од страна на старателот за што се изготвува **писмено полномошно за назначување на правен полномошник (Анекс 7)**. Правниот полномошник е од листата на правни застапници обезбедени од ЦСР.

ЧЕКОР 2: Регулирање на престојот по основа на хуманитарни причини⁵⁸

56 Закон за меѓународна и привремена заштита, „Службен весник на РМ“, бр.64/18, чл.21.

57 Закон за меѓународна и привремена заштита, „Службен весник на РМ“, бр.64/18, чл.22.

58 „Службен весник на РМ“, бр.97/18, „Службен весник на РСМ“, бр.108/19 и бр.294/21, „Службен весник на РСМ“,

Назначениот старател поднесува барање за одобрување/продолжување на привремениот престој⁵⁹ до МВР, кое по приемот на барањето за одобрување/продолжување на привремениот престој, постапува и одлучува во итна постапка и донесува решение за одобрување на привремениот престој.⁶⁰ Дозволата за привремен престој се издава за период до една година и истата може да се продолжува доколку се утврди дека и понатаму постојат хуманитарни причини. Ваква дозвола се издава и за НДС и РКЛС кои чекаат доброволно враќање или семејно обединување заради пристап до сите права во периодот до напуштање на државата.

ЧЕКОР 3: Регулација на престојот по основа на барање за признавање право на азил⁶¹

Доколку врз основа на спроведената процена на лицето кое е идентификувано како ранливо се појави потреба за меѓународна заштита се поднесува апликација за признавање на правото на азил. Ако старателот процени дека е во најдобар интерес за заштита на детето поднесува **барање за признавање право на азил** (Анекс 15)⁶² и го поднесува до МВР/ОГР/СА заедно со известување за ранливост/ранлива категорија (Анекс 4) и овластување/решение за старателство (Анекс 6), кој по приемот на барањето постапува во најкус можен рок. Ако РКЛС искаже усно барање за признавање право на азил за истото се изготвува **записник за прием на усно барање за признавање право на азил⁶³ (Анекс 8)**. Старателот го потпишува записникот за признавање на барање на право на азил или намерата за право на азил кога се работи за НДС, а потоа оригиналот од страна на МВР (каде е поднесено барањето) се доставува до Секторот за азил заедно со оригиналното овластување за старател или решение за старател за посебен случај (потврда за искажана намера за поднесување на барање за признавање на право на азил Анекс 9). По поднесеното барање за признавање на правото на азил Секторот за азил закажува интервју со детето на кое интервју задолжително присуствува старателот за посебен случај, преведувач и правен застапник. Доколку детето не е во можност да присуствува на интервјуту писмено се известува Секторот за азил и се презакажува терминот. Доколку се работи за ранлива категорија стручен тим од месно надлежен ЦСР на барање на Секторот за азил доставува известување за ранливост на лицето.

ЧЕКОР 4: Кривична постапка и постапката за регулирање на статусот

Ако е поведена кривична постапка во која лицето е учесник, кривичната постапка тече без разлика дали за лицето има поднесено барање за регулиран престој или не.

Во случаите на НДС во рамки на постапката пред други институции задолжително е присуството на правниот застапник и старателот на НДС.

Во делот на сместување на НДС кој е соучесник во кривичната постапка, се препорачува разгледување на алтернативни форми на сместување доколку, во зависност од кривичното дело, постои можност за истите.

бр.24/21, член 120 од ЗС.

59 Анекс бр. 13: Барање за одобрување/продолжување на привремен престој.

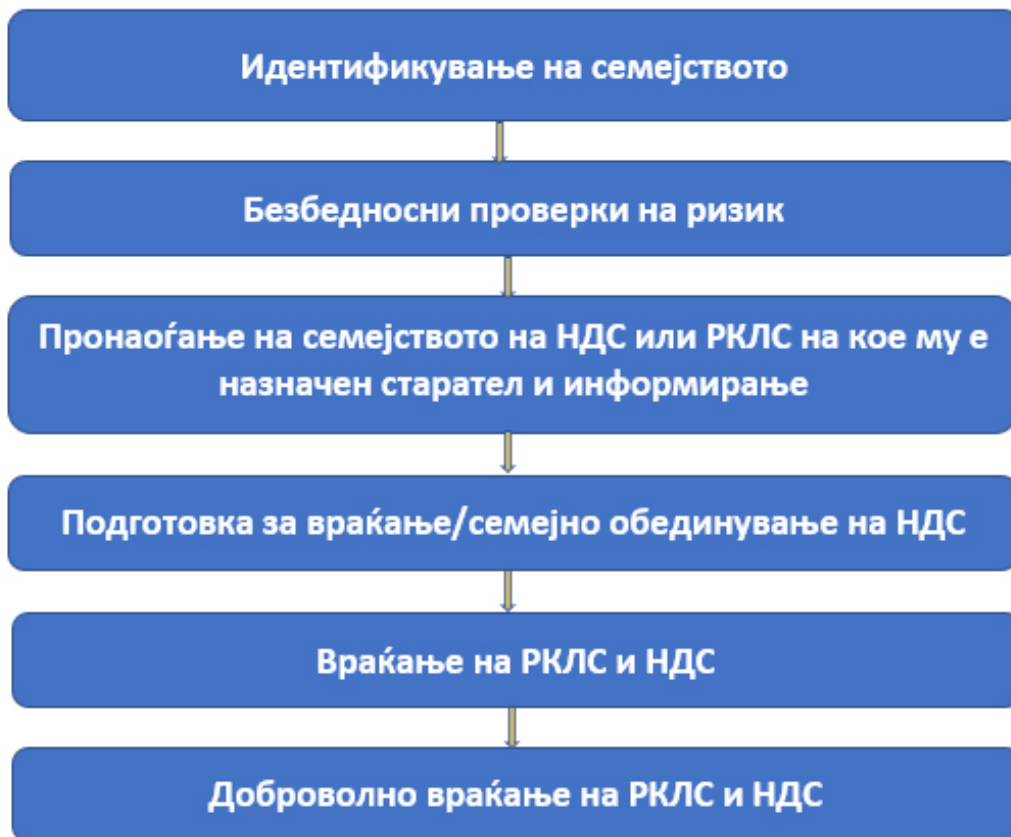
60 Анекс бр.14 Решение за одобрување привремен престој.

61 Закон за меѓународна и привремена заштита, „Службен весник на РМ“, бр. 64/18, чл.26.

62 Анекс бр.15, Барање за признавање право на азил.

63 Анекс бр.8 „Записник за прием на усно барање за признавање на азил“ ЗМПЗ.

СОП 4: ПРОНАОЃАЊЕ НА СЕМЕЈСТВОТО, СЕМЕЈНО ОБЕДИНУВАЊЕ, ДОБРОВОЛНО ВРАЌАЊЕ

ШТО: Доколку процената за најдобар интерес на НДС укаже дека семејното обединување, односно доброволното враќање за РКЛС е најприфатливото трајно решение, тогаш старателот/ЦСР ги активира постапките и чекорите за инволвирање на надлежните органи и институции за пронаоѓање на:

- членови на потесното семејство;⁶⁴
- помагање во постапките за доброволно враќање.

КОЈ:

- МЦСР/старател/стручен тим;
- МВР- БЈБ/ОГРМ и РЦ за ГР/ОПКМСР;
- МНР;
- СМПС;
- Како и со помош на: Црвен крст на РСМ, УНХЦР, ИОМ и други МО/ЗГ.

КОГА:

- По завршена процена за најдобар интерес на лицето;
- По идентификување на родителите/блиски роднини;
- По изготвена процена на ризик;
- По извршено советување за враќање и добивање на согласност за доброволно враќање или семејно обединување, а е во согласност со најдобриот интерес на детето кај НДС или по процената на ризиците кај РКЛС.

КАКО: Преку следниве чекори:

⁶⁴ За членови на потесното семејство, во смисла на став (1) на член 16 од ЗМПЗ, се сметаат брачниот другар, доколку бракот бил склучен пред доаѓањето во Република Северна Македонија, вонбрачен другар, малолетните деца кои не се во брак, родителите на малолетните деца доколку малолетните деца се стекнале со право на азил и други лица во согласност со законот.

ЧЕКОР 1: Идентификување и пронаоѓање на семејството

Стручниот тим и старателот вршат разговор со НДС или РКЛС по однос на нивните родители и блиски роднини со цел да направат процена дали е во најдобар интерес на детето/РКЛС да се обедини со своето семејство, односно доброволно да се врати во земјата на потекло. Доколку се направи процена дека тоа е во најдобар интерес, преку првичен разговор, старателот/ЦСР самиот прави обид да се соберат информации за земјата на потекло на НДС/РКЛС, да го пронајде семејството, да се оствари првичен телефонски контакт, а потоа и да се процени дали сè уште е во најдобар интерес на НДС/РКЛС да се обедини со своето семејство, односно доброволно да се врати во земјата на потекло.

Во случаите кога нема достапни податоци за членовите на семејството назначениот старател/ЦСР по службена должност во писмена форма а најмногу 3 работни дена од денот на назначување за старател/водител на случајот се обраќа до службата за барање, односно на Црвениот крст на Република Северна Македонија со цел лоцирање на семејството. Црвениот крст на РСМ е надлежен за пронаоѓање на семејството и кој презема мерки за пронаоѓање на неговите блиски роднини: брачниот другар, доколку бракот бил склучен пред пристигнување во Република Северна Македонија, вонбрачниот другар, малолетните деца кои не се во брак, родителите на малолетните деца доколку малолетните деца се стекнале со право на азил и други лица во согласност со закон, заради остварување на контакт со истите, нивно информирање за пронајдените/идентификуваните НДС или РКЛС заради започнување на постапка за нивно обединување. По нивното пронаоѓање мандатот на Црвениот крст завршува и понатамошните активности ги преземаат надлежните институции.

По добивањето на податоци од ЦК на РСМ, старателот стапува во контакт со семејството со цел проверка на веродостојноста на податоците за семејството како и подготвеноста на семејството да ги преземе грижата и одговорноста за НДС или РКЛС зависно од потребите.

ЧЕКОР 2: Безбедносен ризик од семејно обединување или доброволно враќање

Доколку ЦСР не е во можност самостојно да истражи за безбедносната состојба на земјата на потекло на НДС или РКЛС каде сака да се направи семејно обединување или доброволно враќање на РКЛС, службено се обраќа со допис до МВР/Сектор за азил кои поседуваат база на податоци за земји на потекло и состојбите на ризик во истите. Од страна на МВР се утврдува и степенот на безбедносен ризик на НДС и РКЛС при семејното обединување со нивните родители/блиски роднини, од ризикот за враќање во земјата на потекло или дестинација каде што престојуваат нивните родители/блиски роднини. Процената на степенот на безбедносен ризик за нивно обединување и безбедно враќање во земјата каде ќе се врши обединувањето (Информации потребни за подготвување на процена на ризик во Анекс 16), ја прави ОЕ на МВР, односно АНБ преку меѓународна полициска соработка или директна полициска соработка со земјата на потекло или земјата на дестинација на родителите/блиските роднини на НДС или РКЛС.

ЧЕКОР 3: Подготовка за семејно обединување на НДС/доброволно враќање на РКЛС

Откако ќе се обезбедат сите предуслови за безбедно враќање, ЦСР/старател/стручен тим донесува одлука за семејно обединување на НДС, односно доброволно враќање на РКЛС. Во присуство на правниот полномошник се информира НДС или со назначен старател РКЛС за донесената одлука, и по неговата согласност се подготвува за враќање и обезбедување на патни документи. Одлуката треба да содржи информации за законските можности за семејно обединување во РСМ, семејно обединување во земјата на престојот на семејството, доброволно враќање во земјата на потекло.

ЧЕКОР 4: Семејно обединување во РСМ

Во случаите кога членовите на семејството искажуваат подготвеност за преземање на грижа и одговорност за нивниот член кој се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија, истите се советуваат да побараат правна помош во земјата на нивниот моментален престој за неопходните постапки кои треба да бидат преземени со цел реализирање на семејното обединување на територијата на РСМ.

Постапката на семејно обединување започнува со поднесување на барање за семејно обединување, лично од страна на барателот на семејното обединување - покровителот или преку овластен полномошник до Министерството за внатрешни работи, Сектор за азил .

Доколку барателот на семејно обединување е НДС или процесно неспособно лице, старателот, односно законскиот застапник го поднесува барањето за семејно обединување во негово име, лично или преку овластен полномошник и ги сноси трошоците за поднесување на документите и барањето, во останатите случаи на РКЛС, барањето го поднесуваат лично.

Барањето за семејно обединување се поднесува во писмена форма на македонски јазик и неговото кирилско писмо на пропишан образец.

За НДС и РКЛС кои уживаат меѓународна заштита во Република Северна Македонија, барањето се поднесува до Секторот за азил при МВР.

Постапката на семејно обединување на НДС со неговиот родител се реализира во просториите на ЦСР, каде, претходно, стручен тим врши индивидуален разговор со родителот пред да направат спојување на родителот и НДС.

Доколку во постапката на семејно обединување тимот воочи несигурност, страв и сомнежи на НДС кон родителот, постапката може да биде одложена до периодот на воочување на околностите кои предизвикале вознемиреност кај НДС.

Постапката за семејно обединување завршува со потпишување на образец за преземање на НДС од страна на родителот.

ЧЕКОР 5: Семејно обединување во земјата на престој на семејството

Во случаите на семејно обединување во земјата на престојот на семејството, по добивање на решение за семејно обединување од надлежните органи, каде семејството го има регулирано својот престој, старателот/ЦСР целокупната кореспонденција ја води со амбасадата/ДКП на земјата дестинација преку Министерството за надворешни работи на Република Северна Македонија .

Во рамки на писмената кореспонденција се информираат надлежните служби во земјата на дестинација каде престојува родителот (член на потесното семејството) со кого треба да се реализира семејното обединување и се утврдува можноста родителот да дојде во РСМ заради семејно обединување и преземање на НДС, и нивно заедничко враќање во земјата на престој на родителот. Во случаи, доколку НДС/РКЛС не поседува валидна патна исправа, МНР на РСМ на истото може да му издаде патен лист за странец со цел патување на детето/лицето до земјата каде членовите на неговото потесно семејство го имаат регулирано престојот.

Доколку семејното обединување се реализира на територијата на земјата на престој на родителите на НДС, организацијата и планирањето на патувањето од страна на старателот на НДС се координира со стручните служби од земјата на престој на родителите. Во постапката за семејно обединување на НДС од РСМ до земјата на престој на неговите родители, задолжително е придружуван од старателот. Предавањето на НДС од страна на старателот се врши исклучително на овластено лице од стручна служба од земјата на престој каде се реализира семејното обединување. Постапката за семејно обединување завршува со потпишување на образец за примопредавање на НДС помеѓу старателот и стручното лице кое има полномоштво за преземање на НДС (Анекс 20 Известување за примопредавање на мигрант/странец).

ЧЕКОР 6: Доброволно враќање на РКЛС за кои е назначен старател

Постапката за доброволно враќање на РКЛС во РСМ треба да биде исклучително на доброволна основа. Доброволното или самостојно враќање на странецот во земјата на потекло или во трета земја, во која има дозвола за престој, се заснова на слободна и информирана одлука на странецот кој се враќа. Кога се исполнети условите на Програмата за асистирано доброволно враќање, МВР го упатува лицето до ИОМ, а ИОМ ја спроведува Програмата, по добиена писмена согласност на лицето/старател за влез во Програмата:

- ✓ Се обезбедува медицински преглед од лекар на ИОМ, или лекар/и во Прифатен центар за странци или друго место за сместување и се издава потврда за патување;
- ✓ Претставникот на ИОМ во Скопје пристапува кон обезбедување на патен билет и придружувачки транспорт на лицето до местото на заминување и ја известува ИОМ мисијата во земјата на потекло за планираната асистенција;
- ✓ Во исклучителни ситуации и по барање на дипломатските претставништва во земјата на потекло, за лицата кои се вклучени во Програмата за асистирано доброволно враќање, по писмено обраќање на ИОМ до ОГРМ, а по претходно спроведена постапка, ОГРМ може да даде согласност лицето/лицата да ја напушти/напуштат територијата на РСМ, која ја доставува до ИОМ/надлежната институција во писмена форма по пошта, врз основа на која може да се спроведе асистираното доброволно враќање;
- ✓ ИОМ, во рок од 24 до 48 часа пред заминувањето, го информира ОГРМ за патувањето на лицето со достава на известување по електронски пат;
- ✓ За РКЛС на кои им е потребна медицинска помош се обезбедува и медицинска придружба од страна на ИОМ за време на целото патување од Република Македонија до земјата на потекло.

Пред заминувањето, на аеродромот, претставникот на ИОМ одговорен за Програмата за асистирано доброволно враќање од местото му помага на корисникот на програмата на аеродромот околу следните процедури:

- ✓ Чекирање и објаснување на рутата на патување, вклучувајќи ги и процедурите при транзит;
- ✓ Организација на целата логистика за заминување на лицето: чекирање, багаж, придружба;
- ✓ Обезбедување на грант во кеш за реинтеграција;
- ✓ За корисниците кои имаат право на поддршка за нивна реинтеграција, се обезбедуваат податоци за контакт со давателот на таа помош во земјата на потекло;
- ✓ Во случаите кога постои можност за давателот на услугата во земјата на потекло да се сретне со корисникот на аеродромот, на корисникот му се даваат информации за тоа како да го препознае и каде да се сретне со присутното лице;
- ✓ Појаснување на други посебни процедури при пристигнувањето, зависно од конкретната ранливост на корисникот;
- ✓ Во моментот на заминување, корисникот потпишува изјави со кои потврдува прием на грант во кеш или старателот го прави тоа во негово име.

ЧЕКОР 7: Враќање на РКЛС и НДС

Враќањето на РКЛС и НДС во земјата на потекло или во трета земја од која пристигнале во РСМ или во која претходно оствариле заштита го спроведуваат МВР/БЈБ/ОГРМ и РЦ за ГР/ОПКМСР, ИОМ (само во случаи на доброволно враќање/види Чекор 6), УНХЦР и други МО по следните законски основи:

- со правосилно решение е одбиено барањето за право на азил;⁶⁵
- по престанок на правото за азил во РСМ и по други основи, кога решението станува правосилно;⁶⁶
- доброволно враќање на странец кој нема потреба од меѓународна заштита и кој изразил желба доброволно да се врати во својата држава на потекло;
- престанок на правото на привремен престој;⁶⁷
- врз основа на склучени меѓународни договори за преземање лица кои незаконски престојуваат во РСМ.

Веднаш по донесената одлука од страна на МВР за исполнување на законските услови за репатријација на РКЛС, се известува одговорниот ЦСР кој постапува со РКЛС. Надлежниот ЦСР започнува постапка за известување на земјата на прием, односно комуницира со нејзините надлежни институции. Комуникацијата се остварува преку МНР на РСМ. Примопредавањето на РКЛС од страна на надлежниот орган, без разлика дали се спроведува во РСМ или во земјата на прием, секогаш се спроведува со Записник за примопредавање на МВР (Анекс 21), притоа се изготвува план на мерки и активности за спроведување на одлуката за репатријација.

Истото ги опфаќа следниве активности на МЦСР/старател/стручен тим, родители/родител/близок роднина, МВР/РЦ за ГР/СМПС, МНР со поддршка на Црвениот крст, УНХЦР/ИОМ и други МО/ГО:⁶⁸

- организирање/обезбедување/избор на превоз;
- придружба (социјална и доколку е потребно медицинска);
- примопредавање на родители/родител/близок роднина за кој/и е донесена одлука за семејно обединување а примопредавањето се врши во земјата на прием или во РСМ;
- примопредавање на надлежната институција/организација за кој/и е донесена одлука за семејно обединување а примопредавањето се врши во земјата на прием;
- документација која се споделува.

Примопредавањето на НДС или РКЛС со назначен старател на родители/родител/близок роднина кои преземањето го вршат во РСМ, се врши на следниот начин:

- се врши верификација на факти/проверка на документи/лична опсервација со цел да се потврди идентитетот на родителите/родителот/близок роднина и нивното сродство со НДС;
- се спроведува интервју со истите во врска со нивните планови во иднина;
- се запознаваат со психофизичката состојба на лицето како и со здравствените прегледи/интервенции преземени врз истото;
- за примопредавањето се изготвува записник.

Пред заминувањето треба да се обезбеди НДС или РКЛС да ги имаат сите неопходно потребни средства при враќање, меѓу кои и следните:

- патни документи;
- патен билет;
- телефонски броеви и контакти во случај на итни потреби;
- лични работи;
- лице за придружба/одговорното лице;
- парични средства.

65 Закон за меѓународна и привремена заштита, чл.42.

66 Закон за меѓународна и привремена заштита чл. 50.

67 „Службен весник на РМ“, бр.97/18, „Службен весник на РСМ“, бр.108/19 и бр.294/21 член 126.

68 Конвенција за заштита на детето, прифатена и отворена за потписи, ратификации од страна на резолуцијата на Генералното Собрание 44/25 чл.10.

СОП 5 КРИВИЧНА ПОСТАПКА

ШТО: Регулирање на постапките за постапување со НДС во случаи на учество во КП, со цел постапување со истиот на начин кој ќе значи почитување на неговите права како ранлива категорија во согласност со одредбите од член 37 на КПД, а, истовремено, и почитување на националното законодавство: Законот за правда на детето и Кривичниот законик. НДС и РКЛС, во кривичната постапка може да учествуваат во својство на:

- обвинет, сведок и жртва

КОЈ

Јавен обвинител;

МВР/инспекторите за малолетничка деликвенција/инспектор за странци;

МЦСР/старател/стручен тим/правен застапник.

КОГА

Кога НДС/РКЛС е обвинет, сведок или жртва во судска постапка.

Заштитата на правата на НДС и РКЛС во кривичната постапка се спроведуваат преку следниве чекори:

ЧЕКОР 1: Процена на психофизичката состојба на лицето

Откако НДС/РКЛС за кој е назначен старател, ќе биде подготвен да даде исказ по проценка на старател и стручен тим (старателот и стручниот тим прават проценка на психофизичката состојба на НДС и РКЛС и неговиот моментален капацитет да учествува во кривичната постапка и изготвуваат наод и мислење (види и СОП 1, Чекор 5) кои се доставуваат до ЈО. За РКЛС, деца во конфликт со законот и за деца жртви и/или сведоци, се известува јавен обвинител со цел закажување на сослушување на кое ќе бидат применети заштитни процесни мерки. Обвинителот, до старателот, треба да достави покана во писмена форма за денот и часот кога се планира сослушување на НДС, односно РКЛС за кои е назначен старател. Старателот е присутен на сослушувањето и има право истото да го прекине доколку детето не е во состојба да зборува или ако се вознемири:

- Кога старателот и стручниот тим проценуваат дека на НДС или РКЛС на кои им е назначен старател не се во состојба да учествуваат во постапката како сведок или жртва, се дава период на рефлексија и стабилизација на состојбата на лицето и интервјуто се одложува во согласност со ЈО;
- Кога старателот и стручниот тим сметаат дека нивото на попреченост на лицето е сериозна пречка за истото да го сфати делото што го сторило, истото го наведуваат во наодот и мислењето до ЈО.

ЧЕКОР 2: Разговор со НДС превенција од ревиктимизација

Веднаш по поведувањето на кривичната постапка, во која детето е жртва или сведок во постапката, ЈО е должно да го известат старателот на детето за датумот на интервјуто и во согласност со претходно доставената проценка од Чекор 1.

НДС заедно со својот старател и правен застапник одреден од старателот присуствува на интервјуто. Кога се работи за дете жртва/сведок задолжителна е примената на процесно заштитни мерки при сослушувањето според Законот за правда на детето:

- Децата по правило се сослушуваат само еднаш од страна на јавниот обвинител со помош на стручни лица од центрите за социјална работа и поголемиот дел од разговорите со децата се снимаат со користење на аудио и визуелна опрема и се користат како доказ во судот за детето да не мора да оди на суд и да биде испрашувано повеќе пати;
- Детето е информирано за неговите законски пропишани права, а се земаат предвид неговите потреби, ставови и чувства и се прават сите напори за да му се овозможи на детето да се изрази;
- Разговорот се одвива во посебна просторија приспособена на возраста на детето;
- Во случаите кога НДС или РКЛС е/се жртва на кривично дело, правниот полномошник ќе покрене постапка за компензација во корист на жртвата заради последиците од кривичното дело.

ЧЕКОР 3: Постапка со НДС кое е во конфликт со законот или РКЛС - сторител на кривично дело

Под сомнение дека сторител на кривичното дело е НДС или РКЛС за кои е потребно назначување на старател, веднаш се известува месно надлежен ЦСР за потребата од назначување на старател на НДС/РКЛС. Назначениот старател, дава полномошно на правен застапник од листата на правни застапници со која располага ЦСР, со цел заштита на интересите на НДС/РКЛС пред други институции и органи.

Понатамошното давање искази на НДС/РКЛС пред ЈО е во присуство на старателот, правниот застапник/адвокат на НДС/РКЛС, инспекторите за малолетничка деликвенција или други инспектори. Понатамошното постапување во поглед на сместување на НДС/РКЛС е исклучително врз основа на добиените писмени насоки на јавниот обвинител. Во постапката на давање исказ на НДС/РКЛС пред јавен обвинител задолжително се ангажира преведувач.

- Старателот задолжително присуствува на сослушување во надлежното ОЈО и Судот за што е писмено известен за терминот и дава мислење по однос на мерката која се изрекува. Во случај на РКЛС, пожелно е на сослушувањето да присуствува претставник на ЦСР.

- Доколку на НДС или РКЛС им е изречена мерка притвор или се осудени на казна затвор, од страна на старателот, стручно лице и стручниот тим истото се посетува во затвор, му се дава психосоцијална поддршка, му се даваат совети, односно се советува што да се преземе понатаму, му се обезбедува облека и обувки доколку има потреба, се известува семејството и по завршување на казната затвор се организира враќање во согласност со процената на најдобриот интерес на детето.

АНЕКС 1 - КОНТАКТИ

Листа на поважни контакти надлежни за СОП во РСМ

РБ	Надлежна институција /МО/ЗГ	Контакт- телефон	Е - адреса
	МВР/ОГР		
	МВР/ОГРМ/Единица за странци и реадмисија		
	МВР/РЦ за ГР Север/ОПКМСР		
	МВР/РЦ за ГР Север/Прифатен центар за странци		
	МВР/РЦ за ГР Југ/ОПКМСР		
	МВР/ОГР/Сектор за азил		
	МВР/БЈБ/ЦПС/ОСОСК/ЕТЛКМ		
	МТСП/Одделение за миграција, интеграција на бегалци и странци и хуманитарна помош	02 3106 770	divkovski@mtsp.gov.mk
	МТСП – ЈУ Прифатен центар за баратели на азил	02 602 221	juslbpa-sk@mtsp.gov.mk
	МВР - Канцеларија на Национален координатор за борба против трговија со луѓе и илегална миграција	02 3238 595	
	Претставништво на УНХЦР во Р. Северна Македонија (УНХЦР)	02 311 8641	mcensk@unhcr.org
	ИОМ	02 308 8100	iomskopje@iom.int
	Црвен крст на Град Скопје	2 3139 578	skopje@redcross.org.mk
	Центар за управување со кризи на РСМ		
	Народен правобранител на РСМ	02 3129 335	contact@ombudsman.mk

Листа на здравствени институции каде старателот може да се обрати за здравствен скрининг пред сместување кај згрижувач

Листа на месно надлежни полициски станици⁶⁹

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - СВР СКОПЈЕ

1. Полициска станица од општа надлежност „Центар“ - улица „Даме Груев“, бб – телефон 02/3222-013
2. Полициска станица од општа надлежност „Бит Пазар“ - улица „Војдан Чернотрински“, бр.31 – телефон 072/334-211
3. Полициска станица од општа надлежност „Кисела Вода“ - улица „Крушевска Република“, бр.17 – телефон 072/334-351

⁶⁹ [https://mvr.gov.mk/Upload/Editor_Upload/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%98%D0%A6%D0%98%D0%A1%D0%9A%D0%98-%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%98%D0%A6%D0%98\(1\).pdf](https://mvr.gov.mk/Upload/Editor_Upload/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%98%D0%A6%D0%98%D0%A1%D0%9A%D0%98-%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%98%D0%A6%D0%98(1).pdf), пристапено на 24.11.2023 година.

4. Полициска станица од општа надлежност „Карпош“- улица „Иван Аговски“, бр-3 – телефон 072/334-411
5. Полициска станица од општа надлежност „Гази Баба“- улица „Јани Лукровски“, бб – телефон 072/334-511
6. Полициска станица од општа надлежност „Ѓорче Петров“- булевар „Македонска војска“, бб – телефон 02/2031-171
7. Полициска станица од општа надлежност „Чаир“- улица „Бутелска“, бр.17 – телефон 02/2613-042
8. Полициска станица од општа надлежност „Аеродром“ - булевар „Србија“, бб – телефон 02/2432-362
9. Полициска станица од општа надлежност „Драчево“- улица „Бранко Заревски“, бб – телефон 02/2794-111
10. Полициско одделение „Петровец“- улица „1“, бб с. Петровец – телефон 02/2561-144
11. Полициско одделение „Арачиново“- улица „1“, бр.2 с. Арачиново – телефон 02/2570-333
12. Полициско одделение „Мирковци“- улица „2“ бр.208 с. Мирковци – телефон 02/2667-575
13. Полициско одделение „Сарај“- с. Глумово бб – телефон 02/8201038

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - СВР БИТОЛА

ПСОН БИТОЛА УЛ.БУЛ.1ВИ МАЈ БР.65 БИТОЛА, 047-225-110
 ПО ВЕЛУШИНА С.ВЕЛУШИНА-БИТОЛА, 047-284-602
 ПО НОВАЦИ С.НОВАЦИ, 047-282-122
 ПСОН ПРИЛЕП УЛ.БОРКА УТОТ ББ, 048-420-340
 ПО РОПОТОВО С.РОПОТОВО –ОПШТИНА ДОЛНЕНИ, 048475-319
 ПО С.КРИВОГАШТАНИ –О.КРИВОГАШТАНИ 048 471-245
 ПСОН КРУШЕВО, УЛ.НИКОЛА ЃУРКОВИЌ ББ-КРУШЕВО, 048-477-045
 ПСОН Д.ХИСАР, УЛ.БИТОЛСКА ББ –Д.ХИСАР, 047-276-177
 ПСОН РЕСЕН, УЛ. 29-ТИ НОЕМВРИ ББ –РЕСЕН, 047-451-492
 ПСОН М.БРОД, УЛ. ДИМИТАР ВЛАХОВ ББ-М.БРОД, 045-274-102

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - СВР ОХРИД

СВР Охрид-ПС ОН Охрид тел.број 046/219-100 и 219-111
 ПК Издеглавје 046/287-506, село Издеглавје
 ПС БПС Охрид 046/262-010, булевар „Македонски просветители“ 21
 ПС Струга 046/782-575, улица „ЈНА“ бб
 ПО Велешта 046/793-090, село Велешта
 ПКУ Делогожда 046/709-666, село Делогожда
 ПК Луково 046/787-329, село Луково
 ПО-БПС Струга 046/782-575,
 ПС Кичево 045/220-210, булевар „Ослободување“ Кичево
 ПО Извор 045/281-002, село Извор

ПО Осломеј 045/258-745, село Осломеј
ПО Зајас 045/251-007, село Зајас
ПО –БПС Кичево 045/220-210, булевар „Ослободување“ Кичево
ПС Дебар 046/831-002, улица „8 Септември“
ПК Центар Жупа 046/840-238, Центар Жупа
ПО БПС Дебар 046/831-002, улица „8 Септември“

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - СВР СТРУМИЦА
ПС од ОН Струмица ул. „Никола Тесла“ бр. 5, Дежурен во
полициска станица 034 336 424
Централа 034 336-311, локал 63 11
Факс 034 336 430

ПС од ОН Гевгелија ул. „7 Ноември“ бр.28
034 213 335, локал 6911

ПС од ОН Валандово ул. „Маршал Тито“ бр.14
034 382 002, локал 7011

ПС од ОН Радовиш ул. „Кеј 8 Септември“ бб,
032 634 105, локал 6511
032 634 106
032 634 107

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - С В Р ВЕЛЕС
ул. „Панко Брашнар“ бр.
тел. 043/232 377, 043/229 438

ПО Чашка ул. „8 Септември“ бб тел. 043/241 133
ПК Градско ул. „Александар Македонски“ бр.29 тел.043/251 022
ПК Богомила с.Богомила тел.043/248 192
ПС ОН Кавадарци ул. „7 Септември“ тел. 043/419 310, 043/410 246

ПС ОН Неготино ул. „Маршал Тито“ бр.1 тел.043/361 003, 043/361 014.

ПК Демир Капија ул. „Првомајска“ бб тел. 043/366 999

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - СВР ШТИП

СВР Штип	ул. „Христијан Карпош“ бб	032 393 466
ПС Пробиштип	ул. „Миро Барага“ бб	032 483 007
ПС Свети Николе	ул. „Плоштад Илинден“ бр.23	032 443 611
ПС Кочани	ул. „Тодосије Паунов“ бр.12	033 271 002
ПС Веница	ул. „Браќа Миладинови“ бр.16	033 363 122
ПС Делчево	ул. „Булевар Македонија“ бб	033 411 445
ПС Берово	ул. „Партизанска“ бр.2	033 471 009

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - СВР КУМАНОВО

ПС од ОН Куманово
Лоцирана на ул. „11 Октомври“ бр.12
Телефонски број 031 414-222

ПО Матејче
Лоцирана во с. Матејче
Телефонски број 031/472-092

ПК Старо Нагоричане
Лоцирана во с. Старо Нагоричане
Телефонски број 031/495-092

ПС од ОН Крива Паланка
Лоцирана на ул. „Св.Јоаким Осоговски“ бр.185
Телефонски број 031/375-152 031/374-152

ПО Ранковце
Лоцирана во с. Ранковце
Телефонски број 031/380-192

ПС од ОН Кратово
Лоцирана на ул. „Гоце Делчев“ бб
Телефонски број 031/483-059

ПОЛИЦИСКИ СТАНИЦИ - СВР ТЕТОВО

Полициска станица од ОН Тетово-ул. „Цветан Димов“ број 3 - телефон (044)334-220

Полициска станица за безбедност на патниот сообраќај Тетово ул.„Маршал Тито“ без број- телефон (044) 330-650

Полициско одделение Теарце- ул.„101“ број 3 -телефон (044) 381-092

Полициско одделение Јегуновце - с. Јегуновце- телефон (044) 397-092

Полициско одделение Групчин - с. Групчин- телефон (044) 388-092

Полициско одделение Жеровјане - с. Жеровјане- телефон (044)366-092

Полициско одделение Попова Шапка - Попова Шапка -телефон (044)361-092

Полициска станица за гранична контрола Јажинце - с. Јажинце телефон (044) 363-092

Полициска станица за обезбедување на државна граница Рогачево - с.Рогачево-телефон (044) 363-140

ПС од ОН Гостивар - ул.„18 Ноември“ бр.33 (042)-214-770

БПС Гостивар (042)-211-045

ПО Галате - село Галате (042)-332-370

ПО Маврово – Маврови Анови (042)-489-029

ПО Ростуше – село Ростуше (042)-478-003

Листа на месно надлежни центри за социјална работа⁷⁰

Контакти со центрите за социјална работа

Назив	Град	Адреса	Контакт телефон	е-маил
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Берово	ул. „Младински кеј“ бр.2-а	033/471-072 070/213-464	jumcsrBerovo@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Битола	ул. Населба Карпош бб	047/231-641 071/ 342 463	jumcsrBitola@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Македонски Брод	ул. „Маршал Тито“ бр.9	045/274-137 045/274-138 076/ 475 975, 071/ 371 048	jumcsrMakedonskiBrod@mtsp.gov.mk
ЈУ Центар за социјална работа	Виница	ул.„Страшо Пинџур“ бр.5	033/360-305 078/ 453 970	jucsrVinica@mtsp.gov.mk
ЈУ Центар за социјална работа	Валандово	ул. „Никола Карев“ 24	034/382-008 034/323-670 070/ 597 884	jucsrValandovo@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Гевгелија	ул. „Маршал Тито“ бб	034/213-797 070/384-223 071/382-228	jumcsrGevgelija@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Гостивар	ул. „мајор Чеде Филиповски“ бр.19	042/217-645 042/213-431 078/ 758 583	jumcsrGostivar@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Дебар	ул. „Атанас Илич“ бб	046/838-170 046-831-400 071/299-926	jumcsrDebar@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Делчево	ул.„Орце Николов“ бб	033/411-736 070-213-451	jumcsrDelcevo@mtsp.gov.mk
ЈУ Центар за социјална работа	Демир Хисар	ул.„ Маршал Тито“ бб	047/276-751 078/ 827 067	jucsrDemirHisar@mtsp.gov.mk
ЈУ Центар за социјална работа	Крушево	ул. „Нико Доага“ бб	048/476-466 048/476-866 071/261-190	jucsrKrusevo@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Куманово	ул. „Тодор Велков“ бр.4	031/438-160 076/299-464	jumcsrKumanovo@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Крива Паланка	ул.„Никола Тесла“ бб.	075/451-037	jumcsrKrivaPalanka@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Кочани	ул.Гоце Делчев бб	033 274-141 033/274-139 071/ 226 407	jumcsrKocani@mtsp.gov.mk
ЈУ Центар за социјална работа	Кичево	ул. „Санде Штерјоски“ бр.13	045/225-326 075/389-998	jumcsrKicevo@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Кавадарци	ул. „Тиквешко востание“ бр.11	043/414-102 043/420-552 072/277-568	jumcsrKavadarci@mtsp.gov.mk

ЈУ Центар за социјална работа	Кратово	ул.„Гоце Делчев“ бб	031/481-228 071/393-677 076/493-280	jucsrKratovo@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Неготино	ул. „Ацо Ацилов“ бб	043/365-238 076/ 469 030	jumcsrNegotino@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Охрид	ул. „7 Ноември“ бр. 282	046/279-753	jumcsrOhrid@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Прилеп	ул. „Стеван Апостоловски“ бб	048/424-595 078/412-027	jumcsrPrilep@mtsp.gov.mk
ЈУ Центар за социјална работа	Пробиштип	ул. „Јордан Стојанов“ бр.16	032/483-127 032/482-770 078 674 088	jucsrProbishtip@mtsp.gov.mk
ЈУ Центар за социјална работа	Ресен	ул. „Ленинова“ 66а	047/451-419 047/452-552 070/ 224 533	jucsrResen@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Радовиш	ул. „22 Октомври“ бб	075/ 276 184	jumcsrRadovish@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Скопје	ул. „Никола Вапцаров“ бр.11	02/3 297-700 02/3 297-703 072/577- 969	jumcsrSkopje@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Струга	ул. „Димитар Влахов“ бб	046 786 976 078/ 506 300	jumcsrStruga@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Струмица	ул. „Ленинова“ 84	034/325-401 034/324-377 075/377-798	jumcsrStrumica@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Свети Николе	ул. „Вељко Влаховик“ 38 а	032/443-305 070/210-995	jumcsrSvetiNikole@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Велес	ул. „Нада Будникошарова“ бр.3	043/231-426 043/231-355 070/216-607	jumcsrveles@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Тетово	ул.„121“ бр. 2	044/331-575 070/209-028	jumcsrTetovo@mtsp.gov.mk
ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа	Штип	ул. „Партизанска“ 31 а	032/385 031 076/475-050	jumcsrShtip@mtsp.gov.mk

Контакти за сместување во мал групен дом или станбена единица

Листа на преведувачи – ангажирани преку донаторски проекти

АНЕКС 2

АЛАТКА ЗА ПОМОШ ПРИ ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА НДС или РКЛС

Овој прашалник има цел да им помогне на полициските службеници на МВР во идентификација на случај со НДС или други РКЛС, откриени при влез или во внатрешноста на РСМ	
1. Датум на спроведување на интервјуто:	Место:
2. Интервјуто го спровел:	Организациска единица:
3. Преведувач:	Контакт и на преведувачот:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Пред да започне интервјуто РКЛС се запознава дека целта на интервјуто е да помогне во олеснувањето на помошта и заштитата што треба да му се овозможи, со фокус на итната помош. ➤ Информациите што ќе бидат добиени се од доверлив карактер и тие може да се споделат само со негова согласност и нема да влијаат на понатамошната постапка за регулирање на престојот. 	
ПОТРЕБНИ ИНФОРМАЦИИ	информации добиени од интервју со лице
1. Име:	
2. Презиме	
3. Име и презиме на родителите, образование и занимање	
4. Мајчин јазик:	
5. Други јазици што ги користи:	
6. Пол	машки женски
7. Датум на раѓање (д/м/г)	(да се означи доколку е малолетен, под 18 г.)
8. Место на раѓање	Град: Држава:
9. Националност	
10. Образование	
11. Занимање	
12. Моментално место на живеење:	Град: Држава:
13. Дали поседува ПИ или друг валиден личен документ:----- а) број на ПИ----- б) датум на издавање----- в) датум на истекување----- г) место на издавање----- д) доколку не поседува ПИ – причини?	Да Не а) б) в) г) д)
14. Деца што патуваат со придружник:	Податоци за детето: 1.Име и презиме: 2.Датум на раѓање: 3.Пол: 4. Врска со придружникот/старателот: ----- Податоци за придружникот/старателот: 1.Име и презиме 2.Датум на раѓање: 3.Пол: 4.Врска со детето:

15. Податоци за роднини:	1. Име и презиме: 2. Адреса: 3. Контакт-информации:
16. Деца што патуваат сами	Каде се наоѓаат неговите родители, браќа, сестри?
17. Дали лицето во моментот се соочува со каков било вид болка или физичка непријатност?	1. Да 2. Не 3. Ако е да, наведете детали:
18. Историја на болести	
16а. Дали лицето во текот на патувањето од земјата на потекло до моментот на прифаќањето било предмет на: - психичко или физичко насилство; - каков било вид експлоатација; - каков било вид родово базирано насилство.	Доколку е да, наведете каков вид, кога и каде:
19. Дали лицето се наоѓа во следниве состојби:	а) бременост б) попреченост (наведете кој вид и степен на попреченост) в) други здравствени проблеми
20. Каде започнало патувањето:	а) земја б) регион в) град/село
21. Кога заминал од земјата на потекло: 16а. Кога пристигнал во РСМ:	а) ден/месец/година б) ден/месец/година
22. Начин на патување:	а) земја б) вода г) пат д) железница
23. Земји низ кои патувал:	
24. Точно место на влез во РСМ:	а) на официјален премин б) на илегален премин
25. Причина за патувањето:	А) не знае б) образование в) работа г) безбедносни причини д) политички причини е) посета на приј/родн-ж) брак ф) други (опиши)
26. Дали РСМ е земјата на дестинација:	а) да б) не, , ако не која е целна дестинација
27. Дали постојат пречки за враќање во земјата на потекло (доколку е да, опиш)	
28. Дали претходноаплицирал во РМ или во која било друга земја:	а) да (која и кога) б) не
<p>ИЗЈАВА: Се согласувам информациите дадени во ова интервју да бидат споделувани за моја заштита и помош по потреба.</p> <p>-----</p> <p>Име на странецот: Потпис: Датум: -----</p>	
Дополнителни коментари на лицето што го води интервјуто:	

АНЕКС 3

МТСП – ЦСР - Записник за примопредавање и записник за преземање

ЗАПИСНИК	
За примопредавање на НДС во згрижувачко семејство /мал групен дом/друго место	
Составен во домот на згрижувачот -----	
/ во просториите на малиот групен дом -----	
/-----	
На ул. „-----“ бр. -----, од страна на ЈУ МЦСР /ЈУ ЦСР -----	
---, , на ден -----, година-----, , во ----- часот, предадено е	
детето -----, , родено на -----	
Опис на детето при примопредавањето во поглед на неговата општа здравствена состојба и неговите потреби	

Предал	Примил
-----	-----

Записник	
За преземање на малолетно дете	
Составен во ----- од страна на меѓу општински центар за социјална работа ----- -- на ден година а во врска со преземање на детето ----- од ----- . Опис на детето -----	

Предал	Примил
-----	-----

АНЕКС 4

ИЗВЕСТУВАЊЕ ДО МВР ДЕКА НДС Е ДЕТЕ / ВИДОТ И КАТЕГОРИЈАТА НА РАНЛИВОСТА НА РКЛС

Известувањето се подготвува од страна на ЦСР врз основа на направените процени и користени методи и техники со кои се утврдува статусот дека лицето е непридружувано дете странец или дека лицето спаѓа во категоријата на ранливите категории странци.

Ова е со цел надлежните служби на МВР да имаат соодветни информации за лицето, како би можеле да постапуваат со лицето соодветно на проценетиот ризик и планираните мерки или услуги од социјална заштита.

Известувањето се доставува преку архива како допис до надлежната служба во МВР.

Во известувањето се препорачува да се наведат :

Личните податоци на лицето

На која ранлива група припаѓа /проценка на ранливоста

Кои мерки /услуги /сервиси од социјална заштита /здравствена заштита ги користи

(пр. Жртва на трговија – психосоцијална поддршка, психолошки третман, сместување во центар за жртви на трговија; жртва на насилство – психосоцијална поддршка, психолошки третман, здравствени услуги, сместување во соодветен простор; старо лице и изнемоштено лице- здравствени услуги, сместување во дом за стари лица; лица со посебни потреби- здравствени услуги, социјални сервиси- придружник, ; лице со намален вид/слепо лице – придружник, лице со намален слух/глуво лице толкувач; лица со хронични болести – астма, дијабетес , бремени жени)

АНЕКС 5

Овластување за старател

Архивски број:

Датум:

Врз основа на член ----- од Статутот на ЈУ Меѓу општински центар за социјална работа на град _____ се издава следново:

О В Л А С Т У В А Њ Е

Се овластува службеното лице _____, вработен – а, во ЈУ Меѓу општински центар за социјална работа _____, да се назначи за старател за посебен случај на не придружувано малолетно дете, _____, странец за _____

Директор

АНЕКС 6

Решение за поставување на старател за посебен случај

Меѓуопштински центар за социјална работа на ----- врз основа на чл.173,175, 177-б од Законот за семејство („Сл.весник на РМ“, бр. .80/92, 9/96, .38/04, 33/06, 84/08, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, 150/15) постапувајќи по службена должност по предметот _____ од _____ година за поставување на старател за посебни случаи на малолетно лице _____, донесе:

РЕШЕНИЕ

1.За СТАРАТЕЛ ЗА ПОСЕБЕН СЛУЧАЈ на малолетно лице _____, роден _____ година, од _____, со статус на ----- во Р.С.Македонија се поставува лицето _____ - вработена во ЈУ МЦСР ул. „ _____ “ број 11.

2. Се овластува старателот за посебен случај _____, да поднесе барање за признавање на правото на азил, да ги штити неговите права и интереси пред МВР и други надлежни институции, како и да му обезбеди соодветно сместување се додека не се изврши семејно обединување, по што функцијата старател за посебен случај престанува. (индивидуално е за секое дете, во зависност дали се работи за странец или барател на азил, но и во согласност со направената проценка)

3. СЕ задолжува старателот за посебен до ЈУ МЦСР/ЦСР----- да достави извештај за својата работа, како и тогаш кога центарот ќе го побара.

4. Жалбата против решението не го одлага неговото извршување.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Стручниот тим при ЈУ МЦСР -----, од страна на _____ е известен дека е затекнато дете - странец/барател на азил без придружба на родител или старател поради што е потребно да се постави старател за посебен случај од редот на службените лица за малолетното лице _____, роден на _____ година, од _____, со статус на илегален мигрант/барател на азил во Р. С. Македонија.

Постапувајќи по барањето Стручниот тим ги презеде потребните дејствија и за старател за посебен случај на малолетно лице _____, ја постави _____, вработена во ЈУ МЦСР ----- која претходно дала согласност да ја обавува оваа функција. Центарот постапи по службена должност ја овласти _____ од -----, вработена стручно лице при ЈУ МЦСР ----- со овластување да поднесе барање за признавање на правото на азил, да ги штити правата и интересите на детето во постапката пред МВР и другите надлежни институции, да му обезбеди соодветно сместување се додека не се изврши семејно обединување, (индивидуално е за секое дете, во зависност дали се работи за странец или барател на азил, но и во согласност со направената проценка) по што функцијата старател за посебен случај престанува.

Во согласност со членовите 173 и 175 од Законот за семејство се донесе решение како во диспозитивот.

Во согласност со член 14 ст.4 и ст.6 од, Законот за семејство жалбата против решението не го одлага неговото извршување.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се изјави жалба до Министерството за труд и социјална политика, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку надлежниот центар за социјална работа.

Жалбата се предава непосредно, по пошта, усно на записник или во електронска форма.

Доставено до:

-старател за посебен случај

-странката

-досие

-архива

По овластување на директор
раководител

АНЕКС 7

Полномошно

Јас, долупотпишаниот/на, со ЕМБГ и л.к. број
ГО ОПОЛНОМОШТУВАМ Адвокатското друштво....., со седиште на ул.
....., 1000 Скопје, и (ЛИЦА),
дипломирани правници од МЕСТО , ангажирани од ----- да го
застапува малолетното лице _____ родено на __.__.____ во _____ на кое сум му
назначена како посебен старател од страна на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа на
МЕСТО со решение број. УП 1 ____-____ од __.__.____. Го ополномоштувам Друштвото, во постапката
за признавање право на азил пред надлежните домашни управни и судски органи и пред меѓународни
органи и организации и да ги презема сите потребни дејства за заштита на правата и интересите на
малолетното лице. За таа цел, му ги давам сите овластувања да може да ги презема сите потребни
дејства во врска со овој предмет, сè до правосилно завршување на постапката за азил.

Скопје, __.__.____

Полномошното го дава,

_____/НН/

АНЕКС 8

Записник за прием на усно барање за признавање на право на азил

Стр. 24 - Бр. 79

СЛУЖБЕН ВЕСНИК
на Република Северна Македонија

18 април 2019

Образец бр. 5

Министерство за внатрешни работи

Бр. _____
_____ година

ЗАПИСНИК ЗА ПРИЕМ НА УСНО БАРАЊЕ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ ПРАВО НА АЗИЛ

Име _____ Презиме _____

Дата на барање _____ Пол _____

Држава и место на барање _____ Државјанство _____

Држава од која дошол во Р. Северна Македонија _____ Дата на влегување во Р. Северна Македонија _____

Документи и други предмети кои лицето ги предало само

Документи и други предмети кои се провајдени при претрес кај лицето

Лица кои го придружуваат бараателот на право на азил:

	Име и презиме	датум на барање	место на барање	граѓанство
1.	_____	_____	_____	_____
2.	_____	_____	_____	_____
3.	_____	_____	_____	_____
4.	_____	_____	_____	_____
5.	_____	_____	_____	_____
6.	_____	_____	_____	_____

Овластено службено лице

(MFL)

Потпис на надносителот на барањето

АНЕКС 9

Потврда за искажана намера за поднесување барање за признавање право на азил

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Образец бр. 1

Организациона единица

Број

година

Место

ПОТВРДА ЗА ИСКАЖАНАТА НАМЕРА ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА БАРАЊЕ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ ПРАВО НА АЗИЛ

1. име и презиме _____
2. датум на раѓање _____
3. пол _____
4. место и држава на раѓање _____
5. државјанство _____
6. документи кои лицето ги поседува _____
7. држава од која влегува во Република Македонија _____
8. крајна дестинација _____

Лица кои го придружуваат носителот на оваа потврда (малолетни лица)

1. _____ сродство _____
2. _____ сродство _____
3. _____ сродство _____
4. _____ сродство _____
5. _____ сродство _____
6. _____ сродство _____

Со овој документ се потврдува дека носителот на истиот е лице кое искажало намера да поднесе барање за признавање право на азил во Република Македонија и истото се упатува во рок од 72 (седумдесет и два часа) од моментот на неговото издавање да поднесе барање за признавање на азил пред овластеното службено лице во просториите на Одделението за азил кои се наоѓаат во Прифатниот центар за баратели на азил.

_____ година

_____ час

Место

М.П.

_____ овластено службено лице

АНЕКС 10

Алатка за помош при процената на првичен социјален и безбедносен ризик

А. Првична проценка на здравствената состојба	
1	Физичка состојба и знаци на насилство: <ul style="list-style-type: none">• Претходни• Добиени за време на патувањето
2	Психичка состојба: <ul style="list-style-type: none">• Несоница;• Стресна состојба-страх- нервоза;• Депресија.
3	Здравствена состојба- согледани: <ul style="list-style-type: none">• Моментална здравствена состојба од спроведен иницијален лекарски преглед• Хронични болести• Психички пореметувања;• Ментални и душевни растројства(прилог документ);• Прележани хронични болести, заразни болести;
Б. Првична проценка на безбедносен ризик (мислење од МВР, ОЕ која го прифатила НДС)	
1	Моментална безбедносна процена
2	Претходни закани по безбедноста
3	Конкретни лица кои може да создадат проблеми
4	Загриженост за безбедноста на членовите на семејството или пријателите
5	Ризични локации за лицето
6	Друго

АНЕКС 11

Алатка за помош при проценка на потребите

ПОДАТОЦИ ЗА ДОСИЕТО НА СЛУЧАЈОТ	
1	Име и презиме и број на досие за случајот
2	Земја на потекло
3	Јазик
ОСНОВНИ ПОТРЕБИ	
1	Сместување
2	Храна
3	Лекови
4	Комуницирање со семејство
ОЦЕНУВАЊЕ НА РИЗИК	
1	Моментална загриженост за личната сигурност
2	Поединци кои на НДС може да му создадат проблеми
3	Загриженост за членови на семејство или блиски лица
4	Локации кои би можеле да не се безбедни за НДС
ЗДРАВСТВЕНИ ПОТРЕБИ	
1	Медицински преглед
2	Крвна слика, микробиолошки прегледи
3	Инфективни болести
4	Гинеколошки преглед
5	Стоматолошки услуги
7	Психолошки и психички проблеми
9	Високоризични состојби (срцеви заболувања, епилепсија, астма)
10	Пречки во развој

Алатка за помош при проценка на потребите со цел утврдување на соодветни мерки за помош за НДС или РКЛС, кои се во најдобар интерес на детето или РКЛС

АНЕКС 12

Известување за прифатен НДС

1	Назив на институцијата која го застапува/иницира семејното обединување
2	Краток опис на предметот на известувањето
3	Податоци за НДС, (лични генералии) и фотографија
4	Кога, каде и како е прифатен НДС
5.	Определениот статус кој го има во РМ
6	Одговорен МЦСР/Старател
7	Податоци за родители/родител/блиски роднини кои се идентификувани, за кои статусот на родители/родител/близок роднина е верификуван/потврден. <ul style="list-style-type: none">• лични податоци со кои се располага• родбинска врска со НДС• фотографија/и• земја во која престојува/т• адреса/телефон/• држава

АНЕКС 13

Барање за одобрување/продолжување на привремен престој

Образец бр.2

Службен весник на РСМ, бр. 190 од 16.9.2019 година

- Адреса во Република Северна Македонија (Address in the Republic of North Macedonia): _____
- Адреса во странство (Address abroad) _____
- Целите и периодот за кои се бара дозволата за привремен престој (The reasons and the period for which temporary residence permit is requested): _____
- Податоци за лицето врз основа на чиј статус во Република Северна Македонија се бара дозвола за привремен престој (Information about the person on the basis of whose status the temporary residence permit in the Republic of North Macedonia is requested):
 - а) Презиме и име (Surname and given name) _____
 - б) Датум, место и држава на раѓање (Date, place and country of birth) _____
 - в) Државјанство (Nationality) _____
 - г) Статус на членот на семејната заедница (Status of the family member):
 - Семејна заедница (family union)
 - Датум на склучување на бракот (date of conclusion of marriage) _____
 - Семејни односи (Family relationship) _____
 - д) Дали странецот врз основа на чиј статус се бара дозвола за привремен престој има друг регистриран брачен другар со кој веќе живее во Република Северна Македонија? (Does the person based on whose status the temporary residence permit is requested has another registered spouse with whom s/he already lives in the Republic of North Macedonia?) да (yes) не (no)
 - е) Дали родителското право на детето за кого се бара издавање на дозвола за привремен престој е поделено? (Is the parental right to the child for which temporary residence permit is requested shared?) да (yes) не (no)
 - е) Податоци од патната исправа на државјанин на Република Северна Македонија/странец кој има регулиран статус во Република Северна Македонија (Data from the passport of the citizen of the Republic of North Macedonia/alien who has a regulated status in the Republic of North Macedonia):
Број на патна исправа (number of passport) _____ датум на издавање (date of issue) _____ со рок на важност до (valid until) _____.
 - ж) Адреса на државјанин на Република Северна Македонија /странец во Република Северна Македонија (Address of the citizen of the Republic of North Macedonia/alien in the Republic of North Macedonia):
_____ пријавен од (Registered from): _____.
 - з) Во случај на непостоење на заедничка адреса на живеење, Ве молиме да ги наведете причините. (If there is no common permanent residence, please specify the reasons).
 - с) Податоци за законскиот престој на странецот врз основа на чиј статус се бара

дозвола за привремен престој (Data on the legal residence of the alien based on whose status temporary residences permit is requested):

и) Податоци за постоење на средства за издржување на странецот врз основа на чиј статус се бара дозвола за привремен престој (Data on the existence of means for subsistence the alien on the basis of whose status a temporary residence permit is required):

ј) Податоци за здравствено осигурување на странецот врз основа на чиј статус се бара дозвола за привремен престој (Health insurance data of the alien based on whose status a temporary residence permit is required):

- Податоци за поседување средства за издржување на подносителот на барањето (Information regarding subsistence means of the applicant):

- Податоци за обезбедено сместување во Република Северна Македонија или дека има средства за сместување (Information regarding accommodation in the Republic of North Macedonia or possession of means for accommodation):

- Податоци за здравствено осигурување (Information regarding health insurance):

- Податоци дека ги исполнува условите за одобрување привремен престој заради различни причини согласно Законот за странци (*) (Information on fulfilment of conditions provided for separate types of temporary residence permit in accordance with the Law on Aliens):

- Кон барањето ги приложувам следните документи (I enclose the following documents to the application):

- Вид на образование (Type of education) _____

- Предвидено траење на престојот (Period of intended stay):

од(from): _____ до(until): _____

- Причина за поднесување на барањето (Reasons for application):

- Завршна изјава (Final statement):

а) Со ова потврдувам дека сите податоци наведени во точките 1-24 се целосни, вистинити и одговараат на податоците во приложените документи. Потврдите кои се на друг јазик, приложени се на македонски превод. (Hereby I confirm that all information given under items 1-24 are complete, they are true and correspond to the data contained in the documents attached. Certificates made in a foreign language are attached in their Macedonian translation.)

б) Со ова се обврзувам дека секоја промена на личните податоците, пред влезот во

Република Северна Македонија ќе ги доставам на надлежните органи во Република Северна Македонија, преку дипломатското, односно конзуларно претставништво на Република Северна Македонија. (Hereby I undertake, that I will communicate any change of my personal data to the Macedonian competent authorities through diplomatic or consular missions of the Republic of North Macedonia before entering the Republic of North Macedonia.)

в) Известен сум дека моите лични податоци, со цел составување на записник и архивирање ќе бидат информатички обработени. (I take note that my personal data are electronically processed for the purpose of making minutes and filing.)

г) Известен сум дека заради непотполни или неточни податоци моето барање може да биде одбиено. (I have been advised that my application may be refused on account of incomplete and inaccurate data.)

Во (In) _____ на ден (on) _____.

Потпис на подносителот на барањето (Signature of the applicant)

Место за фотографија

3 x 3,5 см

Photo

Пополнува полицискиот службеник на органот до кого е поднесено барањето (To be filled out by the Police Officer of the receiving authority):

Како е решено барањето (Reply to the request) _____

Број на решението за одобрување на привремен престој (Number of decision on grant of temporary residence) _____

До кој датум е одобрен привремениот престој (The period of temporary residence is granted until): _____

Датум на издавање /продолжување на одобрението за привремен престој (Data of issue/extension of the temporary residence) _____

Полициски службеник

(Police Officer)

АНЕКС 14

Решение за одобрување привремен престој

Образец бр. 4

Службен весник на РСМ, бр. 190 од 16.9.2019 година

Образец бр.4

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА (REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA)
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ (MINISTRY OF INTERIOR)
(Организациска единица/Organisational unit)
(Број/Number)
(Датум/Date)
(Место /Place)

Врз основа на член 75 став 1 од Законот за странци (*), Министерството за внатрешни работи, _____ (се внесува називот на организациска единица), на ден _____, го донесе следното
Pursuant to article 75 par.1 of the Law on Aliens, the Ministry of Interior _____ (competent organizational unit), on _____, adopted the following

РЕШЕНИЕ ЗА ОДОБРУВАЊЕ ПРИВРЕМЕН ПРЕСТОЈ DECISION ON GRANTING TEMPORARY RESIDENCE

На лицето (The following person):

Презиме (Surname) _____ Име (Given Name) _____
Датум на раѓање (Date of birth) _____, Место на раѓање _____
(Place of birth) _____ пол м/ж _____ sex m/f _____ Државјанство _____
(Nationality) _____ престојува во _____
(Residing in) _____ Адреса на престој во странство _____
(address of stay abroad) _____ Вид на документ за идентификација _____ (Type of identity document) _____ број (number) _____ издаден во _____ (Issued in) _____ на ден (on) _____ со важност до (valid until) _____.

СЕ ОДОБРУВА привремен престој во Република Северна Македонија, заради _____, во времетраење до _____.
Temporary residence in the Republic of North Macedonia is granted for the purpose of _____, for a period until _____.

Постапувајќи по поднесено барање за одобрување привремен престој, Министерството за внатрешни работи утврди дека се исполнети условите за донесување решение за одобрување привремен престој, согласно член 75 став 2 од Законот за странци (*).

Acting upon the application for temporary residence submitted, the Ministry of Interior determined that the conditions for issuance of decision for granting temporary residence in

accordance with Article 75 par. 2 of the Law on Aliens are fulfilled.

Именуваниот се известува дека е должен во рок од 5 (пет) дена, сметано од денот на влез во Република Северна Македонија да се јави во Министерството за внатрешни работи, кое во рок од 25 (дваесет-и-пет) дена од денот на пријавување ќе му издаде дозвола за привремен престој.

The person concerned is informed that s/he is obliged to report her/himself to the Ministry of Interior within 5 (five) days from the date of entry into the Republic of North Macedonia, where the Ministry shall issue the alien a temporary residence permit within 25 (twenty-five) days as from the date of reporting.

Упатство за правно средство: Против решението е дозволена жалба која се поднесува во рок од (8) осум дена од денот на приемот на решението, до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, преку органот кој го донел решението. Жалбата го одлага извршувањето на решението.

Legal remedy: Appeal against this decision is allowed within 8 (eight) days following the receipt of the decision. The appeal shall be lodged to the State Commission which decides in second instance in administrative and labour relations procedures, through the decision-making authority. The appeal has suspension effect on the decision.

М.П.
L.S.

Полициски службеник
Police officer

Образец бр. 1 Form no. 1				
1. Презиме <i>Surname</i>		2. Име <i>Name</i>		фотографија <i>Photo</i>
3. Презиме пред склучување на брак <i>Maiden name</i>		4. Татково име / име на мајката <i>Father's name/ name of the mother</i>		
5. Дата на раѓање <i>Date of birth</i>		6. Место на раѓање <i>Place of birth</i>		
7. Држава на раѓање <i>Country of birth</i>		8. Пол <i>Sex</i>	М/ m	Ж/ f
9. Државјанство <i>Citizenship</i>		10. Етничка припадност <i>Ethnic origin</i>		
а) _____ б) _____		11. Вероисповест <i>Religion</i>		
12. Брачна состојба <i>Marital status</i>		13. Презиме и име на брачниот другар <i>Surname and name of the spouse</i>		
14. Документи за идентификација <i>Identity Documents</i>		15. Мајчин и други јазици кои ги зборува <i>Mother tongue (other languages knowledge)</i>		
а) национален пасош/ <i>national passport</i>		_____		
б) лична карта/ <i>identification document</i>		а) _____		
в) возачка дозвола/ <i>driving license</i>		б) _____		
г) друго/ <i>other</i>		в) _____		
16. Завршено образование <i>Education completed</i>		Назив на установата <i>Name of the Institution</i>	Каде (град/место) <i>Where (City/ place)</i>	Која година <i>Year</i>
а) основно/ <i>primary education</i>		_____	_____	_____
б) средно/ <i>secondary education</i>		_____	_____	_____
г) вишо/ <i>associate degree</i>		_____	_____	_____
д) високо/ <i>bachelor's degree</i>		_____	_____	_____
17. Вработувања - <i>Employment</i>				
Од <i>From</i>		До <i>To</i>	Работно место и фирма <i>Post and Company</i>	Град/ Држава <i>City/ State</i>
а) _____		_____	_____	_____
б) _____		_____	_____	_____
в) _____		_____	_____	_____
г) _____		_____	_____	_____
18. Адреса во земјата на потекло и надвор од неа во последните 10 години <i>Address in the country of origin and outside it in the last 10 years</i>				
Од <i>From</i>		До <i>To</i>	улица и број <i>Street and number</i>	Град/ Држава <i>City/ State</i>
а) _____		_____	_____	_____
б) _____		_____	_____	_____
в) _____		_____	_____	_____
г) _____		_____	_____	_____

19. Сегашна адреса на престојување во Република Македонија <i>Current address of place of residence in the Republic of Macedonia</i>				
а) приватно сместување/ <i>private accomodation</i> Град/ <i>City</i> _____ Улица/ <i>Street</i> _____ Број/ <i>number</i> _____ тел./ <i>phone</i> _____		б) колективен/прифатен центар. <i>Collective/ Reception Centre</i> _____ в) друго (хотел, камп, мотел)/ <i>other (hotel, camp, motel)</i> _____		
20. Роднини во Република Македонија <i>Relatives in the Republic of Macedonia</i>				
а) Презиме и име/ <i>Surname and name</i> _____ сродство со барателот/ <i>Relationship with the applicant</i> _____ адреса на живеење/ <i>Address of living</i> _____ државјанство/ <i>Surname and name</i> _____ тел./ <i>phone</i> _____		б) Презиме и име/ <i>Surname and name</i> _____ сродство со барателот/ <i>Relationship with the applicant</i> _____ адреса на живеење/ <i>Address of living</i> _____ државјанство/ <i>Surname and name</i> _____ тел./ <i>phone</i> _____		
21. Воена служба <i>Military service</i>		22. Политичка активност <i>Political activities</i>		
а) година на служење/ <i>year of service</i> _____ б) род/ <i>section of service</i> _____ в) место на служење/ <i>place of serving</i> _____		а) политичка партија/ <i>political party</i> _____ б) функција/ <i>function</i> _____ в) друго/ <i>other</i> _____		
23. Членови на семејство кои го придружуваат барателот на право на азил <i>Family members accompanying the asylum seeker</i>				
	Презиме <i>Surname</i>	Име <i>Name</i>	Дата на раѓање <i>Date of birth</i>	Место на раѓање <i>Place of birth</i>
а)	_____	_____	_____	_____
б)	_____	_____	_____	_____
в)	_____	_____	_____	_____
г)	_____	_____	_____	_____
д)	_____	_____	_____	_____
е)	_____	_____	_____	_____
24. Членови на потесно семејство кои живеат во матичната држава или во странство <i>Members of nuclear family who live in the country of origin or abroad</i>				
	Презиме <i>Surname</i>	Име <i>Name</i>	Место/ Држава во која живеат <i>Place / Country</i>	Сродство/ Пол <i>Relationship/ sex</i>
а)	_____	_____	_____	_____
б)	_____	_____	_____	_____
в)	_____	_____	_____	_____
г)	_____	_____	_____	_____
д)	_____	_____	_____	_____
25. Дали некогаш сте поднеле барање за признавање право на азил <i>Have you ever applied for recognition of the right to asylum?</i>				
	Држава <i>Country</i>	Дата на поднесување <i>Date of submission</i>	Вид на одлука <i>Decision</i>	
а)	_____	_____	_____	
б)	_____	_____	_____	
в)	_____	_____	_____	
26. Податоци за начинот на доаѓање во Република Македонија <i>Manner of arrival in the Republic of Macedonia</i>		27. Податоци за престојот пред поднесување на барањето <i>Residence status prior to submission of the application</i>		
а) дата на доаѓање/ <i>date of arrival</i> _____ б) начин/ <i>manner</i> _____ в) граничен премини/ <i>border point</i> _____ г) превозно средство/ <i>transportation means</i> _____		а) Легален/ <i>Legal</i> б) Друго/ <i>Other</i> Привремен/ <i>Temporary</i> Постојан/ <i>Permanent</i> Привремена заштита/ <i>Temporary protection</i>		

28. Причините поради кои барате право на азил

Reasons for which you are seeking the right to asylum

(доколку определениот простор не е доволен за да ги наведете сите причини и настани кои Ве натерале да ја напуштите својата држава и да барате право на азил во Република Македонија може да користите празни листови и да ги приложите кон барањето).

(you may use additional blank sheets of paper and to enclose them to the application if the space provided is not sufficient for you to state all reasons and events which forced you to leave your state and seek the right to asyhum in the Republic of Macedonia)

*Информациите наведени во ова барање за признавање право на азил се вистинити.
 Запознат/запознаена сум дека со давање невистинити податоци, недоставување на документи
 и лични исправи моето барање нема да биде земено во постапка.
 The information stated in this application for recognition of the right to asylum are truthful.
 I am aware that by knowingly giving false information, not presenting relevant documents and personal documents
 I run the risk of my application not being processed.*

Барател на право на азил
Asylum seeker

Подпис/ Signature

Дата
Date

*Потврдувам дека му асистирам на горе потпишаното лице да го потполни барањето
 за признавање право на азил и дека сите наведени податоци се базираат врз
 информации добиени од негова страна. Потполнетото барање му/и е прочитано на
 неговиот/нејзиниот мајчин јазик пред да биде потпишано од негова/нејзина страна.
 I hereby confirm that I assisted the above-signed individual to fill-in this application
 for recognition of the right to asylum and that the information mentioned above are given by him.
 The filled-in application has been read out to him/her in his/her mother tongue before he/she has signed it.*

Законски застапник или полномошник
Legal guardian or proxy

Подпис/ Signature

Дата
Date

АНЕКС 16 Информации потребни за изготвување на проценка на ризик при семејно обединување

1	<p>Информации за НДС околу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Земјата во која може да се врати-семејно обедини, членови на семејството со кои би се обединил, неговата лична сигурност и безбедност, постоење на евентуални закани. • Кои мерки се потребни за неговата сигурност. • Реакција на семејството со кое би се обединел. • Желби и можности за продолжување на образовниот процес
2	<p>Оценување на безбедносен ризик од страна на полицијата:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проверка за верификација на добиените податоци за идентификуваните: НДС, родители/ блиски роднини • Безбедносни проверки во земјата на потекло • Криминална историја • Кривични дела против телото и моралот/трговија со луѓе/злоупотреба на деца • Дали полицијата во земјата на потекло/земјата на престој на родителите/блиски роднини е во состојба и спремна да го заштити НДС од можни репресии или насилство по враќањето и семејното обединување? • Дали се води кривична /судска постапка против родителите/блиски роднини на НДС, и за кои кривични дела?
3	<p>Ризици при социјално вклучување:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закана од кривично гонење или прекршочна постапка против НДС при враќање во земјата на потекло; • Можности за заштита преку локалната полиција; • Стигматизација, маргинализација, социјална изолација; • Пристап до социјални служби, институции кои обезбедуваат сместување; • Обезбедување на медицинско, психолошко, правно советување; • Можност да се продолжи образованието; • Можност за постојано сместување; • Можност за долгорочна, независна економска сигурност; • Состојба во семејството, семејно насилство • Состојба во заедницата; • Граѓански немири;

АНЕКС 17

Барање за посредување

1	Назив на институција/орган/МО/ од која се бара посредувањето
2	Краток опис на предметот на барањето
3	Податоци за НДС, (лични генералии) и фотографија
4	Кога, каде и како е прифатен НДС
5.	Определениот статус кој го има во РМ
6	Одговорен МЦСР/Старател
7	Податоци за родители/родител/блиски роднини кои се идентификувани од страна на НДС, а за истите не се знае дали се во земјата на потекло, транзит или дестинација: <ul style="list-style-type: none">• лични податоци со кои се располага• семејна врска со НДС• фотографија/и• земја во која престојува/се претпоставува дека престојува• адреса/телефон/• држава

АНЕКС 18

МЕЃУНАРОДНА И ДОМАШНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

- Конвенција на ОН за правата на детето, 1989;
- Факултативен протокол кон Конвенцијата за правата на детето, вклученоста на децата во воените конфликти, 2000;
- Факултативен протокол кон Конвенцијата за правата на детето – трговија со деца, детска проституција и детска порнографија, 2000;
- Конвенција за статусот на бегалците (1951) и нејзиниот Протокол (1967);
- Правила на ОН за заштита на малолетниците лишени од нивната слобода, 1990;
- Општокоментар бр. 6 на ОН Комитетот за заштита на правата на детето;
- Третман на непридружувани и разделени деца надвор од својата земја на потекло, 2005;
- Конвенција на ОН против транснационалниот организиран криминал, со протоколите, 2000 и Палермо-протоколите;
- Резолуција на ОН бр. 20/2005, за правни прашања поврзани со деца-жртви на кривични дела и сведоци;
- Европска конвенција за човековите права, 1950;
- Европска конвенција за заштита од мачење и нечовечко или понижувачко постапување или казнување, 1987;
- Европска конвенција за остварување на правата на децата, 1996;
- Конвенција на Советот на Европа за активности против трговијата со луѓе, 2005;
- Повелба на фундаменталните права на Европската Унија, 2000;
- Директива на Советот на ЕУ (2008/115/ЕЦ) од 16 декември 2008 за заеднички стандарди и постапки на државите-членки за враќање на државјаните на трети земји што нелегално престојуваат на територијата на Унијата;
- Директива на Советот на ЕУ (2005/85/ЕЦ) од 1 декември 2005, која поставува
- минимум стандарди за постапки во државите-членки за одобрување и одземање статус на признаен бегалец;
- Директива на Советот на ЕУ (2003/86/ЕЦ) од 22 септември 2003 за правото на повторно обединување на семејството;
- Директива на Советот на ЕУ (2003/9/ЕЦ) од 27 јануари 2003, која поставува минимум стандарди за прием на баратели на азил;
- Директива на Советот на ЕУ (2001/55/ЕЦ) од 20 јули 2001 за привремена заштита;
- Директива на Советот на ЕУ (2011/95/ЕУ), стандарди за квалификување државјани на трети земји или лица без државјанство, како корисници на меѓународна заштита, за единствен статус за бегалци или за лица што имаат право на заштита, како и за содржината на одобрената заштита;
- Директива на Советот на ЕУ (2013/32/ЕУ), заеднички процедури за доделување и одземање меѓународна заштита;
- Директива на Советот на ЕУ (2013/33/ЕУ), поставување стандарди за прием на апликации за меѓународна помош;
- Одлука на Советот (17024/09) од 2 декември 2009, Програма Стокхолм „Отворена и без- бедна Европа во служба на заштита на граѓанинот“;
- Акционен план за непридружувани малолетни лица (2010–2014); Европска комисија, SEC (2010) 534, Брисел, 6 мај 2010;
- Резолуција на Советот на ЕУ (97/С 221/03) од 26 јуни 1997 за непридружувани малолетни лица што се државјани на трети земји;
- Препорака на Советот на Европа – Rec (2007) за животен проект за непридружуваните малолетни мигранти;

Домашно законодавство и подзаконски акти:

Закон за меѓународна и привремена заштита (Сл.Весник бр.64/18)

Закон за социјалната заштита (Сл.Весник на РСМ бр.104/2019, 146/2019,275/2019, 302/20, 311/20, 163/21,294/21 ,99/22,236/22 и 65/23

Закон за семејството („Службен весник на Република Македонија“ број 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, 150/15 и Службен весник на РСМ, бр. 53 /21)

Закон за здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21 и 150/22 и 236/22)

Закон за здравствено осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11, 26/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 112/14, 113/14, 188/14, 20/15, 61/15, 98/15, 129/15, 150/15, 154/15, 192/15, 217/15, 27/16, 37/16, 120/16, 142/16 и 171/17 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 275/19, 77/21 , 285/21 и бр.60/23)

Закон за основното образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.161/19 и 229/20)

Закон за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 229/2020

Закон за странци („Службен весник на РМ“ бр.97/18, „Службен весник на РСМ“ бр.108/19 и бр.294/21)

Закон за кривична постапка (Сл.весник на РМ бр.150/2010,бр.100/2012 и 198/2018)

Закон за спречување и заштита од насилство врз жените и семејното насилство (Сл.Весник на РСМ бр.24/21)

Законот за правда за децата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 148/13 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.152/19 и 275/19)

Правилник за начинот на згрижување и сместување на малолетни лица без придружба и ранливите категории на лица со признаено право на азил во република Северна Македонија (Сл.Весник на РСМ бр.195/19)

Правилник за странци (Службен весник на РСМ, бр. 190 од 16.9.2019 година)

Правилник за стандардите за прифат на барателите на право на азил (Сл.Весник на РСМ бр.195/19)

Правилник за поблиските критериуми и начинот на користење на соодветен стан за сместување или на парична помош потребна за обезбедување простории за сместување на лицата со статус на бегалец согласно со нивните потреби (Сл.Весник на РСМ бр.195/19)

Програма за интеграција на лицата на кои им е признаено правото на азил во РСМ за 2023 година (Сл.Весник на РСМ бр. 24/2023)

Анекс 19

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА СТАРАТЕЛОТ ЗА 2023 ГОДИНА

М.бр. _____ Анекс....

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА СТАРАТЕЛОТ ЗА 2023 ГОДИНА

Јас, _____, психолог/социјален работник од ЈУ МЦСР – Скопје како старател за посебен случај по службена должност на _____ роден/а _____ година, од _____ го поднесувам следниот извештај:

ШКОЛСКА НАОБРАЗБА

- Во кое одделение или клас учи _____ / _____
- Со каков успех ја заврши учебната година _____ / _____
- Со каков успех го заврши првото полугодие од учебната _____ / _____ година _____ / _____
- Ако не учи да се наведат причините _____ / _____
- Какви потешкотии има во учењето _____ / _____

ЗДРАВСТВЕНА ПОЛОЖБА НА ШТИТЕНИКОТ

- Здраво, или ако боледува од некоја болест да се наведе

_____ Негира болести.

Со какви тешкотии се сретнувате и Ваш предлог за нивното решавање: _____

Детето _____ е барател на азил/странец на територија на Р.С.М. на кого му беше назначен старател по службена должност. Детето на ден ---- година е сместено во ЈУ Прифатен центар за лица баратели на азил Визбегово-Скопје или друга локација/. Со овластување на детето му беше назначен старател за посебен случај. За време на престојот на детето -----на територија на РСМ, а водејќи се од најдобриот интерес на детето беа преземени сите потребни дејствија и активности во насока на заштита на истото. Со оглед на тоа дека детето ---не престојува на територија на Р.С.М., односно самоволно си заминува/или не е повеќе на територија на РСМ/ функцијата старател за посебен случај престанува.

Дата _____ 2023 година
СКОПЈЕ

ПОТПИС НА СТАРАТЕЛОТ

Анекс 20 – ЦСР

Известување за примопредавање на мигрант/странец

Архивски број:

Датум:

Известување за примопредавање на мигрант/странец

Придружбата на _____ има обврска да го пополни овој формулар во два примероци, да обезбеди потпис од Страната која го прима мигрантот при неговото примопредавање, да и остави еден оригинален примерок а другиот да го задржи за себе, кој потоа треба да биде вратен во соодветното досие по ЈУ МЦСР-Скопје.

	Од	До	Датум
--	----	----	-------

име на мигрантот/странец

реф. бр. на случајот или бр.на патната исправа

Потврдување од Придружникот од ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Скопје

Јас _____, потпишувајќи го овој документ го предавам погоре именуваниот мигрант/странец на страната која го прима, како што е подолу назначено.

Датум:	Локално време:	Место (град,држава):
Потпис:		Контакт телефон:

Потврдување од Страната која го прима мигрантот/странец

Со овој документ потврдувам дека Јас _____, како претставник на Министерство за труд и социјална политика / семејство / здравствена установа / служба за итни случаи / стручен тим на Центар за социјална работа (заокружете го она што одговара) како примател на мигрантот, се состанав со Придружникот од ЈУ МЦСР Скопје, чие име е назначено погоре на денот, во часот и на локацијата кои се дадени погоре и извршив официјално примање на одговорноста и грижата за погоре именуваниот мигрант/странец.

Центар за социјална работа /сервис/здравствена установа (доколку е применливо):	
Потпис :	
Контакт телефон :	
Место на примопредавање	Крајна дестинација
Транзит (појасни)	Друго (појасни)

Number:

Date:

Migrant or foreigner handover notification

It is the responsibility of the Escort to complete this form in duplicate, get the signature from the Receiving Party upon handover of the migrant/ foreigner, give one original copy to the receiving party and retain one copy with yourself to be returned to the appropriate case file in the _____.

	From	To	Date
--	------	----	------

Migrants/foreigners Last name, First name Case reference or travel doc

Certification by the _____ escort, I _____ hereby transfer responsibility for the above named migrant(s)/ foreigner(s) to the receiving party indicated below.

Date:	Local time:	Place(city,R.N.Macedonia)
Signature:		Contact number:

Certification by the Receiving Party

This is to acknowledge that _____ I, (First Last Name), _____ as the receiving (circle all that apply) Ministry of Labour and Social Policy /family/health care provider/emergency services/Center for Social work staff has met with the escort named above on the date, time, location indicated above and formally took over the responsibility and/or care of the above mentioned migrant/foreigner(s).

Center for Social work/health care facility/ (if applicable)	
Signature:	
Contact phone:	
Point of handover: - PO Entrance - Other (specify)	- Final destination - Transit

АНЕКС 21

МВР ПОТВРДА ЗА ПРИМОПРЕДАВАЊЕ НА ЛИЦЕ И ПРЕДМЕТИ

Образец бр.7

Врз основа на член 14-а став 4 од Правилникот за начинот на вршење на полициските работи се издава

П О Т В Р Д А за предавање на лице

Полицискиот службеник _____ од _____
(име и презиме) (назив на организациска единица)
изврши предавање на лицето _____ родено-а _____ година,
(име и презиме)
во _____, со адреса на живеалиште, односно престојувалиште на ул. _____
_____, бр. _____, место _____ со лична карта
бр. _____, или патна исправа бр. _____ издадена од _____.

Лицето го предаде на _____,
(место каде е предадено лицето)
во _____ часот, _____ година.

Психофизичка состојба во која се наоѓа лицето во моментот на предавањето:

(знаци на видливи повреди, болест, ментална растроеност и сл.)

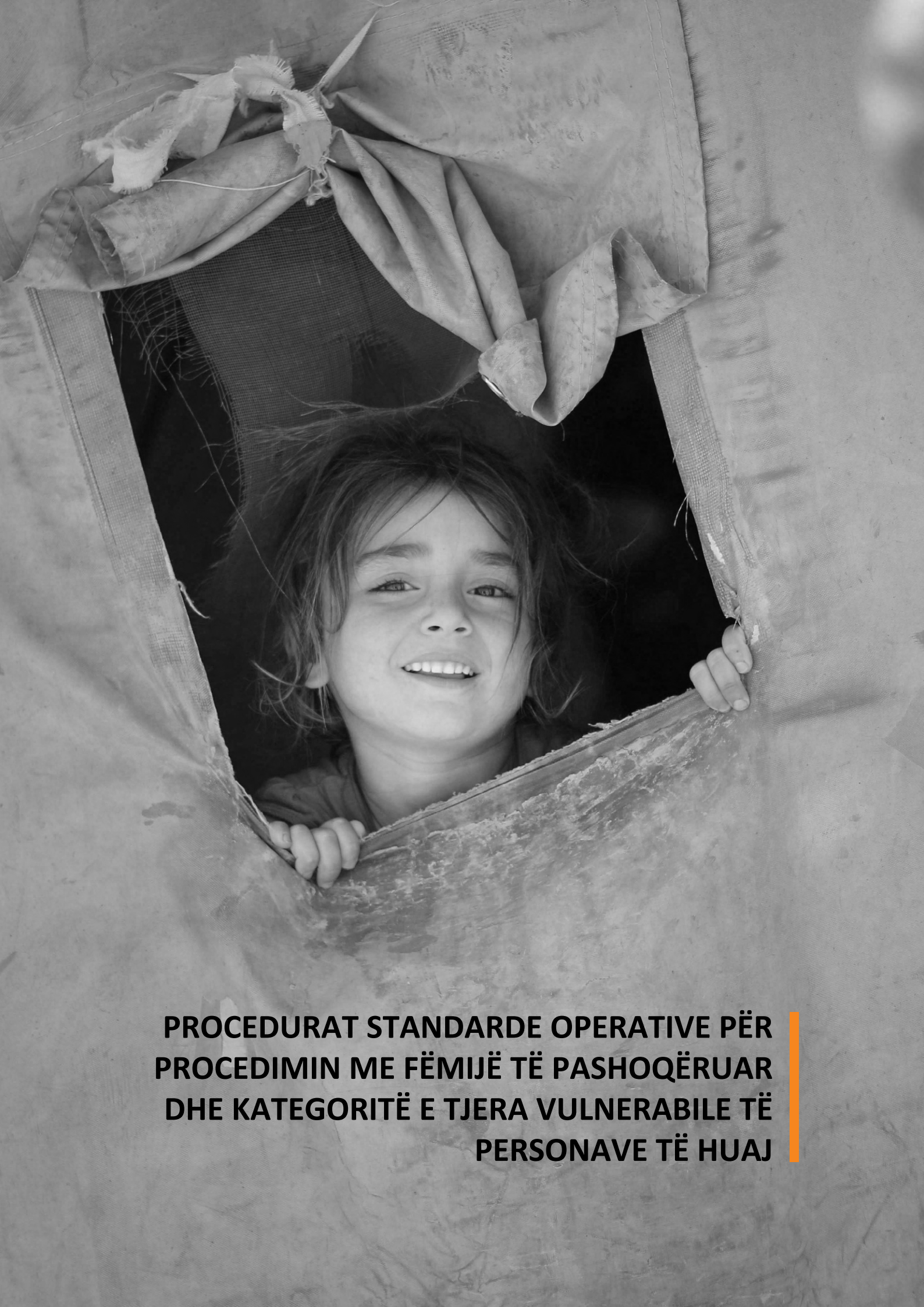
Со лицето се предаваат и следните предмети:

1. _____

Заклучно со реден број _____, (со букви: _____).

ПРИМИЛ

ПРЕДАЛ

**PROCEDURAT STANDARDE OPERATIVE PËR
PROCEDIMIN ME FËMIJË TË PASHOQËRUAR
DHE KATEGORITË E TJERA VULNERABILE TË
PERSONAVE TË HUAJ**

PËRMBAJTJA

LISTA E AKRONIMEVE	72
TERMAT E PËRDORUR DHE PËRKUFIZIMET E TYRE	73
HYRJA	76
STRUKTURA E DOKUMENTIT	78
RESURSE PËR PËRDORIMIN E PSO-së	79
PSO 1: KONTAKTI FILLESTAR, IDENTIFIKIMI DHE REFERIMI	82
PSO 2: PËRKUJDESJA DHE QASJE NË TË DREJTAT	87
PSO 3: RREGULLIMI I QENDRIMIT TË FHP-së DHE KVPH-së	88
PSO 4: GJETA E FAMILJES, BASHKIMI FAMILIJAR, KTHIMI VULLENTAR	90
PSO 5 PROCEDURA PENALE	95
ANEKSI 1 - KONTAKTE Lista e kontakteve më të rëndësishme kompetente për PSO në RMV	97
ANEKSI 2 - VEGËL PËR NDIHMË GJATË IDENTIFIKIMIT TË FHP-së ose KVPH-së	104
ANEKSI 3 - MPPS – QPS – Procesverbal për dorëzimin dhe procesverbal për pranimin	107
ANEKSI 4 - NJOFTIM I MPB-së QË FHP ËSHTË FËMIJË / LLOJI DHE KATEGORIA E VULNERABILITETIT TË KVPH	108
ANEKSI 5 - Autorizim për kujdestar	109
ANEKSI 6 - Aktvendim për emërimin e kujdestarit për rast të veçantë	109
ANEKSI 7 - Autorizim	111
ANEKSI 8 - Procesverbali për pranimin e kërkesës me gojë për njohje të së drejtës për azil	112
ANEKSI 9 - Vërtetim i synimit të shprehur për paraqitjen e kërkesës për njohje të së drejtës për azil	113
ANEKSI 10 - Vegël për të ndihmuar me vlerësimin fillestar të rrezikut social dhe të sigurisë	114
ANEKSI 11 - Vegël për të ndihmuar në vlerësimin e nevojave	115
ANEKSI 12 - Njoftim për FHP të pranuar	116
ANEKSI 13 Kërkesë për miratimin / zgjatjen e lejes së qëndrimit të përkohshëm	117

ANEKSI 14 - Aktvendim për miratimin e lejes së qëndrimit të përkohshëm	120
ANEKSI 15 - Kërkesë për njohjen e së drejtës për azil	122
ANEKSI 16 - Informacione të nevojshme për të përgatitur një vlerësim të rrezikut për bashkimin familjar	129
ANEKSI 1 - Kërkesë për ndërmjetësim	130
ANEKSI 18 - RREGULLORJA LIGJORE NDËRKOMBËTARE DHE VENDASE	131
ANEKSI 19 - RAPORT PËR PUNËN E KUJDESTARIT PËR VITIN 2023	133
ANEKSI 20 – QPS Njoftim për dorëzimin e migrantit/personit të huaj	134

LISTA E AKRONIMEVE

PSO	Procedura standarde operative
FHP	Fëmijë të huaj të pashoqëruar
KVPH	Kategori vulnerable të personave të huaj
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
MPJ	Ministria e Punëve të Jashtme
NJO	Njësi organizative
DPKM	Departamenti për punë kufitare dhe migracion
DKNMPHR	Departamenti për kriminalitet ndërkufitar, migracion, persona të huaj dhe ripranim
QR për PK	Qendra rajonale për punë kufitare
SPB	Sektori i punëve të brendshme
SP i JP	Stacioni policor i juridiksionit të përgjithshëm
NJKNKETNJ	Njësia kombëtare për ndalimin e kontrabandës së emigrantëve dhe trafikimit të njerëzve
SBNP	Sektori për bashkëpunim ndërkombëtar policor
DPC	Departamenti i punëve civile
SA	Sektori për azil
DNKOR	Departamenti për ndalimin e krimit të organizuar dhe të rëndë
DAMNH	Departamenti për azil, migracion dhe ndihmë humanitare
ZP	Zyrtar policor
MPPS	Ministria e Punës dhe Politikës Sociale
MD	Ministria e Drejtësisë
MASH	Ministria e Arsimit dhe e Shkencës
QNPS	Qendra ndërkomunale për punë sociale
QPS	Qendra e punëve sociale
SHQ	Shoqata e qytetarëve
ON	Organizata ndërkombëtare
SHMJR	Shoqata maqedonase e juristëve të rinj
KLKBR	Komisariati i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatët
ONM	Organizata Ndërkombëtare për Migracion
KDF	Konventa për të Drejtat e Fëmijës
LPP	Ligji i procedurës penale
LMNP	Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme
LH	Ligji për të huajt
NJTNJKE	Njësia e trafikimit të njerëzve dhe kontrabandës së emigrantëve
MKR	Mekanizmi kombëtar i referimit
MSH	Ministria e Shëndetësisë
BSP	Byroja e Sigurisë Publike

TERMAT E PËRDORUR DHE PËRKUFIZIMET E TYRE

PROCEDURA STANDARDE OPERATIVE - organizojnë një sërë hapash, procedimesh, procedurash dhe mënyrash për t'u marrë me institucionet kompetente me personat e identifikuar dhe personat që janë në proces të identifikimit të fëmijëve të huaj të pashoqëruar (FHP), duke përfshirë kategoritë vulnerable të personave të huaj (KVPH) nëpërmjet një qasjeje gjithëpërfshirëse, bazuar në respektimin e të drejtave të njeriut dhe synon interesin më të mirë të FHP-së dhe KVPH-së.

KATEGORI VULNERABILE TË PERSONAVE TË HUAJ në kuptim të kësaj PSO-je - janë persona proceduralisht të paaftë, të mitur, të mitur të pashoqëruar, persona të sëmurë rëndë, persona me aftësi të kufizuara në zhvillim, persona me aftësi të kufizuara fizike, persona të moshuar, gra shtatzëna, prindër të vetëm me fëmijë të mitur, viktima të trafikimit të qenieve njerëzore dhe persona që janë ekspozuar ndaj torturës, përdhunimit ose forma të tjera të rënda të dhunës¹ psikologjike, fizike ose seksuale, të cilët janë identifikuar nga Ministria e Brendshme si persona me hyrje të paautorizuar në RSM dhe të cilët, si pjesë e lëvizjeve të përziera migruese, njihen si kategori e cenueshme e personave. Kjo vlen edhe për ata persona që do të hyjnë legalisht në vend dhe më vonë do të bëhen azilkërkues.

FËMIJË është çdo person që nuk ka mbushur moshën² 18 vjeçare.

PERSON ME STATUSIN E REFUGJATIT - është person i huaj, i cili, pas shqyrtimit të kërkesës së tij, njihet si refugjat dhe i cili është vendosur të plotësojë kushtet e përcaktuara nga Konventa e Gjenevës, d.m.th., një person i cili, për shkak të frikës së justifikuar se do të persekutohet për shkak të racës, fesë së tij, kombësia, që i përket një grupi të caktuar shoqëror ose për shkak të besimit të tij politik, është jashtë shtetit të të cilit është shtetas dhe nuk mundet, ose për shkak të frikës së tillë, nuk dëshiron të jetë nën mbrojtjen e atij shteti ose kush, nëse është pa shtetësi, është jashtë shtetit në të cilin ka pasur vendbanimin e tij të zakonshëm, nuk mundet ose për shkak të frikës së tillë nuk dëshiron të kthehet në të.³

PERSON ME MBROJTJE SUBSIDIARE - është i huaj, i cili nuk kualifikohet si person me status refugjati dhe të cilit Republika e Maqedonisë së Veriut do t'ia njohë të drejtën e azilit dhe do ta lejojë të qëndrojë brenda territorit të saj, sepse ka arsye për të besuar se, nëse kthehet në shtetin në të cilin ai është shtetas, ose nëse është person pa shtetësi, në vendin e tij të mëparshëm të banimit të zakonshëm, do të përballohet me një rrezik real për të pësuar lëndime⁴ të rënda.

FËMIJË I HUAJ I PASHOQËRUAR (FHP) është FËMIJË I PASHOQËRUAR ose I MITUR I PASHOQËRUAR ose i mitur i pashoqëruar në kuptim të kësaj PSO-je është i huaj që ndodhet në territorin e RMV-së dhe i cili në momentin e identifikimit është nën moshën 18 vjeç, nuk shoqërohet nga prindërit e tij ose nga një institucion kompetent i përcaktuar me ligj, ose pas mbërritjes së tij në RMV ai ka mbetur pa një shoqërim të tillë,⁵ dhe të cilët janë identifikuar nga MPB-ja si persona me hyrje të palejuar në RMV dhe të cilët, si pjesë e lëvizjeve të përziera migratore, njihen si kategori e cenueshme e personave. Kjo vlen edhe për ata persona që do të hyjnë legalisht në vend dhe më vonë do të bëhen azilkërkues.

VIKTIMAT E TRAFIKIMIT TË NJERËZVE/FËMIJËVE - është viktimë e një krimi të kryer – Trafikimi i njerëzve/ fëmijëve në përputhje me Kodin Penal.⁶

PERSONA TË MOSHUAR - konsiderohen personat mbi 65 vjeç. Kjo kategori përfshin të moshuarit në rrezik me nevoja të veçanta sipas moshës së tyre. Kjo kategori përfshin të moshuarit beqarë, si dhe çiftet, të cilët vuajnë nga probleme shëndetësore, mungesë të mbështetjes psikologjike, fizike, ekonomike, sociale apo të tjera nga anëtarët e familjes apo të tjerë.⁷

1 Përkufizimi i kategorive të vulnerabilitetit është marrë nga Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme, "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë", nr. 64, datë 11.4.2018. Gjithashtu, sipas Ligjit për të huajt, këta janë: të mitur, të mitur të pashoqëruar, persona me aftësi të kufizuara, persona të moshuar, gra shtatzëna, prindër të vetëm me fëmijë të mitur ose persona të cilët i janë nënshtruar torturës, përdhunimit ose formave të tjera të rënda mendore, fizike apo dhunë seksuale. Por ky përkufizim i dhënë në PSO mund të zgjerohet pas një vlerësimi të bërë nga një ekspert i QPS-së.

2 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikime me rezolutë të Asamblesë së Përgjithshme 44/25.

3 Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 64/18) shiko edhe Konventën për statusin e refugjatëve nga viti 1951.

4 Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 64/18).

5 Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 64/18). Ligji për të huajt, 2021. Përkufizimi i termave bazohet në kuadrin formal terminologjik dhe shprehjet e përdorura në Ligjin për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të Përkohshme ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 64/18), por një përkufizim më i gjerë lejohet gjithashtu në përputhje me konventat dhe dokumentet ndërkombëtare, për shembull, Komenti i Përgjithshëm 6 2005 i Komitetit për Mbrojtjen e Fëmijëve; UNHCR.

6 <https://www.slvesnik.com.mk/Issues/90E0B29D702D49A48DBCC2239374B927.pdf>.

7 Neni 4. Ligji për mbrojtjen sociale "Gazeta zyrtare e RMV", nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23.

PERSONA ME AFTËSI TË KUFIZUARA (fizike, intelektuale dhe mendore) - konsiderohen ata persona me çrregullime afatgjata fizike, mendore, intelektuale ose shqisore, të cilat mund të pengojnë përfaqësimin e tyre të plotë dhe efektiv në shoqëri në baza të barabarta me të tjerët.⁸ Kjo kategori përfshin: personat me dëmtim të shikimit (përfshirë verbërinë); me dëmtim të dëgjimit (përfshirë shurdhim); me dëmtim të folurit; me paaftësi fizike (të moderuar ose të rëndë); me paaftësi mendore (të moderuar ose të rëndë).⁹

PRIND I VETËM OSE KUJDESTAR ME FËMIJË – “Prind i vetëm” është prind që i kryen vetëm të drejtat dhe detyrat prindërore për fëmijën, për faktin se prindi tjetër është i panjohur, i vdekur, i zhdukur ose për shkaqe të justifikuara përkohësisht ose përgjithmonë nuk i kryen të drejtat dhe detyrat prindërore;¹⁰ një person i vetëm (mashkull ose femër) në moshën 18 vjeç e lart, me një ose më shumë persona në ngarkim, duke përfshirë fëmijë biologjikë ose jobiologjikë, ose persona të tjerë për të cilët kujdeset (si p.sh. të moshuarit). Kjo kategori përfshin: a) familje me një prind me një ose më shumë fëmijë biologjikë; një familje e vetme me gjysh dhe gjyshe me një ose më shumë nipër e mbesa; një familje me një prind (mashkull ose femër) me një ose më shumë persona në ngarkim që nuk janë fëmijë biologjikë: si fëmijë jobiologjikë, vëllezër e motra ose prindër të moshuar që kanë nevojë për mbrojtje dhe kujdes.

GRA DHE VAJZA - janë gra dhe vajza që janë në rrezik për shkak të gjinisë, si nënat dhe kujdestaret beqare, vetëm gratë, të vejat, gratë e divorcuara ose të ndara, viktimat të dhunës etj. Kjo kategori merr parasysh praninë e një sërë faktorësh rreziku, si: problemet e sigurisë që kërcënojnë ose ekspozojnë gratë ndaj dhunës seksuale dhe me bazë gjinore ose forma të tjera të dhunës; probleme me aksesin në ndihmë dhe shërbime; pabarazitë.

PERSONA ME GJENDJE TË RËNDA MJEKËSORE - janë persona që kanë nevojë për ndihmë për sa i përket kujdesit mjekësor, si p.sh. personat me sëmundje kronike, gjendje kritike mjekësore, kequshqyerje etj.

LGBTI + një akronim për lesbike, gej, biseksual, transgjitor, interseksualë, kuir dhe identitete të tjera të ndryshme. Shenja **plus përfaqëson individë me orientime të ndryshme seksuale, identitete gjinore, shprehje gjinore dhe karakteristika gjinore që identifikohen duke përdorur terma të tjerë.**¹¹

INTERESI MË I MIRË I FËMIJËS - përcakton kujdestarin, si dhe i referohet të gjitha veprimeve që kanë të bëjnë me fëmijët, pavarësisht nëse ato kryhen nga institucionet publike të mbrojtjes sociale, gjykatat, institucionet administrative apo organet legjislative, interesi më i lartë i fëmijës merret si shqetësim themelor gjatë ndërmarrjes së këtyre veprimeve.¹²

IDENTIFIKIM - është një tërësi procedurash dhe masash të institucioneve kompetente për trajtimin e FHP dhe KVPH, të cilat në bazë të rrethanave në të cilat është gjetur personi kanë për qëllim mbledhjen e informacioneve dhe fakteve që do të çojnë në formimin e dyshimit të arsyeshëm se personi/fëmija i caktuar është i huaj, është i pashoqëruar ose është person që bie në përkufizimin e KVPH-së.

REFERIMI - është procedurë e institucionit kompetent e cila pas marrjes së kompetencave i referohet FHP ose një personi nga KVPH tek institucioni/ofruesi kompetent i shërbimeve, gjegjësisht MPPS/për veprime të mëtejshme në përputhje me PSO.

INSTITUCIONI KOMPETENT - është institucion qeveritar, i cili në përputhje me PSO-në është përgjegjës për marrjen e masave dhe aktivitetëve ndaj FHP dhe KVPH.

KTHIMI VULLNETAR - është periudha e përcaktuar me vendim për kthim, gjatë së cilës i huaji është i detyruar, në mënyrë të pavarur ose me ndihmën e dikujt, të largohet nga territori i Republikës së Maqedonisë së Veriut.¹³

RIBASHKIMI FAMILJAR - është tërësi procedurash dhe aktivitetesh të institucioneve kompetente të parashikuara në këtë PSO, që synojnë gjetjen, identifikimin, kontrollin e sigurisë së anëtarëve ligjorë të familjes së FHP-së me qëllim bashkimin familjar të tij si interesin më të mirë të tij (bashkimi familjar i anëtarëve të familjes së ngushtë të personit me status refugjati dhe personit nën mbrojtje plotësuese, me kërkesën e tyre do të kryhet një procedurë për njohjen e të drejtës për azil. Ky parim nuk do të zbatohet nëse ka arsye për përjashtim).¹⁴

8 neni 4. Ligji për mbrojtjen sociale “Gazeta zyrtare e RMV”, nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23.

9 neni 44 dhe 48. Ligji për mbrojtjen sociale “Gazeta zyrtare e RMV”, nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23.

10 neni 4. Ligji për mbrojtjen sociale “Gazeta zyrtare e RMV”, nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23.

11 UNHCR, Mbledhja terminologjike. <https://www.unhcr.org/what-we-do/protect-human-rights/protection/master-glossary-terms>.

12 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikimi nga Asambleja e Përgjithshme rezoluta 44/25 neni 3.

13 “Gazeta zyrtare e RM”, 6p.97/18, “Gazeta zyrtare e RMV”, nr. 108/19 dhe nr. 294/21, “Gazeta zyrtare e RMV”, nr. 24/21, Ligji për të huajt, 2021.

14 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikime me rezolutë të Asamblesë së Përgjithshme 44/25, neni 22, neni 2 dhe neni 10.

KUJDESTARI LIGJOR - është një person përgjegjës ligjërisht i përcaktuar - i caktuar nga QNPS-ja/QPS-ja kompetente vendore, i cili planifikon dhe koordinon aktivitetet dhe masat e parashikuara në këtë PSO, për ofrimin e ndihmës dhe mbështetjes për FHP ose KVPH e identifikuar në mënyrë që të gjendet një zgjidhje përfundimtare që do të përfaqësojë interesi më i mirë i FHP ose KVPH.¹⁵

PUNËTORI PROFESIONAL - është përfaqësues i qendrës për punë sociale (**QPS**), i cili, në përputhje me metodën e menaxhimit të rastit, është përgjegjës për një rast specifik, i cili në bashkëpunim me përdoruesin përcakton potencialet dhe nevojat e tij dhe përdor burime profesionale dhe të tjera nga qendra për punë sociale dhe institucionet dhe organizatat e tjera të zonës së njësisë së vetëqeverisjes vendore dhe të cilat janë të nevojshme për plotësimin e nevojave dhe tejkalimin e problemeve, gjegjësisht ofrimin e shërbimeve të duhura për shfrytëzuesin.¹⁶ Një punëtor profesionist është gjithashtu një profesionist i punësuar nga QPS ose MPPS i cili kryen të njëjtat detyra dhe, varësisht nga nevoja, ka edhe autoritetin për të qenë kujdestar.

PERSONI I HUAJ - është personi i cili nuk është shtetas i Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe person pa shtetësi, gjegjësisht person të cilin asnjë shtet, sipas ligjit të tij, nuk e konsideron shtetas të tij.¹⁷

OFRUESI I SHËRBIMEVE - janë institucione që janë të licencuara ose të autorizuara, ofruer të shërbimeve sociale (ofruerit e licencuar të shërbimeve që kanë lidhur marrëveshje administrative me Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale, përkatësisht komunat, Qytetin e Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit dhe ofrojnë shërbime për përdoruesit, me vendim të Qendrës për Punë Sociale).¹⁸

15 Ligji për familjen, "Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numër 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15 dhe 150/15 neni 129.

16 Ligji i mbrojtjes sociale, "Gazeta zyrtare e RMV", nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23, neni 4.

17 Ligji për të huajt, "Gazeta zyrtare e RM", nr. 97/18, "Gazeta zyrtare e RMV", nr. 108/19 dhe nr. 294/21, "Gazeta zyrtare e RMV", nr. 24/21, neni 2.

18 Ligji për mbrojtjen sociale, "Gazeta zyrtare e RMV", nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23, neni 4.

HYRJA

Procedurat standarde të operacionit (PSO) për trajtimin e fëmijëve të pashoqëruar dhe kategorive të tjera të cënueshme të personave të huaj rregullojnë procedimet, procedurat dhe mënyrat e ofrimit të ndihmës dhe mbrojtjes për fëmijët e huaj të pashoqëruar (FHP) dhe kategoritë vulnerabile të personave të huaj (KVPH), përmes një dokumenti gjithëpërfshirës, i bazuar në të drejtat e njeriut në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe e drejtuar në formën e kornizave të institucionalizuara të bashkëpunimit. Kjo PSO e veçon kategorinë FHP nga kategoria më e gjerë e KVPH-së dhe përshkruan procedurat e zbatueshme për të dy kategoritë dhe dalimet kur ato ekzistojnë. Gjithashtu, kjo PSO paraqet përafrim me kuadrin aktual ekzistues normativ të RMV-së. Ai bashkon PSO-të për trajtimin e fëmijëve të huaj të pashoqëruar dhe PSO-të për trajtimin e kategorive vulnerabile të personave të huaj të miratuar nga Qeveria e RMV-së në periudhën 2015-2016, në një dokument të sinkronizuar.

Objektivat për krijimin e PSO

- Veprim i unifikuar dhe i koordinuar i të gjitha subjekteve të përfshira në një sistem mbrojtjeje multidisiplinore, ndërdepartamentale dhe ndërkombëtare, bazuar në interesat më të mira të fëmijës dhe KVPH nëpërmjet respektimit të standardeve të mbrojtjes së të drejtave të tyre, në përputhje me KDF dhe dokumente të tjera ndërkombëtare ratifikuar nga Republika e Maqedonisë së Veriut lidhur me të drejtat e KVPH-së si dhe legjislacionin vendas;
- Përmirësimi i identifikimit të shpejtë të FHP-së dhe KVPH-së (të huajt e gjetur në territorin e shtetit dhe refugjatët, statusi dhe të drejtat e tyre) si dhe në flukset/rrugët e migracionit dhe zvogëlimi i rrezikut të të gjitha formave të shfrytëzimit, dhunës dhe abuzimeve, nëpërmjet një procedurë e standardizuar e institucioneve dhe organizatave kompetente.

Parimet themelore të PSO

Si bazë për hartimin e PSO-së për trajtimin e FHP-së dhe kategorive të tjera të KVPH-së, parimet e parashikuara në dokumentet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Maqedonisë së Veriut lidhur me të drejtat e KVPH-së si dhe në legjislacionin vendas:

- Parimi i mosdiskriminimit - ndalon çdo diskriminim në bazë të statusit të fëmijës, pavarësisht nëse është i pashoqëruar apo i ndarë apo një kategori tjetër e cënueshme, qofshin ata refugjatë, azilkërkues apo migrantë;¹⁹
- Interesi më i mirë i fëmijës – përcaktimi i interesit më të mirë duhet të dokumentohet kur merret ndonjë vendim që ndikon rrënjësisht në jetën e një fëmije të pashoqëruar ose të ndarë;²⁰
- Pjesëmarrja dhe mendimi i fëmijës - me rastin e marrjes së çfarëdo mase të paraparë duhet të sigurohet pjesëmarrja e fëmijës dhe ai të shprehë lirisht vullnetin dhe mendimin e tij;²¹
- Konfidencialiteti – mbrojtja e konfidencialitetit të informacionit të marrë në lidhje me një fëmijë të pashoqëruar ose të ndarë ose KVPH, në përputhje me detyrimin për të mbrojtur të drejtat e fëmijës dhe KVPH të tjera, duke përfshirë të drejtën për privatësi.²²
- Parimi i moskthimit - një azilkërkues, një person me status refugjati ose një person nën mbrojtje plotësuese nuk mund të dëbohet ose të kthehet në asnjë mënyrë në kufijtë e shtetit: në të cilin jeta ose liria e tij do të ishte në rrezik për shkak të raca, feja, kombësia, anëtarësimi i një grupi të caktuar shoqëror ose opinioni politik ose ku ai do t'i nënshtrohej torturës, trajtimit ose dënimit çnjerëzor ose poshtërues. Kjo ndalesë nuk vlen për të huajin i cili paraqet rrezik për sigurinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut ose i cili pas vendimit të formës së prerë ndaj tij për një krim ose për shkak të një krimi veçanërisht të rëndë paraqet rrezik për qytetarët e Republikës së Maqedonisë së Veriut.²³

19 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikime me rezolutë të Asamblesë së Përgjithshme 44/25 neni 2.

20 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikime me rezolutë të Asamblesë së Përgjithshme 44/25 neni 3 dhe Komenti i përgjithshëm nr. 6, Komisioni për të Drejtat e Fëmijëve.

21 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikime me rezolutë të Asamblesë së Përgjithshme 44/25, neni 12.

22 Komenti i përgjithshëm nr. 6 i OKB-së, Komiteti për Mbrojtjen e të Drejtave të Fëmijëve;

23 LMNP, "Gazeta Zyrtare e RMV-së", 64/18; neni 14, shih gjithashtu: Konventën e vitit 1951 në lidhje me statusin e refugjatëve dhe Protokollin e vitit 1967.

- Parimi i alternativave të vendosjes së fëmijës dhe KVPH-së jashtë formave ekzistuese institucionale, u referohet të gjitha niveleve të vendosjes institucionale siç është paraburgimi migrues i fëmijëve dhe KVPH-së që nuk është asnjëherë në interesin e tyre më të mirë, paraqet shkelje të të drejtave të tyre dhe duhet të shmanget me çdo kusht. Gjithashtu, Komiteti për të Drejtat e Fëmijëve rekomandon që në vend të institucionalizimit të fëmijëve pa kujdes prindëror, duhet të përdoret kujdesi alternativ i bazuar në familje, me bazë komunitare, duke i kushtuar vëmendje të veçantë të drejtave të njohura në Konventë, duke përfshirë edhe parimin e interesit më të mirë të fëmijës.²⁴
- Parimi i qasjes në drejtësi është një parim themelor i shtetit të së drejtës, i cili i referohet aftësisë së një individi për të marrë një mjet juridik adekuat për çdo dëm të pësuar, qoftë i shkaktuar nga një individ, grup apo subjekt tjetër. Kjo do të thotë:
 - sigurimin që fëmijët dhe KVPH-ja të marrin një mjet juridik kur të drejtat e tyre shkelen, nuk respektohen ose mohohen, në lidhje me çështje penale, administrative dhe/ose civile në mënyra të ndryshme dhe për arsye të ndryshme.²⁵

Bazat e themelimit të PSO-së²⁶

Korniza ligjore kombëtare

- Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme.²⁷
- Ligji për mbrojtjen sociale.²⁸
- Ligji i familjes.²⁹
- Ligji për kujdesin shëndetësor.³⁰
- Ligji për sigurimin shëndetësor.³¹
- Ligji për arsimin fillestar.³²
- Ligji për arsimin e mesëm.³³
- Ligji për personat e huaj.³⁴
- Ligji për parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna ndaj grave dhe dhunës në familje.³⁵
- Ligji për drejtësinë për fëmijët.³⁶

24 Komenti i Përgjithshëm nr. 6 për trajtimin e fëmijëve të pashoqëruar dhe të ndarë jashtë vendit të tyre të origjinës dhe Komiteti për Mbrojtjen e të Drejtave të të Gjithë Punëtorëve Migrantë dhe Anëtarëve të Familjeve të tyre dhe Komiteti për të Drejtat e Fëmijëve viti 2017, Koment i Përbashkët i Përgjithshëm mbi detyrimet shtetërore në lidhje me të drejtat e njeriut të fëmijëve në kontekstin e migrimit ndërkombëtar në vendet e origjinës, tranzitit, destinacionit dhe kthimit, shih gjithashtu CMW/C/GC/4-CRC/C/GC/23. CRC/C/153 17 mars 2006.

25 Konventa për të drejtat e fëmijës, neni 37; nenet 7 dhe 8 “Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut” 1948; nenet 2(3)(a), 9(4), 14(1) të Konventës Ndërkombëtare për të Drejtat Civile dhe Politike; nenet 5 dhe 6 të Konventës Ndërkombëtare për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Racial (CERD); nenet 16(7-9), 18(3)(5)(7), dhe 24 të Konventës Ndërkombëtare për Mbrojtjen e të Drejtave të të Gjithë Punëtorëve Migrantë dhe Anëtarëve të Familjeve të Tyre (ICRMW); neni 12 i Konventës Ndërkombëtare për Mbrojtjen e të Gjithë Personave nga Shpërndarja e Detyruar (ICPPED); neni 8 i Konventës Amerikane për të Drejtat e Njeriut (ACHR); IOM, Shënimi Informues për Qasjen në Drejtësi: e Drejta e Migrantëve, qershor 2019, fq. 2, dhe Konventa për të Drejtat e Fëmijëve, Neni 37, dhe Manuali i Terminologjisë i UNHCR-së²⁸.”

26 Shih Aneksin 18 për më shumë detaje mbi kornizën legjislative dhe dokumentet

27 “Gazeta Zyrtare e RM-së”, nr. 64/18;

28 “Gazeta Zyrtare e RMV”, nr. 104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23;

29 “Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, numër 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15 dhe 150/15;

30 “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, numër 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 dhe 20/19 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut”, numër 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21 dhe 150/22 dhe 236/22.

31 “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, numër 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11, 26/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 112/14, 113/14, 188/14, 20/15, 61/15, 98/15, 129/15, 150/15, 154/15, 192/15, 217/15, 27/16, 37/16, 120/16, 142/16 dhe 171/17 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut”, numër 275/19, 77/21, 285/21 dhe nr.60/23.

32 “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut”, nr.161/19 dhe 229/20.

33 “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, nr. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010,18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut”, nr. 229/2020.

34 “Gazeta Zyrtare e RM-së”, nr. 97/18, “Gazeta Zyrtare e RMV-së”, nr. 108/19 dhe nr.294/21.

35 “Gazeta Zyrtare e RMV-së”, nr. 24/21.

36 Ligji për drejtësi për fëmijët (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, nr. 148/2013 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së

- Ligji i procedurës penale.³⁷
- Kodi penal.³⁸

Korniza ligjore-ndërkombëtare

- Konventa e OKB-së për Mbrojtjen e Fëmijëve³⁹ (komentet e përgjithshme të Komitetit të Fëmijëve).
- Konventa e vitit 1951 në lidhje me statusin e refugjatëve dhe protokollin e vitit 1967.⁴⁰
- Pakti Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike.⁴¹
- Konventa kundër Torturës dhe Trajtimeve ose Ndëshkimeve të Tjera Mizore, Çnjerëzore ose Degraduese.⁴²
- Konventa për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara.⁴³
- Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut 1950.⁴⁴
- Rregullorja e Dublinit III.
- Konventa Evropiane për Mbrojtjen kundër Torturës dhe Trajtimin ose Ndëshkimit Çnjerëzor ose Degradues.⁴⁵
- Gjykata e Drejtësisë e Bashkimit Evropian (GJDBE) është kompetente për të interpretuar këto instrumente të BE-së për azilin dhe për të vendosur mbi shkeljet e supozuara nga shtetet anëtare. Së bashku me Gjykatën Evropiane të të Drejtave të Njeriut të Këshillit të Evropës, e cila vendos për çështjet e azilit në kuadrin e Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Liritë Themelore, kjo Gjykatë ka një ndikim të rëndësishëm në zhvillimin më të gjerë të ligjit ndërkombëtar për refugjatët.
- Direktiva 2011/95/BE më 13 dhjetor 2011 u referohet standardeve që duhet të plotësojnë shtetasit e vendeve të treta ose personat pa shtetësi për t'u kualifikuar si përfitues të mbrojtjes ndërkombëtare.
- Direktiva 2005/85/EC u referohet standardeve minimale në procedurën në shtetet anëtare për dhënien dhe tërheqjen e statusit të refugjatit.
- Direktiva 2013/32/BE më 26 qershor 2013 i referohet një procedure të përbashkët për dhënien dhe tërheqjen e mbrojtjes ndërkombëtare.
- Direktiva 2013/33/BE më 26 qershor 2013 i referohet vendosjes së standardeve për pritjen e aplikuesve për mbrojtje ndërkombëtare.
- Direktiva 2001/55 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit më 20 korrik 2001 në lidhje me standardet minimale për dhënien e mbrojtjes së përkohshme në rast të një fluksi masiv të personave të zhvendosur që nuk janë në gjendje të kthehen në vendin e tyre dhe vendosjen e një ekuilibri midis aktiviteteve të shtetet anëtare kur pranojnë personat e zhvendosur, si dhe kur paraqesin pasojat e aktiviteteve të tilla.

STRUKTURA E DOKUMENTIT

Dokumenti përmban pesë procedura:

- PSO 1 - KONTAKTI FILLESTAR, IDENTIFIKIMI DHE REFERIMI
- PSO 2 - KUJDESI DHE QASJA NË TË DREJTAT
- PSO 3 - RREGULLORJA E QËNDRIMIT TË FHP DHE KVPH
- PSO 4 - GJETJA E FAMILJES, RIBASHKIMI FAMILJAR DHE KTHIMI VULLNETAR
- PSO 5 - PROCEDURA PENALE

Maqedonisë së Veriut”, nr. 152/2019 и 275/2019) dhe “Gazeta Zyrtare e RM”, nr. 150/2010, nr. 100/2012 dhe 198/2018.

37 “Gazeta zyrtare e RM”, nr. 150/2010, nr. 100/2012 dhe 198/2018.

38 <https://www.slvesnik.com.mk/Issues/90E0B29D702D49A48DBCC2239374B927.pdf>

39 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikime me rezolutë të Asamblesë së Përgjithshme 44/25.

40 Konventa e vitit 1951 në lidhje me statusin e refugjatëve dhe protokollin e vitit 1967.

41 Pakti Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike, i miratuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara më 16 dhjetor 1966 dhe hyri në fuqi më 23 mars 1976.

42 Konventa kundër Torturës dhe Trajtimeve ose Ndëshkimeve të Tjera Mizore, Çnjerëzore ose Degraduese, e miratuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara më 10 dhjetor 1984 (rezoluta 39/46).

43 Konventa për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara, miratuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara, 2006.

44 Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut është një konventë ndërkombëtare për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive politike në Evropë, 1950.

45 Konventa Evropiane për Mbrojtjen nga Tortura dhe Trajtimet ose Ndëshkimet Çnjerëzore ose Degraduese Teksti i Konventës dhe sqarimi, Seria e Traktateve Evropiane 126. Teksti plotësohet me dispozitat e Protokollit nr. 1 (ETS Nr. 151) dhe nr. 2 (ETS Nr. 15) i cili ka hyrë në fuqi më 1.3.2002.

Çdo procedurë përmban udhëzime për:

ÇFARË	duhet të merret ose çfarë përmban masa?
KUSH	do të jetë kompetent/përgjegjës për veprimin/marrjen e masave?
KUR	do të zbatohen masat?
SI	do të zbatohen masat?

RESURSE PËR PËRDORIMIN E PSO-së

ÇFARË resurse?

Procedurat standarde të funksionimit mbështeten në institucionet kompetente të përcaktuara saktësisht, organizatat ndërkombëtare dhe shoqatat e qytetarëve dhe personat e caktuar të kontaktit.

KUSH duhet të veprojë?

Organet kompetente për zbatimin e PSO-së

Si zgjidhen resurset?

Çdo burim i identifikuar dhe përgjegjës do të zgjidhet në bazë të standardeve dhe strukturave të përcaktuara në këtë dokument. Gjithashtu, të gjitha masat do të përshtaten sipas nevojave specifike të FHP-së dhe KVPH-së në secilin rast të veçantë. Në të njëjtën kohë, dokumenti do të referohet rregulloreve dhe manualeve që rregullojnë ose shpjegojnë temat e mbuluara nga PSO-ja.

Mbrojtja e të dhënave personale

Të gjitha subjektet e përfshira në zbatimin e PSO-së janë të detyruara të mbrojnë të dhënat personale të FHP-së dhe kategorive të tjera të KVPH-së, në përputhje me Ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale.

ÇFARË: Në kuadër të aktiviteteve ditore, nëse ndonjë qytetar apo zyrtar shpreh **dyshimin** se një person i caktuar është FHP ose KVPH, duhet të ofrojë ndihmë, duke e drejtuar në stacionin policor (SP) më të afërt ose në qendrën kompetente vendore për punë sociale (QPS). Nëse, për shkak të pengesës gjuhësore, nuk është e mundur të vendoset komunikimi me eprorin FHP/KVPH, qytetari/zyrtari informon autoritetin më të afërt lokal për situatën e perceptuar - MPB ose QPS, duke specifikuar vendndodhjen e saktë dhe vendin e ngjarjes për t'i drejtuar në vendngjarje.

KUSH: Trajtimi i mëtejshëm i FHP-së ose KVPH-së së supozuar pas mbërritjes në objektin ose vendin zyrtar pas marrjes së raportit, ndërmerret nga:

- Përfaqësues i autorizuar i QPS;
- Person zyrtar i autorizuar nga MPB;
- Ekipi profesional i udhëhequr nga një kujdestar i caktuar, përfaqësues ligjor i caktuar nga kujdestari.

KUR: Në çdo kohë, por jo më shumë se 4 orë pas njoftimit fillestar të FHP-së së supozuar ose KVPH-së

SI: Nëpërmjet hapave të mëposhtëm:

HAPI 1: Gjetja dhe referimi në organin kompetent (SP ose QPS)

Menjëherë pas kontaktit fillestar me personin nga cilido qytetar apo zyrtar, dhe për çka ekziston **dyshim i arsyeshëm** se është FHP apo KVPH tjetër, njoftohet MPB ose QPS), që menjëherë shkojnë në terren/lokacionin e treguar nga personi që ka raportua rastin. **Nuk lejohet transportimi i një personi nga persona të paautorizuar si qytetarë apo organizata!**⁴⁶ Nëse **kontakti fillestar është me një zyrtar të MPB-së** i cili në kuadër të kompetencave të tij zhvillon një bisedë informative fillestare me personin për identifikimin e tij dhe mbledhjen e të dhënave paraprake, në momentin kur merr dijeni se personi është FHP ose KVPH, **biseda e mëtejshme ndërpritet**. Pas ndërprerjes së bisedës, QPS-ja kompetente vendore njoftohet nëpërmjet një telefonate në mënyrë që të jetë i pranishëm një punëtor ekspert nga QPS-ja **në një intervistë të mëtejshme me personin**. **Për shkak të urgjencës së procedurës, njoftimi fillestar bëhet me telefon dhe më pas bëhet njoftimi me shkrim për të njëjtën**. Gjithashtu, në një afat jo më të gjatë se 4 orë caktohet kujdestar për të vazhduar procedurën. Nëse **kontakti fillestar është me një zyrtar nga QPS-ja**, pasi konstatohet se bëhet fjalë për FHP ose KVPH, fillon procedura për caktimin e kujdestarit dhe vazhdon vlerësimi i nevojave të FHP-së/KVPH-së, por në të njëjtin moment njoftohet një zyrtar i MPB (nëpërmjet një telefonate), me synim prezencën e tij në intervistën e mëtutjeshme të FHP-së/KVPH-së. Vendndodhja (dhoma komode) ku do të vazhdojë biseda është dakorduar ndërmjet përfaqësuesve të QPS-së dhe MPB-së **në varësi të burimeve në dispozicion që plotësojnë kriteret për një dhomë të rehatshme për të cilën QPS ose MPB tashmë kishin njohuri se kishin një kapacitet të tillë**⁴⁷.

HAPI 2: Ndhurma mjekësore emergjente për FHP ose KVPH tjetër

Nëse zyrtari i autorizuar i MPB-së ose eksperti nga QPS-ja vëren simptoma kërcënuese për jetën dhe shëndetin në FHP, gjegjësisht KVPH, menjëherë do të thërrasin ndihmë mjekësore urgjente ose do ta transportojnë personin në objektin më të afërt shëndetësor për ofrim, mbështetje emergjente shëndetësore e cila ofrohet në kuadër të kapaciteteve për ofrimin e shërbimeve shëndetësore në dispozicion të Ministrisë së Shëndetësisë.

Në rast se personi dërgohet në institucionin shëndetësor pa praninë e ekspertit nga QPS, zyrtari i autorizuar nga MPB siguron shoqërimin e personit deri në ardhjen e kujdestarit apo ekspertit, nëse ka kushte dhe nevoja. Nëse personi fillimisht sillet në objektin shëndetësor për shkak të urgjencës së intervenimit mjekësor, atëherë zyrtari i institucionit shëndetësor nëse dyshon se bëhet fjalë për FHP ose KVPH, njofton shërbimin kompetent të MPB-së - QR për PK DKNMPHR. Për aksesin në shërbimet shëndetësore, shihni PSO 3.

⁴⁶ Në përjashtime të caktuara, nëse ka memorandume bashkëpunimi ose protokolle, përkatësisht vendime të Qeverisë së RMV-së, të cilat rregullojnë çështjen e delegimit të shërbimeve dhe shërbimeve të caktuara në organizatë ose person juridik të caktuar, të lidhura ndërmjet institucionit kompetent dhe ofruesit të shërbimeve, transportin e FHP / KVPH me miratimin dhe praninë e kujdestarit ose përfaqësuesit të QPS.

⁴⁷ Një "dhomë e këndshme" është një term që përdoret për të përshkruar një dhomë zyre të vendosur në një stacion policie ose qendër të punës sociale që është përshtatur posaçërisht për të zhvilluar biseda me fëmijë dhe njerëz të tjerë vulnerabilë. Qëllimi i këtyre dhomave është që fëmijët dhe personat vulnerabilë të ndihen më të sigurt dhe më rehat kur shërbimet profesionale punojnë me ta, duke mbrojtur interesat dhe të drejtat e kësaj kategorie personash.

HAPI 3: Regjistrimi i personit nga MPB-ja

Evidentimi dhe regjistrimi i FHP-së, respektivisht KVPH, bëhet ekskluzivisht nga një zyrtar i MPB. **Evidenca** e personit të huaj regjistrohet në librin e ngjarjeve ditore të komisarit kompetent të juridiksionit të përgjithshëm ose në komisaratin e kontrollit kufitar në QR për PK, ku pas procesverbalit të pranisë së FHP-së, përkatësisht KVPH-së, të njoftojë QR-në për PK DKNMPHR nëpërmjet telefonit dhe në vend QPS-në kompetente me qëllim të pjesëmarrjes së tyre të mëtejshme në intervistë. Nëse FHP-ja, respektivisht KVPH-ja nuk posedojnë dokumente personale, regjistrohen në librin ditor të ngjarjeve me të dhënat që kanë dhënë gjatë regjistrimit të tyre të parë pranë zyrtarit të MPB-së.

Në rastet kur kontaktin fillestar me FHP-në, respektivisht KVPH-në e bën një zyrtar i QPS-së dhe i njëjti ka dhënë të dhëna të ndryshme personale në bisedën fillestare me ekipin e përzier nga MPB-ja dhe QPS-ja, të dhënat me të cilat zyrtari nga MPB-ja do t'i regjistrojë personat që merren si relevante.

Regjistrimi i FHP/KVPH kryhet nga një zyrtar i MPB, i cili bëhet pas përfundimit të intervistës fillestare dhe në ambientet e MPB-së së destinuara për atë veprimtari, në prani të kujdestarit ose punëtorit profesional nga QPS nëse ka nevojë për t'iu shoqërim me KVPH të cilit nuk i është caktuar kujdestar.

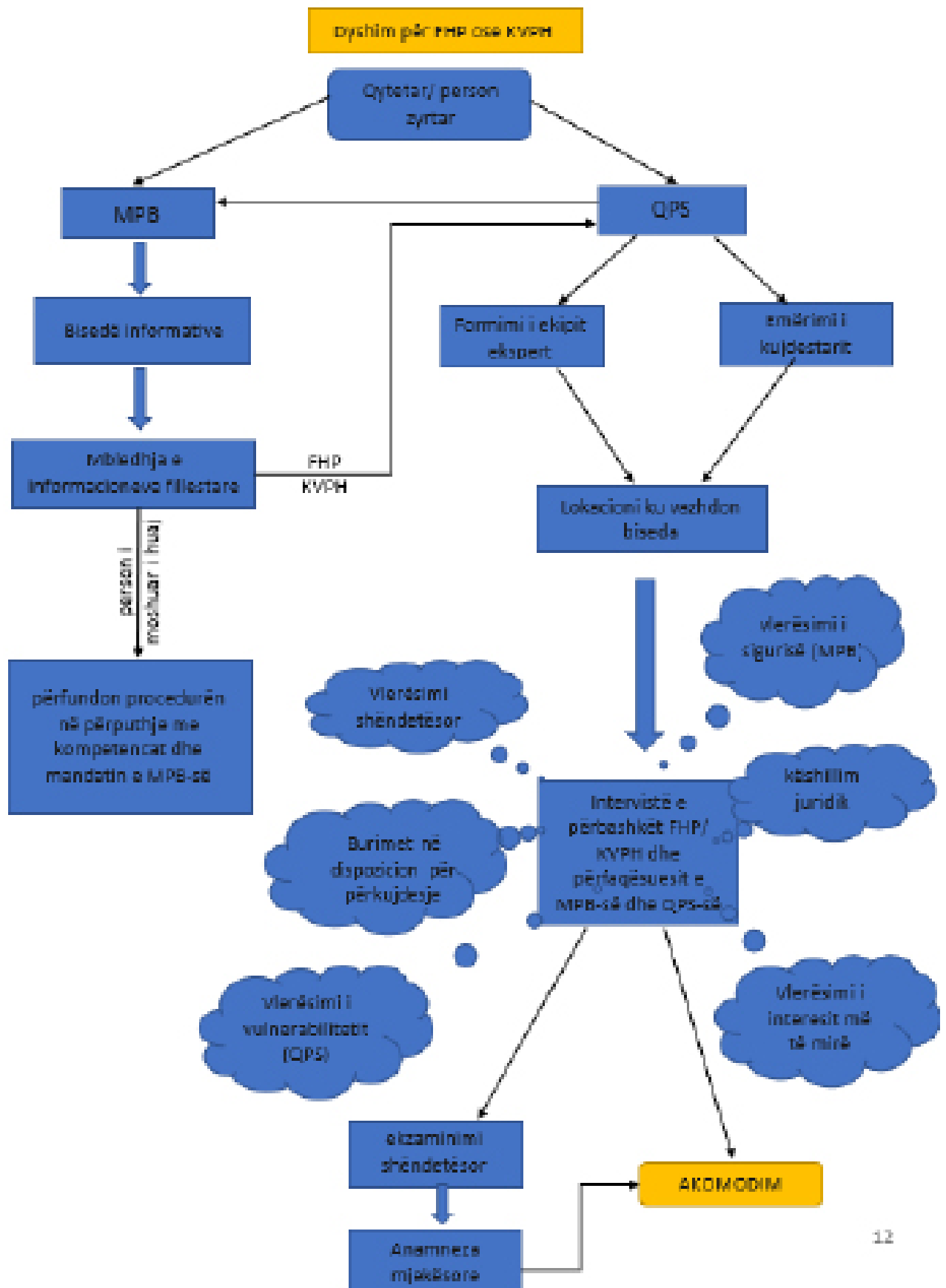
HAPI 4 – Përcaktimi i kujdestarit

Aktivitetet që duhet të ndërmerren në kuadër të QPS-së, pas marrjes së njoftimit nga MPB-ja, në një periudhë jo më të gjatë se 4 orë janë:

- zbulimin e një hapësire ku do të zhvillohet biseda e mëtejshme me FHP-në (dhomë e këndshme),
- përgatitjen e një autorizimi për një kujdestar të posaçëm,
- formimi i një ekipi ekspertësh (nëse e kërkojnë rrethanat, në rastet kur dyshohet se FHP ka qenë subjekt i ndonjë dhune apo trafikimi).

QPS-ja kompetente vendore menjëherë (jo më shumë se 4 orë) cakton një ekspert me autoritetin për të caktuar një kujdestar për FHP-në e gjetur (Aneksi 5) dhe më vonë merr një aktvendim për një kujdestar (Aneksi 6). Kujdestar caktohet edhe për disa kategori të KVPH me kërkesë të institucionit kompetent sipas detyrës zyrtare.

PSO 1: KONTAKTI FILLESTAR, IDENTIFIKIMI DHE REFERIMI

HAPI 5: Zbatimi i një interviste për vlerësimin e nevojave

Pas bisedës fillestare (vendndodhja e raportuar) dhe identifikimi se bëhet fjalë për FHP ose KVPH (Aneksi 2 – Mjet për të ndihmuar në identifikimin e FHP-së ose KVPH-së), biseda e mëtejshme në një dhomë komode kryhet nga një ekip i përzier i përfaqësuesve profesionistë dhe persona të trajnuar nga MPB-ja dhe QPS-ja për trajtimin e FHP-së ose KVPH-së. Para fillimit të bisedës me FHP-në ose KVPH-në, kujdestari ose eksperti nga QPS -ja bën një vlerësim nëse biseda mund të bëhet pa praninë e një përkthyesi, d.m.th. siguron praninë e një përkthyesi për një gjuhë që është e kuptueshme për FHP ose KVPH (Lista e kontakteve - lista e përkthyesve në Aneksin 1). Me këtë bisedë fillon vlerësimi i interesit më të mirë të fëmijës. Nëse është e nevojshme ose e kërkuar nga personi dhe është në përputhje me kapacitetet e institucionit, merret parasysh mundësia e zhvillimit të bisedës me një person të së njëjtës gjini.

Në kuadër të zhvillimit të bisedës fillestare me FHP-në ose KVPH-në, aspektet të cilave duhet t'i kushtohet vëmendje nga ekipi i përzierë janë:

A. Vlerësimi i vulnerabilitetit (person zyrtar i QPS-së):

- Nëse gjatë vlerësimit dhe bisedës paraprake konstatohet se ka tregues që tregojnë se FHP -ja ose KVPH-ja është viktimë e supozuar e trafikimit të qenieve njerëzore, njoftohet menjëherë NJKNKETNJ/NJTJNKE në SKI-DNKOR të MPB-së ose MKR-ja në MPPS për përfshirjen e tyre dhe PSO aplikohen me viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore.
- Nëse konstatohet se personi është viktimë e çdo lloj dhune, zbatohen procedurat e përcaktuara në sistemin e mbrojtjes sociale.

B. Vlerësimi i nevojave (Aneksi 11 – Vegël për ndihmën gjatë vlerësimit të nevojave)

C. Këshillim juridik (person zyrtar i MPB-së dhe QPS-së):

Me qëllim të mbrojtjes së të drejtave të FHP-së ose KVPH-së gjatë bisedës dhe në procedurat e mëtejshme para organeve shtetërore, atyre u sigurohen këshilla juridike, përkatësisht përfaqësim ligjor.

Pas përfundimit të bisedës me FHP-në ose KVPH-në nëse është caktuar kujdestar, nga MPB-ja personi zyrtarisht i dorëzohet për përkujdesje kujdestarit (Formulari për dorëzimin e fëmijës nga MPB-ja në QPS - Aneksi 21).

HAPI 6: Akomodimi i rregullt i personit FHP ose KVPH tjetër

Në bazë të vlerësimit të nevojave, llojit dhe shkallës së vulnerabilitetit dhe që do të jetë në interesin më të mirë, kujdestari gjen urgjentisht strehim për FHP ose KVPH. Akomodimi duhet të realizohet në kuadër të: familjeve kujdestare, që jetojnë me mbështetje, institucioneve për përkujdesje jofamiljare, institucioneve që korrespondojnë me vulnerabilitetin, gjendjen shëndetësore dhe llojin dhe shkallën e aftësisë së kufizuar (kujdes me ofrues të shërbimeve për strehimin e personave me aftësi të kufizuara, akomodim dhe kujdes për të moshuarit, shtëpi, akomodim në objekte shëndetësore dhe lloje të tjera të kujdesit të disponueshëm në sistemin e mbrojtjes sociale), për të cilat përgatit një Vendim plotësues për akomodimin (për secilën formë të kujdesit, një formë të ndryshme/të përshtatshme/vendimi përdoret nga QPS-ja). Në rastet e përcaktuara nga kujdestari ose një punëtor ekspert nga QPS-ja, është e mundur që vendosja fillestare të jetë intervenuese, pastaj, pas vlerësimit të interesit më të mirë, vendosja, d.m.th. vendi i kujdesit, mund të ndryshohet në përputhje me rrethanat (shpjegohet në PSO 2). Nëse ai vendoset në një familje kujdestare, duhet të kontaktohet me Qendrën mbështetëse për kujdestarët për të siguruar një familje të përshtatshme, gjatë orarit të punës ai i drejtohet me shkrim, jashtë orarit të punës me telefon, si dhe me shkrim (Aneksi 1 - Lista e kontakteve - kontaktet e qendrave kompetente vendore për mbështetjen e familjeve kujdestare). Nëse akomodoheni në një formë tjetër (shtëpi me grup të vogël ose njësi banimi), duhet të kontaktoni institucionin përkatës që përfshin shtëpinë e grupit të vogël ose njësinë rezidenciale (Aneksi 1 - Lista e kontakteve - Kontaktet për akomodim në një shtëpi grupi të vogël ose njësi banimi).

Nëse personat fillimisht kishin nevojë për trajtim urgjent mjekësor (PSO 1, Hapi 2), transportimi i mëtejshëm i FHP-së, respektivisht i KVPH-së në një kapacitet kujdestarie të përcaktuar nga QPS-ja, do të varet nga historia mjekësore e marrë pas ekzaminimeve shëndetësore të FHP respektivisht KVPH.

Për dorëzimin e personit të kujdestari, përdoret formulari i dorëzimit ndërmjet QPS-së dhe personit përgjegjës brenda objektit akomodues - formulari i dhënë në Aneksin 3.

Nëse kujdestari duhet të fillojë urgjentisht procedurën për rregullimin e vendbanimit të FHP-së ose KVPH-së, lloji i procedurës do të ndikojë në zgjedhjen e akomodimit të përshtatshëm (shih PSO 3).

ÇFARË: I mbulon masat që vazhdojnë vlerësimin e interesit më të mirë të fëmijës dhe konsiston në një vlerësim fillestar të rrezikut me qëllim planifikimin dhe marrjen e masave dhe hapave shtesë për akomodimin fillestar ku jdestar dhe një vlerësim të nevojave që përfshin zhvillimin e një plani për ndihmë dhe përshtatja dhe stabilizimi i FHP-së dhe KVPH-së tjetër që përfshin aksesin në shërbime shëndetësore dhe arsim.

KUSH:

- Kujdestari dhe ekipi i krijuar i ekspertëve përgjegjës për trajtimin e FHP dhe KVPH **në situata të jashtëzakonshme;**
- Ministria e Shëndetësisë;
- Ministria e Arsimit;
- MPB.

KUR:

- Menjëherë pas identifikimit formal të FHP-së ose KVPH-së tjetër dhe kujdesit ndaj tij.

SI: Nëpërmjet këtyre hapave:

HAPI 1: Vlerësim për interesin më të mirë të FHP-së dhe KVPH-së

Menjëherë pas vendosjes dhe kujdesit fillestar vazhdon në vazhdimësi procedura për vlerësimin e interesit më të mirë të FHP-së ose KVPH-së⁴⁸. Në përputhje me vlerësimin brenda 10 ditëve, jo më vonë se 30 ditë nga pranimi i FHP-së ose KVPH-së, përgatitet një plan individual i punës, në të cilin do të futet plani se cilat aktivitete do të ndërmerren.

Në varësi të vlerësimit të interesit më të mirë, fillimisht do të merret një vendim:

- kthim vullnetar, (vetëm në rastet e KVPH-së),
- bashkimi familjar,
- duke kërkuar mbrojtje ndërkombëtare,
- rregullimi i vendbanimit për arsye të tjera,
- aktivitete të tjera që mbështesin procesin e integritetit lokal (përfshirja në arsim, përfshirja në aktivitete jashtëshkollore, ndjekja e një kursi të gjuhës maqedonase,⁴⁹ shërbime shëndetësore sipas nevojës⁵⁰).

HAPI 2: Përkujdesja (nëse ndryshohet)

Nëse, pas bisedës fillestare, është marrë një vendim për akomodim intervenues afatshkurtër, është e mundur që kujdestari i FHP-së, pas një vlerësimi të thelluar të interesit më të mirë (Hapi 2), të kërkojë një akomodim tjetër (një formular tjetër ose vendndodhjen e përshtatshme për juridiksionin lokal të një strehe specifike, në varësi të nevojës).

Vetëm kujdestari ose eksperti nga QPS-ja në rastin e KVPH-së mund të marrë vendim për formën e akomodimit dhe lokacionin për të cilin merr vendimin e duhur për akomodimin.

Në rast se ka nevojë për ndryshimin e kujdestarit për FHP ose një kategori tjetër të KVPH-së për të cilën është caktuar kujdestar, dorëzimi i personit bëhet me Procesverbalin e dorëzimit/pranimit së një personi ndërmjet dy kujdestarëve (Aneksi 3) dhe hartohet një autorizim i ri (Aneksi 5). Kujdestari të cilit i është ndërprerë kujdestaria përgatit një raport të kujdestarisë (Aneksi 19).

Për të ndryshuar vendndodhjen dhe adresën e personit që është pjesë e një procedure të caktuar për rregullimin e qëndrimit ose që ka paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare, kujdestari ose QPS përgjegjëse për FHP/KVPH ka detyrimin të njoftojë autoritetin para të cilit zhvillohet procedura (MPB, PTHP) me mesazh elektronik për zyrtarin që udhëheq procedurën në afat jo më të gjatë se 24 orë nga marrja e vendimit për vendqëndrimin e ri të FHP-së/KVPH-së.

48 Për FHP përdoret “Manual për vlerësimin e interesave më të mira të fëmijës”, IP Enti për veprimtari sociale, 2019.

49 Ligji për arsimin e mesëm (neni 13) .

50 Kujdestari organizon shërbimet shëndetësore në përputhje me Programin e krijuar nga Ministria e Shëndetësisë.

HAPI 3: Qasja në arsim

- Kujdestari regjistron FHP-në në shkollë.
- Për t'u regjistruar në një shkollë të rregullt, është e nevojshme të paraqisni certifikatën e statusit të vaksinimit (vaksinimet e detyrueshme të marra), gjetjet okulistike dhe dentare, sipas një protokollit të siguruar nga Ministria e Shëndetësisë për FHP që nuk kanë dëshmi të statusit të tyre të vaksinimit nga vendi i tyre i origjinës ose vendbanimi i mëparshëm.
- Organizohet testimi i njohurive për FHP-në për t'u regjistruar në klasën përkatëse.
- Në kuadër të shkollës sigurohet mësimi i gjuhës maqedonase.
- Për t'u regjistruar në shkollë nuk është e nevojshme që FHP-ja të ketë vendqëndrim të rregulluar, por në periudhën në vijim për të siguruar dëftesën e FHP duhet të fillojë procedura e rregullimit të qëndrimit.

HAPI 4: Qasja në shërbimet shëndetësore

FHP ose KVPH tjetër gjatë periudhës kur një person është i pasiguar për çfarëdo arsye dhe pa vendbanim të rregulluar, aksesit në shërbimet shëndetësore arrihet brenda objekteve që disponon Ministria e Shëndetësisë.

HAPI 5: Vlerësimi i moshës së fëmijës⁵¹

Vlerësimi i moshës së FHP-së që nuk posedon dokumente identifikimi nisët në rastet kur ka dyshime serioze për moshën e personit dhe është në interesin e tij më të mirë në përputhje me të drejtat e parashikuara. Vlerësimi i moshës fillon në situatat e mëposhtme:

- Kur konsiderohet se përcaktimi i moshës është në interesin më të mirë të personit dhe për hir të mbrojtjes së tij adekuate;
- Kur personi paraqitet si fëmijë, dhe ekziston dyshimi se ai është madhor - me qëllim të shpërndarjes efektive të burimeve të objekteve akomoduese.

Një vlerësim i tillë inicohet nga zyrtari i autorizuar nga MPB-ja ose ekipi i kujdestarit/profesionisti menjëherë pas bisedës dhe dyshimit të shprehur në lidhje me situatat e lartpërmendura, duke filluar nga vlerësimi i moshës së fëmijës. Kjo procedurë ndërmerret pasi informacioni dhe pëlqimi i marrë nga personi dhe përparësi u jepet metodave të vlerësimit joinvazive.

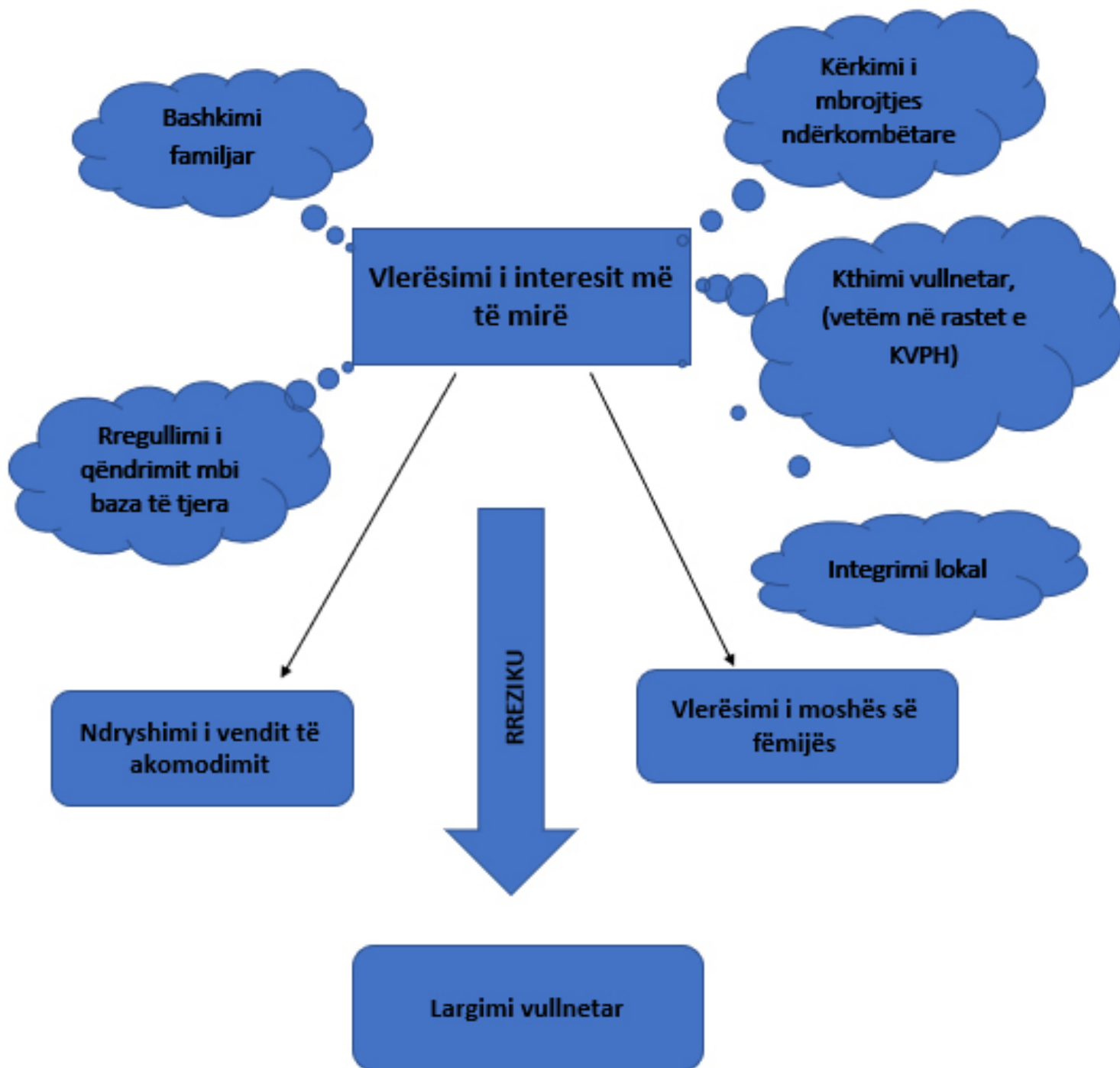
Derisa të përcaktohet moshja e fëmijës, ai trajtohet si fëmijë.

HAPI 6: Largimi i FHP-së ose KVPH-së për të cilin ishte caktuar kujdestar

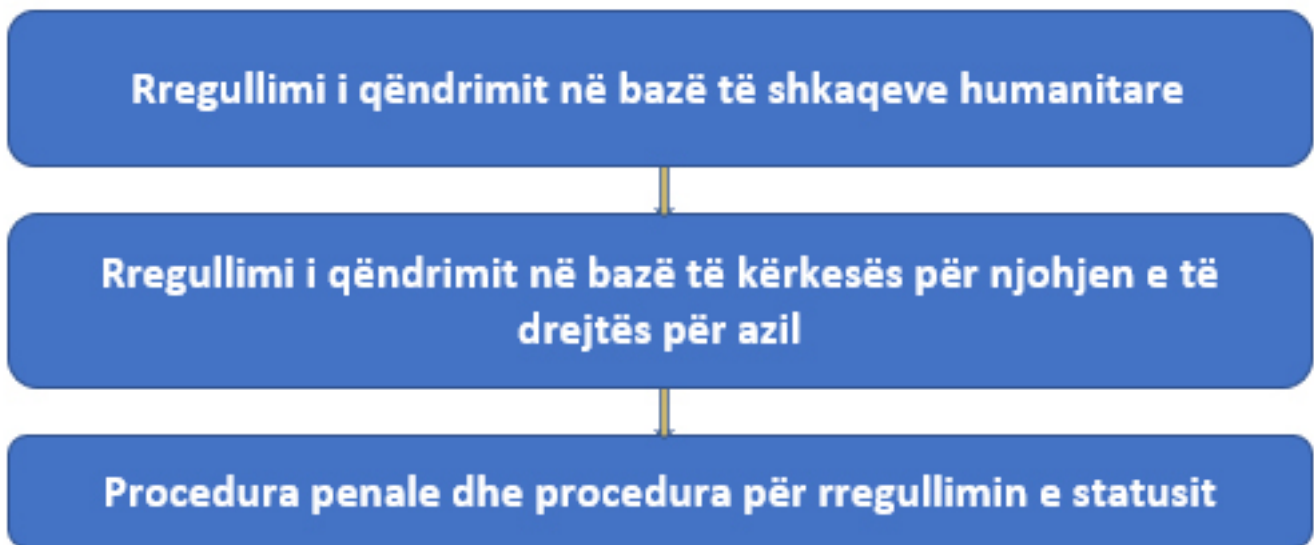
Nëse fëmija ose KVPH-ja me kujdestar të caktuar largohet me dëshirën e vet pa paralajmërim nga vendi ku është vendosur fëmija, personat kompetentë nga vendi ku është vendosur fëmija janë të detyruar që menjëherë, por jo më vonë se 24 orë pas largimit të tyre të paparalajmëruar, të paraqesin një raport në stacionin policor kompetent. Kujdestari duhet menjëherë, por jo më vonë se 24 orë, nga largimi i paparalajmëruar i FHP-së/KVPH-së, të njoftojë me shkrim Departamentin për kërkime në MPB dhe në afat prej 72 orëve të njoftojë Departamentin për azil në MPB nëse personi është azilkërkues.

51 Procedura nga Ministria e Shëndetësisë për vlerësimin e moshës së fëmijës do të zhvillohet pas miratimit të kësaj PSO-je.

PSO 2: PËRKUJDESJA DHE QASJE NË TË DREJTAT

PSO 3: RREGULLIMI I QENDRIMIT TË FHP-së DHE KVPH-së

ÇFARË: Përfshin një sërë vendimesh, procedurash të institucioneve kompetente, të personave përgjegjës që merren me FHP dhe KVPH të tjera, të cilat i referohen zgjidhjes së statusit të FHP-së dhe KVPH-së, që nuk e kanë rregulluar qëndrimin në RMV. Nëse FHP-ja ose KVPH-ja ka të drejtë të njohur për azil, kjo trajtohet në përputhje me Rregulloren për mënyrën e kujdesit dhe akomodimit të të miturve të pashoqëruar dhe kategorive vulnerabile të personave me të drejtë të njohur për azil në Republikën e Maqedonisë së Veriut (“Zyrtare Gazeta e RMV”, nr.195/19).

KUSH:

- Kujdestari i emëruar nga ana e QPS/QNPS;
- MBP-BSP -DPKM dhe QR për PK – DKNMPHR;
- Ndihmë juridike;
- MPB-DPC- SA;
- UNHCR-ndihmë këshillimore-përkthimi;⁵²
- SHMJR-ndihmë juridike nga një përfaqësues ligjor.⁵³

KUR:

- Kërkesa për rregullimin e qëndrimit për cilindo nga dy arsyet e cekura dorëzohet sa më shpejt që të jetë e mundur pas identifikimit të FHP ose KVPH;
- Veprimi sipas një kërkesë të paraqitur nga kujdestari në kohën më të shkurtër të mundshme.

SI: Nëpërmjet hapave të mëposhtëm

HAPI 1: Emërimi i një përfaqësuesi ligjor dhe sigurimi i një përkthyesi

Në rastet kur ka nevojë, caktohet përfaqësuesi ligjor nga kujdestari, për të cilin hartohet prokura me shkrim për caktimin e përfaqësuesit ligjor (Aneksi 7). Përfaqësuesi ligjor është nga lista e përfaqësuesve ligjorë të ofruar nga QPS.

Gjatë gjithë procedurës, personi duhet të ketë qasje në një përkthyes ose përkthyes në gjuhën e tij amtare, gjegjësisht një gjuhë të cilën e kuptojnë FHP-ja dhe KVPH-ja, e cila ofrohet nga institucioni që zhvillon një procedurë të caktuar ligjore.

52 Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme, “Gazeta zyrtare e RM”, nr. 64/18, neni 21.

53 Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme, “Gazeta zyrtare e RM”, nr. 64/18, neni 22.

HAPI 2: Rregullimi i qëndrimit në bazë të shkaqeve humanitare⁵⁴

Kujdestari i caktuar paraqet kërkesë për miratim/vazhdim të qëndrimit të përkohshëm⁵⁵ në MPB, e cila pasi merr kërkesën për miratimin/vazhdimin e qëndrimit të përkohshëm, vepron dhe vendos në procedurë urgjente dhe merr vendim për miratimin e qëndrimit të përkohshëm.⁵⁶ Leja e përkohshme e qëndrimit lëshohet për një periudhë deri në një vit dhe mund të zgjatet nëse konstatohet se ekzistojnë ende arsye humanitare. Një leje e tillë i jepet edhe FHP-së dhe KVPH-së që janë në pritje të kthimit vullnetar ose bashkimit familjar për të pasur qasje në të gjitha të drejtat në periudhën derisa të largohen nga vendi.

HAPI 3: Rregullimi i qëndrimit në bazë të kërkesës për njohje të së drejtës për azil⁵⁷

Nëse, në bazë të vlerësimit të kryer të personit të identifikuar si vulnerabil, lind nevoja për mbrojtje ndërkombëtare, paraqitet një kërkesë për njohjen e të drejtës për azil. Nëse kujdestari konsideron se është në interesin më të mirë të mbrohet fëmija, ai paraqet një **kërkesë për njohjen e së drejtës për azil** (Aneksi 15)⁵⁸ dhe ia paraqet te MPB/DPC/SA së bashku me njoftimin e vulnerabilitetit/kategorisë vulnerabël (Shtojca 4) dhe një autorizim/vendim për kujdestari (Aneksi 6), e cila pas marrjes së kërkesës vepron në një kohë sa më shpejt të jetë e mundur. Nëse KVPH-ja shpreh kërkesë me gojë për njohjen e së drejtës për azil, **përpilohet procesverbal për pranimin e kërkesës me gojë për njohjen e të drejtës për azil**⁵⁹ (Aneksi 8). Kujdestari nënshkruan procesverbalin e njohjes së kërkesës për të drejtën e azilit ose synimit për të drejtën e azilit në rastin e FHP-së dhe më pas origjinali nga ana e MPB (ku është paraqitur kërkesa) i dorëzohet Departamenti i azilit së bashku me autorizimin origjinal për kujdestarin ose vendimin për kujdestar për një rast të veçantë (**vërtetim i synimit të shprehur për të paraqitur kërkesë për njohjen e së drejtës për azil** Aneksi 9). Pas aplikimit të dorëzuar për njohjen e të drejtës për azil, Departamenti i azilit cakton një intervistë me fëmijën, në të cilën **merr detyrimisht pjesë kujdestari** për një rast të veçantë, përkthyesi dhe përfaqësuesi ligjor. Nëse fëmija nuk është në gjendje të marrë pjesë në intervistë, Departamenti i azilit njoftohet me shkrim dhe takimi ricaktohet. Nëse bëhet fjalë për kategori vulnerabile, një ekip ekspertësh nga QPS-ja kompetente vendore, me kërkesë të Departamentit të azilit, dërgon një njoftim për vulnerabilitetin e personit.

HAPI 4: Procedura penale dhe procedura për rregullimin e statusit

Nëse është iniciuar një procedurë penale në të cilën personi është pjesëmarrës, procedura penale vazhdon pavarësisht nëse personi ka paraqitur kërkesë për vendbanim të rregulluar apo jo.

Në rastet e FHP-së **në kuadër të procedurës para institucioneve të tjera, prania e përfaqësuesit ligjor dhe kujdestarit të FHP-së është e detyrueshme.**

Në pjesën e akomodimit të FHP-së që është bashkëpunëtor në procedurën penale, rekomandohet që të shqyrtohen forma alternative të akomodimit nëse në varësi të veprës penale ekziston mundësia për të njëjtën gjë.

54 "Gazeta zyrtare e RM-së", nr. 97/18, "Gazeta zyrtare e RMV-së", nr. 108/19 dhe nr. 294/21, "Gazeta zyrtare e RMV-së", nr.24/21, neni 120 nga LH.

55 Aneksi nr. 13: Aplikim për miratim/vazhdim të qëndrimit të përkohshëm.

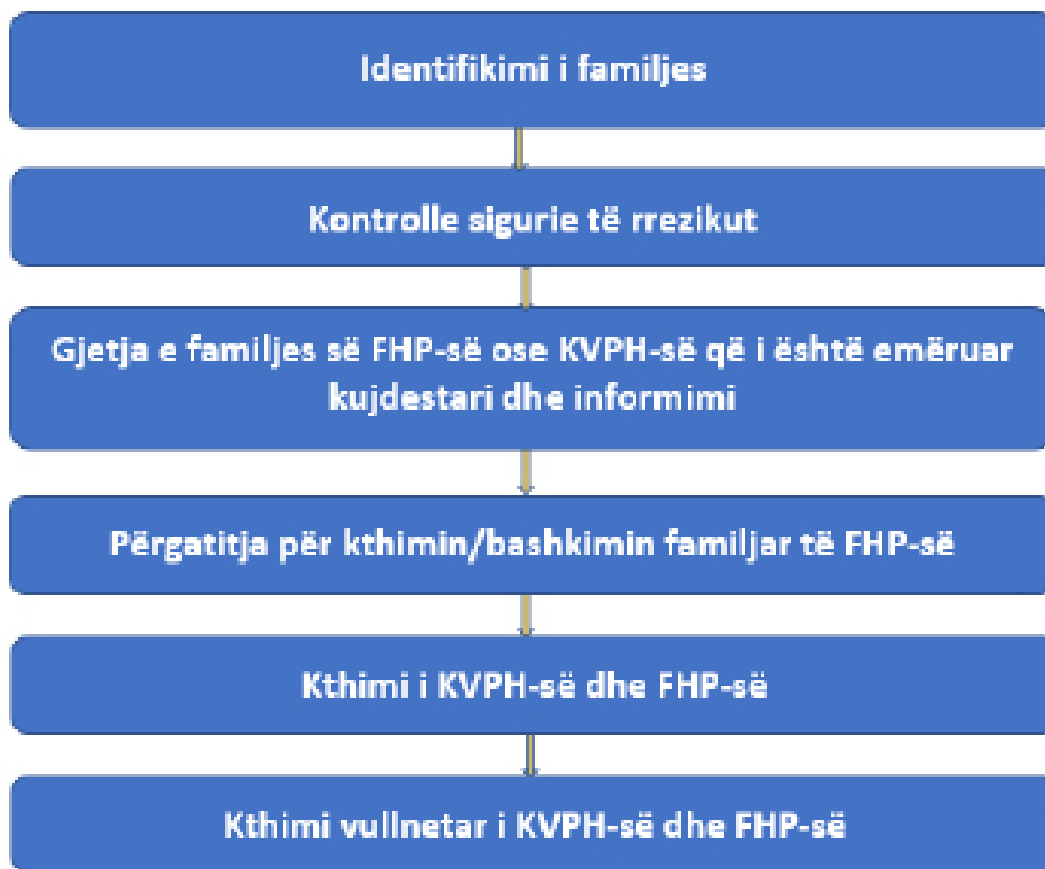
56 Aneksi nr. 14 Aktvendim për miratimin e qëndrimit të përkohshëm.

57 Ligji për Mbrojtjen Ndërkombëtare dhe të Përkohshme, "Gazeta zyrtare e RM-së", nr. 64/18, neni 26.

58 Aneksi nr. 15, Kërkesa për njohjen e të drejtës për azil.

59 Aneksi nr. 8 "Procesverbali i marrjes së një kërkesë me gojë për njohjen e azilit" LMNP.

PSO 4: GJETA E FAMILJES, BASHKIMI FAMILIJAR, KTHIMI VULLENTAR

ÇFARË: Nëse vlerësimi i interesit më të mirë të FHP-së tregon se bashkimi familjar, pra kthimi vullnetar për KVPH është zgjidhja më e pranueshme e përhershme, atëherë kujdestari/QPS aktivizon procedurat dhe hapat për të përfshirë autoritetet dhe institucionet kompetente për të gjetur:

- anëtarë të familjes më të ngushtë;⁶⁰
- ndihmë në procedurat për kthimin vullnetar.

KUSH:

- QNPS/kujdestar/ekip profesional;
- MPB- BSP/DPKM dhe QR për PK/DKNMPHR;
- MPJ;
- SBNP;
- Si edhe me ndihmë të: Kryqit të kuq të RMV-së, UNHCR, ONM dhe ON/SHQ të tjera.

KUR:

- Pas një vlerësimi të përfunduar për interesin më të mirë të personit;
- Pas identifikimit të prindërve/të afërmeve të ngushtë;
- Pas një vlerësimi të përgatitur të rrezikut;
- Pas konsultimit për kthimin dhe marrjes së pëlqimit për kthim vullnetar ose bashkim familjar dhe është në përputhje me interesat më të mira të fëmijës në FHP ose pas vlerësimit të rreziqeve në KVPH.

KAKO: Nëpërmjet këtyre hapave:

60 Anëtarët e familjes së ngushtë, në kuptim të paragrafit (1) të nenit 16 të LMNP, konsiderohen bashkëshorti, nëse martesë është lidhur para ardhjes në Republikën e Maqedonisë së Veriut, partneri jashtëmartesor, fëmijët e mitur të cilët nuk janë të martuar, prindër të fëmijëve të mitur nëse fëmijët e mitur kanë fituar të drejtën e azilit dhe persona të tjerë në përputhje me ligjin.

HAPI 1: Identifikimi dhe gjetja e familjes

Ekipi profesional dhe kujdestari zhvillojnë një bisedë me FHP-në ose KVPH-në lidhur me prindërit dhe të afërmit e tyre për të vlerësuar nëse është në interesin më të mirë të fëmijës/KVPH-së **që të ribashkohet me familjen e tij, pra të kthehet vullnetarisht në vendin e origjinës**. Nëse bëhet vlerësimi se është në interesin më të mirë, nëpërmjet një bisede fillestare, vetë kujdestari/QPS-ja **bën një përpjekje për të mbledhur informacione për vendin e origjinës së FHP-së/KVPH-së**, për të gjetur vendndodhjen e familjes, për të bërë një kontakt fillestar telefonik, dhe më pas të vlerësohet nëse është ende në interesin më të mirë të FHP-së/KVPH-së që të ribashkohet me familjen e tij, pra të kthehet vullnetarisht në vendin e tij të origjinës.

Në rastet kur nuk disponohet informacion për anëtarët e familjes, kujdestari/QPS **i emëruar sipas detyrës zyrtare me shkrim, dhe më së shumti 3 ditë pune nga dita e emërimit si kujdestar/drejtues i rastit, i drejtohet shërbimit të kërkesës**, respektivisht Kryqit të Kuq të Republikës së Maqedonisë së Veriut me qëllim gjetjen e familjes. Kryqi i Kuq i RMV-së është përgjegjës për gjetjen e familjes dhe i cili merr masa për gjetjen e të afërmeve të tij të afërt: bashkëshortin, nëse martesë është lidhur para mbërritjes në Republikën e Maqedonisë së Veriut, partnerin jashtëmartesor, fëmijët e mitur që nuk janë të martuar, prindër të fëmijëve të mitur nëse fëmijët e mitur kanë fituar të drejtën e azilit dhe persona të tjerë në përputhje me ligjin, me qëllim të vendosjes së kontaktit me ta, informimit të tyre për FHP-në ose KVPH-së e gjetur/identifikuar me qëllim fillimin e procedurës për ribashkimin e tyre. Pas gjetjes së tyre përfundon mandati i Kryqit të Kuq dhe aktivitetet e mëtejshme ndërmerren nga institucionet kompetente. Pas marrjes së të dhënave nga KK-ja e RMV-së, kujdestari kontakton familjen për të kontrolluar besueshmërinë e të dhënave për familjen si dhe gatishmërinë e familjes për t'u kujdesur dhe përgjegjësi për FHP ose KVPH në varësi të nevojave.

HAPI 2: Rreziku i sigurisë së bashkimit familjar ose kthimit vullnetar

Nëse QPS-ja nuk është në gjendje të hetojë në mënyrë të pavarur situatën e sigurisë në vendin e origjinës së FHP-së ose KVPH-së ku dëshirohet bashkimi familjar ose kthimi vullnetar i KVPH-së, ajo zyrtarisht i drejtohet MPJ-së me një letër. Bazuar në opinionin e MPJ-së, ekipi i QPS-së **që përcakton interesin më të mirë të fëmijës, përcakton shkallën e rrezikut të FHP-së dhe KVPH-së në bashkimin familjar me prindërit/familjarët e tyre, nga rreziku i kthimit në vendin e origjinës ose destinacionin ku ata banojnë prindërit/të afërmit e ngushtë**. Vlerësimi i shkallës së rrezikut të sigurisë për ribashkimin e tyre dhe kthimin e sigurt në vendin ku do të bëhet ribashkimi (Informacioni i nevojshëm për përgatitjen e një vlerësimi të rrezikut në Aneksi 16),

HAPI 3: Përgatitja për bashkim familjar të FHP-së/kthim vullnetar i KVPH-së

Pasi të sigurohen të gjitha parakushtet për një kthim të sigurt, QPS/kujdestari/stafi profesional merr vendim për bashkimin familjar të FHP-së, pra kthimin vullnetar të KVPH-së. Në prani të përfaqësuesit ligjor, FHP-së ose me kujdestarin e caktuar të KVPH-së njoftohet për vendimin e marrë dhe pas pëlqimit të tij bëhen përgatitjet për kthimin dhe pajisjen e dokumenteve të udhëtimit. Vendimi duhet të përmbajë informacione për mundësitë ligjore për bashkim familjar në RMV, bashkim familjar në vendin e banimit të familjes, kthim vullnetar në vendin e origjinës.

HAPI 4: Bashkimi familjar në RMV

Në rastet kur anëtarët e familjes shprehin gatishmërinë për t'u kujdesur dhe përgjegjësi për anëtarin e tyre që ndodhet në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, këshillohen që të kërkojnë ndihmë juridike **në vendin e qëndrimit aktual për procedurat e nevojshme që duhet të ndërmerren në me qëllim realizimin e bashkimit familjar në territorin e RMV-së**, pas rregullimit të statusit të saj në shtet.

Procedura e bashkimit familjar fillon me paraqitjen e kërkesës për bashkim familjar, personalisht nga aplikanti për bashkim familjar - kujdestari ose me përfaqësues të autorizuar në Ministrinë e Punëve të Brendshme, Departamenti i Azilit.

Nëse aplikanti për bashkim familjar është FHP ose person proceduralisht i paaftë, kujdestari, përkatësisht përfaqësuesi ligjor paraqet kërkesën për bashkim familjar në emër të tij, personalisht ose me përfaqësues të autorizuar dhe përballon shpenzimet e dorëzimit të dokumenteve dhe kërkesës, **në rastet e tjera të KVPH-së**, kërkesën e paraqesin personalisht.

Kërkesa për bashkim familjar paraqitet në formë të shkruar në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik në formularin e përcaktuar.

Në rastet e bashkimit familjar, kërkesa mund të paraqitet edhe në DPD **të RMV-së jashtë vendit**.

Për FHP dhe KVPH **që gëzojnë mbrojtje ndërkombëtare në Republikën e Maqedonisë së Veriut, kërkesa dorëzohet në Departamentin për azil në MPB**.

Procedura e bashkimit familjar të FHP-së me prindin e tij kryhet në ambientet e QPS-së, ku paraprakisht një ekip ekspertësh zhvillon një bisedë individuale me prindin para bashkimit të prindit dhe FHP.

Nëse gjatë procedurës së bashkimit familjar, ekipi konstaton pasiguri, frikë dhe dyshime të FHP ndaj prindit, procedura mund të shtyhet deri në periudhën e perceptimit të rrethanave që kanë shkaktuar shqetësim të FHP.

Procedura e bashkimit familjar përfundon me nënshkrimin e formularit për marrjen e FHP nga ana e prindit.

HAPI 5: Bashkim familjar në vendin e qëndrimit të familjes

Në rastet e bashkimit familjar në vendin e banimit të familjes, pas marrjes së vendimit për bashkim familjar nga organet kompetente, ku familja ka rregulluar vendbanimin e saj, kujdestari/QPS kryen të gjithë korrespondencën me ambasadën/DPD **të vendit të destinacionit nëpërmjet** Ministrisë së Punëve të Jashtme e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Në kuadër të korrespondencës me shkrim, informohen shërbimet kompetente në vendin e destinacionit ku ka qëndrim prindi (anëtari i familjes së ngushtë) me të cilin do të bëhet bashkimi familjar dhe për mundësinë e ardhjes së prindit në RMV **për qëllimin e bashkimit familjar dhe marrja në dorëzim të FHP-së dhe kthimi i tyre i përbashkët në vendin e qëndrimit të prindit**.

Në rastet kur FHP/KVPH nuk ka dokument të vlefshëm udhëtimi, MPJ-ja e RMV-së mund të lëshojë pasaportë për të huajin me qëllim udhëtimin e fëmijës/personit në vendin ku janë anëtarët e familjes së tij të ngushtë e kanë rregulluar qëndrimin e tyre.

Nëse bashkimi familjar bëhet në territorin e vendit të banimit të prindërve të FHP-së, organizimi dhe planifikimi i udhëtimit nga kujdestari i FHP-së koordinohet me shërbimet profesionale të vendit të banimit të prindërve. Në procedurën e bashkimit familjar të FHP-së nga RMV-ja **në vendin e banimit të prindërve të tij, ai duhet të shoqërohet nga kujdestari**.

Transferimi i FHP-së nga kujdestari kryhet përjashtimisht te një person i autorizuar nga një shërbim profesional nga vendi i qëndrimit ku kryhet bashkimi familjar. Procedura e bashkimit familjar përfundon me nënshkrimin e formularit për dorëzimin e FHP-së ndërmjet kujdestarit dhe profesionistit që ka autorizimin për të marrë FHP (Aneksi 20 Njoftimi për dorëzimin e një migranti/person të huaj).

HAPI 6: Kthimi vullnetar i KVPH-së për të cilin është caktuar kujdestar

Procedura për kthimin vullnetar të KVPH-së në RMV duhet të jetë përjashtimisht në baza vullnetare. Kthimi vullnetar ose i pavarur i të huajit në vendin e origjinës ose në një vend të tretë, në të cilin ai ka leje qëndrimi, bazohet në një vendim të lirë dhe të informuar të të huajit që kthehet. Kur plotësohen kushtet e Programit të kthimit vullnetar të asistuar, MPB-ja ose kujdestari e referon personin në ONM dhe ONM-ja e zbaton Programin, pasi të ketë marrë pëlqimin me shkrim të personit/kujdestarit për të hyrë në Program:

(Kujdestari i paraqet kërkesë ONM, e cila do të bëjë kërkesë në emër të të miturit)

- ✓ Sigurohet një ekzaminim mjekësor nga një mjek i ONM-së, ose mjeku/ët në Qendrën e pritjes së të huajve ose një vend tjetër akomodimi dhe lëshohet një certifikatë udhëtimi;
- ✓ Përfaqësuesi i ONM-së në Shkup vazhdon me sigurimin e biletës së udhëtimit dhe transportin shoqërues të personit deri në vendin e largimit dhe informon misionin e ONM-së në vendin e origjinës për asistencën e planifikuar;
- ✓ Në situata të jashtëzakonshme dhe me kërkesë të misioneve diplomatike në vendin e origjinës, për personat që përfshihen në Programin e kthimit vullnetar të asistuar, pas një adresimi me shkrim të ONM në DPKM, dhe pas një procedure të zbatuar më parë, DPKM-ja mund t'i japë pëlqimin personit/personave për t'u larguar/larguar nga territori i RMV-së, i cili i dorëzohet ONM-së/institucionit kompetent me shkrim me postë, mbi bazën e të cilit mund të kryhet kthimi vullnetar i asistuar;
- ✓ ONM-ja, brenda 24 deri në 48 orë para largimit, informon DPKM-në, si dhe sektorin e azilit në rastin e azilkërkuesve, për udhëtimin e personit duke dërguar një njoftim elektronik;
- ✓ Për KVPH që kanë nevojë për ndihmë mjekësore, përcjellja mjekësore ofrohet nga ONM-ja gjatë gjithë udhëtimit nga Republika e Maqedonisë deri në vendin e origjinës.

Përpara largimit, në aeroport, përfaqësuesi i ONM-së përgjegjës për Programin e kthimit vullnetar të asistuar ndihmon përfituesin e programit në aeroport me procedurat e mëposhtme:

- ✓ Kontrollimi dhe shpjegimi i rrugës së udhëtimit, duke përfshirë procedurat e tranzitit;
- ✓ Organizimi i të gjithë logjistikës për nisjen e personit: check-in, bagazh, shoqërim;
- ✓ Dhënia e një granti në para për riintegrim;
- ✓ Për përdoruesit që kanë të drejtë të mbështesin riintegrimin e tyre, sigurohen të dhënat e kontaktit me ofruesin të asaj ndihme në vendin e origjinës;
- ✓ Në rastet kur ofruesi i shërbimit në vendin e origjinës ka mundësi të takojë përdoruesin në aeroport, përdoruesit i jepet informacion se si ta njohë atë dhe ku duhet ta takojë personin e pranishëm;
- ✓ Sqarimi i procedurave të tjera të veçanta pas mbërritjes, në varësi të vulnerabilitetit specifike të përdoruesit;
- ✓ Në momentin e nisjes, përfituesi nënshkruan deklaratat që konfirmojnë marrjen e një granti në para ose kujdestari e bën atë në emër të tij.

HAPI 7: Kthimi i KVPH-së dhe FHP-së

Kthimi i KVPH-së dhe FHP-së **në vendin e origjinës ose në një vend të tretë nga i cili kanë mbërritur në RMV ose në të cilin kanë marrë më parë mbrojtje**, kryhet nga MPB/BSP/DPKM dhe QR **për PK/ DKNMPHR**. ONM (vetëm në rastet e kthimit vullnetar/shih Hapin 6), UNHCR dhe ON **të tjera mbi bazat ligjore të mëposhtme:**

- Kërkesa për të drejtën e azilit është refuzuar me vendim të formës së prerë;⁶¹
- pas përfundimit, anulimit dhe shfuqizimit **të së drejtës për azil ose kur ka hequr dorë vullnetarisht nga procedura për njohjen e së drejtës për azil në të gjitha fazat e së drejtës për azil në RSM dhe për shkaqe të tjera, kur vendimi merr formë të prerë;**⁶²
- Kthimi vullnetar i një të huaji që nuk ka nevojë për mbrojtje ndërkombëtare dhe që ka shprehur dëshirën për t'u kthyer vullnetarisht në vendin e tij të origjinës;
- Ndërprerja e të drejtës për qëndrim të përkohshëm;⁶³
- në bazë të marrëveshjeve ndërkombëtare të lidhura për pranimin e personave që banojnë ilegalisht në RMV.

Menjëherë pas vendimit të marrë nga Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) për plotësimin e kushteve ligjore për riatdhesimin e KVPH-së, njoftohet QPS-ja përgjegjëse që merret me KVPH. QPS-ja kompetente fillon procedurën për njoftimin e shtetit pranues, përkatësisht komunikon me institucionet e tij kompetente. Komunikimi kryhet nëpërmjet Ministrisë së Punëve të Jashtme (MPJ) së RMV-së. Dorëzimi i KVPH-së nga organi kompetent, pavarësisht nëse kryhet në RMV apo në vendin e pranimit, bëhet gjithmonë me Procesverbalin e dorëzimit në MPB (Aneksi 21), ndërsa hartohet plan për masat dhe aktivitetet për zbatimin e vendimit të riatdhesimit.

E njëjta i përfshin këto aktivitete të QNPS/kujdestar/ekip profesional, prindër/prind/familjar i afërm, MPB/QR për PK/SBNP, MPJ me mbështetje të Kryqit të Kuq, UNHCR/ONM dhe ON/GO:⁶⁴

- organizimi/ofrimi/zgjedhja e transportit;
- shoqërim (social dhe, nëse është e nevojshme, mjekësor);
- dorëzimi te prindërit/prindi/familjari i afërt për të cilët është marrë vendimi për bashkim familjar dhe dorëzimi kryhet në vendin e pritjes ose në RMV;
- dorëzim-pranimi **në institucionin/organizatën kompetente për të cilën është marrë vendimi për bashkim familjar dhe dorëzimi kryhet në vendin e pritjes;**
- dokumentacioni që shpërndahet.

Dorëzim-pranimi i FHP-së ose KVPH-së me një kujdestar të caktuar të prindërve/prindërve/familjarit të afërt që kryejnë pranimin **në RMV, bëhet në këtë mënyrë:**

- bëhet verifikimi i fakteve/verifikimi i dokumenteve/vëzhgimi personal për të vërtetuar identitetin e prindërve/prindërve/familjarit të ngushtë dhe lidhjet e tyre farefisnore me FHP;
- zhvillohet një intervistë me ta në lidhje me planet e tyre të ardhshme;
- të njihen me gjendjen psikofizike të personit si dhe me ekzaminimet/ndërhryjet shëndetësore të kryera në të;
- përpilohet procesverbal për dorëzim-pranimin.

Para largimit, duhet të sigurohet që FHP-ja ose KVPH-ja **të kenë të gjitha mjetet e nevojshme për kthim, duke përfshirë sa vijon:**

- dokumente udhëtimi;
- biletë udhëtimi;
- numrat e telefonit dhe kontaktet në rast të nevojave urgjente;
- sendet personale;
- person për shoqëri/person përgjegjës;
- mjete monetare.

61 Ligji për mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme, neni 42.

62 Ligji për Mbrojtjen ndërkombëtare dhe të përkohshme, neni 50.

63 "Gazeta zyrtare e RM-së", nr. 97/18, "Gazeta zyrtare e RMV-së", nr. 108/19 dhe nr. 294/21 neni 126.

64 Konventa për Mbrojtjen e Fëmijës, e pranuar dhe e hapur për nënshkrime, ratifikime me rezolutë të Asamblesë së Përgjithshme 44/25 neni 10.

PSO 5 PROCEDURA PENALE ⁶⁶

Informimi dhe të drejtat e FHP-së

Procedura me FHP që është në kundërshtim me ligjin ose KVPH autori i një vepre penale

ÇFARË: Rregullimi i procedurave për trajtimin e FHP-së në rastet e pjesëmarrjes në PP, me qëllim trajtimin e saj në një mënyrë që do të nënkuptojë respektimin e të drejtave të tij në përputhje me dispozitat e nenit 37 të KDF-së, duke respektuar njëkohësisht legjislacionin kombëtar: Ligjin për drejtësinë e fëmijëve dhe Kodin Penal. FHP-ja dhe KVPH-ja mund të marrin pjesë në procedurën penale në cilësinë e:

- i akuzuar, dëshmitar dhe viktimë

KUSH

Prokuror publik;

MPB/ inspektorët e delikuencës së të miturve/inspektori i të huajve;

QNPS/ kujdestari/stafi profesional/përfaqësuesi ligjor.

KUR

Kur FHP/KVPH është i pandehur, dëshmitar ose viktimë në proceset gjyqësore.

Mbrojtja e të drejtave të FHP-së dhe KVPH-së në procedurën penale realizohet nëpërmjet hapave në vijim:

HAPI 1: Informimi dhe të drejtat e FHP-së si viktimë apo dëshmitar në procedimin penal

Menjëherë pas fillimit të procedimit penal, kur fëmija është viktimë ose dëshmitar në procedim, kujdestari duhet të jetë i pranishëm në dhënien e deklaratës pasi ka marrë njoftim me shkrim për datën, orën dhe vendin e dhënies së deklaratës. Një përfaqësues ligjor dhe një përkthyes/përkthyes i sigurohen FHP-së ose KVPH-së. Kujdestari është i detyruar t'i ofrojë mbështetje psikosociale viktimës ose dëshmitarit në institucionin e përkujdesit për të cilin ai është njoftuar me shkrim për formën dhe vendndodhjen nëse është i ndryshëm nga vendimi për përkujdesje i marrë nga kujdestari.

FHP viktimë ose dëshmitar i një krimi ka të drejtat e mëposhtme:

- të vepohet dhe të trajtohet me të me respekt për dinjitetin e tij,
- të jetë i mbrojtur nga çdo diskriminim,
- të njoftohet për të drejtat e tij në një gjuhë të kuptueshme dhe të përshtatshme për moshën e tij, si dhe për respektimin e të drejtës së privatësisë,
- kujdestari duhet të informohet me shkrim për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me veprën penale dhe për të dyshuarin, të akuzuarin dhe të dënuarin, si dhe për ditën dhe afatin kur FHP duhet të japë deklaratë në organin kompetent.
- e drejta për mbrojtje të posaçme nga viktimizimi dytësor ose reviktimizimi

Ndihma ligjore për një fëmijë viktimë ofrohet nga një avokat i cili i është nënshtruar trajnimit të specializuar për të drejtat e fëmijëve.

66 Ligji për drejtësinë e fëmijëve ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë", nr. 148/2013 dhe "Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut", nr. 152/2019 dhe 275/2019).

HAPI 2: Procedurë me FHP-në që është në kundërshtim me ligjin ose KVPH-në autor i veprës penale

Nën dyshimin se autori i veprës është një FHP ose KVPH **për të cilin kërkohet caktimi i kujdestarit**, QPS-ja kompetente vendore njoftohet menjëherë për nevojën e caktimit të kujdestarit të FHP-së/KVPH-së. Kujdestari i caktuar i jep menjëherë autorizim përfaqësuesit ligjor nga lista e përfaqësuesve ligjorë në dispozicion të QPS-së, për të mbrojtur interesat e FHP-së/KVPH-së para institucioneve dhe autoriteteve të tjera.

Dhënia e mëtejshme e deklaratave të FHP-së/KVPH-së para PP-së është në prani të kujdestarit, përfaqësuesit ligjor/avokatit të FHP-së/KVPH-së, përkthyesit/interpretuesit, inspektorëve të delikucencës për të mitur ose inspektorëve **të tjerë**. Procedimet e mëtutjeshme lidhur me akomodimin e FHP-së/KVPH-së janë të jashtëzakonshme bazuar në udhëzimet e marra me shkrim të prokurorit publik drejtuar kujdestarit. Në procedurën e dhënies së deklaratës së FHP-së/KVPH-së para prokurorit publik duhet të angazhohet një përkthyes.

- Kujdestari merr pjesë detyrimisht në seancën në PPTH kompetente dhe në Gjykatë, për të cilën njoftohet me shkrim për datën dhe jep mendim lidhur me masën që i shqiptohet. Në rastin e KVPH-së, është e dëshirueshme që të ketë një përfaqësues të QPS-së **të pranishëm në seancë**.

- Nëse FHP ose KVPH janë dënuar me paraburgim ose janë dënuar me burg, nga ana e kujdestarit, personi profesional dhe ekipi profesional e vizitojnë atë në burg, i ofrojnë mbështetje psikosociale, i japin këshilla, d.m.th. e këshillojnë se çfarë të bëjë, njoftohet familja dhe pas përfundimit të dënimit me burg, organizohet kthimi në përputhje me vlerësimin e interesit më të lartë të fëmijës dhe në përputhje me vendimin e marrë nga gjykata.

ANEKSI 1 - KONTAKTE

Lista e kontakteve më të rëndësishme kompetente për PSO në RMV

Lista e stacioneve policore kompetente vendore

STACIONE POLICIE – SPB SHKUP

	Adresa	Nr. i telefonit
SP i JP QENDËR	Rr. “Dame Gruev”, pn	02/3222-013
SP i JP BIT PAZAR	Rr. “Vojdan Çernodrinski” nr.31	072/334-211
SP i JP KISELA VODA	Rr. “Krushevska Republika” nr.17	072/334-351
SP i JP KARPOSH	Rr. “Ivan Agovski” nr.3	072/334-411
SP i JP GAZI BABA	Rr. “Jani Lukrovski”, pn	072/334-511
SP i JP GJORÇE PETROV	Rr. “Makedonska vojska”, pn	02/2031-171
SP i JP ÇAIR	Rr. “Butelska” nr.17	02/2613-042
SP i JP AERODROM	Bulevardi “Srbija”, pn	02/2432-362
SP i JP DRAÇEVË	Rr. “Branko Zarevski”, pn	02/2794-111
SP i JP PETROVEC	rruga “1”, pn fsh. Petrovec	02/2561-144
SP i JP HARAÇINË	rruga “1”, nr. 2 fsh. Haraçinë	02/2570-333
SP i JP MIRKOVCI	rruga “2” nr. 208 f. Mirkovci	02/2667-575
SP i JP SARAJ	fsh. Glumovë pn	02/8201038

STACIONE POLICIE – SPB MANASTIR

	Adresa	Nr. i telefonit
SP i JP MANASTIR	RR. BUL. 1 MAJ NR.65 MANASTIR	047-225-110
SP i JP VELUSHINË	FSH. VELUSHINË - MANASTIR	047-284-602
SP i JP NOVACI	FSH. NOVAK	047-282-122
SP i JP PRILEP	RR. BORKA UTOT PN	048-420-340
ZR ROPOTOVË	FSH. ROPOTOVË – KOMUNA DOLLNENI	048475-319
SP i JP KRIVOGASHTAN	FSH. KRIVOGASHTAN –K. KRIVOGASHTAN	048 471-245
SP i JP KRUSEHVË	RR. NIKOLLA GJURKOVIQ PN-KRUSHEVË	048-477-045
SP i JP D. HISAR	RR. BITOLSKA PN – D. HISAR	047-276-177
SP i JP RESNJË	RR. 29 NENTOR PN – RESNJË	047-451-492
SP i JP M. BROD	RR. DIMITAR VLLAHOV PN – M.BROD	045-274-102

STACIONE POLICIE – SPB OHËR

	Adresa	Nr. i telefonit
SP i JP Ohër		046/219-100; 219-111
ZP Izdeglavje	fshati Izdeglavje	046/287-506
SP SPSR Ohër	bulevardi “Makedonski prosvetiteli” 21	046/262-010
SP Strugë	rruga “JNA” pn	046/782-575
ZP Veleshtë	fshati Veleshtë	046/793-090

DKP Dellogozhdë	fshati Dellogozhdë	046/709-666
ZP Dukovë	fshati Lukovë	046/787-329
ZP - SPSR Strugë		046/782-575
SP Kërçovë	bulevardi "Oslloboduvanje" Kërçovë	045/220-210
ZR Izvor	fshati Izvor	045/281-002
ZR Oslomej	fshati Oslomej	045/258-745
ZR Zajas	fshati Zajas	045/251-007
ZR – SPSR Kërçovë	bulevardi "Oslloboduvanje" Kërçovë	045/220-210,
SP Dibër	rruga "8 Shtatori"	046/831-002
ZP Qendra Zhupë	Qendra Zhupë	046/840-238
ZR SPSR Dibër	rruga "8 Shtatori"	046/831-002

STACIONE POLICIE – SPB STRUMICË

	Adresa	Nr. i telefonit
SP i JP Strumicë	rr. "Nikolla Tesla" nr. 5,	034 336 424 034 336-311, lok 6311 faks 034 336 430
SP i JP Gjevgjeli	rr. "7 Nëntori" nr.28	034 213 335, lok 6911
SP i JP Vallandovë	rr. "Marshall Tito" nr.14	034 382 002, lok 7011
SP i JP Radovisht	rr. "Kej 8 Shtatori" pn	032 634 105, lok 6511 032 634 106 032 634 107

STACIONE POLICIE – SPB VELES

	Adresa	Nr. i telefonit
SPB Veles	rr. "Panko Brashnarov" nr.	043/232 377; 043/229 438
ZR Çashkë	rr. "8 Shtatori" pn	043/241 133
KP Gradsko	rr. "Aleksandar Makedonski" nr.29	043/251 022
KP Bogomillë	fsh. Bogomillë	043/248 192
SP i JP Kavadarci	rr. "7 Septemvri"	043/419 310; 043/410 246
SP i JP Negotinë	rr. "Marshall Tito" nr.1	043/361 003; 043/361 014.
KP Demir Kapi	rr. "Prvomajska" pn	043/366 999

STACIONE POLICIE – SPB SH TIP

	Adresa	Nr. i telefonit
SPB Shtip	rr. "Hristijan Karposh" pn	032 393 466
SP Probishtip	rr. "Miro Baraga" pn	032 483 007
SP Sveti Nikollë	rr. "Ploshtad Ilinden" nr.23	032 443 611
SP Koçani	rr. "Todosije Paunov" nr.12	033 271 002
SP Vinicë	rr. "Braça Milladinovci" nr.16	033 363 122
SP Dellçevë	rr. "Bulevardi Maqedonia" pn	033 411 445
SP Berovë	rr. "Partizanska" nr.2	033 471 009

STACIONE POLICIE – SPB KUMANOVË

	Adresa	Nr. i telefonit
SP i JP Kumanovë	rr. “11 Oktomvri” nr.12	031 414-222
ZR Matejçe	fsh. Matejçe	031/472-092
KP Staro Nagoriçane	fsh. Staro Nagoriçane	031/495-092
SP i JP Kriva Pallankë	rr. “Sh. Joakim Osogovski” nr.185	031/375-152; 031/374-152
ZR Rankovcë	fsh. Rankovcë	031/380-192
SP i JP Kratovë	rr. “Goce Dellçev” pn	031/483-059

STACIONE POLICIE – SPB TETOVË

	Adresa	Nr. i telefonit
SP i JP Tetovë	rr. “Cvetan Dimov” numër 3	(044)334-220
SP për SPSR Tetovë	rr. “Marshall Tito” pn	(044) 330-650
ZR Tearcë	rr. “101” numër 3	(044) 381-092
ZR Jegunovcë	fsh. Jegunovcë	(044) 397-092
ZR Grupçin	fsh. Grupçin	(044) 388-092
ZR Zherovjan	fsh. Zherovjan	(044)366-092
ZR Kodra e Diellit	Kodra e Diellit	(044)361-092
SP për KK Jazhincë	fsh. Jazhincë	(044) 363-092
SP për sigurimin e kufirit shtetëror Rogaçevë	fsh. Rogaçevë	(044) 363-140
SP i JP Gostivar	rr. “18 Noemvri” nr.33	(042)-214-770
SPSR Gostivar		(042)-211-045
ZR Gallate	Fshati Gallate	(042)-332-370
ZR Mavrovë	Hanet e Mavrovës	(042)-489-029
ZR Rostushë	Fshati Rostushë	(042)-478-003

Lista e qendrave kompetente vendore për punë sociale
Kontaktet me qendrat e punës sociale

Emri	Qyteti	Adresa	Telefoni i kontaktit	e-mail
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Berovë	rr. "Mladinski kej" nr.2-a	033/471-072 070/213-464	jumcsrBerovo@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Manastir	rr. Lagja Karposh pn	047/231-641 071/ 342 463	jumcsrBitola@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Makedonski Brod	rr. "Marshall Tito" nr.9	045/274-137 045/274-138 076/ 475 975, 071/ 371 048	jumcsrMakedonskiBrod@mtsp.gov.mk
IP Qendra e punëve sociale	Vinicë	rr. "Strasho Pinxhur" nr.5	033/360-305 078/ 453 970	jucsrVinica@mtsp.gov.mk
IP Qendra e punëve sociale	Vallandovë	rr. "Nikolla Karev" 24	034/382-008 034/323-670 070/ 597 884	jucsrValandovo@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Gjevgjeli	rr. "Marshall Tito" pn	034/213-797 070/384-223 071/382-228	jumcsrGevgelija@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Gostivar	rr. "major Çede Filipovski" nr.19	042/217-645 042/213-431 078/ 758 583	jumcsrGostivar@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Dibër	rr. "Atanas Iliç" pn	046/838-170 046-831-400 071/299-926	jumcsrDebar@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Dellçevë	rr. "Orce Nikollov" pn	033/411-736 070-213-451	jumcsrDelcevo@mtsp.gov.mk
IP Qendra e punëve sociale	Demir Hisar	rr. "Marshall Tito" pn	047/276-751 078/ 827 067	jucsrDemirHisar@mtsp.gov.mk
IP Qendra e punëve sociale	Krushevë	rr. "Niko Doaga" 66a	048/476-466 048/476-866 071/261-190	jucsrKrusevo@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Kumanovë	rr. "Todor Velkov" nr.4	031/438-160 076/299-464	jumcsrKumanovo@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Kriva Palankë	rr. "Nikolla Tesla" pn.	075/451-037	jumcsrKrivaPalanka@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Koçan	rr. Goce Dellçev pn	033 274-141 033/274-139 071/ 226 407	jumcsrKocani@mtsp.gov.mk
IP Qendra e punëve sociale	Kërçovë	rr. "Sande Shterjoski" nr.13	045/225-326 075/389-998	jumcsrKicevo@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Kavadarci	rr. "Tikveshko Vostanie" nr.11	043/414-102 043/420-552 072/277-568	jumcsrKavadarci@mtsp.gov.mk

IP Qendra e punëve sociale	Kratovë	rr. "Goce Dellçev" pn	031/481-228 071/393-677 076/493-280	jucsrKratovo@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Negotinë	rr. "Aco Axhilov" pn	043/365-238 076/ 469 030	jumcsrNegotino@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Ohër	rr. "7 Noemvri" nr. 282	046/279-753	jumcsrOhrid@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Prilep	rr. "Stevan Apostolovski" pn	048/424-595 078/412-027	jumcsrPrilep@mtsp.gov.mk
IP Qendra e punëve sociale	Probishtip	rr. "Jordan Stojanov" nr.16	032/483-127 032/482-770 078 674 088	jucsrProbishtip@mtsp.gov.mk
IP Qendra e punëve sociale	Resnjë	rr. "Leninova" 66a	047/451-419 047/452-552 070/ 224 533	jucsrResen@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Radovisht	rr. "22 Oktomvri" pn	075/ 276 184	jumcsrRadovish@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Shkup	rr. "Nikolla Vapcarov" nr.11	02/3 297-700 02/3 297-703 078/ 230-943 076/ 381-762	jumcsrSkopje@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Strugë	rr. "Dimitar Vllahov" pn	046 786 976 078/ 506 300	jumcsrStruga@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Strumicë	rr. "Leninova" 84	034/325-401 034/324-377 075/377-798	jumcsrStrumica@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Sveti Nikollë	rr. "Veljko Vllahoviq" 38 a	032/443-305 070/210-995	jumcsrSvetiNikole@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Veles	rr. "Nada Budnikosharova" nr.3	043/231-426 043/231-355 070/216-607	jumcsrveles@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Tetovë	rr. "121" nr. 2	044/331-575 070/209-028	jumcsrTetovo@mtsp.gov.mk
IP Qendra ndër-komunale për punë sociale	Shtip	rr. "Partizanska" 31 a	032/385 031 076/475-050	jumcsrShtip@mtsp.gov.mk

Kontaktet për vendosjen në familje kujdestare

SOS FSHATI I FËMIJËVE - Qendra për mbështetjen e familjeve kujdestare është përgjegjëse për ofrimin e shërbimit të asistencës profesionale dhe mbështetjes për familjet kujdestare nga kompetenca e qendrave të mëposhtme për punë sociale:

IP QNPS Shkup (Shërbimi: Gazi Baba, Butel, Shuto Orizarë dhe Aerodrom), IP QNPS Veles, IP QNPS Sveti Nikollë, IP QNPS Negotinë, IP QNPS Kavadarci, IP QNPS Strumicë, IP QNPS Radovish, IP QNPS Gjevgjeli dhe IP QNPS Vallandovë.

IP SHTËPIA E FËMIJËS “11 Oktomvri” - Qendra për mbështetjen e familjeve kujdestare është përgjegjëse për ofrimin e shërbimit të asistencës profesionale dhe mbështetjes për familjet kujdestare nga kompetenca e qendrave të mëposhtme për punë sociale:

IP QNPS Shkup (Shërbimi: Qendër, Kisela Voda, Karposh dhe Çair) IP QNPS Kumanovë, IP QNPS Kriva Pallankë, IP QNPS Kratovë, IP QNPS Dellçevë, IP QNPS Berovë, IP QNPS Probishtip, IP QNPS Shtip, IP QNPS Vinicë, IP QNPS Koçan, IP QNPS Tetovë, IP QNPS Gostivar,

IP Shtëpia e foshnjave dhe fëmijëve të vegjël Manastir - Qendra për mbështetjen e familjeve kujdestare është përgjegjëse për ofrimin e shërbimit të asistencës profesionale dhe mbështetjes për familjet kujdestare nga kompetenca e qendrave të mëposhtme për punë sociale:

IP QNPS Manastir, IP QNPS Prilep, IP QNPS Krushevë, IP QNPS Demir Hisar, IP QNPS Resnjë, IP QNPS Ohër, IP QNPS Strugë, IP QNPS M. Brod, IP QNPS Kërçovë, IP QNPS Dibër

Kontaktet për akomodim në një shtëpi grupi të vogël në kuadër të QPS-së

Në kuadër të IP QNPS Berovë, 1 shtëpi grupore e vogël funksionon si një njësi organizative për fëmijët pa prindër dhe kujdes prindëror

Në kuadër të IP QNPS Shtip, funksionon 1 shtëpi grupore e vogël për fëmijët pa prindër dhe kujdesi prindëror

Në kuadër të IP QNPS Kavadarci funksionon 1 shtëpi grupore e vogël për fëmijë me nevoja me probleme arsimore sociale.

Kontakte për përkthyes - të punësuar përmes projekteve të donatorëve

Kontakte për ndihmë juridike pa pagesë

Shoqata maqedonase e juristëve të rinj

Telefoni: 02 3220870

078 359 298 (SMS, Viber, WhatsApp)

Email: contact@myla.org.mk

Lista e interpretuesve

Emri dhe mbiemri	Nr. i telefonit	Gjuha	organizata
Sofijan Belokaposki Esa	078 299 013	Arabisht	ONM
Malek Alavi	076 245 990	Arabisht	ONM
Taila Daud	078 848 212	Arabisht	ONM
Dalida Kavasme	075 393 494	Arabisht	ONM
Hazrat Omar	077/549-031	Dari; Pashto	KRYQI I KUQ
Dr. Maryam Omar	072/260-702	Arabisht	KRYQI I KUQ
Alireza Kureshi	078/501-927	Urdu	KRYQI I KUQ
Hani Bahezade	071/638-542	Farsi	KRYQI I KUQ
Hamid Motamed Hosseini	077/807-103	Farsi	KRYQI I KUQ
Dr.Omar Al Jasin	072/261213	Arabisht	KRYQI I KUQ
Shoqata maqedonase e juristëve të rinj	02 3220870 078 359 298	Farsi / Arabisht	UNHCR

ANEKSI 2 VEGËL PËR NDIHMË GJATË IDENTIFIKIMIT TË FHP-së ose KVPH-së

Ky pyetësor ka për qëllim t'i ndihmojë punonjësit e policisë së MPB-së në identifikimin e një rasti të FHP-së ose KVPH-së tjetër, të zbuluar në hyrje ose brenda RMV	
1.Data e realizimit të intervistës:	Vendi:
2.Intervistën e kreu:	Njësia organizative:
3.Përkthyesi:	Kontakte të përkthyesit:
<p>➤ Para se të fillojë intervista, KVPH informohet se qëllimi i intervistës është të ndihmojë në lehtësimin e ndihmës dhe mbrojtjes që do të ofrohet, me fokus në kujdesin emergjent.</p> <p>➤ Informacioni që do të merret është i natyrës konfidenciale dhe mund të shpërndahet vetëm me pëlqimin e tij dhe nuk do të ndikojë në procedurën e mëtejshme për rregullimin e qëndrimit.</p>	
INFORMACIONET E NEVOJSHME	Informacione të fituara nga intervista me person
1. Emri:	
2. Mbiemri	
3. Emri dhe mbiemri i prindërve, arsimit dhe profesioni	
4. Gjuha amtare:	
5. Gjuhë të tjera që i përdor:	
6. Gjinia	mashkull femër
7. Data e lindjes (d/m/v)	(të shënohet nëse është i mitur, nën moshën 18)
8. Vendi i lindjes	Qyteti: Shteti:
9. Kombësia	
10. Arsimi	
11. Profesioni	
12. Vendi momental i banimit	Qyteti: Shteti::
13. A posedon Pasaportë ose dokument tjetër personal: ----- --- a) numri i pasaportës ----- b) data e lëshimit ----- c) data e skadimit ----- d) vendi i lëshimit ----- e) nëse nuk posedon pasaportë – shkaqet?	Po Jo a) b) c) d) e)

14. Fëmijë që udhëtojnë me shoqërues:	<p>Të dhëna për fëmijët:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Emri dhe mbiemri: 2. Data e lindjes: 3. Gjinia: 4. Lidhja me shoqëruesin/kujdestarin: <p>-----</p> <p>Të dhëna për shoqëruesin/kujdestarin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Emri dhe mbiemri: 2. Data e lindjes: 3. Gjinia: 4. Lidhja me fëmijën:
15. Të dhëna për të afërm:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Emri dhe mbiemri: 2. Adresa: 3. Kontakti - informacione:
16. Fëmijë që udhëtojnë vetëm	Ku gjenden prindërit e tij/e saj, vëllezërit, motrat e tij/e saj?
17. A është personi aktualisht duke përjetuar ndonjë lloj dhimbjeje ose shqetësimi fizik?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Po 2. Jo 3. Nëse është po, të përmenden detajet:
18. Historia e sëmundjeve	4.
16a. Nëse personi gjatë udhëtimit nga vendi i origjinës deri në momentin e pranimit i nënshtrohej: - dhunë mendore ose fizike; - çdo lloj shfrytëzimi; - çdo lloj dhune me bazë gjinore.	Nëse është po, cekni çfarë lloj, kur dhe ku:
19. A është personi në kushtet e mëposhtme:	<ol style="list-style-type: none"> a) shtatzëni b) paaftësi (specifikoni llojin dhe shkallën e paaftësisë) c) probleme të tjera shëndetësore
20. Ku ka filluar udhëtimi:	<ol style="list-style-type: none"> a) shteti b) rajoni c) qyteti/fshati
21. Kur është larguar nga shteti i origjinës: 16a. Kur ka mbërritur në RMV:	<ol style="list-style-type: none"> a) dita/muaji/viti b) dita/muaji/viti
22. Mënyra e udhëtimit:	<ol style="list-style-type: none"> a) tokë b) ujë c) rrugë d) hekurudhë
23. Shtetet ku ka udhëtuar:	
24. Vendi i saktë i hyrjes në RMV:	<ol style="list-style-type: none"> a) në kufi zyrtar b) në kalim të paligjshëm
25. Shkaku i udhëtimit:	<ol style="list-style-type: none"> A) nuk e di b) arsim c) punë d) shkaqe politike e) vizitë e mikut/familjarit. f) shkaqe sigurie g) të tjera (përshkruaj) h) martesë

26. A është RMV shteti i destinacionit:	a) po b) jo, nëse jo cili është destinacioni i synuar	
27. A ka pengesa për t'u kthyer në vendin e origjinës (nëse po, përshkrim)		
28. A ka aplikuar më parë në RM apo në ndonjë vend tjetër:	a) po (cili dhe kur) b) jo	
DEKLARATË: Unë pranoj që informacioni i dhënë në këtë intervistë të shpërndahet për mbrojtjen dhe ndihmën time sipas nevojës.		
----- Emri i personit të huaj:	----- Nënshkrimi:	----- Data:
Komentet shtesë të personit që interviston:		

ANEKSI 3 MPPS – QPS – Procesverbal për dorëzimin dhe procesverbal për pranimin

PROCESVERBAL	
Për dorëzimin e FHP-së në familjen e përkujdesjes / shtëpi të vogël grupore / vend tjetër	
Përpiluar në shtëpinë e kujdestarit-----	
/ në ambientet e shtëpisë grupore të vogël -----	
/-----	
Në rr. „-----“ nr. -----, nga ana e IP QNPS / IP QPS -----, më datën -----, viti-----, në orën -----, është dorëzuar fëmija -----, e lindur më -----	
Përshkrimi i fëmijës në dorëzim për sa i përket gjendjes së tij të përgjithshme shëndetësore dhe nevojave të tij	

Dorëzoi	Pranoi
-----	-----

Procesverbal	
Për pranimin e fëmijës së mitur	
Përpiluar në ----- nga ana e qendrës ndër-komunale për punë sociale	
----- -- më datën ----- viti ----- dhe në lidhje me pranimin e fëmijës ----- nga ----- . Përshkrimi i fëmijës -----	

Dorëzoi	Pranoi
-----	-----

ANEKSI 4 NJOFTIM I MPB-së QË FHP ËSHTË FËMIJË / LLOJI DHE KATEGORIA E VULNERABILITETIT TË KVPH

Njoftimi përgatitet nga ana e QPS-së në bazë të vlerësimeve të bëra dhe metodave dhe teknikave të përdorura për të përcaktuar statusin se personi është fëmijë i huaj i pashoqëruar ose se personi i përket kategorisë së kategorive vulnerabile të të huajve.

Kjo me qëllim që shërbimet kompetente të MPB-së të kenë informacion adekuat për personin, si mund të sillëshin me personin në përputhje me rrezikun e vlerësuar dhe masat apo shërbimet e planifikuara të mbrojtjes sociale.

Njoftimi dorëzohet përmes arkivit në formë shkrese në shërbimin kompetent në MPB.

Në njoftimin rekomandohet të ceken:

Të dhënat personale të personit

Cilit grup vulnerabil i përket /vlerësimi i vulnerabilitetit

Çfarë masash/shërbimesh/servise nga mbrojtja sociale/kujdesi shëndetësor përdor

(p.sh. viktima e trafikimit – mbështetje psikosociale, trajtim psikologjik, akomodim në qendër për viktimat e trafikimit; viktimë e dhunës – mbështetje psikosociale, trajtim psikologjik, shërbime shëndetësore, akomodim në një hapësirë të përshtatshme; person i moshuar dhe i dobët – shërbime shëndetësore, akomodim në shtëpi për të moshuarit; persona me nevoja të veçanta - shërbime shëndetësore, shërbime sociale - shoqërues, person me shikim të reduktuar/person i verbër - shoqërues, person me dëgjim të reduktuar/përkthyes për persona të shurdhër; persona me sëmundje kronike - astma, diabeti, gra shtatzëna.....)

ANEKSI 5 Autorizim për kujdestar

Numri arkivor:

Data:

Në bazë të nenit _____ nga Statuti i IP Qendra ndërkomunale për punë sociale të qytetit _____ lëshohet ky:

A U T O R I Z I M

Autorizohet personi zyrtar _____, i/e punësuar, në IP Qendra ndërkomunale për punë sociale _____, të emërojë një kujdestar për një rast të veçantë të fëmijës së mitur të pashoqëruar, _____, person i huaj për _____

Drejtori

ANEKSI 6 Aktvendim për emërimin e kujdestarit për rast të veçantë

Qendra ndër-komunale për punë sociale _____ në bazë të nenit 173,175, 177-b Nga ligji i familjes ("Gazeta zyrtare e RM", nr. 80/92, 9/96, 38/04, 33/06, 84/08, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, 150/15) duke vepruar sipas detyrës zyrtare në këtë çështje _____ nga _____ viti _____ për caktimin e kujdestarit për raste të veçanta të të miturit _____, mori:

A K T V E N D I M

1.3a KUJDESTAR PËR RAST TË VEÇANTË të fëmijës së mitur _____, i lindur më _____ në vitin _____, nga _____, me statusin e _____ në R. e Maqedonisë së Veriut emërohet personi _____ - i/e punësuar në IP QNPS _____ rr. " _____ " numër 11.

2. Autorizohet kujdestari për rastin e veçantë _____, të paraqesë kërkesë për njohjen e të drejtës për azil, për mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të tij para Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe institucioneve të tjera kompetente, si dhe t'i sigurojë strehim të përshtatshëm deri në realizimin e bashkimit familjar, pas së cilës funksioni i kujdestari për një rast të veçantë pushon. (është individuale për çdo fëmijë, varësisht nëse është i huaj apo azilkërkues, por edhe në përputhje me vlerësimin e bërë)

3. OBLIGOHET kujdestari për rastin e veçantë pranë IP QNPS/QPS _____ të paraqesë raport për punën e tij, si dhe kur e kërkon qendra.

4. Ankimi kundër vendimit nuk e vonon ekzekutimin e tij.

A R S Y E T I M I

Ekipi profesional pranë IP QNPS _____, nga ana e _____ njoftohet se një fëmijë - i huaj/azilkërkues është gjetur i pashoqëruar nga prindi ose kujdestari, për këtë arsye është e nevojshme të caktohet një kujdestar për një rast të veçantë nga radhët e zyrtarëve për të miturin _____, i lindur më _____ në vitin _____, nga _____, me status të migrantit të paligjshëm / kërkuesit të azilit në R. së Maqedonisë së Veriut.

Duke vepruar sipas kërkesës, ekipi profesional ka ndërmarrë veprimet e nevojshme për një kujdestar për një rast të veçantë të të miturit _____, e vendosi _____, e punësuar në IP QNPS _____ e cila më parë ka dhënë pëlqimin për kryerjen e këtij funksioni. Qendra ka vepruar sipas detyrës zyrtare dhe e ka autorizuar _____ nga _____, person profesionist i punësuar pranë IP QNPS _____ me kompetencë për të paraqitur kërkesë për njohjen e të drejtës për azil, për

mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të fëmijës në procedurë para Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe institucioneve të tjera kompetente, për t'i siguruar strehim adekuat deri në realizimin e bashkimit familjar, (është individuale për çdo fëmijë, në varësi nëse është i huaj apo azilkërkues, por edhe në përputhje me vlerësimin e bërë) pas së cilës pushon funksioni i kujdestarit për një rast të veçantë.

Në pajtim me nenet 173 dhe 175 të Ligjit për familjen është marrë vendim si në dispozitiv.

Në pajtueshmëri me nenin 14 paragrafi 4 dhe paragrafi 6 të Ligjit për familjen, ankimi ndaj vendimit nuk e vonon ekzekutimin e tij.

UDHËZIM JURIDIK: Kundër këtij vendimi mund të parashtrohet ankesë në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale, në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit, përmes qendrës kompetente për punë sociale.

Ankesa dorëzohet menjëherë, me postë, gojarisht në procesverbal ose në formë elektronike.

Dorëzuar tek:

-kujdestari për rastin e veçantë

- pala
- dosja
- arkivi

**Me autorizimin e drejtorit
Udhëheqësi**

ANEKSI 7 Autorizim

Unë, i nënshkruari/e nënshkruara, me numër personal dhe me numër të letërnjoftimit E AUTORIZOJ Shoqërinë e avokatisë, me seli në rr., 1000 Shkup, dhe (PERSONA), juristë të diplomuar nga VENDI , të angazhuar nga ----- ta përfaqësojë personin e mitur _____ të lindur më datën __.__.____ në _____ të cilit i jam caktuar kujdestar i posaçëm nga IP Qendra ndërkomunale për punë sociale në VEND me aktvendimin me numër.. UP 1 ____-____ më __.__.____. E autorizoj Shoqërinë, në procedurën për njohjen e të drejtës për azil para autoriteteve kompetente administrative dhe gjyqësore vendase dhe para autoriteteve dhe organizatave ndërkombëtare, dhe të ndërmarrë të gjitha veprimet e nevojshme për mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të të miturit. Për këtë qëllim, i jap të gjitha kompetencat për të ndërmarrë të gjitha veprimet e nevojshme në lidhje me këtë çështje, deri në përfundimin përfundimtar të procedurës së azilit.

Shkup, __.__.____

Autorizimin e jep,

_____ /HH/

ANEKSI 8 Procesverbali për pranimin e kërkesës me gojë për njohje të së drejtës për azil

Faq. 24 – nr. 79

18 prill 2019

GAZETA ZYRTARE
e Republikës së Maqedonisë së Veriut

Formulari nr. 5

Ministria e Punëve të Brendshme

Nr. _____

Data _____

PROCESVERBALI PËR PRANIMIN E KËRKESËS ME GOJË PËR NJOHJE TË SË DREJTËS SË AZILIT

Emri _____ Mbiemri _____

Data e lindjes _____ Gjinia _____

Shteti dhe vendi i lindjes _____ Shtetësia _____

Shteti nga i cili ka ardhur në Republikën e Maqedonisë _____ Data e hyrjes në Republikën e Maqedonisë _____

Dokumentet dhe lëndët e tjera që personi i ka dorëzuar vet _____

Dokumentet dhe lëndët e tjera që janë gjetur te personi gjatë kontrollit të personit _____

Personat që shoqërojnë azilkërkuesin:

	emri dhe mbiemri	data e lindjes	vendi i lindjes	lidhja farefisnore
1	_____	_____	_____	_____
2	_____	_____	_____	_____
3	_____	_____	_____	_____
4	_____	_____	_____	_____
5	_____	_____	_____	_____
6	_____	_____	_____	_____

Personi zyrtar i autorizuar

Nënshkrimi i parashtruesit të kërkesës

V.V.

ANEKSI 9 Vërtetim i synimit të shprehur për paraqitjen e kërkesës për njohje të së drejtës për azil

REPUBLIKA E MAQEDONISË
MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME

Formulari nr. 1

Njësia organizative _____

Numër _____

data _____

Vendi _____

VËRTETIMI I QËLLIMIT TË SHPREHUR PËR TË DORËZUAR KËRKESË PËR NJOHJEN E SË DREJTËS PËR AZIL

1. emri dhe mbiemri
2. datëlindja
3. gjinia
4. vendi dhe shteti i lindjes
5. shtetësia

dokumentet që i posedon personi
shteti nga i cili hyn në Republikën e Maqedonisë

6. destinacioni përfundimtar

Persona që e shoqërojnë parashtruesin e këtij vërtetimi (persona të mitur)

1. lidhja farefisnore
2. lidhja farefisnore
3. lidhja farefisnore
4. lidhja farefisnore
5. lidhja farefisnore
6. lidhja farefisnore

Me këtë dokument vërtetohet se bartës i tij është personi i cili ka shprehur qëllimin e tij për të paraqitur kërkesë për njohje të së drejtës për azil në Republikën e Maqedonisë dhe i njëjti është drejtuar në afat prej 72 (shtatëdhjetë e dy orëve) nga momenti i lëshimit të tij për të paraqitur kërkesë për njohje të azilit para zyrtarit të autorizuar në ambientet e Departamentit të azilit që ndodhet në Qendrën pritëse të azilkërkuesve.

Dara _____

Ora _____

Vendi _____

V.V. _____
Personi zyrtar i autorizuar

ANEKSI 10 Vegël për të ndihmuar me vlerësimin fillestar të rrezikut social dhe të sigurisë

A. Vlerësimi fillestar i gjendjes shëndetësore	
1	Gjendja fizike dhe shenjat e dhunës: <ul style="list-style-type: none"> • Paraprake • Të fituara gjatë kohës së udhëtimit
2	Gjendja mendore: <ul style="list-style-type: none"> • Pagjumësi; • Gjendje stresi – frikë – nervozizëm; • Depresion.
3	Gjendja shëndetësore – të perceptuara: <ul style="list-style-type: none"> • Gjendja aktuale shëndetësore nga zbatimi i një ekzaminimi mjekësor fillestar • Sëmundje kronike • Çrregullime mendore; • Çrregullime mendore dhe emocionale (dokumenti bashkëngjitur); • Vuajtje të sëmundjeve kronike, sëmundjeve infektive;
B. Vlerësimi fillestar i rrezikut të sigurisë (mendim nga MPB, NJO që e ka pranuar FHP)	
1	Vlerësimi aktual i sigurisë
2	Kërcënimet e mëparshme mbi sigurinë
3	Individë konkretë që mund të shkaktojnë probleme
4	Shqetësimi për sigurinë e anëtarëve të familjes ose miqve
5	Lokacione të rrezikshme për personin
6	Të tjera

ANEKSI 11 Vegël për të ndihmuar në vlerësimin e nevojave

TË DHËNAT E DOSJES SË RASTIT	
1	Emri dhe mbiemri dhe numri i dosjes së rastit
2	Vendi i origjinës
3	Gjuha
NEVOJAT THEMELORE	
1	Akomodimi
2	Ushqimi
3	Medikamente
4	Komunikimi me familjen
VLERËSIMI I RREZIKUT	
1	Shqetësim momental për sigurinë personale
2	Individë që mund t'i shkaktojnë probleme për FHP
3	Shqetësimi për anëtarët e familjes ose personat e afërt
4	Lokacione që mund të mos jenë të sigurta për FHP
NEVOJAT SHËNDETËSORE	
1	Ekzaminim mjekësor
2	Analiza e gjakut, ekzaminimet mikrobiologjike
3	Sëmundjet infektive
4	Ekzaminimi gjinekologjik
5	Shërbime stomatologjike
7	Probleme psikologjike dhe psikike
9	Gjendje me rrezik të lartë (sëmundje të zemrës, epilepsi, astmë)
10	Pengesat në zhvillim

Vegël për të ndihmuar në vlerësimin e nevojave në mënyrë që të përcaktohen masat e duhura të ndihmës për FHP ose KVPH, të cilat janë në interesin më të mirë të fëmijës ose KVPH-së

ANEKSI 12 Njoftim për FHP të pranuar

1	Emri i institucionit që përfaqëson/inicion bashkimin familjar
2	Përshkrim i shkurtër i objektit të njoftimit
3	Të dhëna për FHP, (të dhënat personale) dhe fotografi
4	Kur, ku dhe si është pranuar FHP
5.	Statusi specifik që ka në RM
6	QNPS përgjegjës/Kujdestari
7	Të dhëna për prindërit/prindër/familjarët e afërt që janë identifikuar, për të cilët është verifikuar/konfirmuar statusi i prindërve/prindër/ familjar të afërm . <ul style="list-style-type: none">• të dhënat personale me të cilat disponon• marrëdhëniet familjare me FHP• Fotografia/të• shteti në të cilin po qëndron/in• adresa/telefoni/• shteti

ANEKSI 13 Kërkesë për miratimin / zgjatjen e lejes së qëndrimit të përkohshëm

Formulari nr.2

“Gazeta Zyrtare e RMV-së”, nr. 190 më 16.9.2019

- Adresa në Republikën e Maqedonisë së Veriut: _____

- Adresa jashtë shtetit: _____

- Qëllimet dhe periudha për të cilën kërkohet leja e qëndrimit të përkohshëm: _____

- Të dhëna për personin në bazë të statusit të të cilit në Republikën e Maqedonisë së Veriut kërkohet leje qëndrimi i përkohshëm:
 - a) Mbiemri dhe Emri _____
 - b) Data, vendi dhe shteti i lindjes _____
 - c) Shtetësia _____
 - d) Statusi i anëtarit të bashkësisë familjare _____
- ? Bashkësia familjare _____
- ? Data lidhjes së martesës _____
- ? Marrëdhëniet familjare _____
- e) A ka i huaji në bazë të statusit të të cilit kërkohet leje qëndrimi i përkohshëm, a ka të regjistruar bashkëshortin tjetër me të cilin jeton në Republikën e Maqedonisë së Veriut?
? Po ? Jo
- f) A është ndarë e drejta prindërore e fëmijës për të cilin kërkohet lëshimi i lejes së qëndrimit të përkohshëm? ? Po ? Jo
- g) Të dhënat nga dokumenti i udhëtimit të shtetasit të Republikës së Maqedonisë së Veriut/të huajt i cili ka status të rregulluar në Republikën e Maqedonisë së Veriut
Numri i pasaportës _____, data e lëshimit _____
Me afatin e vlefshmërisë _____.
- h) Adresa e një shtetasi të Republikës së Maqedonisë së Veriut / i huaj në Republikën e Maqedonisë së Veriut _____ i regjistruar nga: _____.
- i) Në rast të mosekzistencës së një adrese të përbashkët banimi. Ju lutemi shënoni arsyet.

- j) Të dhëna për qëndrimin e ligjshëm të shtetasit të huaj në bazë të statusit të të cilit kërkohet leje qëndrimi e përkohshme.

- k) Të dhëna për ekzistencën e mjeteve të mbështetjes për të huajin në bazë të statusit të të cilit kërkohet një leje qëndrimi e përkohshme.

l) Të dhënat e sigurimit shëndetësor të të huajt në bazë të statusit të të cilit kërkohet leje qëndrimi e përkohshme.

- Të dhëna për posedimin e mjeteve të mbështetjes së parashtruesit të kërkesës.

- Të dhëna për akomodimin e siguruar në Republikën e Maqedonisë së Veriut ose se ka fonde për akomodim

- Të dhëna për sigurimin shëndetësor

- Të dhënat se i plotëson kushtet për miratimin e qëndrimit të përkohshëm për arsye të ndryshme sipas Ligjit për të huajt (*).

- Ndaj kërkesës janë bashkëngjitur këto dokumente:

-
- Lloji i arsimit
 - Kohëzgjatja e parashikuar e qëndrimit
nga: _____ deri: _____
 - Shkaku për parashtrimin e kërkesës

- Deklarata përfundimtare

a) Konfirmoj që të gjitha të dhënat e specifikuara në pikat 1-24 janë të plota, të vërteta dhe korrespondojnë me të dhënat në dokumentet e bashkëngjitura. Certifikatat që janë në gjuhë tjetër janë bashkëngjitur me përkthim në gjuhën maqedonase.

b) Me këtë obligohem që çdo ndryshim në të dhënat personale, para hyrjes në Republikën e Maqedonisë së Veriut, do t'ua paraqes autoriteteve kompetente në Republikën e Maqedonisë së Veriut, përkatësisht përfaqësisë diplomatike ose konsullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

c) Jam i informuar se të dhënat e mia personale, me qëllim të përpilimit të procesverbalit dhe arkivimit do të jenë përpunuar në mënyrë elektronike.

d) Jam i informuar se për shkak të të dhënave të paplota ose të pasakta kërkesa ime mund të refuzohet.

Në më datën _____.

Nënshkrimi i parashtruesit të kërkesës

Vendi për fotografi

3 x 3,5 cm

Foto

Plotësuar nga punonjësi i policisë së autoritetit të cilit i është dorëzuar kërkesa:

Si u zgjidh kërkesa _____

Numri i vendimit për miratimin e qëndrimit të përkohshëm _____

Deri në cilën datë miratohet qëndrimi i përkohshëm _____

Data e dhënies/vazhimit të lejes së përkohshme _____

Zyrtari policor

ANEKSI 14 Aktvendim për miratimin e lejes së qëndrimit të përkohshëm

“Gazeta zyrtare e RMV-së”, nr. 190 më 16.9.2019

Formular nr. 4

REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME

(Njësia organizative)

(Numri)

(Data)

(Vendi)

Në bazë të nenit 75 paragrafi 1 nga Ligji për personat e huaj (*), Ministria e punëve të brendshme _____ (shënohet emri i njësisë organizative), më datën _____, e mori këtë:

AKTVENDIM PËR MIRATIMIN E LEJËS SË QENDRIMIT TË PËRKOHSHËM

Për personin:

Mbiemri _____ Emri _____
Data e lindjes _____ Vendi i lindjes _____
Gjinia M/F _____ Shtetësia _____
qëndron në _____
Adresa e qëndrimit jashtë shtetit _____
Lloji i dokumentit të identifikimit _____ numër _____
të lëshuar në _____ më datën _____
me vlefshmëri deri më _____

MIRATOHET qëndrimi i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë së Veriut, për shkak të _____
_____, në kohëzgjatje deri më _____

Duke vepruar sipas kërkesës së dorëzuar për miratimin e qëndrimit të përkohshëm, Ministria e Punëve të Brendshme ka konstatuar se janë plotësuar kushtet për marrjen e vendimit për miratimin e qëndrimit të përkohshëm, në pajtim me nenin 75 paragrafi 2 të Ligjit për të huajt. (*)

Personi i emëruar do të raportojë se është i obliguar që në afat prej 5 (pesë) ditësh, të llogaritura nga dita e hyrjes në Republikën e Maqedonisë së Veriut, të paraqitet në Ministrinë e Punëve të Brendshme, e cila në afat prej 25 (njëzet e pesë) ditësh nga dita e hyrjes në Republikën e Maqedonisë së Veriut nga dita e raportimit do t’i lëshojë një leje qëndrimi të përkohshme.

Udhëzime për mjet juridik: Kundër aktvendimit lejohet ankesë, e cila mund të parashtrohet në afat prej (8) tetë ditësh nga dita e pranimit të vendimit, në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurën Administrative dhe në procedurën e punësimit në shkallë të dytë, përmes autoritetit që e solli aktvendimin. Ankimi e shtyn ekzekutimin e aktvendimit.

V.V.

Zyrtari policor

ANEKSI 15 Kërkesë për njohjen e së drejtës për azil

Formulari nr. 2

REPUBLIKA E MAQEDONISË
MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME

Rr. Dimçe Mirçev, p.n. 1000 Shkup

telefoni: 2 314 2368

faksi: 2 314 3408

KËRKESË
PËR
NJOHJEN E SË DREJTËS SË AZILIT

në pajtim me
Ligji për Azil dhe Mbrojtje e Përkohshme ("Gazeta Zyrtare e R. së Maqedonisë" nr. 49/2003)

Vend për regjistrim të kërkesës

Departamenti për Azil

LEXONI ME VËMENDJE!

UDHËZIM PËR PLOTËSIMIN E KËRKESËS PËR NJOHJEN E SË DREJTËS SË AZILIT:

Plotësimi i formularit

Me dorëzimin e këtij formulari, Ju kërkoni njohjen e së drejtës së azilit në Republikën e Maqedonisë, përkatësisht kërkoni leje qëndrimi në Republikën e Maqedonisë si refugjat. Nëse jeni të shoqëruar nga bashkëshorti/bashkëshortja ose fëmijë mbi 18 vjeç, nevojitet që ata të plotësojnë një formular të posaçëm. Ju lutemi përdorni shkronja të shtypit. Pas kësaj, nuk guxoni të përdorni laps. Nëse keni nevojë të shkruani të dhëna që tejkalojnë hapësirën në formular, atëherë vazhdoni në pjesën e pasme apo shtoni faqe shtesë.

Cili është qëllimi i formularit?

Të dhënat që do t'i shënoni në këtë formular do të përbëjnë bazën për zgjidhjen e kërkesës suaj për njohjen e së drejtës së azilit. Është në interesin Tuaj që t'u përgjigjeni të gjitha pyetjeve dhe të jepni sa më shumë detaje për atë se pse besoni se jeni në rrezik me largimin nga vendi Juaj. Duke shkruar përgjigje jo të sakta, rrezikoni që kërkesa Juaj të refuzohet. Të dhënat do të ruhen në diskrecion. Asnjë informacion nuk do të dërgohet tek autoritetet e vendit Tuaj të origjinës (Neni 22 i Ligji për azil dhe mbrojtje e përkohshme).

Materiali dëshmuës

Nëse posedoni dokumente të rëndësishme lidhur me informacionet që keni shënuar në Formular, është me rëndësi që ato t'i dorëzoni së bashku me këtë Kërkesë. Nevojitet me Kërkesën t'i dorëzoni të gjitha dokumentet që posedoni, në veçanti pasaportën, letërnjoftimin apo ndonjë dokument tjetër identifikimi (Neni 20 i Ligji për azil dhe mbrojtje e përkohshme). Nëse Ju mungon ndonjë dokument i rëndësishëm dhe dokumentet e udhëtimit që i posedoni, rrezikoni që Kërkesa Juaj të refuzohet. Gjatë dorëzimit të Kërkesës, Sektori për azil do t'u japë dokument identifikimi për Kërkesë të azilit, i cili do të vlejë deri në përfundimin e procedurës së ngritur me Kërkesën Tuaj.

Biseda në lidhje me azilin

Pas dorëzimit të Kërkesës do të thirreni për bisedë nga Sektori për azil. Qëllimi i bisedës është që të sqarohen të gjitha informacionet e nevojshme rreth Kërkesës. Është shumë me rëndësi që të vini në bisedën në të cilën jeni ftuar. Në rast se nuk mund të vini, nevojitet më herët të informoni Sektorin për azil. Në rast se nuk paraqiteni në bisedën e caktuar, Kërkesa Juaj nuk do të shqyrtohet dhe Ju do të duhet të largoheni nga Republika së Maqedonisë.

Formulari nr. 1

1. Mbiemri	2. Emri		
3. Emri para lidhjes së martesës	4. Emri i babait / emri i nënës	<i>Fotografia</i>	
5. Data e lindjes	6. Vendi i lindjes		
7. Shteti	lindjes	8. Gjinia	F
9. Shtetësia	10. Përkatësia etnike		
	a)	11. Origjina fetare	
	b)		
12. Statusi martesor	13. Mbiemri dhe emri	i bashkëshortit/bashkëshortes	
14. Dokumentet e identifikimit	15. Gjuha amë dhe gjuhët tjera që flisni		
a) pasaporta kombëtare			
b) letërnjoftimi	a)		
c) leja e vozitjes	b)		
c) tjetër	c)		
16. Arsimitimi i kryer	Ku (qyteti/vendi)	Viti	
Emri i institucionit			
a) shkollë fillore			
b) shkollë e mesme			
c) shkollë e lartë			
d) arsimim i lartë			
17. Punësimet	Vendi i punës dhe kompania	Qyteti/Shteti	
Nga			
Deri më			
a)			
b)			

c)			
ç)			
18. Adresa në vendin e origjinës dhe jashtë tij në 10 vitet e fundit		Qyteti/Shteti	
	Nga	Deri më	
	Rruga dhe numri		
a)			
b)			
c)			
ç)			

19. Adresa aktuale e qëndrimit në Republikën e Maqedonisë					
a) qëndrim privat _____		b) Qendër Kolektive pranuese			
Qyteti _____					
Rruga _____		c) Tjetër (hotel, kamp, motel)			
Numri _____		nr.tel. _____			
20. Familjarë në Republikën e Maqedonisë					
a) Mbiemri dhe emri					
lidhja farefisnore me Kërkuesin					
adresa e banimit					
shtetësia					
		tel.			
b) Mbiemri dhe emri					
lidhja farefisnore me Kërkuesin					
adresa e banimit					
shtetësia					
		tel.			
21. Shërbimi ushtarak			22. Aktiviteti politik		
a) viti i shërbimit		a) partia politike			
b) seksioni		b) funksioni			
c) vendi i shërbimit		c) tjetër			
23. Anëtarët e familjes që shoqërojnë Kërkuesin e së drejtës së azilit					
	Mbiemri	Emri	Datëlindjes	Vendi i lindjes	Lidhja farefisnore / gjinia
a)					
b)					
c)					
d)					
e)					
f)					
g)					
24. Anëtarët e familjes më të ngushtë që jetojnë në vendin amë ose jashtë vendit					
	Mbiemri	Emri	Data e lindjes	Vendi i lindjes	Lidhja farefisnore / gjinia
a)					
b)					
c)					
d)					
e)					
f)					

g)		
25. A keni parash-truar ndonjëherë një Kërkesë për Njohjen e së	Drejtës së Azilit?	
a)	Shteti	Data e parashtrimit
b)		Lloji i Vendimit
c)		
26. Të dhënat mbi mënyrën e ardhjes në Republikën e	27. Të dhënat mbi qëndrimin para parashtrimit të Kërkesës	
Republikën e Maqedonisë	a) I ligjshëm	b) Tjetër
a) data e ardhjes	I përkohshëm	
b) mënyra	I përhershëm	
c) kalimi kufitar	Mbrojtje e përkohshme	
ç) mjete i transportit		

28. Arsyet për të cilat kërkoni të drejtën e azilit	
<i>(Nëse hapësira e paraparë nuk mjafton që t'i shënoni të gjitha arsyet dhe ngjarjet që ju kanë detyruar ta braktisni vendin Tuaj dhe të kërkoni të drejtë azili në Republikën e Maqedonisë, mund të shfrytëzoni fleta të zbrazëta dhe t'ia bashkëngjisni ato Kërkesës).</i>	

<i>Informacionet e shënuara në këtë Kërkesë për njohjen e së drejtës së azilit janë të vërteta.</i>
<i>Jam i/e njoftuar se me prezantimin e të dhënave jo të sakta dhe me mosdorëzimin e dokumenteve dhe dokumenteve personale kërkesa ime nuk do merret në shqyrtim.</i>
Kërkuesi i së drejtës së azilit _____ Data _____
_____ Data _____
nënshkrimi
<i>Dëshmoj se e kam ndihmuar personin e nënshkruar më lartë për ta plotësuar Kërkesën për njohjen e së drejtës së azilit dhe se të gjitha të dhënat e shënuara bazohen mbi informacione të marra nga ai/ajo. Kërkësia e plotësuar i është iexuar në gjuhën e tij/saj amë para se të nënshkruhet nga ai/ajo.</i>
<i>Kërkesa e plotësuar i është lexuar në gjuhën amtare të saj/të tij para se të jetë nënshkruar nga ana e saj/e tij.</i>
Përfaqësuesi ligjor ose i autorizuari juridik _____ Data _____ Nënshkrimi

“Gazeta zyrtare e RM-së”, nr. 102 më 19.06.2015

ANEKSI 16

Informacione të nevojshme për të përgatitur një vlerësim të rrezikut për bashkimin familjar

1	<p>Informacione për FHP-në rreth:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vendi në të cilin ai mund të kthehet - bashkimi familjar, anëtarët e familjes me të cilët do të ribashkohej, siguria dhe mbrojtja e tij personale, ekzistenca e kërcënimeve të mundshme.• Çfarë masash janë të nevojshme për sigurinë e tij?• Reagimi i familjes me të cilën do të ribashkohej.• Dëshirat dhe mundësitë për vazhdimin e procesit arsimor.
2	<p>Vlerësimi i rrezikut të sigurisë nga ana e policisë:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kontroll për verifikimin e të dhënave të marra për të identifikuarit: FHP, prindërit/të afërmit;• Kontrolllet e sigurisë në vendin e origjinës;• Historia e kriminalitetit;• Veprat penale kundër trupit dhe moralit/trafikimi i qenieve njerëzore/abuzimi me fëmijët• Policia në vendin e origjinës/vendit të banimit të prindërve/të afërmeve, a është e aftë dhe e gatshme për të mbrojtur FHP-në nga shtypja apo dhuna e mundshme pas kthimit dhe bashkimit familjar?• A ka ndonjë procedim penal/gjyqësor ndaj prindërve/të afërmeve të FHP-së dhe për cilat krime?
3	<p>Rreziqet në përfshirjen sociale:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kanosje për ndjekje penale ose procedim kundërvajtës ndaj FHP pas kthimit në vendin e origjinës;• Mundësitë për mbrojtje nëpërmjet policisë vendore;• Stigmatizimi, marginalizimi, izolimi social;• Akses në shërbimet sociale, institucionet që ofrojnë akomodim;• Ofrimi i këshillimit mjekësor, psikologjik, juridik;• Mundësi për të vazhduar arsimin;• Mundësia e akomodimit të përhershëm;• Mundësia e sigurisë ekonomike afatgjatë dhe të pavarur;• Situata familjare, dhuna në familje• Gjendja në komunitet;• Trazirat civile;

ANEKSI 17

Kërkesë për ndërmjetësim

1	Emri i institucionit/organit/ON/ nga i cili kërkohet ndërmjetësim
2	Përshkrim i shkurtër i lëndës së kërkesës
3	Të dhëna për FHP-në, (të dhëna personale) dhe fotografi
4	Kur, ku dhe si është pranuar FHP-ja?
5.	Statusi i përcaktuar që e ka në RM.
6	QNPS përgjegjëse / Kujdestari
7	Të dhëna për prindërit/kujdestarët/të afërmit e identifikuar nga FHP, për të cilët nuk dihet nëse janë në vendin e origjinës, transitit apo destinacionit: <ul style="list-style-type: none">• të dhëna personale me të cilat disponon• lidhja familjare me FHP• fotografi• shteti në të cilin qëndron / supozohet se qëndron• adresa / telefoni• shteti.

ANEKSI 18

RREGULLORJA LIGJORE NDËRKOMBËTARE DHE VENDASE

- Konventa e OKB-së për të Drejtat e Fëmijës, 1989;
- Protokolli Fakultativ i Konventës për të Drejtat e Fëmijës, përfshirja e fëmijëve në konfliktet ushtarake, 2000;
- Protokolli Fakultativ i Konventës për të Drejtat e Fëmijës – trafikimi i fëmijëve, prostitucioni i fëmijëve dhe pornografia e fëmijëve, 2000;
- Konventa për Statusin e Refugjatëve (1951) dhe Protokolli i saj (1967);
- Rregullat e OKB-së për mbrojtjen e të miturve të privuar nga liria, 1990;
- Koment i përgjithshëm nr. 6 i Komitetit të OKB-së për Mbrojtjen e të Drejtave të Fëmijës;
- Trajtimi i fëmijëve të pashoqëruar dhe të ndarë jashtë vendit të tyre të origjinës, 2005;
- Konventa e OKB-së kundër Krimit të Organizuar Transnacional, me Protokollet, 2000 dhe Protokollet e Palermos;
- Rezoluta e OKB-së nr. 20/2005, për çështjet ligjore lidhur me fëmijët viktime të veprave penale dhe dëshmitarët;
- Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut, 1950;
- Konventa Evropiane për Mbrojtjen kundër Torturës dhe Trajtimit ose Ndëshkimit Çnjerëzor ose Degradues, 1987;
- Konventa Evropiane për Realizimin e të Drejtave të Fëmijëve, 1996;
- Konventa e Këshillit të Evropës për Veprimet kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, 2005;
- Statuti i të Drejtave Themelore të Bashkimit Evropian, 2000;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2008/115/EC) më 16 dhjetor 2008 për standardet dhe procedurat e përbashkëta të shteteve anëtare për kthimin e shtetasve të vendeve të treta që banojnë ilegalisht në territorin e Unionit;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2005/85/EC) më 1 dhjetor 2005, e cila përcakton standardet minimale për procedurat në shtetet anëtare për miratimin dhe tërheqjen e statusit të njohur të refugjatit;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2003/86/EC) më 22 shtator 2003 për të drejtën e ribashkimit familjar;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2003/9/EC) më 27 janar 2003, e cila përcakton standardet minimale për pritjen e azilkërkuesve;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2001/55/EC) më 20 korriku 2001 për mbrojtje të përkohshme;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2011/95/EY), standardet për kualifikimin e shtetasve të vendeve të treta ose personave pa shtetësi, si përfitues të mbrojtjes ndërkombëtare, për një status unik për refugjatët ose për personat që kanë të drejtë mbrojtjeje, si dhe për përmbajtjen e mbrojtjes së miratuar;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2013/32/EY), procedurat e përbashkëta për dhënien dhe tërheqjen e mbrojtjes ndërkombëtare;
- Direktiva e Këshillit të BE-së (2013/33/EY), vendosja e standardeve për pranimin e kërkesave për ndihmë ndërkombëtare;
- Vendimi i Këshillit (17024/09) më 2 dhjetor 2009, Programi i Stokholmit “Evropa e hapur dhe e sigurt në shërbim të mbrojtjes së qytetarëve”;
- Planveprimi për të miturit e pashoqëruar (2010 - 2014); Komisioni Evropian, SEC (2010) 534, Bruksel, 6 maj 2010;
- Rezoluta e Këshillit të BE-së (97/C 221/03) më 26 qershor 1997 për të miturit e pashoqëruar që janë shtetas të vendeve të treta;
- Rekomandim i Këshillit të Evropës – Rec (2007) për një projekt jete për migrantët e mitur të pashoqëruar.

Legjislacioni i brendshëm dhe aktet nënligjore:

Ligji për mbrojtje ndërkombëtare dhe të përkohshme (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 64/18)

Ligji për mbrojtje sociale (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 104/2019, 146/2019, 275/2019, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21 ,99/22, 236/22 dhe 65/23

Ligji për familjen (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, 150/15 dhe Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut”, nr. 53 /21)

Ligji për mbrojtje shëndetësore (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 dhe 20/19 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ numër 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21 dhe 150/22 dhe 236/22)

Ligji për sigurimin shëndetësor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11, 26/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 112/14, 113/14, 188/14, 20/15, 61/15, 98/15, 129/15, 150/15, 154/15, 192/15, 217/15, 27/16, 37/16, 120/16, 142/16 dhe 171/17 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” numër 275/19, 77/21 , 285/21 dhe nr.60/23)

Ligji për arsimin fillor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr.161/19 dhe 229/20)

Ligji për arsimin e mesëm (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 229/2020

Ligji për personat e huaj (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 97/18, “Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut ” nr.108/19 dhe nr. 294/21)

Ligji për procedurë penale (Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 150/2010, nr. 100/2012 dhe 198/2018)

Ligji për parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna ndaj grave dhe dhuna në familje (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 24/21)

Ligji për drejtësinë për fëmijët (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 148/13 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ nr. 152/19 dhe 275/19)

Rregullore për mënyrën e kujdesit dhe akomodimit të të miturve të pashoqëruar dhe kategorive vulnerable të personave me të drejtë të njohur për azil në Republikën e Maqedonisë së Veriut (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 195/19)

Rregullorja për personat e huaj (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut”, nr. 190 më 16.09.2019)

Rregullore për standardet e pranimit të azilkërkuesve (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr.195/19)

Rregullore për kriteret më të afërta dhe mënyrën e përdorimit të një apartamenti të përshtatshëm për akomodim apo ndihmë financiare të nevojshme për sigurimin e hapësirave për akomodimin e personave me status refugjati sipas nevojave të tyre. (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 195/19)

Programi për integrimin e personave të cilëve u është dhënë e drejta e azilit në RMV për vitin 2023 (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 24/2023)

ANEKSI 19 - RAPORT PËR PUNËN E KUJDESTARIT PËR VITIN 2023

M. nr. _____ Aneksi....

RAPORTI PËR PUNËN E KUJDESTARIT PËR VITIN 2023

Unë _____ nga IP QNPS – _____ si kujde-
star për _____

psikolog / punëtor social

rastin e veçantë sipas detyrës zyrtare të _____ i/e lindur më datën
_____, nga _____ e dorëzoj këtë raport:

ARSIMI SHKOLLOR

- Në cilën klasë mëson _____ / _____
- Me çfarë suksesi e përfundoi vitin shkollor _____ / _____
- Me çfarë suksesi e përfundoi semestrin e parë të viti shkollor ___ / ___ _____
_____ / _____
- Nëse nuk mëson të përmenden shkaqet _____ / _____
- Çfarë vështirësish ka në të mësuarin _____ / _____

GJENDJA SHËNDETËSORE E TË MBROJTURIT

- I shëndetshëm, ose nëse është i sëmurë nga ndonjë sëmundje të përmendet

Mohon sëmundje.

Me çfarë vështirësish u hasët dhe propozimi juaj për zgjidhjen e tyre:

Fëmija _____ është kërkues i azilit/person i huaj në territorin e RMV-së të cilit i është caktuar kujdestar sipas detyrës zyrtare. Fëmija më datën -----
----- është akomoduar në IP Qendra e pranimit të personave azilkërkues Vizbegë – Shkup ose në një lokacion tjetër. Me autorizim fëmijës iu caktua një kujdestar i rastit të veçantë. Gjatë kohës së qëndrimit të fëmijës _____ në territorin e RMV-së, dhe duke u udhëhequr nga interesi më i mirë i fëmijës, janë ndërmarrë të gjitha veprimet dhe aktivitetet e nevojshme në drejtim të mbrojtjes së tij. Duke qenë se fëmija _____ nuk banon në territorin e RMV-së, respektivisht largohet vullnetarisht/ose nuk është më në territorin e RMV-së / pushon funksioni i kujdestarit për një rast të veçantë.

Data _____ viti 2023

qyteti

NËNSHKRIM I KUJDESTARIT

ANEKSI 20 – QPS Njoftim për dorëzimin e migrantit/personit të huaj

Numri arkivor:

Data:

Njoftim për dorëzimin e migrantit/personit të huaj

Shoqëruesi i _____ ka detyrimin të plotësojë këtë formular në dy kopje, të sigurojë një nënshkrim nga pala që pranon migrantin gjatë dorëzimit të tij, të lërë një kopje origjinale dhe të mbajë për vete tjetrën, e cila më pas duhet të kthehet në dosjen përkatëse sipas IP QNPS - Shkup.

	Nga	Deri	Data
--	-----	------	------

emri i migrantit/personit të huaj

nr. ref. i rastit ose nr. i pasaportës

Vërtetim nga Shoqëruesi i IP Qendra ndërkomunale për punë sociale Shkup

Unë _____, duke nënshkruar këtë dokument, ia dorëzoj migrantin/ të huajin e përmendur më sipër tek pala pranuese, siç tregohet më poshtë.

Data:	Ora lokale:	Vendi (qyteti, shteti):
Nënshkrimi:		Telefoni për kontakt:

Vërtetim nga Pala që e pranon migrantin/personin e huaj

Me këtë dokument vërtetoj se Unë _____, si përfaqësues i Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale / familjes / objektit shëndetësor / shërbimit emergjent / ekipit të ekspertëve të Qendrës për punë sociale (rrethoni atë që përshtatet) si pranues i migrantit, u takova me Shoqëruesin nga IP QNPS Shkup, emri i të cilit është shënuar më lart në ditën, në kohën dhe në vendndodhjen e dhënë më sipër dhe zyrtarisht kam pranuar përgjegjësinë dhe kujdesin për migrantin/personin e huaj të përmendur më lart.

Qendra e punëve sociale / servis / institucioni shëndetësor (nëse është e aplikueshme):	
Nënshkrimi:	
Telefoni për kontakt:	
Vendi i dorëzimit	Destinacioni përfundimtar
Transit (shpjego)	Tjetër (shpjego)

Numri:

Data:

ANEKS 21

VËRTETIM I MPB-së PËR DORËZIMIN E PERSONIT DHE SENDEVE

Formulari nr.7

Në bazë të nenit 14-a paragrafi 4 nga Rregullorja për mënyrën e kryerjes së punëve policore lëshohet

VËRTETIM për dorëzimin e personit

Zyrtari policor _____ nga _____

(emri dhe mbiemri) (emri i njësisë organizative)

bëri dorëzimin e personit _____ të lindur më datën _____,

(emri dhe mbiemri)

në _____, me adresë banimi, respektivisht vendbanim në rr. _____

nr. _____, nr. _____, vendi _____ me letërnjoftim

nr. _____, ose pasaportë me nr. _____ të lëshuar nga _____.

Personin e dorëzoi në _____,

(vendi ku është dorëzuar personi)

në orën _____, në datën _____.

Gjendja psikofizike në të cilën ndodhet personi në momentin e dorëzimit:

(shenjat e lëndimeve të dukshme, sëmundjet, çrregullimet mendore etj.)

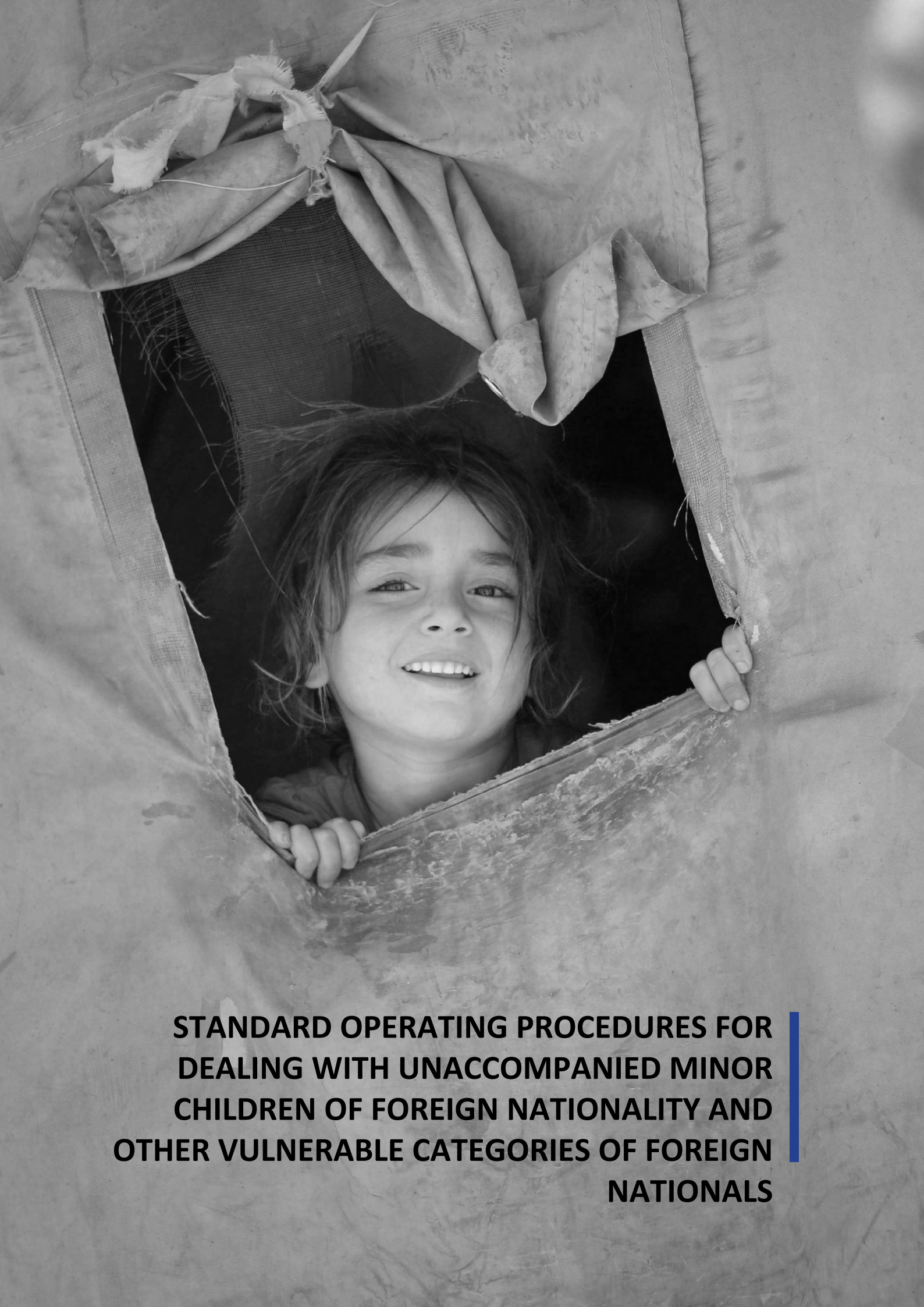
Me personin dorëzohen dhe këto sende:

1. _____

Përfundon me numrin serik _____, (me shkronja: _____).

PRANOI

DORËZOI

**STANDARD OPERATING PROCEDURES FOR
DEALING WITH UNACCOMPANIED MINOR
CHILDREN OF FOREIGN NATIONALITY AND
OTHER VULNERABLE CATEGORIES OF FOREIGN
NATIONALS**

CONTENT

LIST OF ACRONYMS	140
USED TERMS AND THEIR DEFINITIONS	141
INTRODUCTION	144
STRUCTURE OF THE DOCUMENT	146
RESOURCES FOR THE USE OF SOP	147
SOP 1: INITIAL CONTACT, IDENTIFICATION AND REFERRAL	151
SOP 2: CARE AND ACCESS TO RIGHTS	156
SOP 3: REGULATION OF STAY OF UCMCFN AND VCFNs	157
SOP 4: FAMILY FINDING, FAMILY REUNIFICATION, VOLUNTARY RETURN	159
SOP 5 CRIMINAL PROCEDURE	164
ANNEX 1 - CONTACTS List of important contact details of institutions responsible for SOP in the RNM	166
ANNEX 2 - TOOL FOR ASSISTANCE IN IDENTIFICATION OF UCMCFN OR VCFNs	174
ANNEX 3 - MLSP – SWC - Handover Protocol and Acceptance Protocol	177
ANNEX 4 - NOTIFICATION TO THE MOI THAT THE UCMCFN IS A CHILD/TYPE AND CATEGORY OF VULNERABILITY OF VCFNS	178
ANNEX 5 - Guardianship Authorization	179
ANNEX 6 - Decision on the appointment of a special guardian	179
ANNEX 7 - Power of attorney	181
ANNEX 8 - Minutes of oral application for recognition of the right to asylum	182
ANNEX 9 - Confirmation of expressed intention to submit a request for recognition of the right to asylum	183
ANNEX 10 - Primary social and security risk assessment tool	184
ANNEX 11 - Needs assessment tool	185
ANNEX 12 - Notification of an accepted UCMCFN	186
ANNEX 13 - An application for approval/extension of temporary residence	187
ANNEX 14 - Decision on approval of temporary residence	190

ANNEX 15 - Application for recognition of the right to asylum	192
ANNEX 16 - Information needed for preparing a family reunification risk assessment	197
ANNEX 17 - Mediation Request	198
ANNEX 18 - INTERNATIONAL AND DOMESTIC LEGAL REGULATIONS	199
Annex 19 - REPORT ON THE WORK OF THE GUARDIAN FOR THE YEAR 2023	201
Annex 20 – SWC Notice of transfer of migrant/foreigner	202
ANNEX 21 - Moi confirmation of handover of a person and items	204

LIST OF ACRONYMS

SOP	Standard Operating Procedures
UMCFN	Unaccompanied minor child of foreign nationality
VCFNs	Vulnerable categories of foreign nationals
MOI	Ministry of Internal Affairs
MFA	Ministry of Foreign Affairs
OU	Organizational unit
DBAM	Department for Border Affairs and Migration
SCBCMFNR	Section for Cross-Border Crime, Migrations, Foreign Nationals and Readmission
RC for BA	Regional Center for Border Affairs
SIA	Sector for Internal Affairs
PS of GC	Police Station of general competence
UTHBSM	Unit against trafficking in human beings and smuggling of migrants
SIPC	Sector for International Police Cooperation
CSD	Civil Status Department
AS	Asylum Sector
DSOCSFC	Department for Suppression of Organized and Serious Forms of Crime
SAMHA	Section for Asylum, Migration and Humanitarian Assistance
PO	Police officer
MLSP	Ministry of Labor and Social Policy
MoJ	Ministry of Justice
MES	Ministry of Education and Science
PIIMSWC	Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre
SWC	Social Work Centre
CSOs	Civil Society Organizations
IOs	International organizations
MYLA	Macedonian Young Lawyers Association
UNHCR	Office of the United Nations High Commissioner for Refugees
IOM	International Organization for Migration
CRC	Convention on the Rights of the Child
LCP	Law on Criminal Procedure
LITP	Law on International and Temporary Protection
LF	Law on Foreigners
NRM	National Referral Mechanism
MoH	Ministry of Health
BPS	Bureau of Public Safety

USED TERMS AND THEIR DEFINITIONS

STANDARD OPERATING PROCEDURES - regulate a set of steps, procedures, and methods of conduct for the relevant institutions in dealing with identified persons, including those undergoing identification procedures, unaccompanied minor children of foreign nationality (UMCFN), and vulnerable categories of foreign nationals (VCFNs). This comprehensive approach is based on the respect for human rights and is oriented towards the best interests of UMCFN and VCFNs.

SENSITIVE CATEGORY OF FOREIGN INDIVIDUALS within the meaning of this SOP – are processually incapacitated persons, minors, unaccompanied minors, critically ill persons, persons with developmental disabilities, persons with physical disabilities, elderly persons, pregnant women, single parents with minor children, victims of human trafficking, and persons who have been subjected to torture, rape, or other severe forms of psychological, physical, or sexual violence¹, identified by the Mol as persons who have entered the RNM without authorization, as well as those recognized as a vulnerable category of persons within the context of mixed migration movements. This also applies to persons who will enter the country legally but later seek asylum.

A CHILD is any person who has not yet reached the age of 18.²

PERSON WITH REFUGEE STATUS - is a foreigner who, once his/her request is considered, is recognized as a refugee and found to meet the conditions defined by the Geneva Convention. This refers to a person who, due to well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership in a particular social group, or political opinion, is outside the country of his/her nationality and is unable or, owing to such fear, does not want to be under the protection of that country. If stateless, it applies to a person who, being outside the country of his/her former habitual residence, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to.³

PERSON UNDER SUBSIDIARY PROTECTION - is a foreigner who does not qualify as a refugee but to whom the Republic of North Macedonia will grant the right to asylum and permit to stay within its territory because there are reasons to believe that, if they return to the country of their nationality or, if stateless, to their country of former habitual residence, they would face a real risk of suffering serious harm.⁴

UNACCOMPANIED MINOR CHILD OF FOREIGN NATIONALITY (UMCFN) is a CHILD WITHOUT ACCOMPANIMENT or an UNACCOMPANIED MINOR, as defined in this Standard Operating Procedure (SOP). It is a foreign person located on the territory of the RNM who, at the time of identification, is under the age of 18 and is not accompanied by his/her parents or a legal guardian appointed by a competent institution. Alternatively, it is a foreign person who, upon arrival in the RNM, is left without such accompaniment⁵ and is recognized by the Mol as a person with unauthorized entry into the RNM, as well as those recognized as a vulnerable category of foreign nationals within the context of mixed migration movements. This also applies to persons who enter the country legally but later become asylum seekers.

VICTIM OF TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS / CHILDREN - a victim of the committed criminal offense of Trafficking in Human Beings / Children in accordance with the Criminal Code.⁶

ELDERLY PERSONS - are persons aged 65 and above. This category includes older persons exposed to risks and with special needs due to their age. It encompasses elderly persons living alone, as well as couples, suffering from health issues, lacking psychological, physical, economic, social, or other support from family members or others.⁷

PERSONS WITH DISABILITIES (physical, intellectual, and mental) - are persons with long-term physical, mental, intellectual, or sensory disorders which may prevent their full and effective participation in society on an

1 The definitions of vulnerability categories are adopted from the Law on International and Temporary Protection, 'Official Gazette of the RM,' No. 64 as of 11.08.2018. Additionally, according to the Law on Foreigners, these include: minors, unaccompanied minors, persons with disabilities, elderly persons, workers, single parents with minor children, or persons who have been subjected to torture, rape, or other serious forms of psychological, physical, or sexual violence. The definition provided in the SOP can be expanded based on an assessment conducted by a qualified professional from the Social Work Center (SWC).

2 Convention on the Rights of the Child, adopted and open for signature, ratifications by the resolution of the General Assembly 44/25.

3 The Law on International and Temporary Protection (Official Gazette of the RM, No. 64/18), see also the Convention relating to the Status of Refugees from 1951.

4 The Law on International and Temporary Protection (Official Gazette of the RM, No. 64/18).

5 The Law on International and Temporary Protection (Official Gazette of the RM, No. 64/18) and the Law on Foreigners, 2021. The definition of terms is based on the formal terminological framework and expressions used in the Law on International and Temporary Protection (Official Gazette of the RM, No. 64/18). However, a broader definition is allowed in accordance with international conventions and documents, such as General Comment 6, 2005, by the Committee on the Rights of the Child; UNHCR.

6 <https://www.slvesnik.com.mk/Issues/90E0B29D702D49A48DBCC2239374B927.pdf>

7 Art.4. Law on Social Protection «Official Gazette of the RNM”, no. 104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 and 65/23.

equal basis with others.⁸ This category includes persons with visual impairments (including blindness), hearing impairments (including deafness), speech impairments, physical disabilities (moderate or severe), and mental disabilities (moderate or severe).⁹

SINGLE PARENT OR GUARDIAN WITH CHILDREN - a 'single parent' is a parent who independently exercises parental rights and responsibilities for the child because the other parent is unknown, deceased, missing, or for justified reasons temporarily or permanently does not fulfill parental rights and responsibilities¹⁰; a 'single person' (male or female) aged 18 or older, with one or more dependents, including biological or non-biological children, or other dependents (such as elderly persons). This category includes: a) a household of a single parent with one or more biological children; b) a household of a single grandparent with one or more grandchildren; c) a household with a single guardian (male or female) with one or more dependents who are not biological children, such as non-biological children, siblings, or elderly parents in need of protection and care.

WOMEN AND GIRLS - refer to women and girls who are at risk due to their gender, such as single mothers and guardians, single women, widows, divorced or separated women, victims of violence, etc. This category takes into account the presence of various risk factors, including security issues that threaten or expose women to sexual and gender-based violence or other forms of violence; problems in accessing assistance and services; inequalities.

PERSONS WITH SERIOUS MEDICAL CONDITIONS - are persons who require assistance in terms of medical care, such as those with chronic illnesses, critical medical conditions, malnutrition, etc.

LGBTI + is an acronym for Lesbians, Gays, Bisexuals, Transgender, Intersex, and other diverse identities. The plus sign represents persons with different sexual orientations, gender identities, gender expressions, and sex characteristics who identify using other terms.¹¹

THE BEST INTEREST OF THE CHILD - is determined by the guardian and pertains to all actions involving children, whether taken by public institutions for social protection, courts, administrative institutions, or legislative bodies. The primary consideration in undertaking these actions is the best interest of the child.¹²

IDENTIFICATION - is a set of procedures and measures by competent institutions for dealing with UCMFN and VCFNs, which, based on the circumstances in which the person is found, are aimed at gathering information and facts leading to the formation of reasonable suspicion that a specific foreign person is unaccompanied or falls within the definition of victims of trafficking.

REFERRAL - is a set of procedures and measures of the competent institutions for dealing with UCMFN and VCFNs, which, based on the circumstances in which the person was found, are aimed at gathering information and facts that will lead to the formation of a reasonable suspicion that a certain foreigner person/child is unaccompanied or is a person who falls within the definition of VCFNs.

COMPETENT INSTITUTION - is a governmental institution, which in accordance with the SOP is competent for taking measures and activities related to UCMFN and VCFNs.

VOLUNTARY RETURN - is a period defined by the return decision, during which the foreigner is obliged, independently or assisted by someone, to leave the territory of the Republic of North Macedonia.¹³

FAMILY REUNIFICATION - is a set of procedures and activities by competent institutions outlined in this SOP, aimed at locating, identifying, and security checking the legal members of the family of the UCMFN for the purpose of their family reunification as their best interest (the family reunification of members of the immediate family of a person with refugee status and persons under subsidiary protection, at their request, will undergo a procedure for recognition of the right to asylum. This principle will not apply if there are grounds for exclusion).¹⁴

LEGAL GUARDIAN - is a legally defined and appointed responsible person by the locally competent PIIMSWC/SWC, who plans and coordinates the activities and measures outlined in this SOP, to provide assistance and support to identified UCMFN or VCFNs with the aim of finding a final solution that will represent the best interest

8 Art.4. Law on Social Protection, "Official Gazette of the RNM", no. 104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 and 65/23.

9 Art.44 and 48. Law on Social Protection «Official Gazette of the RNM», no. 104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 and 65/23.

10 Art.4. Law on Social Protection «Official Gazette of the RNM», no. 104/19,146/19, 275/19,302/20, 311/20, 163/21, 294/21,99/22, 236/22 and 65/23.

11 UNHCR, Terminological dictionary. <https://www.unhcr.org/what-we-do/protect-human-rights/protection/master-glossary-terms>.

12 Convention on the Protection of the Child, accepted and open for signatures, ratifications by the General Assembly resolution 44/25 Article 33.

13 "Official Gazette of the RM", No. 97/18, "Official Gazette of the RNM", No. 108/19 and No. 294/21, "Official Gazette of the RNM", No. 24/21, Law on Foreigners, 2021.

14 Convention on the Rights of the Child, accepted and open for signatures and ratifications by the resolution of the General Assembly 44/25, Article 22, paragraph 2, and Article 10.

of the UMCFN or VCFNs.¹⁵

PROFESSIONAL WORKER - is a representative of the Social Work Center (SWC), who, in accordance with the case management method, is responsible for a specific case. In collaboration with the user, they identify their potentials and needs, and utilize professional and other resources from the Social Work Center and other institutions and organizations in the local self-government unit. These resources are necessary to meet the needs and overcome problems or provide appropriate services for the user.¹⁶ A professional worker is also a professional engaged by the SWC or MLSP who performs the same tasks and, additionally, depending on the need, possesses guardianship authorization.

FOREIGNER - is a person who is not a citizen of the Republic of North Macedonia and a person without citizenship, i.e. a person that no country, according to its law, considers as its citizen.¹⁷

SERVICE PROVIDERS - are institutions that are licensed or authorized providers of social services (licensed service providers who have entered into a service agreement with the Ministry of Labor and Social Policy, or the municipalities, the City of Skopje, and municipalities within the City of Skopje, and provide services to users, based on a decision made by the Social Work Center).¹⁸

15 The Family Law, 'Official Gazette of the Republic of Macedonia', No. 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, and 150/15, Article 129.

16 Law on social protection, "Official Gazette of the RNM", no. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 and 65/23, Art. 4.

17 Law on Foreigners, 'Official Gazette of the RNM', No. 97/18, 'Official Gazette of the RNM', No. 108/19, and No. 294/21, 'Official Gazette of the RNM', No. 24/21, Article 2.

18 Law on Social Protection, 'Official Gazette of the RNM', No. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22, and 65/23, Art. 4.

INTRODUCTION

The Standard Operating Procedures (SOP) for dealing with unaccompanied children and other vulnerable categories of foreign nationals regulate procedures, processes, and methods for providing assistance and protection to unaccompanied minor child of foreign nationality (UMCFN) and vulnerable categories of foreign nationals (VCFNs). This comprehensive approach is based on human rights in accordance with international standards and is directed towards institutionalized frameworks of collaboration. This SOP divides the category of UMCFN from the broader category of VCFNs and describes the procedures applied to both categories and the differences when they exist. Additionally, this SOP represents compliance with the current permanent normative framework of the RNM. It consolidates the SOP for dealing with unaccompanied minor child of foreign nationality and the SOP for dealing with vulnerable categories of foreign nationals, both issued by the Government of the RNM during 2015-2016, into a synchronized document.

Objectives for the Establishment of SOP

- An unified and coordinated approach of all entities involved in a multidisciplinary, interdepartmental, and international protection system, based on the best interests of the child and of VCFNs through the respect of standards protecting their rights, in accordance with the Convention on the Rights of the Child and other international documents ratified by the Republic of North Macedonia concerning the rights of VCFNs, as well as with the domestic legislation;
- Improvement of the swift identification of UMCFN and VCFNs (stranded foreigners on the territory of the state and refugees, their status and rights), as well as of the migration flows/routes, and reduction of the risk of all forms of exploitation, violence, and abuse through a standardized approach by the competent institutions and organizations.

Basic Principles of SOP

The following principles outlined in international documents ratified by the Republic of North Macedonia regarding the rights of VCFNs, as well as in domestic legislation, have been taken into account as a basis for drafting the SOP for handling UMCFN and other categories of VCFNs:

- The principle of non-discrimination prohibits any form of discrimination based on the status of the child, regardless of whether it is unaccompanied, separated, or another vulnerable category, whether they are refugees, asylum seekers, or migrants;¹⁹
- Best Interest of the Child - the determination of the best interests must be documented when making any decision that fundamentally affects the life of an unaccompanied or separated child;²⁰
- Participation and the Child's Opinion - when taking any envisaged measure, the child's participation must be ensured, allowing them to freely express their will and opinion;²¹
- Confidentiality - protecting the confidentiality of information obtained regarding unaccompanied or separated children or VCFNs in accordance with the obligation to protect the rights of the child and other VCFNs including the right to privacy.²²
- The non-refoulement principle - an asylum seeker, a person with refugee status, or a person under subsidiary protection cannot be expelled or returned in any way to the borders of a state where their life or freedom would be in danger due to their race, religion, nationality, membership in a particular social group, or political opinion, or where they would be subjected to torture, inhuman or degrading treatment or punishment. This prohibition does not apply to a foreigner who poses a threat to the security of the Republic of North Macedonia or who, after a final decision has been made against them for a crime or due to a particularly serious criminal offense, poses a danger to the citizens of the Republic of North Macedonia.²³

19 Convention on the Rights of the Child, adopted and open for signatures, ratified by the resolution of the General Assembly 44/25, Article 2.

20 Convention on the Rights of the Child, adopted and open for signatures, ratified by the resolution of the General Assembly 44/25, Article 3, and General Comment No. 6, Committee on the Rights of the Child.

21 Convention on the Rights of the Child, adopted and open for signatures, ratified by the resolution of the General Assembly 44/25, Article 12.

22 General Comment No. 6 of the UN Committee on the Rights of the Child;

23 LITP, 'Official Gazette of the RM', 64/18; Art. 14, also states: The Convention Relating to the Status of Refugees of 1951 and the

- The principle of alternatives to the accommodation of the child and VCFNs outside permanent institutional forms applies to all levels of institutional placement, such as migrant detention of children and VCFNs - which is never in their best interest - constitutes a violation of their rights, and should be avoided at all costs. Additionally, the Committee on the Rights of the Child recommends that, instead of institutionalization of children without parental care, alternative family-based or community care be used, , paying particular attention to the rights recognized in the Convention, including the principle of the best interests of the child.²⁴
- The principle of access to justice is a fundamental principle of the rule of law, which relates to an individual's ability to obtain appropriate legal remedies for any harm suffered, regardless of whether it is caused by an individual, a group, or another entity. This means:
 - Ensuring that children and VCFNs have access to legal remedies when their rights are violated, not respected, or denied, applies to criminal, administrative, and/or civil matters in various ways and for various reasons.²⁵

Basis for Establishing SOP²⁶

National Legal Framework

- Law on International and Temporary Protection.²⁷
- Law on Social Protection.²⁸
- Family Law.²⁹
- Health Law.³⁰
- Law on Health insurance.³¹
- Law on Primary Education.³²
- Law on Secondary Education.³³
- Law on Foreigners.³⁴
- Law on Prevention and Protection against Violence on Women and Domestic Violence.³⁵
- Law on Justice for Children.³⁶

Protocol of 1967.

24 General Comment No. 6 on the treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin by the Committee on the Rights of the Child in 2017. Also, refer to the Joint General Comment on state obligations concerning the human rights of children in the context of international migration in countries of origin, transit, destination, and return. See documents CMW/C/GC/4-CRC/C/GC/23 and CRC/C/153 dated March 17, 2006.

25 Convention on the Rights of the Child, Art. 37; Articles 7 and 8 of the Universal Declaration of Human Rights 1948; Articles 2(3)(a), 9(4), 14(1) of the International Covenant on Civil and Political Rights; Articles 5 and 6 of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CERD); Articles 16(7-9), 18(3)(5)(7), and 24 of the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (ICRMW); Article 12 of the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (ICPPED); Article 8 of the American Convention on Human Rights (ACHR); IOM, Information Note on Access to Justice: The Right of Migrants, June 2019, p. 2; and Convention on the Rights of the Child, Art. 37, and UNHCR Terminology.

26 Refer to Annex 18 for more details on the legislative framework and documents

27 'Official Gazette of the RM' No. 64/18;

28 'Official Gazette of the RNM' No. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22, and 65/23

29 „Official Gazette of the Republic of Macedonia" No. 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, and 150/15;

30 „ Official Gazette of the Republic of Macedonia," numbers 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16, and 20/19, and "Official Gazette of the Republic of North Macedonia," numbers 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, and 236/22.

31 „ Official Gazette of the Republic of Macedonia," numbers 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11, 26/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 112/14, 113/14, 188/14, 20/15, 61/15, 98/15, 129/15, 150/15, 154/15, 192/15, 217/15, 27/16, 37/16, 120/16, 142/16, and 171/17, and "Official Gazette of the Republic of North Macedonia," numbers 275/19, 77/21, 285/21, and 60/23.

32 „ Official Gazette of the Republic of North Macedonia," numbers 161/19 and 229/20.

33 „ Official Gazette of the Republic of Macedonia," numbers 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018, and "Official Gazette of the Republic of North Macedonia," number 229/2020.

34 „Official Gazette of the RM," No. 97/18, "Official Gazette of the Republic of North Macedonia," No. 108/19, and No. 294/21.

35 „Official Gazette of the RNM," No. 24/21.

36 Law on Justice for Children ("Official Gazette of the Republic of Macedonia," No. 148/2013, "Official Gazette of the Republic of

- Law on Criminal Procedure.³⁷
- Criminal Code.³⁸

International legal framework

- UN Convention on the Rights of the Child³⁹ (General comments of the Committee on the Rights of the Child).
 - The 1951 Convention Relating to the Status of Refugees and the 1967 Protocol.⁴⁰
 - International Covenant on Civil and Political Rights.⁴¹
 - Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment.⁴²
 - Convention on the Rights of Persons with Disabilities.⁴³
 - European Convention on Human Rights 1950.⁴⁴
- Dublin III Regulation.
- European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment.⁴⁵
- The Court of Justice of the European Union (CJEU) is competent to interpret these instruments on asylum in the EU and to decide on alleged violations by Member States. Together with the European Court of Human Rights of the Council of Europe, which adjudicates on asylum matters in the context of the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms, this Court has a significant impact on the broader development of international refugee law.
- Directive 2011/95/EU of December 13, 2011, pertains to the standards that individuals who are nationals of third countries or stateless persons must meet to qualify as beneficiaries of international protection.
- Directive 2005/85/EC concerns the minimum standards in the procedures of Member States for the granting and withdrawing of refugee status.
- Directive 2013/32/EU of June 26, 2013, relates to common procedures for granting and withdrawing international protection.
- Directive 2013/33/EU of June 26, 2013, pertains to establishing standards for the reception of applicants for international protection.
- Directive 2001/55 of the European Parliament and of the Council of July 20, 2001, concerns minimum standards for giving temporary protection in the case of a mass influx of displaced persons who are unable to return to their country and establishing a balance between the activities of Member States in receiving displaced persons, as well as dealing with the consequences of such activities.

STRUCTURE OF THE DOCUMENT

The document contains five procedures:

- SOP 1 - INITIAL CONTACT, IDENTIFICATION AND REFERRAL

North Macedonia," No. 152/2019, and No. 275/2019) and "Official Gazette of the RM," No. 150/2010, No. 100/2012, and No. 198/2018.

37 „ Official Gazette of the RM“, no.150/2010,6p.100/2012 and 198/2018.

38 <https://www.slvesnik.com.mk/Issues/90E0B29D702D49A48DBCC2239374B927.pdf>

39 Convention on the Rights of the Child, adopted and open for signature, ratifications endorsed by General Assembly Resolution 44/25.

40 The 1951 Convention Relating to the Status of Refugees and the 1967 Protocol.

41 International Covenant on Civil and Political Rights, adopted by the United Nations General Assembly on December 16, 1966, and entered into force on March 23, 1976.

42 Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, adopted by the United Nations General Assembly on December 10, 1984 (Resolution 39/46).

43 Convention on the Rights of Persons with Disabilities, adopted by the United Nations General Assembly in 2006.

44 The European Convention on Human Rights is an international convention for the protection of human rights and political freedoms in Europe, 1950.

45 European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. Text of the Convention and Explanatory Report, European Treaty Series 126. The text is supplemented with the provisions of Protocols No. 1 (ETS No. 151) and No. 2 (ETS No. 15), which entered into force on March 1, 2002.

- SOP 2 - CARE AND ACCESS TO RIGHTS
- SOP 3 - REGULATION OF THE STAY OF UMCFN AND VCFNs
- SOP 4 - FAMILY TRACING, FAMILY REUNIFICATION, AND VOLUNTARY RETURN
- SOP 5 – CRIMINAL PROCEDURE

Each procedure contains guidelines for:

- WHAT** needs to be taken or what does the measure contain?
- WHO** will be responsible for handling/adopting the measures?
- WHEN** will the measures be implemented?
- HOW** will the measures be implemented?

RESOURCES FOR THE USE OF SOP

WHAT resources

Standard Operating Procedures are supported by well-defined competent institutions, international organizations, and associations of citizens, as well as designated contact persons.

WHO should take action

The authorities responsible for implementing the SOP.

HOW are resources selected

Each identified and responsible resource will be selected based on the standards and structures defined in this document. Additionally, all measures will be tailored to the specific needs of UMCFN and VCFNs without legal status in each particular case. Simultaneously, the document will refer to regulations and manuals that regulate or explain the topics covered by the SOP.

Protection of personal data

All entities involved in the implementation of the SOP are obligated to protect the personal data of UMCFN and other categories of VCFNs without legal status, pursuant to the Law on Personal Data Protection.

WHAT: Within the scope of everyday activities, if any citizen or official expresses **doubt** that a certain individual is an UMCFN or a member of VCFNs, they should provide assistance by directing them to the nearest police station (PS) or the locally competent social work center (SWC). If communication with the presumed UMCFN/VCFNs in need of social assistance is not possible due to a language barrier, the citizen/official informs the nearest competent authority - Mol or SWC, specifying the precise location and place of the event in order to refer them to the actual place of the event.

WHO: The subsequent handling of the presumed UMCFN or VCFNs in need of social assistance upon arrival in the official premises or the reported location is taken over by:

- An authorized representative of SWC;
- An authorized official from Mol;
- An expert team led by a designated guardian or a legal representative appointed by the guardian.

WHEN: At any time, but no longer than 4 hours after the initial report of a presumed UMCFN or VCFNs.

HOW: Through the following steps:

STEP 1: Locating and directing to the competent authority (PS or SWC)

Immediately after the initial contact with the person by any citizen or official, for whom there is **reasonable suspicion** of being an UMCFN or a member of other VCFNs, the Mol or SWC is notified. They promptly deploy to the field/location indicated by the reporting party. **Transportation of the individual by unauthorized individuals, such as citizens or organizations, is not allowed!**⁴⁶ If the **initial contact is with a Mol official** who, within their responsibilities, conducts an initial informative conversation with the person towards their identification and gathering of preliminary data, the **subsequent conversation is interrupted** as soon as they become aware that the individual is an UMCFN or a member of VCFNs. After the interruption of the conversation, the local competent SWC is notified through a telephone call with the aim of having a professional from the SWC present in the subsequent interview with the person. Due to the urgency of the procedure, the initial notification is made by phone, and further a written notification is also provided. Additionally, a guardian is appointed within a period of no more than 4 hours to continue the procedure. If the **initial contact is with an official from the SWC**, after ascertaining that it is an UMCFN or a member of VCFNs, the procedure for appointing a guardian commences and the assessment of the needs of the UMCFN/VCFNs continues, but at the same time an official of the Mol is notified (via telephone call), with the aim of ensuring their presence in the further interview of UMCFN/VCFNs. The location (a pleasant room) where the conversation will continue is agreed upon between representatives of the SWC and Mol, depending on the available resources that meet the criteria for a pleasant room, of which the SWC or Mol were already aware of possessing such a capacity⁴⁷.

STEP 2: Emergency medical assistance for an UMCFN or other members of VCFNs

If authorized personnel from the Mol or the professional staff from the SWC observe life-threatening symptoms in the case of an UMCFN or a member of VCFNs, they will immediately call for emergency medical assistance or transport the person to the nearest healthcare facility to ensure emergency health support within the capacities of the healthcare services available to the Ministry of Health.

In cases where the person is taken to a healthcare facility without the presence of a SWC professional, the authorized official from the Mol provides accompaniment to the person, until the arrival of the guardian or the professional worker, if conditions and needs allow for it. If the person is initially brought to a healthcare facility due to the urgent need of medical intervention, the official from the healthcare facility, if suspecting that it involves an UMCFN or VCFNs, informs the relevant service at the Mol – RC for BA SCBCMFNR. For access to healthcare services, refer to SOP 3.

STEP 3: Registration of a person by Mol

⁴⁶ In certain exceptions, if there are memoranda of cooperation or protocols, or decisions of the Government of the RNM regulating the delegation of specific services and services to a specific organization or legal entity concluded between the relevant institution and the service provider, the transportation of UMCFN/VCFNs will be allowed with the approval and presence of the guardian or representative of the SWC.

⁴⁷ "Pleasant Room" is a term used to describe an official space located in a police station or social work center that is specially adapted for conducting interviews with children and other vulnerable individuals. The purpose of these rooms is to make children and vulnerable individuals feel safe and comfortable when interacting with professional services, while also protecting their interests and rights during these interactions.

The registration and recording of an UMCFN or VCFNs are carried out exclusively by an official from the Mol. **The record** of foreigner is recorded in the daily event book of the competent police station of general jurisdiction or the police station for border checks at the RC for BA. After the registration of the presence of the UMCFN or VCFNs, they inform the RC for BA SCBCMFNR and the locally competent SWC by phone in order to further attend the interview. If the UMCFN or VCFNs do not possess personal documents, the information provided by them during their initial registration by the Mol official is recorded in the daily event book.

In cases where the initial contact with an UMCFN or VCFNs is made by an official from the SWC, and different personal data is provided during the initial conversation with the joint Mol - SWC team, the relevant data used by the Mol official for registration of the person is taken into account.

The registration of an UMCFN or VCFNs is carried out by an official of the Mol, following the completion of the initial interview and at the premises within the Mol designated for that activity, in the presence of the guardian or the professional worker from the SWC, if there is a need for accompanying VCFNs who have not been assigned a guardian.

STEP 4 - Appointment of a guardian

The activities that should be undertaken within the SWC following the notification from the Mol within a period of no more than 4 hours are:

- Identifying a space for the subsequent conversation with the UMCFN (a pleasant room),
- Preparing the authorization for a special guardian,
- Forming a professional team (if the circumstances require so, in cases where there is suspicion that an UMCFN may be a victim of any form of violence or trafficking).

The local competent SWC, immediately (within 4 hours) appoints a professional with the authority to designate a guardian for the identified UMCFN (Annex 5), and subsequently issues a decision on the guardian (Annex 6). A guardian is appointed for certain categories of VCFNs upon request by the relevant institution ex-officio.

STEP 5 : Conducting a needs assessment interview

After the initial conversation (location of the report) and identification that it involves an UMCFN or VCFNs (Annex 2 - Tool facilitating the identification of an UMCFN or VCFNs), the subsequent interview in the pleasant room is conducted by a mixed team of representatives, including professionals and MoI and SWC personnel trained in dealing with an UMCFN or VCFNs. Before commencing the conversation with UMCFN or VCFNs, the guardian or SWC professional worker assesses whether the conversation can be conducted without the presence of an interpreter. If needed, the guardian ensures the presence of an interpreter for a language understandable to the UMCFN or VCFNs (Contact List – List of Interpreters in Annex 1). This conversation marks the beginning of the assessment of the best interests of the child. If necessary or requested by the person and in accordance with the institution's capacities, the possibility of a person of the same gender conducting the conversation is also taken into account.

During the initial conversation with an UMCFN or VCFNs, the aspects that require attention from the mixed team include:

A. Vulnerability assessment (official from the SWC):

- If, during the preliminary assessment and conversation, indicators are identified suggesting that an UMCFN or VCFNs is a presumed victim of human trafficking, the NC/UTHBSM at CID-SOSCD of MoI or NRM of MLSP is immediately informed for their involvement. The SOP for handling victims of human trafficking are applied.
- If it is determined that the person is a victim of any form of violence, the procedures defined in the social protection system are applied
-

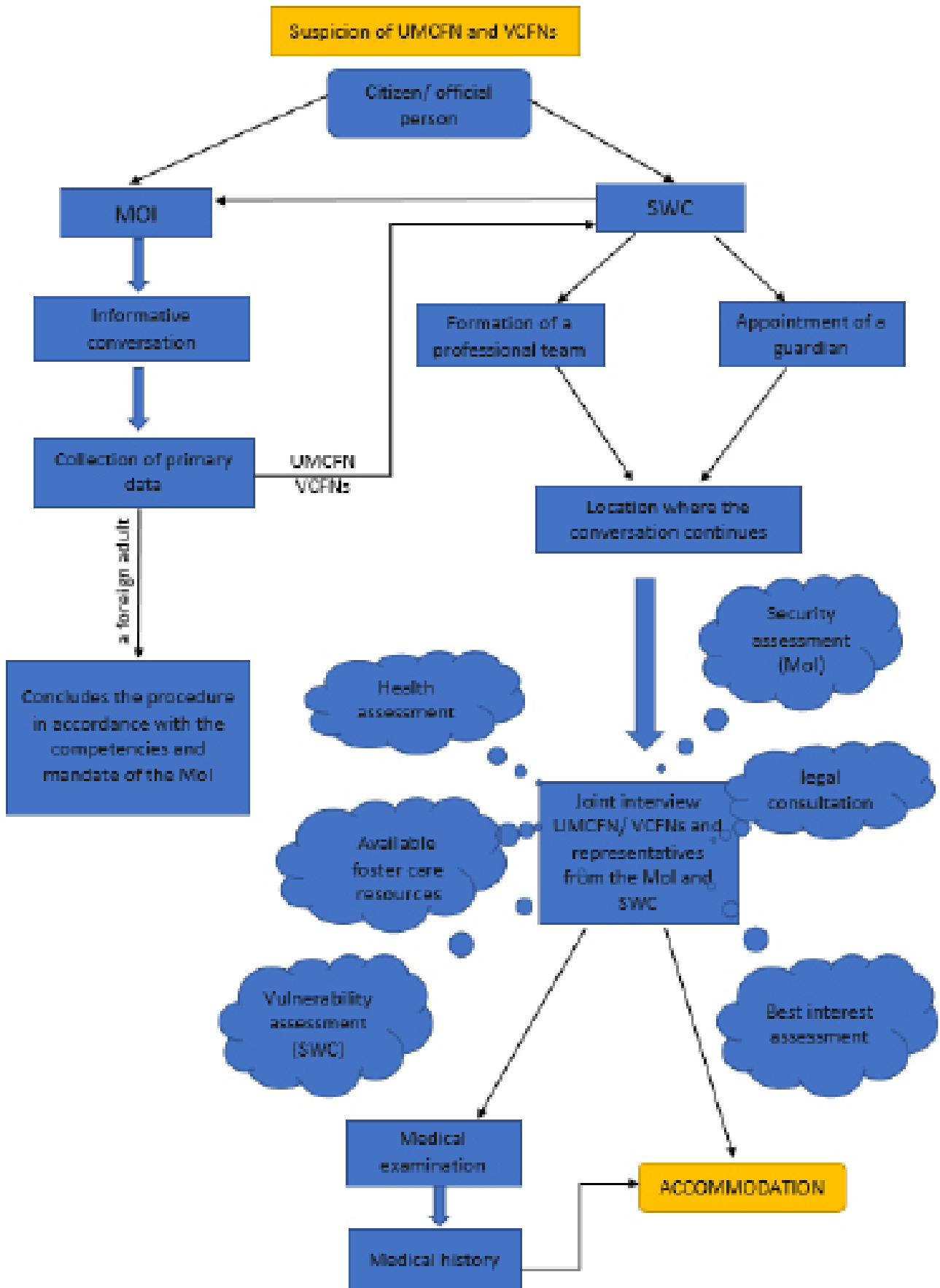
B. Assessment of needs (Annex 11 – Tool to help with assessment of needs)

C. Legal counseling (an official of the MoI and SWC):

In order to protect the rights of an UMCFN or VCFNs during the conversation and in subsequent procedures before state authorities, legal counseling or legal representation is provided to them.

After completing the conversation with an UMCFN or VCFNs, if a guardian is assigned, the person is officially handed over by the MoI to the care of the guardian (Form for handing over a child by the MoI to the SWC – Annex 21).

SOP 1: INITIAL CONTACT, IDENTIFICATION AND REFERRAL

STEP 6: Initial accommodation of an UMCFN or other VCFNs

Based on the assessment of the needs, the type and degree of vulnerability, and in the best interest of the UMCFN or VCFNs, the guardian promptly arranges accommodation for them. They should be accommodated within the framework of: foster families, supported living, residential institutions, institutions adequate for their vulnerability, health condition, and the type and degree of disability (care by service providers for the accommodation of persons with disabilities, accommodation and care for the elderly, homes, accommodation in healthcare institutions, and other types of care available in the social protection system). Additionally, a Decision on Accommodation is prepared (a different/appropriate template/decision is used by the SWC for each form of care). In cases determined by the guardian or professional worker from the SWC, the initial accommodation may be provisional, and then, following an assessment of the best interest, the accommodation or the place of care may be appropriately changed (explained in SOP 2). If they are to be placed in a foster family, a contact should be established with the Support Center for Foster Parents to ensure an appropriate family is selected. During working hours, the Center is addressed in writing, and outside working hours, it is done by phone and additionally in writing (Annex 1 - Contact List - contacts of local support centers for foster families). If placed in another form of accommodation (small group home or residential unit), a contact should be made with the respective institution in charge of small group homes or residential units (Annex 1 - Contact List - Contacts for accommodation in a small group home or residential unit).

If individuals initially require urgent medical treatment (SOP 1, Step 2), the subsequent transport of the UMCFN or VCFNs to a caregiving facility determined by the SWC will depend on the medical history obtained based on the conducted health examinations of the UMCFN or VCFNs.

The handover of the person to the guardian is done by using the template for handover between the SWC and the responsible person within the accommodation capacity - a template provided in Annex 3. If the guardian urgently needs to initiate the procedure for regulating the stay of the UMCFN or VCFNs, the type of procedure will influence the choice of appropriate accommodation (see SOP 3).

WHAT: It encompasses measures that continue the assessment of the best interests of the child. This involves an initial risk assessment for timely planning and implementation of additional measures and steps for initial care and accommodation. It also includes an assessment of needs, which involves the development of an assistance plan, adaptation, and stabilization of the UMCFN and other VCFNs, including access to health services and education.

WHO:

- Guardian and established expert team responsible for dealing with an UMCFN and VCFNs in exceptional situations;
- Ministry of Health;
- Ministry of Education;
- Mol.

WHEN:

- Immediately after the formal identification of an UMCFN or other VCFNs and the care for them.

HOW: Through the following steps:

STEP 1: Assessment of the best interest of an UMCFN and VCFNs

Immediately after the accommodation and initial care, the procedure for assessing the best interests of an UCMFN and VCFNs and the protection measures continues⁴⁸. In accordance with the assessment, within a period of 10 days, but no later than 30 days from receiving the UCMFN and VCFNs, an individual action plan is prepared. This plan will specify what activities will be undertaken.

Depending on the best interests assessment, an initial decision will be made regarding:

- voluntary return (only in cases of VCFNs),
- family reunification,
- applying for international protection,
- regulation of residence on other grounds,
- other activities supporting the process of local integration (including inclusion in the education, participation in extracurricular activities, attending Macedonian language courses⁴⁹, and health services as needed⁵⁰).

Step 2: Foster care (if there is a change)

48 For UCMFN, the 'Handbook for Assessing the Best Interests of the Child,' published by the PI Institute of Social Activities, 2019, is used.

49 Law on Primary Education (Article 13) .

50 The guardian organizes health services in accordance with the program created by the Ministry of Health.

If, following the initial discussion, a decision on short-term intervention accommodation has been made, the guardian of the UMCFN may request alternative accommodation (a different form or location appropriate to the local authority of a specific shelter, depending on the need), based on the in-depth assessment of the best interests (Step 2).

Exclusively, the guardian or, in the case of VCFNs, the SWC professional can decide on the form and location of accommodation, making an appropriate decision on accommodation.

In the event that there is a need to change the guardian of an UMCFN or another category of VCFNs for which a guardian has been appointed, a handover is conducted in line with the Handover/Takeover Record between the two guardians (Annex 3), and a new authorization is prepared (Annex 5). The guardian whose guardianship has been terminated develops a guardianship report (Annex 19).

In the case of a change in the location and address of a person involved in a specific residence regulation procedure or having submitted an application for international protection, the guardian or SWC responsible for the UMCFN/VCFNs is obligated to inform the authority in charge of the procedure (Mol, BPPO) by means of an electronic message to the official handling the procedure, within a period not exceeding 24 hours following the decision on the new place of residence of the UMCFN/VCFNs.

Step 3: Access to education

- The guardian enrolls the UMCFN in school.
- For enrollment in a regular school, it is necessary to provide a confirmation of the vaccination status (administered mandatory vaccines), ophthalmological and dental findings, according to the protocol provided by the Ministry of Health for UMCFNs who do not possess vaccination status evidence from their home country or previous residence.
- In the case of an UMCFN, knowledge testing is organized to facilitate enrollment in the appropriate class/department.
- Within the school, Macedonian language training is provided.
- To be enrolled in a school, an UMCFN is not required to have a regulated residence status. However, in the subsequent period, with the aim of obtaining a certificate for the UMCFN, it is necessary to initiate the residence regulation procedure.

Step 4: Access to healthcare services

During the period when an uninsured UMCFN or another VCFN has no basis and no regulated stay, access to healthcare services is provided for them within the capacities available to the Ministry of Health.

STEP 5 : Assessment of the age of the child⁵¹

The assessment of age in the case of an UMCFN without identification documents is initiated when there is serious doubt about their age and when it is in their best interest in accordance with the rights provided. Age assessment is initiated in the following situations:

- When it is considered that age determination is in the best interest of the person and is required for the purpose of providing appropriate protection;
- When a person presents himself/herself as a child, but there is doubt about his/her age, for the purpose of effective allocation of resources in accommodation capacities.

The authorized Mol officer initiates such an assessment or the guardian/professional team immediately after conducting the interview and expressing doubts regarding the situations mentioned above. This procedure is undertaken after prior information and consent is obtained from the person, giving priority to non-invasive methods of assessment.

Until the age of the child is determined, they are treated as a child.

51 The procedure by the Ministry of Health for age assessment of the child will be developed following the adoption of this SOP.

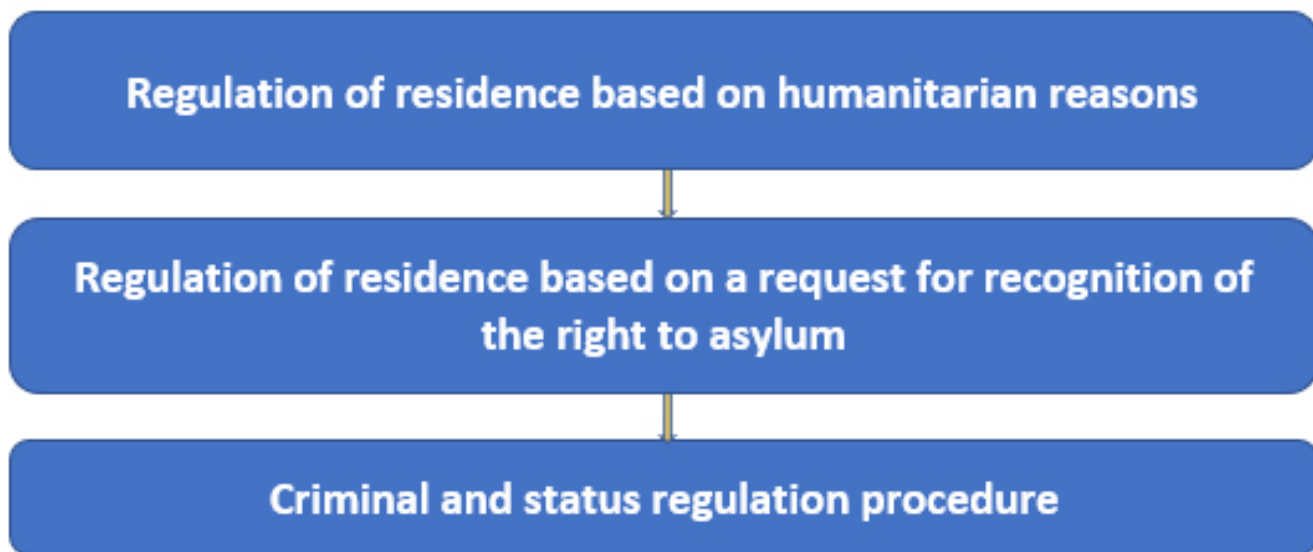
STEP 6: Departure of an UMCFN or VCFNs for whom a guardian has been appointed

If the child or VCFNs with an assigned guardian voluntarily leaves without notice from the place of residence, the responsible persons at the location where the child is accommodated are obliged to report this to the relevant police station immediately, but not later than 24 hours after their unreported departure. The guardian must inform the Mol in writing immediately, but no later than 24 hours following the unreported departure of the UMCFN/VCFNs, as well as the Asylum Sector at Mol if the person is an asylum seeker, within a period of 72 hours.

SOP 2: CARE AND ACCESS TO RIGHTS

SOP 3: REGULATION OF STAY OF UMCFN AND VCFNs

WHAT: The process includes a compilation of decisions, procedures of relevant institutions, and responsible persons in charge of dealing with UMCFNs and other VCFNs, related to resolving the status of UMCFNs and VCFNs who have not regulated their residence in the RNM. If the UMCFN or VCFNs have recognized asylum rights, the procedures are conducted in accordance with the Regulation on the manner of care and accommodation of unaccompanied minors and vulnerable categories of persons with recognized asylum rights in the Republic of North Macedonia (“Official Gazette of RNM”, no. 195/19).

WHO:

- A guardian appointed by the SWC/PIIMSWC;
- MoI-BPS -CSD and RC for BA – SCBCMFNR;
- A legal representative;
- MoI-CSD- AS;
- UNHCR- advisory-translation assistance;⁵²
- MYLA- legal assistance by a legal representative.⁵³

WHEN:

- A request for regulation of residence on any of the two stated grounds is submitted as soon as possible after identification of an UMCFN or VCFNs.
- Handling of the submitted request by the guardian as soon as possible.

HOW: Through the following steps

STEP 1: Appointment of a legal representative and provision of an interpreter

In cases where individuals need a legal representative, one is appointed by the guardian by means of a power of attorney for the appointment of a legal representative prepared in writing (Annex 7). The legal representative is selected from the list of legal representatives provided by the SWC.

Throughout the entire procedure, the person must have access to a translator or interpreter in their native language or a language understood by the UMCFN and VCFNs. This service is provided by the institution handling a specific legal procedure.

52 Law on International and Temporary Protection, “Official Gazette of the RM”, No. 64/18, Art. 21.

53 Law on International and Temporary Protection, “Official Gazette of the RM”, No. 64/18, Art. 22.

STEP 2: Regulation of residence on humanitarian grounds⁵⁴

The appointed guardian submits a request for approval/extension of temporary residence⁵⁵ to the MoI, which, after receiving the request for the approval/extension of the temporary residence, acts upon it and decides in an urgent procedure, passing a decision on the approval of the temporary residence⁵⁶. A temporary residence permit is issued for a period of up to one year and may be extended if it is determined that the humanitarian reasons persist. Such a permit is also issued for an UMCFN and VCFNs awaiting voluntary return or family reunification, in order to provide access to all rights until they leave the country.

STEP 3: Regulation of residence on grounds of a request for recognition of the right to asylum⁵⁷

If, based on the conducted assessment, the person identified as vulnerable expresses a need for international protection, an application for recognition of the right to asylum is submitted. If the guardian assesses that it is in the best interest to protect the child, they submit an **application for the recognition of the right to asylum** (Annex 15)⁵⁸ to the MoI/CSD/AS, along with a notification of vulnerability/vulnerable category (Annex 4) and authorization/decision for guardianship (Annex 6), who, upon receiving the application, act in the shortest possible time. If VCFNs express an oral request for asylum recognition, **a record is made of the oral application for recognition of the right to asylum**⁵⁹ (Annex 8). The guardian signs the record of the recognition of the application for asylum or the intention to apply for the right to asylum when dealing with an UMCFN. Subsequently, the original document, submitted to the MoI (where the application was filed), is forwarded to the Asylum Sector, along with the original authorization for the guardian or the decision on the guardian for a special case (**confirmation of expressed intention to submit an application for recognition of the right to asylum** - Annex 9). After the application for recognition of the right to asylum is submitted, the Asylum Sector schedules an interview with the child, which **must be attended by the guardian**, an interpreter and a legal representative. If the child is unable to attend the interview, the Asylum Sector is informed thereof in writing, and the appointment is rescheduled. In case of dealing with a vulnerable category, the professional team from the locally competent SWC provides a notification of the vulnerability of the person, upon request from the Asylum Sector.

STEP 4: Criminal and status regulation procedure

If a criminal procedure has been initiated in which the person is a participant, the criminal procedure continues, regardless of whether the person has submitted a residence regulation request or not.

In cases of an UMCFN involved in the proceedings before other institutions, the presence of the UMCFN's legal representative and guardian is mandatory.

In the case of accommodating an UMCFN who is a participant in the criminal procedure, it is recommended that alternative forms of accommodation be considered, provided that - depending on the criminal offense - such alternatives are possible.

54 "Official Gazette of the RM», No. 97/18, «Official Gazette of the RNM», No. 108/19 and No. 294/21, «Official Gazette of the RNM», No. 24/21, Article 120 of the LF.

55 Annex no. 13: Request for approval/extension of temporary residence.

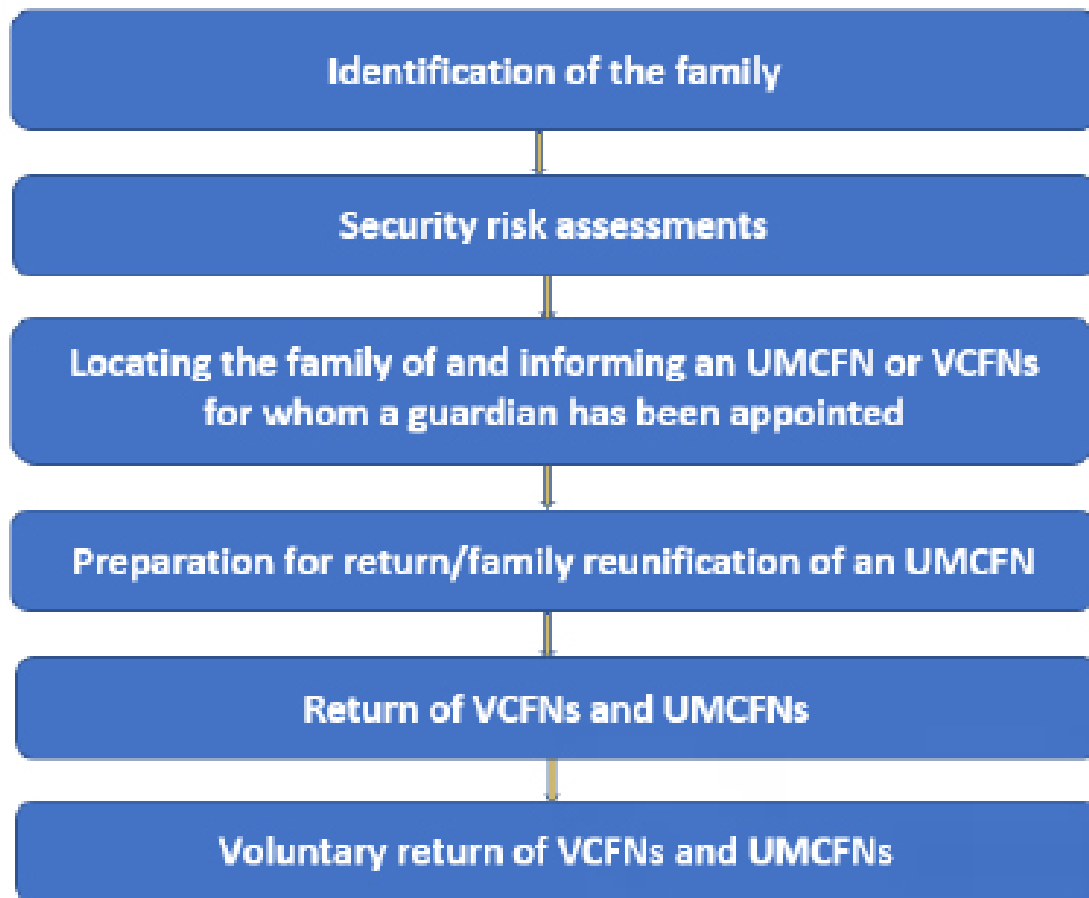
56 Annex No. 14 Decision on approval of temporary residence.

57 Law on International and Temporary Protection, "Official Gazette of the RM", no. 64/18, Art. 26.

58 Annex No. 15, Request for recognition of the right to asylum.

59 Annex No. 8 'Record of Oral Application for Asylum Recognition' LITP.

SOP 4: FAMILY FINDING, FAMILY REUNIFICATION, VOLUNTARY RETURN

WHAT: If the assessment of the best interest of VCFNs indicates that family reunification, i.e., voluntary return for VCFNs, is the most acceptable permanent solution, then the guardian/SWC activates the procedures and steps for involving the competent authorities and institutions in finding their family;⁶⁰

- Assistance in the procedures for voluntary return.

WHO:

- PIIMSWC/guardian/professional team;
- MoI- BPS/DBAM and RC for BA/SCBCMFNR;
- MFA;
- SIPC;
- As well as with the assistance of: Red Cross of the RNM, UNHCR, IOM and other IOs/CSOs.

WHEN:

- After completion of the assessment of the best interest of the person;
- Once the parents/close relatives have been identified;
- After completion of the risk assessment;
- After conducting counseling for return and obtaining consent for voluntary return or family reunification, in accordance with the best interest of the child in the case of an UCMFN or after risk assessment in the case of VCFNs.

HOW: Through the following steps:

⁶⁰ , As referred to in paragraph (1) of Article 16 of the Law on Asylum, the following shall be considered members of the immediate family: the spouse, if the marriage was contracted before entering the Republic of North Macedonia, the unmarried partner, minor children who are not in marriage, the parents of minor children if the minor children have acquired asylum rights, and other persons in accordance with the law.

STEP 1: Identifying and locating the family

The expert team and the guardian hold discussions with the UMCFN or VCFNs regarding their parents and close relatives in order to assess whether it is in the best interest of the child/VCFNs to be reunited with their family or to voluntarily return to their country of origin. If an assessment determines that it is in their best interest, the guardian/SWC themselves engage in initial discussions in an attempt to gather information about the country of origin of the UMCFN/VCFNs, locate their family, establish initial telephone contact, and then assess whether it is still in the best interest of the UMCFN/VCFNs to reunite with their family or to voluntarily return to their country of origin.

In cases where there are no available data about the family members, the appointed guardian/SWC shall, acting ex officio and within a maximum of 3 working days following the day of appointment as guardian/case manager, contact the search service, i.e., the Red Cross of the Republic of North Macedonia, in writing, in order to locate the family. The Red Cross of North Macedonia is responsible for locating the family and taking measures to find their close relatives: the spouse, if the marriage was contracted before arriving in the Republic of North Macedonia, the unmarried partner, minor children who are not in marriage, the parents of minor children if the minor children have acquired asylum rights, and other persons in accordance with the law, for the purpose of establishing contact and informing them about the located/identified UMCFN or VCFNs to initiate the reunification procedure. Once the family is located, the mandate of the Red Cross ends there, and the further activities are taken over by the competent institutions.

After receiving data from the Red Cross of North Macedonia, the guardian contacts the family to verify the credibility of the family data and assess the family's readiness to take on the care and responsibility for the UMCFN or VCFNs, depending on the needs.

STEP 2: Security risk arising from family reunification or voluntary return

If the SWC is unable to independently investigate the security situation in the country of origin of the UMCFN or VCFNs where they wish to carry out family reunification or voluntary return for the VCFNs, they officially address the MFA in a letter. Based on the opinion of the MFA, the SWC team that determines the best interest of the child assesses the level of risk for the UMCFN and VCFNs during family reunification with their parents/close relatives, based on the risk of returning to the country of origin or the destination where their parents/close relatives reside. The assessment of the level of security risk for their reunification and safe return to the country where the reunification will take place is done based on the Information required for the development of a risk assessment in Annex 16.

STEP 3: Preparation for family reunification of an UMCFN/voluntary return of VCFNs

After ensuring all conditions for safe return are met, the SWC/guardian/expert team makes a decision on family reunification of the UMCFN, or voluntary return of VCFNs. In the presence of the legal representative, the UMCFN or the appointed guardian of the VCFNs is informed about the decision made, and, upon their consent, preparations are arranged for the return and provision of travel documents. The decision should include information about the legal possibilities for family reunification in RNM, family reunification in the country of residence of the family, and voluntary return to the country of origin.

STEP 4: Family reunification in the RNM

In cases where family members express readiness to take on the care and responsibility for their member who is located on the territory of the Republic of North Macedonia, they are advised to seek legal assistance in the **country of their current residence** regarding the necessary procedures that should be taken in order to carry out family reunification on the territory of RNM, after regulating their status in the country.

The family reunification procedure begins with the request for family reunification submitted to the Asylum Sector within the Ministry of Internal Affairs by the applicant for family reunification, i.e. a patron, either in person or through an authorized representative..

If the applicant for family reunification is an UCMFN or legally incapacitated individual, the guardian or legal representative submits the request for family reunification on their behalf, either personally or through an authorized representative, and bears the costs of submitting the documents and the request. In other cases, the request is submitted personally by the VCFNs.

The request for family reunification is submitted in writing, in the Macedonian language and its Cyrillic script, according to the template prescribed.

In cases of family reunification, the request can also be submitted to the Macedonian diplomatic/consular mission abroad.

In case of an UCMFN and VCFNs enjoying international protection in the Republic of North Macedonia, the request is submitted to the Asylum Sector at the MoI.

The procedure for family reunification of UCMFNs with their parent is carried out at the premises of the SWC, where, beforehand, an expert team conducts an individual interview with the parent before facilitating the reunification with the UCMFN.

If the team observes uncertainty, fear, and doubts of the UCMFN towards the parent during the family reunification procedure, the procedure may be postponed until the circumstances that caused distress of the UCMFN have been analyzed.

The family reunification procedure is concluded with the signing of a form for taking over the UCMFN by the parent.

STEP 5: Family reunification in the country of residence of the family

In cases of family reunification in the country of residence of the family, after obtaining a decision for family reunification from the competent authorities of the country in which the family has regulated their residence, the guardian/SWC handles all correspondence with the embassy/SWC of the destination country through the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of North Macedonia.

Within the framework of written correspondence, the competent authorities in the destination country where the parent (a member of the immediate family) with whom family reunification is to be carried out resides are informed. What is then determined is the possibility for the parent to come to the RNM for the purpose of family reunification and taking over the UCMFN, as well as their joint return to the country of residence of the parent.

In cases where the UCMFN/VCFNs possess no valid travel document, the MFA of the RNM may issue a travel document for a foreigner with the aim of facilitating the travel of the child/person to the country where the members of their immediate family have regulated their residence.

If family reunification takes place on the territory of the country where the parents of the UCMFN reside, the organization of and plans for the trip by the guardian of the UCMFN are coordinated with the competent authorities in the country of residence of the parents. The procedure for family reunification of the UCMFN from the RNM to the country of residence of the parents requires that the UCMFN be accompanied by the guardian.

The transfer of the UCMFN by the guardian is carried out exclusively by an authorized person from the professional service of the country of residence where the family reunification is realized. The procedure for family reunification is concluded with the signing of a form for the handover of the UCMFN between the guardian and the authorized person who has the authority to assume custody of the UCMFN (Annex 20 Notification for the handover of migrant/foreigner).

STEP 6: Voluntary return of VCFNs for whom a guardian has been appointed

The procedure of voluntary return of VCFNs from the RNM must be strictly on a voluntary basis. The voluntary or self-return of a foreigner to their country of origin or to a third country where they have permission to stay is based on the free and informed decision of the returning foreigner. When the conditions of the Assisted Voluntary Return Program are met, the MoI or the guardian refers the person to IOM, which then implements the Program upon obtaining written consent from the person/guardian to enter the Program:

(The guardian submits a request to IOM, which subsequently files a request on behalf of the minor)

- ✓ A medical examination is provided by an IOM doctor or by doctors at the Reception Center for Foreigners or at another accommodation facility, and a travel confirmation is issued;
- ✓ The IOM representative in Skopje proceeds with the provision of a travel ticket and accompanied transportation of the person to the departure location, informing the IOM mission in the country of origin about the assistance planned;
- ✓ In exceptional circumstances and upon request from the diplomatic missions in the country of origin regarding persons included in the Assisted Voluntary Return Program, the DBAM may, upon a written request from IOM to the DBAM and following a prior procedure, grant a permission for the person(s) to leave the territory of the RNM, which is delivered to IOM/the competent institution in writing via mail, and based on which the assisted voluntary return can be implemented;
- ✓ IOM informs the DBAM, as well as the Asylum Sector in cases of asylum seekers, about the person's travel within 24 to 48 hours before departure, by delivering a notification electronically;
- ✓ For VCFNs requiring medical assistance, IOM provides medical accompaniment throughout the entire journey from the Republic of North Macedonia to the country of origin.

Before departure, the IOM representative responsible for the Assisted Voluntary Return Program assists the program participant at the airport with the following procedures:

- ✓ Check-in and explanation of the travel route, including transit procedures;
- ✓ Organization of all logistics for the person's departure: check-in, luggage, accompanying personnel;
- ✓ Provision of a cash grant for reintegration;
- ✓ Beneficiaries entitled to support for their reintegration are provided with contact information of the provider of such assistance in the country of origin;
- ✓ In cases where there is a possibility for the service provider in the country of origin to meet the program participant at the airport, the latter is provided with information on how to recognize and where to meet the representative;
- ✓ Explanation of other specific procedures upon arrival, depending on the specific vulnerability of the participant;
- ✓ At the time of departure, statements confirming receipt of the cash grant are signed by the participant or by the guardian on their behalf.

STEP 7: Return of VCFNs and UMCFNs

The return of VCFNs and UMCFNs to the country of origin or to a third country from which they arrived in the RNM or where they previously sought protection, is carried out by the MoI/BPS/DBAM and RC for BA/SCBCM-FNR, IOM (only in cases of voluntary return/see Step 6), UNHCR and other IOs on the following legal grounds:

- the request for asylum has been rejected by a final decision;⁶¹
- after termination, annulment, or revocation of the right to asylum or in cases of voluntary withdrawal from the asylum recognition process at any stage of the asylum procedure in the RNM, as well as based on other grounds, when the decision becomes final;⁶²
- voluntary return of a foreigner who does not need international protection and who has expressed a desire to return voluntarily to their country of origin;
- termination of the right to temporary residence;⁶³
- concluded international agreements on the readmission of persons illegally residing in the RNM.

Immediately after the decision made by the MoI on the legal conditions for the repatriation of VCFNs having been met, the responsible SWC dealing with VCFNs is notified. The competent SWC initiates the procedure of informing the receiving country by means of communication with its relevant institutions. This communication is facilitated through the MFA of the RNM. A Handover Record by the MoI (Annex 21) always accompanies the handover of VCFNs by the competent authority, regardless of whether it is conducted in the RNM or in the receiving country. Additionally, a plan of measures and activities is drafted to implement the repatriation decision .

The activities involve the PIIMSWC/guardian/professional team, parents/parent/close relative, MoI/RC for BA/SIPC, and MFA, with the support of the Red Cross, UNHCR/IOM and other IOs/CSOs:⁶⁴

- organization/provision/selection of transportation;
- accompaniment (social and, if necessary, medical);
- handover to the parents/parent/close relative indicated in the family reunification decision, carried out in the receiving country or in the RNM;
- handover to the relevant institution/organization indicated in the family reunification decision, carried out in the receiving country;
- shared documentation.

The handover of an UMCFN or VCFNs to a guardian appointed by parents/parent/close relative, where the guardianship is executed in the RNM, is carried out as follows:

- verification of facts/documents/personal observation is conducted to confirm the identity of the parents/parent/close relative and their relationship with the UMCFN;
- interviews are conducted with them regarding their future plans;
- they are informed about the psychophysical condition of the person, as well as of any medical examinations/interventions undertaken;
- A record of the handover is made.

Before departure, it is necessary to ensure that the UMCFN or VCFNs have all the necessary means for their return, including the following:

- Travel documents;
- Plane ticket;
- Phone numbers and contacts in case of emergency;
- Personal belongings;
- Accompanying person/responsible individual;
- Cash.

61 Law on International and Temporary Protection, Art. 42.

62 Law on International and Temporary Protection Art. 50.

63 Official Gazette of the RM», No. 97/18, «Official Gazette of the RNM», No. 108/19 and No. 294/21, Article 126.

64 "Convention on the Rights of the Child", adopted and opened for signature, ratification, and accession by the General Assembly resolution 44/25, Article 10.

SOP 5 CRIMINAL PROCEDURE ⁶⁶

Information and rights of UMCFNs

Procedure with UMCFNs in conflict with the law or VCFNs perpetrators of a criminal offense

WHAT: Regulation of procedures for dealing with UMCFNs in cases of their participation in CP, with the aim of treating them in a manner that respects their rights pursuant to the provisions of Article 37 of the CRC, while also respecting the national legislation: the Law on the Rights of the Child and the Criminal Code. An UMCFN or VCFNs can participate in the criminal procedure in the capacity of:

- an accused party, a witness or a victim.

WHO

Public prosecutor;
MoI / juvenile delinquency inspectors / inspector for foreigners;
PIIMSWC / guardian / expert team / legal representative.

WHEN

When an UMCFN/VCFN is an accused party, a witness, or a victim in a judicial proceeding.

The rights of UMCFNs and VCFNs in criminal proceedings are protected through the following steps:

STEP 1: Information and rights of an UCMFN as a victim or witness in criminal proceedings

Immediately upon the initiation of criminal proceedings, when the child is a **victim or witness** in the case, the guardian must attend when the statement is given, following a written notice regarding the date, time, and location of the statement. Legal representation and an interpreter/translator are provided to the UCMFN or VCFNs. The guardian is responsible for providing psychosocial support to the victim or witness in their caregiving capacity, for which the guardian is informed in writing, including information about the form and location if it differs from the caregiving decision made by the guardian.

Top of Form

The rights of an UCMFN in the capacity of a victim or witness to a criminal offense include:

- To be treated with dignity and respect.
- To be protected against any form of discrimination.
- To be informed of their rights in a language that is understandable and appropriate for their age, as well as to enjoy respect of their right to privacy.
- To be informed in writing by the guardian about all matters related to the criminal offense and concerning the suspect, accused, or convicted person, as well as about the day and deadline when the UCMFN is to provide a statement to the competent authority.
- The right to special protection against secondary victimization or re-victimization.

A lawyer who has undergone specialized training in children's rights provides legal assistance for children victims.

Top of Form

STEP 2: Procedure with an UCMFN in conflict with the law or VCFNs - perpetrators of a criminal offense

Upon suspicion that the perpetrator of the criminal offense is an UCMFN or VCFNs for whom the appointment of a guardian is necessary, the local competent SWC is immediately informed of the need of appointing a guardian for the UCMFN/VCFNs. The appointed guardian immediately grants a power of attorney to a legal representative from the list of legal representatives available to the SWC, in order to protect the interests of the UCMFN/VCFNs before other institutions and authorities.

The further testimony of the UCMFN/VCFNs before the PO is given in the presence of the guardian, the legal representative/lawyer of the UCMFN/VCFNs, an interpreter/translator, and juvenile delinquency or other inspectors. The further procedures regarding the accommodation of the UCMFN/VCFNs are based exclusively on the written instructions received from the public prosecutor and addressed to the guardian. In the process of giving a testimony before the prosecutor, the engagement of an interpreter is mandatory.

- The guardian must attend the hearings at the competent BPPO and Court, the scheduled date of which they are informed of in writing, and provide their opinion regarding the measure imposed. In the case of VCFNs, it is preferable for a representative of the SWC to attend the hearing.
- If a measure of detention or a prison sentence is imposed on the UCMFN or VCFNs, the guardian, expert, and the professional team visit them in prison. They provide psychosocial support, offer advice on what steps to take next, inform the family, and - following the end of the prison term - organize the return in line with the best interest of the child and in accordance with the court verdict.

ANNEX 1 - CONTACTS

List of important contact details of institutions responsible for SOP in the RNM

List of Local Police Stations

POLICE STATIONS – SIA SKOPJE

	Address	Telephone no.
PS of GC CENTER	Dame Gruev St., no number	02/3222-013
PS of GC BIT PAZAR	Vojdan Chernodrinski St., No. 31	072/334-211
PS of GC KISELA VODA	Krushevska Republika St., no. 17	072/334-351
PS of GC KARPOSH	Ivan Agovski St., no. 3	072/334-411
PS of GC GAZI BABA	Jani Lukrovski St., no number	072/334-511
PS of GC GJORCHE PETROV	Makedonska Armija St., no number	02/2031-171
PS of GC CHAIR	Butelska St. , no. 17	02/2613-042
PS of GC AERODROM	Boulevard “Srbija”, no number	02/2432-362
PS of GC DRACHEVO	Branko Zarevski St., no number	02/2794-111
PS of GC PETROVEC	Street “1”, no numbervlg. Petrovec	02/2561-144
PS of GC ARACHINOVO	Street “1”, no. 2 vlg. Arachinovo	02/2570-333
PS of GC MIRKOVCI	Street “2” no. 208 vlg. Mirkovci	02/2667-575
PS of GC SARAJ	vlg. Glumovo, no number	02/8201038

POLICE STATIONS - SIA BITOLA

	Address	Telephone no.
PS of GC BITOLA	BLVD. 1VI MAJ NO. 65, BITOLA	047-225-110
PS of GC VELUSHINA	VLG. VELUSHINA-BITOLA	047-284-602
PS of GC NOVACI	VLG. NOVACI	047-282-122
PS of GC PRILEP	BORKA UTOT ST., NO NUMBER	048-420-340
PS ROPOTOVO	VLG. ROPOTOVO - DOLNENI MUNICIPALITY	048475-319
PS of GC KRIVOGASHTANI	VLG. KRIVOGASHTANI – KRIVOGASHTANI MUNICIPALITY	048 471-245
PS of GC KRUSHEVO	NIKOLA GJURKOVIKJ ST., NO NUMBER - KRUSHEVO	048-477-045
PS of GC D. HISAR	BITOLSKA ST., NO NUMBER- D. HISAR	047-276-177
PS of GC RESEN	29TI NOEMVRI St., NO NUMBER-RESEN	047-451-492
PS of GC M. BROAD	DIMITAR VLAHOV St., NO NUMBER- M. BROAD	045-274-102

POLICE STATIONS - SIA OHRID

	Address	Telephone no.
PS of GC Ohrid		046/219-100; 219-111
PO Izdeglavje	village Izdeglavje	046/287-506
PS RTS Ohrid	Boulevard Makedonski Prosvetiteli 21	046/262-010
PS Struga	JNA street, no number	046/782-575
PD Veleshta	village Veleshta	046/793-090
PCA Delogozhda	village Delogozhda	046/709-666
PO Lukovo	village Lukovo	046/787-329
PS-RTS Struga		046/782-575
PPS Kichevo	boulevard "Osloboduvanje" Kichevo	045/220-210
PD Izvor	village Izvor	045/281-002
PD Oslomej	village Oslomej	045/258-745
PD Zajas	village Zajas	045/251-007
PS –RTS Kichevo	boulevard Oslobodvanje Kichevo	045/220-210,
PS Debar	8 Septemvri" street	046/831-002
PO Center Zhupa	Center Zhupa	046/840-238
PD RTS Debar	8 Septemvri street	046/831-002

POLICE STATIONS - SIA STRUMICA

	Address	Telephone no.
PS of GC Strumica	Nikola Tesla St. , no. 5	034 336 424 034 336-311, ext. 6311 Fax 034 336 430
PS of GC Gevgelija	7 Noemvri St., No. 28	034 213 335, ext. 6911
PS of GC Valandovo	Marshal Tito St., No. 14	034 382 002, ext. 7011
PS of GC Radovsih	Kej 8 Septemvri St., no number	032 634 105, ext. 6511 032 634 106 032 634 107

POLICE STATIONS - SIA VELES

	Address	Telephone no.
SIA Veles	Panko Brashnarov St., no	043/232 377; 043/229 438
PD Chashka	8 Septemvri St., no number	043/241 133
PO Gradsko	Aleksandar Makedonski St., no. 29	043/251 022
PO Bogomila	vlg. Bogomila	043/248 192
PS of GC Kavadarci	7 Septemvri St.	043/419 310; 043/410 246
PS of GC Negotino	Marshal Tito St., No. 1	043/361 003; 043/361 014.
PO Demir Kapija	Prvomajska St., no number	043/366 999

POLICE STATIONS – SIA SHTIP

	Address	Telephone no.
66	Law on Juvenile Justice (Official Gazette of the Republic of Macedonia, No. 148/2013 and No. 152/2019, and Official Gazette of the Republic of North Macedonia, No. 275/2019).	

SIA Shtip	Hristian Karposh St., no number	032 393 466
PS Probishtip	Miro Baraga St., no number	032 483 007
PS Sveti Nikole	Ploshtad Ilinden St., no. 23	032 443 611
PS Kochani	Todosije Paunov St., no. 12	033 271 002
PS Vinica	Brakja Miladinovi St., no. 16	033 363 122
PS Delchevo	“Bulevar Makedonija St., no number	033 411 445
PS Berovo	Partizanska St., no. 2	033 471 009

POLICE STATIONS - SIA KUMANOVO

	Address	Telephone no.
PS of GC Kumanovo	11 Oktomvri St., no. 12	031 414-222
PD Matejche	vlg. Matejche	031/472-092
PO Staro Nagorichane	vlg. Staro Nagorichane	031/495-092
PS of GC Kriva Palanka	St. Joakim Osogovski St., no. 185	031/375-152; 031/374-152
PD Rankovce	vlg. Rankovce	031/380-192
PS of GC Kratovo	Goce Delchev St., no number	031/483-059

POLICE STATIONS - SIA TETOVO

	Address	Telephone no.
PS of GC Tetovo	Cvetan Dimov St., number 3	(044)334-220
PS for RTS Tetovo	Marshal Tito St., no number	(044) 330-650
PD Tearce	101 St., number 3	(044) 381-092
PD Jegunovce	vlg. Jegunovce	(044) 397-092
PD Grupchin	vlg. Grupchin	(044) 388-092
PD Zherovjane	vlg. Zherovjane	(044)366-092
PD Popova Shapka	Popova Shapka	(044)361-092
PS for BC Jazhince	vlg. Jazhince	(044) 363-092
PS for securing the state border Rogachevo	vlg. Rogachevo	(044) 363-140
PS of GC Gostivar	18 NoemvriSt., no.33	(042)-214-770
RTS Gostivar		(042)-211-045
PD Galate	Village Galate	(042)-332-370
PD Mavrovo	Mavrovi Anovi	(042)-489-029
PD Rostushe	Village Rostushe	(042)-478-003

List of locally competent social work centers
Contact details of social work centers

Name	City	Address	Contact telephone number	e-mail
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Berovo	Mladinski kej St., no. 2-a	033/471-072 070/213-464	jumcsrBerovo@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Bitola	Naselba Karposh St., no number	047/231-641 071/ 342 463	jumcsrBitola@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Makedonski Brod	Marshal Tito St., No. 9	045/274-137 045/274-138 076/ 475 975, 071/ 371 048	jumcsrMakedonskiBrod@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Center	Vinica	Strasho Pindzur St., no. 5	033/360-305 078/ 453 970	jucsrVinica@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Center	Valandovo	Nikola Karev St., no. 24	034/382-008 034/323-670 070/ 597 884	jucsrValandovo@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Gevgelija	Marshal Tito St., no number	034/213-797 070/384-223 071/382-228	jumcsrGevgelija@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Gostivar	Major Chede Filipovski St., no. 19	042/217-645 042/213-431 078/ 758 583	jumcsrGostivar@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Debar	Atanas Ilich St., no number	046/838-170 046-831-400 071/299-926	jumcsrDebar@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Delcevo	Orce Nikolov St., no number	033/411-736 070-213-451	jumcsrDelcevo@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Centre	Demir Hisar	Marshal Tito, St., no number	047/276-751 078/ 827 067	jucsrDemirHisar@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Center	Krushevo	Niko Doaga St., no. 66a	048/476-466 048/476-866 071/261-190	jucsrKrushevo@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Kumanovo	Todor Velkov St., No. 4	031/438-160 076/299-464	jumcsrKumanovo@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Kriva Palanka	Nikola Tesla St., no number	075/451-037	jumcsrKrivaPalanka@mtsp.gov.mk

PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Cobs	Goce Delchev St., no number	033 274-141 033/274-139 071/ 226 407	jumcsrKocani@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Center	Kichevo	Sande Shterjoski St., no. 13	045/225-326 075/389-998	jumcsrKicevo@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Kavadarci	Tikveshko Vostanie St., No. 11	043/414-102 043/420-552 072/277-568	jumcsrKavadarci@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Center	Kratovo	Goce Delchev St., no number	031/481-228 071/393-677 076/493-280	jucsrKratovo@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Negotino	Aco Adzilov St., no number	043/365-238 076/ 469 030	jumcsrNegotino@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Ohrid	7 Noemvri St., no. 282	046/279-753	jumcsrOhrid@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Prilep	Stevan Apostolovski St., no number	048/424-595 078/412-027	jumcsrPrilep@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Center	Probishtip	Jordan Stojanov St., no. 16	032/483-127 032/482-770 078 674 088	jucsrProbishtip@mtsp.gov.mk
SWC Social Work Center	Resen	Leninova St., no. 66a	047/451-419 047/452-552 070/ 224 533	jucsrResen@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Radovish	22 Oktomvri St., no number	075/ 276 184	jumcsrRadovish@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Skopje	Nikola Vapcarov St., no. 11	02/3 297-700 02/3 297-703 078/ 230-943 076/ 381-762	jumcsrSkopje@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Struga	Dimitar Vlahov St., no number	046 786 976 078/ 506 300	jumcsrStruga@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Strumica	Leninova St., no. 84	034/325-401 034/324-377 075/377-798	jumcsrStrumica@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Centre	Sveti Nikole	Veljko Vlahovikj St., no. 38 a	032/443-305 070/210-995	jumcsrSvetiNikole@mtsp.gov.mk

PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Veles	Nada Budnikosharova St., no. 3	043/231-426 043/231-355 070/216-607	jumcsrveles@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Tetovo	121 St., no. 2	044/331-575 070/209-028	jumcsrTetovo@mtsp.gov.mk
PIIMSWC Public Institution Inter-Municipal Social Work Center	Shtip	Partizanska St., no. 31 a	032/385 031 076/475-050	jumcsrShtip@mtsp.gov.mk

Contact details for accommodation in foster families

The SOS Children's Village - Center for Support of Foster Families is responsible for providing expert assistance and support to foster families under the jurisdiction of the following social work centers:

PIIMSWC Skopje (Service: Gazi Baba, Butel, Shuto Orizari and Aerodrom), PIIMSWC Veles, PIIMSWC Sveti Nikole, PIIMSWC Negotino, PIIMSWC Kavadarci, PIIMSWC Strumica, PIIMSWC Radovish, PIIMSWC Gevgelija and PIIMSWC Valandovo.

PI CHILDREN'S HOME "11 Oktomvri" - Center for support of foster families is responsible for providing the service of professional assistance and support to foster families under the competence of the following social work centers:

PIIMSWC Skopje (Service Center, Kisela Voda, Karposh and Chair) PIIMSWC Kumanovo, PIIMSWC Kr. Palanka, PIIMSWC Kratovo, PIIMSWC Delchevo, PIIMSWC Berovo, PIIMSWC Probishtip, PIIMSWC Shtip, PIIMSWC Vinica, PIIMSWC Kochani, PIIMSWC Tetovo, and PIIMSWC Gostivar.

PI Home for infants and young children Bitola - Center for support of foster families is responsible for providing the service of professional assistance and support to foster families under the jurisdiction of the following social work centers:

PIIMSWC Bitola, PIIMSWC Prilep, PIIMSWC Krushevo, PIIMSWC D. Hisar, PIIMSWC Resen, PIIMSWC Ohrid, PIIMSWC Struga, PIIMSWC M. Brod, PIIMSWC Kichevo, and PIIMSWC Debar.

Contact details for accommodation in a small group home within the SWC

Within the PIIMSWC Berovo, 1 small group home functions as an organizational unit for children without parents and parental care.

Within the PIIMSWC Shtip, there is 1 small group home for children without parents and parental care. 1 small group home for children with educational and social problems operates within the PIIMSWC Kavadarci.

Contact details of interpreters - hired through donor projects.

Contact details for free legal assistance

Macedonian Young Lawyers Association

Telephone: 02 3220870

078 359 298 (SMS, Viber, WhatsApp)

Email: contact@myla.org.mk

List of interpreters

Name and surname	Tel.	language	organization
Sofian Belokaposki Esa	078 299 013	Arabic	IOM
Malek Alavi	076 245 990	Arabic	IOM
Taila Daud	078 848 212	Arabic	IOM
Dalida Kavasme	075 393 494	Arabic	IOM
Hazrat Omar	077/549-031	Dari; Pashto	RED CROSS
Dr. Maryam Omar	072/260-702	Arabic	RED CROSS
Alireza Kureshi	078/501-927	Urdu	RED CROSS
Hani Bahezade	071/638-542	Persian	RED CROSS
Hamid Motamed Hosseini	077/807-103	Persian	RED CROSS
Dr.Omar Al Jasin	072/261213	Arabic	RED CROSS
Macedonian Young Lawyers Association	02 3220870 078 359 298	Persian / Arabic	UNHCR

ANNEX 2 TOOL FOR ASSISTANCE IN IDENTIFICATION OF UMCFNs OR VCFNs

This questionnaire aims to assist police officers of the MoI in identifying cases of UMCFNs or other VCFNs, discovered upon entry into or within the territory of the RNM.	
1. Date of the interview:	Place:
2. The interview was conducted by:	Organizational unit:
3. Interpreter:	Interpreter's contact information:
<p>➤ Before the interview begins, the VCFNs are informed that the purpose of the interview is to assist in facilitating the support and protection they are entitled to, with a focus on emergency assistance.</p> <p>➤ The information obtained is confidential and can only be shared with their consent and will not affect the further procedure for regulating their stay.</p>	
INFORMATION REQUIRED	Information acquired from the person interviewed
1. Name:	
2. Surname	
3. Full name of parents, education, and occupation.	
4. Mother tongue:	
5. Other languages that the person can use:	
6. Gender	Male Female
7. Date of birth (d/m/y)	(note if the person is a minor below 18 years of age)
8. Place of birth	City: Country:
9. Nationality	
10. Education	
11. Occupation	
12. Current place of residence:	City: Country:
13. Does the person possess a travel document (TD) or other valid personal identification document?----- a) TD Number ----- b) Date of issue----- c) Date of expiry----- d) Place of issue-----	Yes No a) b) c) d) e)
d) If the person does not possess a TD, what are the reasons for this?	

<p>14. Children travelling accompanied by another person:</p>	<p>Information about the child:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Name and Surname: 2. Date of birth: 3. Gender: 4. Relation to the person accompanying the child/guardian: <p>-----</p> <p>Information about the person accompanying the children/guardian:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Name and Surname: 2. Date of birth: 3. Gender: <p>Relation to the child:</p>
<p>15. Data about relatives:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Name and surname: 2. Address: 3. Contact information:
<p>16. Children who travel alone</p>	<p>Where are his/her parents, brothers, sisters?</p>
<p>17. Is the person currently experiencing any pain or physical discomfort?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yes 2. No 3. If yes, state the details:
<p>18. Medical history</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4.
<p>16a. In the course of the journey from the country of origin to the moment of reception, has the person been subjected to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychological or physical violence? - any form of exploitation? - any form of gender-based violence. 	<p>If yes, state the form of violence, and when and where the person was subjected to it:</p>
<p>19. Is the person in any of the following conditions:</p>	<ol style="list-style-type: none"> a) Pregnancy b) Disability (specify type and degree of disability) c) Other health issues
<p>20. Where did the journey start?</p>	<ol style="list-style-type: none"> a) country b) region c) city/village
<p>21. When did the person leave his/her country of origin: 16a. When did the person arrive in the RNM:</p>	<ol style="list-style-type: none"> a) day/month/year b) day/month/year
<p>22. How did the person travel?</p>	<ol style="list-style-type: none"> a) country b) water c) road d) railway
<p>23. Countries through which he/she traveled:</p>	
<p>24. Correct place of entry into RNM:</p>	<ol style="list-style-type: none"> a) Official transition b) Illegal transition
<p>25. Reason for travel:</p>	<ol style="list-style-type: none"> a) does not know b) education c) work d) security reasons e) political reasons f) other (describe them) g) visiting friends/relatives h) marriage

26. Is the RNM the country of destination:	a) yes b) if no, what is the target destination
27. Are there any obstacles for the person to return to their country of origin? (if yes, state the reasons)	
28. Has the person previously filed an application in the RNM or in another country:	a) yes (which country and when?) b) no
<p>STATEMENT: I hereby agree that the information given during this interview may be used as required for my protection and for providing me with assistance.</p> <p>-----</p> <p>Name of the foreign national: Signature: Date:</p>	
Additional comments of the interviewer:	

ANNEX 3 MLSP – SWC - Handover Protocol and Acceptance Protocol

MINUTES	
of Placement of an UCMCFN in Foster Care / Small Group Home / Other Facility	
Composed at the guardian's home -----	
/ in the premises of the small group home -----/.....	
at ----- St., no. -----, by PIIMSWC /PI SWC -----, on -----	
----- (date), ----- (year), at ----- (time), the child -----	
-----, born on -----, has been handed over.	
Description of the child upon handover in terms of their general health condition and needs-----	

Handed over by	Accepted by
-----	-----

Minutes	
of taking custody of a minor child	
Composed at _____ by the Public Institution Inter-Municipal Social	
Work Center _____ -- on --- (date), regarding the custody of the child	
_____ by _____. Description of the child _____	

Handed over by	Accepted by
-----	-----

ANNEX 4 NOTIFICATION TO THE MOI THAT THE UMCFN IS A CHILD/TYPE AND CATEGORY OF VULNERABILITY OF VCFNS

The notification is prepared by the SWC based on the assessments made and the methods and techniques used to determine the status of the person as an unaccompanied minor child of foreign nationality or as a person falling into the category of vulnerable categories of foreign nationals.

This is to ensure that the relevant authorities of the MoI have appropriate information about the person, enabling them to act accordingly based on the risks assessed and the measures or social protection services planned.

The notification is delivered through the archives in the form of a letter to the relevant department in the MoI.

It is recommended that the notification includes the following:

Personal data of the person

The vulnerable group to which the person belongs / assessment of vulnerability

The measures / services / social protection services / healthcare services provided to the person

(e.g. Victim of trafficking – psychosocial support, psychological treatment, placement in a center for victims of trafficking; victim of violence – psychosocial support, psychological treatment, healthcare services, accommodation in appropriate facilities; elderly and disabled persons - healthcare services, accommodation in nursing homes; persons with special needs - healthcare services, social services - a companion; person with reduced vision/blind person – a companion, person with reduced hearing/deaf person - an interpreter; people with chronic diseases - asthma, diabetes, pregnant women.....)

ANNEX 5 Guardianship Authorization

Archive number:

Date:

Pursuant to Article ----- of the Statute of the PI Inter-Municipal Social Work Center of the city of _____, we hereby issue the following:

AUTHORIZATION

The official _____, employed at the PI Inter-Municipal Social Work Center _____, is hereby authorized to be appointed as a guardian for a specific case of an unaccompanied minor child of foreign nationality, _____,

Director

ANNEX 6 Decision on the appointment of a special guardian

On -----, acting pursuant to Art. 173, 175, 177-6 of the Family Law („Official Gazette of the RM“, no. 80/92, 9/96, 38/04, 33/06, 84/08, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, and 150/15) and in an official capacity regarding the matter _____ dated _____ and involving the appointment of a guardian for specific cases of a minor _____, the Inter-Municipal Social Work Center adopted the following:

DECISION

1. The person _____, employed at the PIIMSWC _____ St., number 11, is hereby appointed a **SPECIAL GUARDIAN of the minor** _____ from _____, born on _____, with a status of ----- in the R.N. Macedonia.

2. The special guardian _____ is **hereby authorized** to: submit an application for recognition of the minor's asylee status; protect the latter's rights and interests before the MoI and other relevant institutions; and provide appropriate accommodation until family reunification is achieved, after which the function of a special guardian ceases. (This decision is made for each child individually, depending on whether they have a status of a foreigner or an asylum seeker, but also in accordance with the assessment made.)

3. The special guardian is obliged to provide the PIIMSWC/SWC----- with a report on their work, as well as to do so when requested by the center.

4. Appeals against this decision shall not suspend its enforcement.

EXPLANATION

The professional team at the PIIMSWC-----, is informed by _____ that an unaccompanied minor child of foreign nationality/asylum seeker has been found, and that it is necessary to appoint a special guardian from the ranks of the official personnel for the minor child _____, born on _____, from _____, with the status of an illegal migrant/asylum seeker in the R.N. Macedonia.

Acting upon the request, the professional team assumed the necessary duties for appointing a special guardian for the minor child _____, and appointed _____, employed at the PIIMSWC _____, who had previously consented to perform this function. The Center, in its official capacity, hereby authorizes _____ from -----, employed as a professional staff member at the PIIMSWC -----, to submit an application for recognition of the right to asylum, to protect the rights and interests of the child in the procedure before the MoI and other competent institutions, as well as to ensure appropriate accommodation for them until family reunification is achieved (this is individual for each child, depending on whether they are a foreigner or an asylum seeker, but also in accordance with the assessment made). Upon completion of the function, the guardian for a special case ceases.

Pursuant to Articles 173 and 175 of the Family Law, a decision is made as in its wording.

Pursuant to Article 14, Articles 4 and 6 of the Family Law, an appeal against the decision does not suspend its enforcement.

LEGAL REMEDY: An appeal against this decision may be filed with the Ministry of Labor and Social Policy within 15 days from the date of receipt of the decision, through the competent social services center.

Top of Form

The appeal can be submitted directly, by mail, orally with a record thereof, or in electronic form.

Delivered to:

- **the special guardian**
- the Party
- the case file
- the Archives

**Upon authorization by the Director
Manager**

ANNEX 7 Power of attorney

I, the undersigned _____, with personal identification number (EMBG) _____ and ID number _____, HEREBY AUTHORIZE the Law Firm _____, with its registered office at _____, 1000 Skopje, and _____ (INDIVIDUALS), law graduates from [PLACE], engaged by ----- to represent the minor _____ born on __.__.____ in _____, for whom I have been appointed a special guardian by the Public Institution Inter-Municipal Social Work Center in [PLACE] under decision number UP 1 ____-____ dated __.__.____. I hereby authorize the Firm, to take all necessary actions to protect the rights and interests of the minor in the procedure for recognition of the right to asylum before the competent domestic administrative and judicial authorities and before international bodies and organizations. To this purpose, I grant them all authorizations to take all necessary actions in connection with this matter, until the asylum procedure is finally completed.

Skopje, __.__.____

The Power of Attorney is given by,
_____/HH/

ANNEX 8 Minutes of oral application for recognition of the right to asylum

Page 24 – no. 79

18 April 2019

OFFICIAL GAZETTE of the Republic of North Macedonia

Form no. 5

Ministry of Internal Affairs

No. _____

Date _____

MINUTES OF ORAL APPLICATION FOR RECOGNITION OF THE RIGHT TO ASYLUM

Name _____ Surname _____

Date of birth _____ Gender _____

Country and place of birth _____ Nationality _____

Country from which he/she came to the R. North Macedonia Date of entry into the Republic of North Macedonia _____

Documents and other items that the person has submitted by himself/herself

Documents and other items that were found during the inspection of the person

Persons accompanying the asylum seeker:

	Name and surname	date of birth	place of birth	relationship
1	_____	_____	_____	_____
2	_____	_____	_____	_____
3	_____	_____	_____	_____
4	_____	_____	_____	_____
5	_____	_____	_____	_____
6	_____	_____	_____	_____

Authorized official

Signature of the applicant

L.S.

ANNEX 9 Confirmation of expressed intention to submit a request for recognition of the right to asylum

REPUBLIC OF MACEDONIA
MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS

Form no. 1

Organizational unit _____

Number _____ Year _____

Place _____

CONFIRMATION OF THE EXPRESSED INTENTION TO SUBMIT A REQUEST FOR RECOGNITION OF THE RIGHT TO ASYLUM

1. Name and surname _____
2. Date of birth _____
3. Gender _____
4. Place and country of birth _____
5. Citizenship _____
6. Documents that the person possesses _____
7. Country from which the person enters the Republic of Macedonia _____
8. Final destination _____

Persons accompanying the holder of this confirmation (minors)

1.	relationship
2.	relationship
3.	relationship
4.	relationship
5.	relationship
6.	relationship

This document confirms that the holder thereof is a person who has expressed an intention to apply for recognition of the right to asylum in the Republic of Macedonia and is instructed to submit the application within a period of 72 (seventy-two) hours from the time of its issuance to the competent official at the premises of the Asylum Department located within the Reception Center for asylum seekers.

_____ date
_____ time

Place _____

M.P

Authorized official

ANNEX 10 Primary social and security risk assessment tool

A. Primary assessment of health status	
1	Physical condition and signs of violence: <ul style="list-style-type: none"> • Previous • Acquired during the journey
2	Mental state: <ul style="list-style-type: none"> • Insomnia; • Stress condition - anxiety - nervousness; • Depression.
3	Health condition - considered: <ul style="list-style-type: none"> • Current health status based on the initial medical examination conducted • Chronic illnesses • Psychological disorders • Mental and emotional disorders (attached document) • History of chronic illnesses, infectious diseases;
B. Initial assessment of security risk (opinion of the MoI, OU that accepted the UMCFN)	
1	Current security assessment
2	Previous security threats
3	Specific persons who may pose a problem
4	Concerns for the safety of family members or friends
5	High-risk locations for the person
6	Other

ANNEX 11 Needs assessment tool

CASE FILE DATA	
1	Name and surname and case file number
2	Country of origin
3	Language
BASIC NEEDS	
1	Accommodation
2	Food
3	Medicines
4	Communicating with a family
RISK ASSESSMENT	
1	Current concern for personal security
2	Individuals who may pose a threat to the UMCFN
3	Concern for family members or close people
4	Locations that may be unsafe for the UMCFN
HEALTH NEEDS	
1	Medical examination
2	Blood tests, microbiological examinations
3	Infectious diseases
4	Gynecological examination
5	Dental services
7	Psychological and psychiatric issues
9	High-risk conditions (heart diseases, epilepsy, asthma)
10	Developmental disorders

Tool to help with the needs assessment in order to determine appropriate assistance measures for the UMCFN or VCFNs, which are in the best interest of the child or VCFNs.

ANNEX 12 Notification of an accepted UCMFN

1	Name of the institution representing/initiating family reunification
2	Brief description of the subject of notification
3	Data (personal particulars) and photograph of the UCMFN
4	When, where, and how the UCMFN was accepted
5.	The determined status it has in the RM
6	Responsible PIIMSWC/Guardian
7	Data on parents/parent/close relatives who are identified, for whom the status of parent/relative is verified/confirmed. <ul style="list-style-type: none">• personal data available• family relationship with the UCMFN• photograph(s)• country in which he/she resides• address/telephone/• country

ANNEX 13 An application for approval/extension of temporary residence Form no.2

Official Gazette of the RNM, no. 190 from 16.9.2019

- Address in the Republic of North Macedonia: _____

- Address abroad: _____

- The reasons and the period for which temporary residence permit is requested:

- Information about the person on the basis of whose status the temporary residence permit in the Republic of North Macedonia is requested:

a) Surname and name: _____

b) Date, place and country of birth: _____

c) Citizenship: _____

? d) Status of the family member: _____
Family union
? Date of marriage _____
? Family relationship _____

e) Does the foreigner, based on whose status a temporary residence permit is requested, have another registered spouse/partner who already lives in the Republic of North Macedonia? Yes No

f) Is the parental right of the child for whom the issuance of a temporary residence permit is requested divided? Yes No

g) Data from the passport of a citizen of the Republic of North Macedonia/foreigner who has a regulated status in the Republic of North Macedonia: Top of Form

Passport no. _____ date of issue _____ valid until _____

h) Address of the citizen of the Republic of North Macedonia/foreigner in the Republic of North Macedonia _____
Registered as from: _____

i) In case of no common residential address, please specify the reasons.

j) Information about the legal residence of the foreigner based on whose status the application for temporary residence permit is requested:

Official Gazette of the RNM, no. 190 from 16.9.2019

k) Data on the existence of means of support for the foreigner based on whose status a temporary residence permit is requested:

l) Data on health insurance of the foreigner based on whose status the application for temporary residence permit is requested:

- Data on the possession of means of support of the applicant:

- Data on accommodation provided in the Republic of North Macedonia or on possession of means for accommodation by the applicant:

- Health insurance data:

- Data confirming that the applicant meets the conditions for approval of temporary residence for various reasons according to the Law on Foreigners (*)

- I attach the following documents to the application:

- Type of education _____

- Intended duration of stay: _____

from: _____ until: _____

- Reason for submitting the application:

- Final statement:

a) I hereby confirm that all data specified in points 1-24 are complete, true and correspond to the data in the documents attached. The confirmations that are in another language are attached in Macedonian translation.

b) I hereby undertake to provide any changes to my personal data to the competent authorities of the Republic of North Macedonia, through the diplomatic or consular representation of the Republic of North Macedonia, before entering the Republic of North Macedonia.

Official Gazette of the RNM, no. 190 from 16.9.2019

c) I am aware that my personal data will be electronically processed for the purpose of composing records and archiving.

d) I am aware that my application may be rejected due to incomplete or incorrect data.

In) _____ on _____

Signature of the applicant

Space for photo

3 X 3.5 cm

Photo

To be filled out by the police officer of the authority to whom the application was submitted:

Reply to the application: _____

Number of the decision for the approval of temporary residence _____

The period of temporary residence is granted until:

Date of issue/extension of the temporary residence permit _____

Police Officer

ANNEX 14 Decision on approval of temporary residence

Official Gazette of the RNM, no. 190 from 16.9.2019

Form no.4

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS
Organizational unit
Number
Date
Place

On _____, acting pursuant to Article 75, paragraph 1 of the Law on Foreigners, the Ministry of Internal Affairs _____ (competent organizational unit), adopted the following

DECISION ON GRANTING TEMPORARY RESIDENCE

The following person:

Surname _____ Name _____
Date of birth _____, Place of birth _____ gender m/f
_____ Nationality _____ Residing in _____ Ad-
dress of residence abroad _____ Type of identity document _____ number
_____ Issued in _____ on _____ valid until _____.
Temporary residence in the Republic of North Macedonia is granted for the purpose of
_____, for a period until _____.

Upon processing the submitted temporary residence approval application, the Ministry of Internal Affairs established that the conditions for making a decision on temporary residence approval are met, pursuant to Article 75, paragraph 2 of the Law on Foreigners.

Top of Form

The above stated person is informed that, within 5 (five) days from the date of entry into the Republic of North Macedonia, they are required to report to the Ministry of Internal Affairs, which will issue a temporary residence permit to them within 25 (twenty-five) days from the date of registration.

Legal remedy: An appeal is allowed against the decision, which can be submitted within (8) eight days from the day of receipt of the decision, to the State Commission for decision-making in administrative proceedings and employment proceedings at the second instance through the authority that issued the decision. The appeal suspends the enforcement of the decision.

L.S.

Police officer

ANNEX 15 Application for recognition of the right to asylum

Form no. 2

**REPUBLIC OF MACEDONIA
MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS**

St. Dimche Mirchev, b.b. 1000 Skopje

telephone: 2 314 2368

fax: 2 314 3408

APPLICATION FOR RECOGNITION OF THE RIGHT TO ASYLUM

Law on Asylum and Temporary Protection (Official Gazette of the Republic of Macedonia no. 49/200349/2003)

Place for registration of the application

Section for Asylum

READ CAREFULLY!

INSTRUCTIONS FOR COMPLETING THE APPLICATION FOR RECOGNITION OF THE RIGHT OF ASYLUM:

Form completion

By completing this form, you are requesting recognition of asylum rights in the Republic of Macedonia, specifically seeking residence permission in the Republic of Macedonia as a refugee. Any accompanying spouse or over 18 years old child need to complete a separate form. Please use printed letters. Do not use a pencil. If you need to write data that exceeds the space in the form, continue on the back or attach additional pages.

What is the purpose of this Form?

The data you provide in this form will constitute the basis for the decision on your asylum recognition request. It is in your interest to answer all questions and provide as much detail as possible about why you believe you are at risk of being removed from your country. By providing inaccurate answers, you risk having your request denied. The data will be kept confidential. No information will be sent to the authorities of your country of origin (Article 22 of the Law on Asylum and Temporary Protection).

Evidence material

If you possess important documents related to the information you have provided in the Form, it is important to submit them together with this Application. You are required to submit all documents you possess with the Application, especially your passport, identification card, or any other identification documents (Article 20 of the Law on Asylum and Temporary Protection). If you fail to submit any important documents and travel documents you possess, you risk having your application denied. During the submission of the Application, the Asylum Sector will provide you with an identification document based on your Asylum Request, which will be valid until the completion of the procedure initiated with your application.

Top of Form

Asylum interview

After submitting the Application, you will be called for an interview by the Asylum Sector. The purpose of the interview is to clarify all necessary information regarding the Application. It is very important that you attend the interview to which you have been invited. If you are unable to attend, you must inform the Asylum Sector as soon as possible. If you fail to attend the scheduled interview, your Application will not be considered, and you will be required to leave the Republic of North Macedonia.

Form no. 1

1. Surname	2. Name		
3. Maiden name	4. Father's name / Mother's name	<i>Photo</i>	
5. Date of birth	6. Place of birth		
7. Coun- try of birth	8. Gender	M	F
9. Citizenship	10. Ethnicity		
	a)	11. Religion	
	b)		
12. Marital status	13. Surname and	name of the spouse	

14. Identification documents a) <u>national passport</u>		15. Mother tongue and other languages spoken		
b) <u>identity card</u>		a)		
c) <u>driving license</u>		b)		
d) <u>other</u>		c)		
16. Completed education of the institution		Name	Where (city/country)	Year
a) primary education				
b) secondary education				
c) vocational education				
d) university education				
17. Employments		Position and employer		City/Country
From	To			
a)				
b)				
c)				
d)				
18. Address in the country of origin and abroad in the last 10 years			City/Country	
From and number	To	Street		
a)				
b)				
c)				
d)				
19. Current residence address in the Republic of Macedonia				
a) private accommodation _____		b) reception center		
City _____				
Street _____		c) other (hotel, camp, motel)		
Number _____		Tel. No. _____		
20. Family members in the Republic of Macedonia				
a) Surname and name				
relationship with the applicant				
residential address				
citizenship				
		tel.		
b) Surname and name				
relationship with the applicant				
residential address				
citizenship				
		tel.		

21. Military service		22. Political activity			
a) year of service		a) political party			
b) section		b) function			
c) place of service		c) other			
23. Family members accompanying the Asylum Seeker					
	Surname	Name	Date of birth	Place of birth	Relationship / gender
a)					
b)					
c)					
d)					
e)					
f)					
g)					
24. Immediate family members residing in the home country or abroad					
	Surname	Name	City/Country of residence	Relationship / gender	
a)					
b)					
c)					
d)					
e)					
f)					
g)					
25. Have you ever submitted an Application for recognition of the Right to Asylum?					
	Country	Date of submission	Type of Decision		
a)					
b)					
c)					
26. Data on the manner of arrival in the Republic of Macedonia			27. Data on the status before submitting the Application		
a) Legal	b) Other				
a) date of arrival			Temporary		
b) manner			Permanent		
c) border crossing			Temporary protection		
d) means of transport					

28. The reasons for which you are seeking asylum	
<i>(if the provided space is not enough to write down all the reasons and events that forced you to leave your country and seek asylum in the Republic of Macedonia, you can use blank sheets and attach them to the Application).</i>	

ANNEX 16 Information needed for preparing a family reunification risk assessment

1	<p>Information about the UMCFN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • The country to which he/she can return for family reunification, family members with whom he/she would be reunified, his/her personal security and safety, existence of any potential threats. • Measures needed for his/her security. • Reaction of the family with whom he/she would be reunified. • Wishes and opportunities for continuing the educational process.
2	<p>Assessment of security risk by the police:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verification of the obtained data for the identified UMCFN, parents/close relatives • Security checks in the country of origin • Criminal history • Criminal offenses against the person and morality/trafficking in persons/child abuse • Is the police in the country of origin/country of residence of the parents/close relatives capable and ready to protect the UMCFN from possible reprisals or violence upon return and family reunification? • Are criminal/legal proceedings underway against the parents/close relatives of the UMCFN and for what criminal offenses?
3	<p>Social inclusion risks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Threat of criminal prosecution or misdemeanor proceedings against the UMCFN upon return to the country of origin; • Possibility of protection provided by the local police; • Stigmatization, marginalization, social isolation; • Access to social services, institutions providing accommodation; • Provision of medical, psychological, legal counseling; • Opportunity to continue education; • Opportunity for permanent accommodation; • Opportunity for long-term, independent economic security; • Family situation, domestic violence; • Community situation; • Civil disorders.

ANNEX 17

Mediation Request

1	Name of the institution/agency/IO/ mediation is requested from
2	Brief description of the subject of the request
3	Data (personal particulars) and photograph of the UMCFN
4	When, where, and how the UMCFN was accepted
5.	The determined status the UMCFN has in the RM
6	Responsible PIIMSWC/Guardian
7	Data on parents/parent/close relatives who have been identified by the UMCFN, but for whom it is not known whether they are in the country of origin, transit, or destination: <ul style="list-style-type: none"> • personal data available • family relationship with the UMCFN • photograph(s) • country of residence/assumed residence • address/telephone/contact details • country

ANNEX 18

INTERNATIONAL AND DOMESTIC LEGAL REGULATIONS

- UN Convention on the Rights of the Child, 1989;
- Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, 2000;
- Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child - Child Trafficking, child prostitution, and child pornography, 2000;
- Convention relating to the Status of Refugees (1951) and its Protocol (1967);
- UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty, 1990;
- General Comment No. 6 of the UN Committee on the Rights of the Child;
- Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin, 2005;
- UN Convention against Transnational Organized Crime, with protocols, 2000 and Palermo Protocols;
- UN Resolution No. 20/2005, on legal issues related to child victims of crime and witnesses;
- European Convention on Human Rights, 1950;
- European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1987;
- European Convention on the Exercise of Children's Rights, 1996;
- Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, 2005;
- Charter of Fundamental Rights of the European Union, 2000;
- EU Council Directive (2008/115/EC) of 16 December 2008 on common standards and procedures in Member States for the return of citizens of third countries illegally residing in the territory of the Union;
- EU Council Directive (2005/85/EC) of 1 December 2005 establishing minimum standards for procedures in Member States for granting and withdrawing refugee status;
- EU Council Directive (2003/86/EC) of 22 September 2003 on the right to family reunification;
- EU Council Directive (2003/9/EC) of 27 January 2003 establishing minimum standards for the reception of asylum seekers;
- EU Council Directive (2001/55/EC) of 20 July 2001 on temporary protection;
- EU Council Directive (2011/95/EU), standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a unique status for refugees or for persons entitled to protection, as well as for the content of the approved protection;
- EU Council Directive (2013/32/EU), common procedures for granting and withdrawing international protection;
- EU Council Directive (2013/33/EU), setting standards for the reception of applications for international protection;
- Council Decision (17024/09) of 2 December 2009, Stockholm Programme "An open and secure Europe serving the citizen";
- Action Plan for Unaccompanied Minors (2010–2014); European Commission, SEC (2010) 534, Brussels, 6 May 2010;
- EU Council Resolution (97/C 221/03) of 26 June 1997 on unaccompanied minors who are nationals of third countries;
- Recommendation of the Council of Europe - Rec (2007) on the life project for unaccompanied child migrants;

Domestic legislation and subordinate regulations:

Law on International and Temporary Protection (Official Gazette no. 64/18)

Law on Social Protection (Official Gazette of the RNM no.104/2019, 146/2019, 275/2019, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 and 65/23)

Family Law (“Official Gazette of the Republic of Macedonia” no. 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14, 104/15, 150/15 and RNM Official Gazette, No. 53/21)

Law on Health Protection(“Official Gazette of the Republic of Macedonia” number 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61 /15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 and 20/19 and “Official Gazette of the Republic of North Macedonia” No. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/ 21, 122/21, 178/21 and 150/22 and 236/22)

Law on Health Insurance („Official Gazette of the Republic of Macedonia” number 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008 , 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11, 26/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 112 /14, 113/14, 188/14, 20/15, 61/15, 98/15, 129/15, 150/15, 154/15, 192/15, 217/15, 27/16, 37/16 , 120/16, 142/16 and 171/17 and “Official Gazette of the Republic of North Macedonia” number 275/19, 77/21, 285/21 and number 60/23)

Law on Primary Education („Official Gazette of the Republic of North Macedonia” no. 161/19 and 229/20)

Law on Secondary Education („Official Gazette of the Republic of Macedonia” no. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/ 2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018 and “Official Gazette of the Republic of North Macedonia” no. 229/2020)

Law on Foreigners („Official Gazette of the RM” No. 97/18, “Official Gazette of the RNM” No. 108/19 and No. 294/21)

Law on Criminal Procedure (Official Gazette of the RM No. 150/2010, No. 100/2012 and 198/2018)

Law on Prevention and Protection against Violence against Women and Domestic Violence (Official Gazette of the RNM no.24/21)

The Children’s Justice Act („Official Gazette of the Republic of Macedonia” no. 148/13 and “Official Gazette of the Republic of North Macedonia” no. 152/19 and 275/19)

Rulebook on the method of care and accommodation of unaccompanied minors and vulnerable categories of persons with a recognized right to asylum in the Republic of North Macedonia (Official Gazette of the RNM no.195/19)

Rulebook for foreigners (Official Gazette of the RNM, No. 190 of 16.9.2019)

Rulebook on the standards for acceptance of asylum seekers (Official Gazette of the RNM no. 195/19)

Regulation on the Specific Criteria and Methods of Using Suitable Accommodation or Financial Assistance Needed to Secure Accommodation for Persons with Refugee Status According to Their Needs (Official Gazette of the RNM no.195/19)

Program for the integration of persons who have been granted the right to asylum in RNM for 2023 (Official Gazette of the RNM no. 24/2023)

Annex 19 - REPORT ON THE WORK OF THE GUARDIAN FOR THE YEAR 2023

Personal identification number _____ Annex....

REPORT ON THE WORK OF THE GUARDIAN FOR THE YEAR 2023

I _____ from PIIMSWC – _____ as a guardian for _____
r _____
psychologist/social worker

in an official capacity for _____ born on _____ from _____
submit the following report:

SCHOOL EDUCATION

- In which grade or class does he/she study? _____ / _____
- What grades did he/she finish the school year with? _____ / _____
- What grades did he/she finish the first semester of the school year with? ___ / _____
- _____ / _____
- If he/she doesn't study, please state the reasons _____ / _____
- _____
- What difficulties does he/she have in learning? _____ / _____

HEALTH CONDITION OF THE PROTECTED INDIVIDUAL

- Healthy, or if suffering from any illness, please specify.
_____ Denies any illnesses.

What difficulties are you encountering, and what is your proposal for resolving them?

The child _____ is an asylum seeker/foreigner on the territory of the RNM to whom a guardian was appointed by official duty. The child was accommodated in the PI Reception Center for Asylum Seekers Vizbegovo-Skopje or another location on _____, _____ (date). With the consent of the child, a special guardian was appointed. During the child's stay _____ on the territory of the RNM, and guided by the best interests of the child, all necessary actions and activities were undertaken towards its protection. Considering that the child _____ is no longer residing on the territory of the RNM, i.e., has left voluntarily/is no longer on the territory of the RNM, the function of the special guardian ceases.

Date _____ 2023

city

SIGNATURE OF THE GUARDIAN

Annex 20 – SWC Notice of transfer of migrant/foreigner

Archive no.:

Date:

Notice of transfer of migrant/foreigner

The escort of _____ is obligated to fill out this form in two copies, to obtain a signature from the Party that receives the migrant upon the migrant's transfer, to leave one original copy and retain the other for himself/herself, which should then be returned to the relevant file at the PIIMSWC - Skopje.

	From	To	Date
--	------	----	------

name of the migrant/foreigner

ref. no. of the case or number of the travel document

Confirmation from the Escort from the PI Inter-Municipal Social Work Center Skopje

I _____, by signing this document, hereby hand over the aforementioned migrant/foreigner to the receiving Party, as designated below.

Date:	Local time:	Place (city, country):
Signature:		Telephone no.:

Confirmation by the receiving Party of the migrant/foreigner

With this document, I confirm that I, _____, as a representative of the Ministry of Labor and Social Policy / Family / Healthcare Institution / Emergency Service / Professional Team of the Social Work Center (please mark as appropriate), as the recipient of the migrant, met with the Escort from the PIIMSWC Skopje, whose name is specified above, on the date, at the time, and at the location given above, and officially accepted responsibility and care for the aforementioned migrant/foreigner.

Social Work Center / Service / Healthcare Institution (if applicable):	
Signature:	
Telephone no.:	
Place of handover	Final destination
Transit (please specify)	Other (please specify)

Number:

Date:

Migrant or foreigner handover notification

It is the responsibility of the Escort to complete this form in duplicate, obtain the signature from the Receiving Party upon handover of the migrant/ foreigner, give one original copy to the Receiving Party and retain one copy for himself to be returned to the appropriate case file in the _____.

	From	To	Date
--	------	----	------

_____ Migrants/foreigners Surname, Name Case reference or travel doc

Certification by the _____ escort, I _____ hereby transfer responsibility for the above named migrant(s)/ foreigner(s) to the Receiving Party indicated below.

Date:	Local time:	Place(city,R.N.Macedonia)
Signature:		Contact number:

Certification by the Receiving Party

This is to acknowledge that I, _____ (Surname, Name) as the receiving (please mark as appropriate) Ministry of Labour and Social Policy /family/ health care provider/emergency services/Center for Social work staff met with the escort named above on the date, time, and location indicated above and formally took over the responsibility and/or care of the abovementioned migrant/foreigner(s).

Center for Social work/health care facility/ (if applicable)	
Signature:	
Contact phone:	
Point of handover: - PO Entrance - Other (specify)	- Final destination - Transit

ANNEX 21

Moi confirmation of handover of a person and items

Form no. 7

Pursuant to Article 14, Paragraph 4 of the Rulebook on the manner of performing police work, is issued

CONFIRMATION of handover of a person

The Police Officer _____ from _____
(name and surname) (name of organizational unit)

performed the handover of the person _____ born on _____,
(name and surname)

in _____, with residential address, or place of residence, at _____
_____ St., no. _____, place _____ with ID card no.
_____, or passport no. _____ issued by _____.

The person was handed over at _____,
(handover location)

at _____ (time), on _____ (date).

The psychophysical condition in which the person is at the moment of handover:

(Signs of visible injuries, illness, mental distress, etc.)

The following items are being handed over with the person:

Top of Form

1. _____

Concluded with serial number _____, (in words: _____).

ACCEPTED BY

HANDED OVER BY

Влада на Република Северна Македонија

**СТАНДАРДНИ ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ
ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО НЕПРИДРУЖУВАНИ ДЕЦА И ДРУГИ
РАНЛИВИ КАТЕГОРИИ НА ЛИЦА СТРАНЦИ**

**PROCEDURAT STANDARDE OPERATIVE PËR PROCEDIMIN ME FËMIJË
TË PASHOQËRUAR DHE KATEGORITË E TJERA VULNERABILE TË
PERSONAVE TË HUAJ**

**STANDARD OPERATING PROCEDURES FOR DEALING WITH
UNACCOMPANIED MINOR CHILDREN OF FOREIGN NATIONALITY AND
OTHER VULNERABLE CATEGORIES OF FOREIGN NATIONALS**

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИЈА СО ЛИЃЕ И ИЛЕГАЛНА МИГРАЦИЈА